

AKCE!

Časopis Antifašistické akce • červenec 2003 • číslo 8 • cena - 20 Kč/Sk

KAPITALISMUS

NIČÍ NÁS

Obsah

★ Obsah	02
★ Editorial_ _(redakce)	02
<small>(Téma: Irák)</small>	
★ Islámská revoluce v Iráku_ _(m.n.magid)	03
★ Irák: století válek a rebelií_ _(alarm)	04-07
★ Bojujte proti bohatým, ne proti ...jejich válkám!_ _(p.pectha)	08
★ Dario Fo - Saddám_ _(d.fo/f.rame/j.fo)	09
<small>(Téma: Židé)</small>	
★ Židé a anarchismus_ _(m.koudelka)	10-12
★ Židé proti sionismu_ _(čsaf)	13
★ První máje 2003_ _(čsaf)	14
★ 8. máj v Bratislavě - militantní ...antifašisti útočia a víťazia_ _(čsaf)	15
★ Antifa akcia v Rimavskej Sobotě_ _(hd)	15
★ Antifa shromáždění v Rakovníku_ _(čsaf)	15
★ Demonstrace proti fašismu ...v Praze na Jižním Městě ...20. dubna 2003_ _(p.pectha)	16-17
★ Protiválečná ...shromáždění_ _(j.lacina/p.pectha)	18
★ Pochoďňový průvod židovskou čtvrtí ...skončil dříve než vůbec začal_ _(j.lacina)	18
★ Dvě mouchy jednou ranou ...aneb Grosstapo opět v akci_ _(h.samek)	19
★ Fedorkovi náckové_ _(jii)	19
★ Antifašistické útoči_ _(čsaf)	19
★ Antifašistická demonstrace ...v Uherském Hradišti_ _(afa/fsa)	20
★ Napadení přednášky AFA ...v Otrokovicích_ _(aaz)	20
★ S kým se bratříčkuje ...tatíček prezident?_ _(čsaf/aab)	21
★ Značné nevýhody „skvělého“ ...oblečení_ _(sj)	21
★ Antifašistická přednáška_ _(d)	21
★ Město odporu_ _(čsaf)	22
★ Oaklandské „nesmrťící“ projektily_ _(vrad)	22
★ Slzný plýn - pach svíječičho ...se kapitalismu_ _(čsaf)	23
★ Vrah Carla Giulianiho ...nebude vyšetřován_ _(čsaf)	23
★ Buldozery nebo tanky?_ _(čsaf)	23
★ Represe proti sociálním hnutím ...v Argentině_ _(j.lacina/aram)	24
★ Represe proti anarchistům ...na východě_ _(p.pectha)	24
★ Návštěva Německa - Antifascistische ...Initiative Heidelberg_ _(t.andersson)	25
★ 2. trh anarchistických vydavatelství ...v Poznani 31. 5. - 1. 6. 2003_ _(m.koudelka)	25
★ Autonomistické a antifašistické ...hnutí ve Švédsku_ _(s.h.)	26
★ Společně proti fašismu_ _(d.jarů)	27
★ Anarchistický pohled ...na Evropskou unii_ _(čsaf)	28-30
★ Solidarita revolučně ...marxistická?_ _(m.barevný)	29-30
★ Má člověk egoismus ...v povaze_ _(m.koudelka)	31-32
★ Anarchistická revoluce ...organizace a lidová ...samospráva_ _(h.rosák/p.pectha)	33-34
★ Přímá akce_ _(h.rosák/p.pectha)	35
★ Historie a tradice 1. máje_ _(d.jarů)	36
★ Vznik fašismu_ _(hr)	37-39
★ Chile 1973 - příběh Mignuela ...Herberga_ _(m.vondra)	38-39
★ Syndikalistická tradice a fašismus ...v Itálii_ _(m.vondra)	40-42
★ Arditi del Popolo_ _(s.h.)	41-42
★ Vznik a vývoj černého nacionalismu ...v USA 20. století_ _(f.sebralova)	43-44
★ Hdo si udržuje UČH?_ _(m.chossudovskij)	45-46
★ Lidé jsou všichni_ _(aram)	47-48
★ Rozhovor: Edelweiss Piraten_ _(aaz)	49-50
★ Manifest Antifašistické akce ...Bratislava [AAB]_ _(čsaf)	51-53
★ Antifašistická akce v Polsku_ _(čsaf)	54
★ Anarchokomunistická alternativa	54
★ Info - distribuce - kontakty	55

Editorial

Vítáme Vás na stránkách nového čísla našeho časopisu Akce. V pořadí již osmé číslo je v mnoha ohledech číslem premiérovým. Kontinuita číslování přesto zůstává nadále zachována, protože chceme navazovat na to nejlepší z čísel předchozích.

„Osmička“ je znovu svým rozsahem koncipována jako dvojčíslí, protože se nám i z níže uvedených důvodů opětovně nepodařilo dodržet zvolenou čtvrtletní periodicitu. Omlouvat se za to nemá smysl, jelikož v rámci svých možností a omezení děláme co je v našich silách, a někdy žel ani to nestačí. O nic ale nepřicházíte, neboť se Vám právě dostává do ruky číslo svým obsahem i rozsahem nevidané - Akce číslo 8 má úctyhodných 56 stran. A jelikož jsme toto číslo opět pojali jako dvojčíslí, zdvojnásobili jsme tím pádem i jeho cenu, která však i po tomto zdvojení činí směšných 20,- Kč/Sk (klasické číslo bude stát pouze 10,- Kč/Sk), čímž časopis Akce i nadále zůstává tím nesrovnatelně nejlevnějším anarchistickým „samizdatem“. A věříme, že i v budoucnu se bude zvyšovat pouze jeho kvalita.

Kritika AFA

Časopis Akce vydává již několik let česká Antifašistická akce. Skupina, která na anarchistické a antifašistické scéně působí již od roku 1996 (o naši historii a vývoji jsme psali i v minulých číslech). A tak jako i u jiných organizací, je i u AFA její profilace úzce závislá na členské základně. Jednoduše řečeno - jací jsou její členové a členky, taková je i AFA - jak se oni projevují a profilují, takový obraz vytvářejí i pro AFA. Tento determinismus funguje samozřejmě i oboustranně. A s tím souvisejícím a nemalým problémem se zpětně jeví být třeba i neexistence jasně formulovaných stanov či pouze nejasné a politicky vágně znějícího konceptu. Proto se třeba v době nedávno minulé mohlo stát, že členy a členkami AFA se stávali lidé, kteří kromě toho, že neměli ani potuchy o základních politických východiscích či perspektivách fungující anarchistické organizace, často chápali antifašismus bez širších souvislostí a pouze v jeho omezených, okleštěných, ale o to atraktivnějších a adrenalinových streetfighterových intencích. *(Čímž samozřejmě tuto vedlejší otázkou naplní anarchistické-antifašistické práce - tj. pouličně-militantní činnost - nijak nezlehčují ani nepodceňují, ale ani ji naopak příliš nevyzdvihují ani nepřeceňují. Být militantní antifašista/ka by přeci mělo být automatické pro každého anarchistu/ku, bez ohledu na jeho či její fyzické dispozice, protože to právě není pouze o nich! Rozhodně tedy nesmí pouze podle nich být lidé posuzováni.)* A v AFA byli zřejmě pouze proto, že to zrovna v té době bylo „in“, že si AFA prostě a jednoduše vytvořila image „drsnácké“ organizace pro drsné hochy, ale i dívky, které se musí chytět-nechtět machistickým mravům přízpusobit. Tato elitářská image, výhradně fyzicky zdatných „náckobijců“ na úkor všeho ostatního, jí byla vytvořena částečně i nespravedlivě. Třeba ze strany neonacistů (což je v tomto případě jedině dobře), státních orgánů či médií, někdy i díky mnoha dílčím úspěchům v militantní antifašistické práci. Nicméně někteří její bývalí členové i členky se jí velmi ochotně přizpůsobovaly. A kdo tuto image nespíňoval byl mnohdy i zesměšňován a považován za „méněcenného“.

Neexistence pevnějšího organizačního řádu a následně pak i pevnější organizační struktury vedla často k totálnímu chaosu, kdy sami členové a členky mnohdy nevěděli/y, kdo je jejich soudruh či soudružka. Noví členové a členky byli/y přijímáni/y mnohdy pouze na základě kamarádky vztahů či intimních sociálních vazeb. Tito lidé, kteří své členství v AFA brali spíše jako módní a dočasnou záležitost než jako hlubší potřebu organizovat se na základě určitých

společně sdílených ideí, proto AFA dříve či později stejně opustili, aniž by se třeba snažili vyvíjet jakoukoliv činnost. Být v AFA bylo prostě jednu dobu velmi „in“. Práce celé organizace pak stála pouze na několika málo lidech, kteří byli zahlceni a celkem logicky se brzy vyčerpalí.

Další kapitolou pak byli lidé, kteří sice byli aktivní, měli chuť se spolupodílet na chodu AFA, ale jejich snahou bylo zároveň posouvat AFA (k obrazu svému a zřejmě i svých mateřských organizací) jaksi mimo či nad ostatní anarchistické hnutí. Měli snahu AFA tzv. „zgermanizovat“ - tj. přiblížit německému modelu a vytvořit z AFA jakousi jednotnou antifašistickou frontu sdružující třeba i marxisty či trockisty. Tento přístup však nerespektoval základní antiautoritářské principy AFA, které se snažili obcházet a bagatelizovat.

Vznik AFA-FSA

AFA se tedy nacházela pod tlakem, aby vše zůstalo při starém, tj. v podstatě neformálním, kamarátském fungování bez pevných organizačních struktur založeném na vůdcovství několika osob. Snaha změnit tento přístup a na něm založenou funkčnost, ale naopak vrhla AFA do spárů neanarchistických tendencí. Nerespektování základních zásad práce - anarchistických principů, ale i faktická nečinnost byly pouze jedny z mála jejích o to však viditelnějších projevů. Čili v situaci tohoto dvojího tlaku se větší část členské základny rozhodla k poměrně razantnímu a přelomovému kroku. AFA se spojila s FSA-MAP (Federace sociálních anarchistů - členská sekce Mezinárodní asociace pracujících) a stala se její novou a jedinou (původní tudíž zanikla) antifašistickou pracovní skupinou.

Nutno však podotknout, že s odstupem času začíná být stále jasnější, že nejenže se jednalo o krok správným směrem, ale že tento krok byl pouze logickým vyústěním dlouhodobějšího vývoje v našem anarchistickém hnutí. K tomuto spojení by zřejmě dřív nebo později stejně došlo. AFA ostatně již dříve velmi úzce s FSA spolupracovala, měla k ní velmi blízko i v zásadních politicko-koncepčních otázkách a mnoho členů AFA bylo i zároveň členy FSA.

S touto organizační změnou samozřejmě souvisí i některé další dílčí změny. AFA-FSA bude nově fungovat podle jednotných stanov FSA, ve kterých je samozřejmě nově vzniklá situace zohledněna. Změnil se i redakční kolektiv našeho časopisu Akce, která ovšem i nadále bude vycházet samostatně na Svobodné práci (tiskový orgán FSA). Věříme, že právě v součinnosti s redakčním kolektivem Svobodné práce či portálu fsa.anarchismus.org, naší práci ještě více zkvalitníme. Naše webová stránka (afa-cz.antifa.net) se nadále budou věnovat hlavně úspěšnému a rozsáhlému monitoringu - aktuality, zprávy, články, reportáže, studie či diskuze pak najdete hlavně na webu fsa.anarchismus.org nebo na stránkách csaf.cz. Se změnou redakce samozřejmě souvisí i nová grafická úprava tohoto čísla, abychom jej i tak odlišili od čísel předchozích. Doufáme, že úprava nadále zůstane neměnná a že se s naším časopisem budete dále setkávat v této podobě, kvalitě i periodicitě - tj. čtvrtletně.

Nutno ještě dodat, že s FSA se spojily pouze tři z celkových čtyř regionálních skupin české Antifašistické akce. Antifašistická akce Zlínsko (AAZ), Antifašistická akce Jihlava (AAJ) a Antifašistická akce Praha (AAP) od nynějška fungují jako regionální pracovní skupiny AFA-FSA. Pouze Antifašistická akce Brno (AAB) funguje nadále samostatně. ★★★

Přejeme příjemné počtení.

redakce

Redakce redakce redakce redakce redakce redakce redakce

casopis.akce@ziplip.com

Islámská revoluce v Iráku

*Já sám řeknu, že naše vojsko je hadr,
že kozáci, jen obce rabují,
že Poláci, se jen chlubí a chlastají,
A Rusové... už vůbec škoda mluvit...
Však před tebou chytračit nebudu;
víš ale v čem je síla nás, Basmačů?
Ne, ve vojsku ne, ani v polské pomoci,
Je v názorech; ano! v názorech lidu.*

A. S. Puškin

V jihovýchodním městě El Kut vítaly tisíce šíitských muslimů Abdalazize al-Hakíma, zástupce vedení, o Írán se opírající, *Nejvyšší rady* (též shromáždění - pozn. překl.) *islámské revoluce* v Iráku. Zdravili ho stařešinové arabských kmenů, šíitští bohoslovci i mnohatisícové davy. Stal se prvním vysoko postaveným šíitským náboženským činitelem, který se vrátil do Iráku po pádu režimu Saddáma Husajna. V té době se hlava rady Muhammad Bakr al-Hakím, obrátil s výzvou ke všem iráckým šíitským muslimům, kteří tvoří 60% z 26 miliónů obyvatel země, aby se 23. dubna 2003 shromáždili v posvátném městě Kerbelá k uctění data úmrtí imáma Husajna, vnuka proroka Muhammada, zavražděného v roce 680. Zároveň přešlo z Íránu do Iráku na 9 tisíc bojovníků rady. Americko-britská vojska totiž ne zcela dokonale kontrolují situaci na jihu Iráku i po celém úseku osmisetkilometrové iránsko-irácké hranice.

Navíc v rozhovoru s bývalými vojáky irácké armády byly odhaleny některé podrobnosti, které pomáhají vrhnout světlo na příčiny rozpadu a „zmizení“ této armády. Zajisté svou roli sehrál jak strach z Američanů, tak špatné podmínky v armádě, tak i nenávisť k Saddámovi. Je tu ale ještě jeden důvod - vojáci tvrdí, že v předvečer útoku jim šíitští duchovní nařídili, aby Američanům nekladli odpor.

Po útoku se všechny státní a společenské struktury saddámistů rozpadly jak domeček z karet. Jedinou fungující centralizovanou organizací (mimo americké armády) je, v měřítcích země, šíitské duchovenstvo. Právě ono se stává středobodem společensko-státní krystalizace. Všechna ohromná energie sebeorganizace, uvolněná po pádu režimu Saddáma Husajna, je uměle usměrňována duchovenstvem.

Události v Iráku se vyvíjejí podle alžírského modelu počátku 90. let, avšak daleko rychleji. V mešitách se shromažďují zástupy věřících. Na výzvy duchovních jsou zakládána centra sociální podpory, kde jsou v menším množství shromáždovány konzervy, voda a léky. Sice se tak jen stěží vyřeší sociální problémy obyvatelstva, nicméně v podmínkách všeobecného chaosu a hrozby hladomoru je tato pomoc docela působivá. Duchovenstvo však toto mocné úsilí lidí o vzájemnou pomoc vydává za svou zásluhu.

Současně se při mešitách formují sebeobrané oddíly, jejichž cílem je zavést pořádek v ulicích. I když se většina lidí účastnila expropiace potravin a oděvů v obchodech, jsou unavení chaosem a mají potřebu udržovat pořádek. Ale i plně přirozené úsilí lidí o pořádek a sebeobranu je zneužíváno duchovenstvem. Dvory mešit plní ozbrojení lidé, v mešitách se skladují samopaly a kulometry. V rukách obyvatelstva je více než milión kusů střelných zbraní, jež byly za Saddáma vydány armádě a domobraně.

Saddám zakazoval náboženské průvody šíitů. Nyní jsou dovoleny. Na výzvu duchovních uskučňují 3 milióny šíitů pochod do svatého města Kerbelá. Mocné probuzení náboženského života jde na ruku duchovenstvu. To se vynasnaží použít toto obrození ke svým vlastním cílům. Ve městě Nedžef již působí jediná místní rozhlasová stanice. Jmenuje se „Rádio Mudžáhíd“ a plně podléhá kontrole duchovních.

Šíité sice tvoří většinu obyvatelstva Iráku, ale jejich představitel tu nikdy nebyli v moci. Šíité byli vždy utlačovanou většinou. Nyní jejich duchovní sní o nastolení kontroly nad Irákem. A jsou připraveni odstranit všechny překážky na své cestě k moci - Američany dosazeného náboženského vůdce Abdalmadžida al-Houio zabilí okamžitě po příjezdu do Nedžefu, na prahu mešity. Nejvyšší rada islámské revoluce bojkotovala setkání politických a náboženských činitelů Iráku s představiteli USA a Velké Británie v Násiríji. Podle mínění šíitských lídrů je nutné v Iráku usilovat o vytvoření vlády národního porozumění, která bude budovat nový život podle islámských zákonů.

Obyvatelé ohromných proletářských čtvrtí Bagdádu a Basry, drobní obchodníci z Nedžefu a Kerbelá, nezaměstnaní z El Kutu, Násiríje a Saffanu budou ale stěžít všichni ihned následovat duchovenstvo. V současnosti je však jedinou společenskou strukturou, která působí zevnitř a není uměle importovaná okupanty. Je totiž strukturou, která na sebe soustřeďuje a do sebe pohlcuje významné síly vzájemné pomoci, sebeorganizace, hněvu utlačovaných a náboženské víry.

Všechny tyto síly působí již dnes ve službách duchovních, kteří jsou vzrušeni tím, čím byli vzrušeni jejich kolegové ve všech historických dobách, totiž upevňováním a rozšiřováním vlastní moci a přivlastňováním si bohatství - v tomto případě ropných zdrojů. Tato nově se rodící moc se připravuje k boji s okupanty. Soustřeďuje síly, vyčkává a taktizuje - právě třeba „Rádio Mudžáhíd“ neustále volá po osvobozené boji s okupanty. Mnohamiliónové zbídačené obyvatelstvo se velmi brzo ocitne mezi dvěma despotickými stranami bojujícími o právo mu vládnout.

Snaha o samosprávu a sebeorganizaci se často projevuje kritických situacích. Lidé si sami začínají zjednávat pořádek v ulicích a odevzdávají jídlo a oblečení do sociálních center. I když je ale tato síla obrovská, většinou bývá nesprávně pochopena a následně i zneužita. V dnešní irácké realitě se žel ale tato síla netransformuje do původních samosprávných institucí, založených na vůli nezávislých lidových shromáždění. Tuto sílu začínají řídit, a manipulovat s ní, autoritativní strany a duchovní vůdci.

Odehraje se tedy stejná tragédie jako v ruské i většině ostatních revolucí? Promění se opět revoluční dění a víra v lepší zítřky v základ hrozivé společenské prohry, strnulé před novou autoritativní nebo totalitní mocí?

★★★

Michail Naumovič Magid
(autor je členem moskevské
Konfederace revolučních anarchosyndikalistů - MAP)

přeložil Karel Rosák
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Irák: století válek a rebelií

Následující text vydal v květnu 2000 londýnský kolektiv Practical History. Přehledně mapuje historii bojů v oblasti Iráku od počátku století: britskou okupaci („Jsem rozhodně pro použití bojového plynu proti necivilizovaným kmenům...“, Winston Churchill, 1919), opakovaně dohody nacionalistických sil i „komunistické strany“ s režimem, americkou podporu Saddámově Iráku i sankce a nálety západních sil a brutální represe vykonávané stranou Baas. Zejména si však text všímá toho, co je oficiálními médii opomíjeno: častých lidových revolt.

Od vytvoření iráckého státu na začátku tohoto století trpěla dělnická třída v této oblasti brutálním vykořisťováním a represemi ze strany skupin vládnoucí třídy, soupeřících o moc. A jakoby těchto domácích gangsterů nebylo dost, čelila i kulkám a bombám globálních kapitalistických mocností (zejména Británie a Ameriky) snažících se o kontrolu nad ropným bohatstvím tohoto kouta světa.

Mezitím opoziční politické organizace, jako třeba Komunistická strana Iráku a Kurdáská demokratická strana, neustále uzavíraly dohody jak s iráckými režimy, tak s globálními mocnostmi na úkor těch, o nichž tvrdili, že je vedou v odporu proti státu. Navzdory všemu se však dělnická třída ukázala jako síla, s níž je třeba počítat, protože svrhávala vlády a sabotovala válečná úsilí. Tato stručná chronologie mapuje některé z klíčových momentů ve století válek a rebelií.

1900

Irák neexistuje. Od šestnáctého století byla oblast, která se později stane Irákem, součástí turecké Otomanské říše. Vláda říše stojí na městech, venkovu dominují vesnické kmenové skupiny, z nichž některé jsou nomádského charakteru.

1912

Turecká petrolejářská společnost, která vyjadřovala britské, holandské a německé zájmy, získává koncese na průzkum ropných nalezišť v otomanských provinciích Bagdád a Mosul (obě budou později součástí Iráku).

1914 - 1918

Turecko se v první světové válce staví na stranu Německa. Aby ochránila své strategické zájmy a potenciální ropná pole, obsazuje Británie v listopadu 1914 Basru - a v roce 1917 se nakonec zmocní i Bagdádu. Koncem války již většinu iráckých provincií okupují britské síly, i když některá území zůstávají „nepacifikována“. Ustavuje se přímá koloniální vláda v „Britské Mezopotámii“ a nejvyšší vrstvy administrativy jsou v britských rukou.

1919

Během let 1919 a 1920 dochází v severním Iráku neustále k povstáním, kdy jsou zabíjeni britští vojenští důstojníci a činitelé. Různé kmeny v této oblasti sdílí společný kurdáský jazyk a kulturu, ale v tomto stádiu se po samostatném kurdáckém státu příliš nevolá. Jde spíše o odpor vůči jakékoli vnější státní autoritě.

RAF bombardují kurdáské oblasti. Velitel perutě Arthur Harris (později známý, pro svoji úlohu při zničení Drážďan za druhé světové války, jako „bombardák Harris“) se chlubí: „Arabové a Kurdové nyní vědí, co znamená skutečné bombardování z hlediska obětí a škod. Během 45 minut lze prakticky vymazat skutečnou vesnici a zabít či zranit třetinu jejich obyvatel.“

Plukovník Gerald Leachman, čelní britský důstojník, prohlašuje, že jediným způsobem, jak se s kmeny vypořádat je „hromadné vraždění“.

Velení RAF na Středním východě žádá o chemické zbraně, které by mohlo „experimentálně“ použít „proti vzpurným Arabům“. Winston Churchill, ministr války, poznamenává: „Jsem rozhodně pro použití bojového plynu proti necivilizovaným kmenům“. Není nutné používat jen ty nejvražednější plyny. Lze použít i plyny, které způsobují velké potíže, a budou tak šířit živou hrůzu, a přesto na většině zasažených nezanechají žádné vážné permanentní následky.“ Jiní argumentují, že navrhovaný plyn by fakticky „zabíjel děti a nemocné osoby“ a trvale by poškozoval zrak. V tomto stádiu brání použití plynu technické problémy, později však bude nasazen.

1920

Při poválečném dělení dobyté kořisti mezi vítězné imperialistické mocnosti dostává Británie Irák (ale i Palestinu) a Francie Sýrii s Libanem. Hranice nového iráckého státu stanovují velmoci, čímž vytvářejí scénu pro století pohraničních konfliktů (např. iránsko-irácká válka). Britské úřady nastolují tuhou kontrolu, daně vybírají přísněji, než jejich předchůdci a zavádějí do praxe programy nucené práce. V červnu 1920 se napříč jižním a centrálním Irákem šíří ozbrojená revolta proti britskému panství („revoluce roku 1920“). Na tři měsíce ztrácí Británie kontrolu nad rozsáhlými oblastmi venkova. Jsou dobývány britské vojenské posty a 450 britských vojáků je zabito (1500 jich je zraněno).

1921

Do února je rebelie rozdracena, přičemž britské síly zabily, nebo zranily 9 tisíc rebelů. Britské dělostřelectvo ničí celé vesnice a domnělí rebelové jsou stříleni bez soudu. Důležitou úlohu sehrává letecká síla RAF. Co to znamená, ukazuje jedna zpráva o „leteckém úderu, při němž se střílelo z kulometů na ženy a děti prchající z vesnice“.

Británie se rozhoduje nahradit přímou koloniální vládu arabskou administrativou a doufá, že ta bude sloužit britským zájmům. Británie tak vytváří monarchii a v čele této nové státní struktury stane Fajsál, jakožto první irácký král. Ačkoli vysoké posty nyní zastávají Iráčané, svrchovaná kontrola zůstává v rukou jejich britských poradců.

1924

Britská labouristická vláda posvěcuje nasazení RAF proti Kurdům. Letecké síly shazují bomby a bojový plyn, které v prosinci zasahují i Sulajmániji. Lord Thompson popisuje následky jako „strašlivé“, protože panikou zachvácení příslušníci kmenů prchají „do pouště, kde musí stovky dalších zahynout žízni“.

1927

Brity kontrolovaná Irácká petrolejářská společnost (následnice TPS) otevírá svůj první velký ropný vrt u Baba Gurgur, severně od Kirkúku. Než je vrt zajištěn, tuny ropy decimují místní venkov.

1930

Anglo-irácká dohoda dláždí cestu k nezávislosti. Dohoda však Británii umožňuje ponechat si v Iráku dvě letecké základny a až do roku 1957 umožňuje i vliv Británie na iráckou zahraniční politiku. Britská vláda na jednáních tvrdí, že Kuvajt „je malý postradatelný stát, který lze bez větších starostí obětovat, budou-li si to mocenské boje tohoto období žádat“. Kurdáská povstání vyvolaná obavami o místo Kurdů v novém státě jsou potlačena s pomocí RAF.

1931

Generální stávka proti zákonu o komunálních poplatcích, který nastoluje nové drastické daně (třikrát větší než dříve), a za podporu

v nezaměstnanosti. Účastní se jí tisíce dělníků a řemeslníků, včetně 3 tisíc petrolejářských dělníků, a dochází ke střetům s policií. RAF přelétává nad městskými centry, aby stávkující a jejich stoupence zastrašila.

1932

Irák je přizván do Ligy národů, a stává se tak formálně nezávislým - ačkoli jej Británie i nadále silně ovlivňuje.

1933

Sdružení řemeslníků (odborníky) organizuje jednoměsíční bojkot Brity vlastněné Bagdádské elektrické a energetické společnosti. Odborníci a dělnické organizace jsou poté na příštích deset let zakázány a nuceny přejít k podzemní činnosti, jejich předáci jsou uvězněni.

Král Fajsal umírá a střídá jej jeho syn Ghází.

1934

Irácká petrolejářská společnost zahajuje komerční vývoz ropy z kirkúckých polí.

1935 - 1936

Sporadické kmenové rebelie zejména na jihu země. Mezi jejich příčiny patří pokusy vlády zavést brannou povinnost (ohniskem revolty jsou menší komunity Jazidi), vyvlastňování rolníků, kdy jsou kmenem vlastněné pozemky předávány do soukromých rukou, a klesající moc kmenových vůdců. Revolty jsou rozdraceny s pomocí náletů a hromadných poprav.

1936 - 1937

Generál Bakr Sidgi, obdivovatel Mussoliniho, nastoluje vojenskou vládu a zahajuje represe proti levici. Po celé zemi dochází k protestním stávkám, a to včetně Irácké petrolejářské společnosti v Kirkúku a Národní cigaretové továrny v Bagdádu.

1939

Král Ghází umírá při autonehodě. Řada Iráčanů věří, že se jednalo o spiknutí, jelikož král se začal vyslovovat proti Britům. Během demonstrace v Mosulu je zabit britský konzul.

1940

Po puči proti probritským politikům se stává premiérem Rašid Alí. Nová vláda zaujímá ve druhé světové válce neutrální pozici a odmítá podpořit Británii, pokud nezaručí nezávislost Brity kontrolované Sýrii a Palestině. Navazují se styky s německou vládou.

1941

U Basry přistávají britské jednotky. Irácká vláda požaduje, aby opustily zemi. Místo toho Británie znovu vtrhává do Iráku a po třicetidenní válce vrací k moci své stoupence. Během britské okupace je vyhlášeno stanné právo. Vůdci arabských nacionalistů jsou oběšeni nebo uvězněni a až tisíc jich je bez soudu internováno. Navzdory tomu britské síly nezasáhnou, když Rašidovi stoupenci provedou pogrom v židovské čtvrti v Bagdádu a zabijí 150 Židů.

1943

Policie potlačuje stávky za chléb vyvolané nedostatkem potravin a růstem cen.

1946

Stávka ropných dělníků v Brity kontrolované Irácké petrolejářské společnosti v Kirkúku. Požadavkem jsou vyšší mzdy a další prémie. Dělníci se střetávají s policií a deset jich je zabit, když 12. července policie začne střílet do masového mítinku. Následujícího měsíce dochází ke stávce ropných dělníků v iráckém přístavu Abadán a Británie přesouvá další jednotky do Basry (poblíž iráckých hranic). Irácká vláda potlačuje opoziční listy, které tento krok kritizují, čímž vyvolá stávku tiskařů a železničářů. Kabinet je nucen podat demisi.

1946 - 1947

Stávky a demonstrace proti navrhovanému zřízení sionistického státu Izrael na úkor vyvlastněných Palestinců.

1948

Irácká vláda jedná s Británií o nové smlouvě, která by prodloužila právo Británie mluvit do vojenské politiky až do roku 1973. Britští vojáci se sice mají stáhnout z irácké půdy, ale v případě války mají mít právo vrátit se. 16. ledna, den poté, kdy se v Portsmouthu smlouva připravila, policie během demonstrace proti této smlouvě zastřelí čtyři studenty. To vyvolává povstání, které vchází ve známost jako al-Wathba (skok). Napříč zemí se šíří militantní demonstrace a nepokoje namířené nejen proti navrhované smlouvě, ale i proti nedostatku chleba a rostoucím cenám. O pár dní později je zabit několik dalších lidí, když policie zahájí palbu do masového pochodu železničářů a obyvatelů chudinských čtvrtí. 27. ledna, kdy demonstranti na ulicích vztýčují barikády z horících aut, policie a armáda zabijí 300 až 400 lidí. Kabinet odstoupí a smlouva není podepsána.

V květnu stávkují 3000 dělníků z čerpací stanice K3, která patří IPS a leží poblíž Hadiithy, za vyšší mzdy, čímž stanici paralyzují. Po dvou a půl týdnech vláda a IPS odříznou stávkující od zásobování potravinami a vodou. Ti se pak rozhodnou pochodovat na 250 km vzdálený Bagdád. Během pochodu, který vchází ve známost jako „velký pochod“ (al-Masira al-Kubra), stávkující po

cestě živí a ubytovávají lidé z malých měst a vesnic do doby, než jsou dělníci u Fallujáhu (70 km od Bagdádu) pozatýkáni.

Britská vojenská mise se stahuje z Iráku. Kvůli válce v Palestině je vyhlášeno stanné právo a zakazují se demonstrace.

1949

V Bagdádu jsou veřejně oběšeni vůdci komunistické strany a jejich těla zůstávají několik hodin viset jako varování oponentům režimu.

1952

Přístavní dělníci stávkují za vyšší mzdy, více bytů a lepší pracovní podmínky. Stávkující se v Basře zmocňují generátoru, čímž ve městě odříznou vodu a elektřinu. Při zákroku policie jsou stávkující pozabíjeni.

V říjnu vstupují do stávky studenti kvůli změnám ve zkouškových pravidlech. Hnutí - známé jako al-Intifáda (zemětřesení) - přerůstá v masové nepokoje ve většině městských center. V Bagdádu je vypálena policejní stanice a Americká informační kancelář. Nastupuje vojenská vláda, která vyhláší stanné právo. Je vyhlášen zákaz vycházení, dochází k masovému zatýkání a zakázány jsou některé noviny. Během vojenské akce je zabit 18 demonstrantů.

1954

Vládní výnosy dovolují Radě ministrů deportovat osoby usvědčené z komunismu, anarchismu a práce pro cizí vládu. Policie dostává nové pravomoci, aby mohla zabránit mítinkům.

1956

Egypt znarodňuje Suezský průplav, Británie, Izrael a Francie zahajují proti Egyptu vojenský útok. Vláda uzavírá všechny vysoké a střední školy v Bagdádu, jelikož se šíří obrovské demonstrace, stávky a nepokoje. Ve městě al-Havy na jihu Iráku jsou po střetech s policií dva účastníci nepokojů odsouzeni k smrti. Je nastoleno stanné právo.

1958

V celé zemi panují lidové nepokoje, a to včetně Diwanijahu, kde v červnu zahyne během tříhodinové bitvy 43 policistů a neznámý počet demonstrantů.

O měsíc později svrhává starý režim „revoluce 14. července“. Převrat vedený členy Svobodných důstojníků vede k převzetí moci těmito lidmi, kteří odsuzují imperialismus a vyhlásují republiku. Královská rodina je postřílena. Davy se hrnou do ulic a je zabito několik amerických byznysmenů a jordánských ministrů, kteří se zdržují v Hotelu Bagdád. Lidé si berou z obchodů potraviny, aniž by platili, jelikož si myslí, že peníze jsou teď minulostí. Aby se revoluce nerozšířila mimo její kontrolu, vyhlásuje nová vláda zákaz vycházení. Po krátkém mocenském boji v rámci nového režimu se premiérem (ale i vrchním velitelem ozbrojených sil) stává Abd al-Karim Kásim a dál vládne s podporou Komunistické strany Iráku (KSI) a dalších levičáků.

Ačkoli vliv islámu zůstává silný, dochází k veřejným projevům antiklerikalismu, včetně veřejného pálení Koránu.

Aniž by čekali, až Kásim splní své sliby o pozemkové reformě, berou rolníci z jihu věci do vlastních rukou. V al-Kutu a al-Amarah rabují majetek pozemkových vlastníků, vypalují jejich domy a ničí účty a pozemkové registry.

Protože se bojí šíření rebelie po celém Středním východě, posílají Spojené státy 14 tisíc marínků do Libanonu. Plány společné americko-britské invaze do Iráku přijdou vniveč, protože „v Iráku není s kým spolupracovat.“

1959

Baasisté a nacionalisté formují podzemní antikomunistické úderné jednotky, které vraždí nejen členy KSI, ale i další radikální dělníky. Do roku 1961 bylo takto v Bagdádu zavražděno až 300 lidí, v Mosulu 400. V Mosulu arabští nacionalističtí důstojníci provedou protivládní puč podněcený povětšinou antikomunismem. Lidový odpor přesahuje potlačení puče: jsou napadáni bohatí a jejich domy se rabují. V Kirkúku dochází k podobným scénám, kde při násilných střetech zahyne 90 generálů, kapitalistů a velkostatkářů (excesy, které KSI později odsoudila).

1960

Kásim zasahuje proti radikální opozici. Propuštěno je 6 tisíc militantních dělníků. Několik členů komunistické strany je odsouzeno k smrti za svoji úlohu v kirkúckých střetech. I přesto vedení KSI, na naléhání Moskvy, nadále podporuje vládu.

1961

Mezi vládou a Kurdy vypuká válka, která nesouvisle trvá až do roku 1975. Během prvního roku vybombarduje irácké letectvo 500 míst a 80 tisíc lidí vyžene z domovů.

Kuvajt, který je od roku 1899 pod britskou kontrolou, získává nezávislost. Irák vznáší nárok na to, aby se Kuvajt stal součástí Iráku. Británie odpovídá vysláním vojáků do Kuvajtu.

1963

Kásimova vláda je svržena lednovým pučem, který poprvé vynáší k moci baasisty. Arabská nacionalistická strana Baas je pro spojení Iráku, Egypta a Sýrie v jeden arabský národ. Téhož roku se Baas dostává k moci i v Sýrii, ačkoli syrská a irácká strana se následně rozejdou.

Baas posiluje svazky se Spojenými státy, které mnozí podezřívají z toho, že puč podporovaly. Během puče jsou demonstranti koseni palbou z tanků, čímž začíná období kruté persekuce, při níž je uvězněno až 10 tisíc lidí, z nichž jsou mnozí mučeni. CIA pomáhá dodávat zprávy o komunistech a radikálech, které je třeba pozatýkat. Kromě 149 oficiálně popravených umírá dalších až 5 tisíc lidí při teroru, kdy byli mnozí zaživa pohřbeni v hromadných hrobech. Nová vláda pokračuje ve válce proti Kurdům, ostřeluje je z tanků, dělostřelectva i ze vzduchu a buldozery bourá vesnice.

V listopadu je Baas odstraněna od moci dalším pučem, který provedli stoupeneci egyptského arabského nacionalisty Násira.

1967

Po rozkolu v komunistické straně zahajuje skupina vedená Azizem al-Hadžem pod vlivem Che Guevary a maoismu gerilovou válku proti státu. Dochází k atentátům na jednotlivé kapitalisty a k rozsáhlým ozbrojeným konfrontacím.

1968

Strana Baas se po červencovém puči vrací k moci. Vytváří státní aparát, jemuž systematicky dominuje strana Baas, což jí umožní zůstat u moci nejméně dalších třicet let.

Milice strany Baas, Národní garda, zasahuje proti demonstracím a stávkám. V listopadu jsou zastřeleni dva stávkující z továrny na rostlinný olej poblíž Bagdádu a tři lidé jsou zabiti na demonstraci k výročí ruské revoluce.

1969

Režim začíná zatýkat lidi podezřelé z komunismu. Gerilové hnutí je poraženo a řada jeho členů umučena k smrti. Aziz al-Hadž je zrazen, když se jich v televizi zřekne a následně se stane iráckým velvyslancem ve Francii. Letectvo sice bombarduje kurdské oblasti, ale vojenský pat přetrvává až do následujícího roku, kdy Saddám Husajn vyjedná dohodu s Kurdskou demokratickou stranou. Výměnou za omezení autonomie vedení KDP souhlasí s integrací bojovníků své pašmergy do irácké armády.

1973

irácký ropný průmysl je znárodněn.

1974

Pod tlakem Sovětského svazu vstupuje Komunistická strana Iráku spolu s Baas do Národní pokrokové fronty, Baas si však ponechává výlučnou kontrolu nad státem.

V Kurdistánu opět vypuká válka, jelikož dohoda s KDP se hroutí. KDP přišla o své tradiční spojence, KS a Sovětský svaz, kteří teď podporují Baas. Namísto toho usiluje o pomoc od USA a iráckého šáha - a dostává ji. Baasisté provedou napalmové útoky proti kurdským městům Halabďža a Kalalze.

1975

irácké vojsko dál bombarduje civilní oblasti v Kurdistánu, přičemž v dubnu zabije 130 lidí v Kala'Duza, 43 v Halabďže a 29 v Galale.

Irák vyjedná dohodu s Íránem a výměnou za to, že Írán přestane podporovat iráckou KDP, sám přestává pomáhat iráckým Kurdům a dalším proti-šáhovským silám. Írán si bere zpět vojenské vybavení, které dával KDP, a nechává tak irácké armádě otevřené pole pro dobytí Kurdistánu.

1978

Hromadné zatýkání členů KSI, která kritizuje režim. Dvanáct jich je popraveno za politickou činnost v armádě. Všechny nebaasistické politické aktivity v armádě (jako třeba četba politických novin) či podobné aktivity bývalých příslušníků ozbrojených sil jsou zakázány pod trestem smrti. Vzhledem k všeobecné branné povinnosti to znamená, že všem dospělým mužům hrozí za politickou aktivitu.

1979

Saddám Husajn se poté, co předešlých jedenáct let soustřeďoval moc ve svých rukou, stává prezidentem republiky.

1980

Vypuká válka mezi Irákem a novým iráckým režimem vedeným Ajatolláhem Chomejním. Konflikt se soustřeďuje na pohraniční spory a na vyhlídku rozšíření islámské revoluce do Iráku. Írán ostřeluje irácká města Khanagin a Mandali. Irák zahajuje nálety na Teherán.

1982

Lidové protivládní povstání v kurdských oblastech. Vláda vydává dekret, podle něhož budou dezertéři z armády (každý, kdo bez postupky absentuje více než pět dní) popraveni.

V baaziných oblastech na jihu zahajuje irácká armáda masivní vojenskou operaci za pomoci těžkého dělostřelectva, raket a letectva, aby z oblasti vyhnala tisíce dezertérů a jejich spojenců. Rebelové totiž jen neutíkají z války: organizují rovněž sabotážní akce, jako třeba bylo vyhození municiho skladu poblíž města Amara do povětří. Ve vesnici Douru kladou ozbrojení obyvatelé odpor policii, aby zabránili prohlídkám domů, při nichž jsou hledáni dezertéři. V téže oblasti se u Kasemu ozbrojení rebelové střetli s vojskem. Vesnice podporující rebely jsou ničeny a jejich obyvatelé masakrováni.

1984

Americká podpora válčícímu Iráku se odráží v obnovení diplomatických vztahů mezi oběma zeměmi. Irák dostává vojenská letadla z Francie a rakety ze Sovětského svazu. Irácké válečné úsilí financují i Saúdská Arábie a Kuvajt. Západní i východní blok je jednotný v tom, že chce omezit vliv Íránu a islámského fundamentalismu.

Vlastenecký svaz Kurdistánu Džalala al-Talabáního vyhlásuje příměří a jeho jednotky bojují společně se stranou Baas.

1985

Začíná „válka měst“, kdy Írán a Irák vzájemně střílejí rakety na svá hlavní města.

1987

V květnu dochází k povstání v kurdském městě Halabďža, které vedou mnozí dezertéři z armády, kteří ve městě žijí. Podle jednoho očitěho svědka „byly přemoženy vládní síly. Lid zvířel a policie a armáda se musely ukrývat a pohybovat se mohly jen v tancích a obrněných divizích.“ Při rozdrčení povstání jsou stovky lidí zabity.

1988

Ozbrojení dezertéři se zmocňují města Sirwan (poblíž Halabďže). Irácké letectvo ničí město bombami a raketami. Írán bombarduje Halabďžu,

a pak 13. března město napadá irácká vláda chemickými zbraněmi, přičemž pozabíjí minimálně 5 tisíc civilistů. Kurdská nacionalistická pešmerga před tímto masakrem zabrání v útěku chudým lidem pokoušejícím se uprchnout z města do Íránu. Kvůli tomu, že historie kurdských nacionalistických stran je historií kolaborace, a kvůli tomu, že nepodporují revolty dělnické třídy, panuje vůči nim během celého tohoto povstaleckého období podezřívavost.

Po útocích na ropné tankery posílají Američané do Zálivu námořnictvo. To se fakticky staví na stranu Íráku a sestřelí irácké osobní letadlo, přičemž zabije téměř 300 lidí. Dále napadá irácké ropné plošiny a zabíjí dalších 200 lidí. V srpnu Írán a Írák uzavírají příměří, čímž končí první válka v Zálivu. Britská vláda tajně odsouhlasí uvolnění kontroly nad vývozem zbraní do Íráku.

1990

V červenci schvaluje britská vláda vývoz strojírenského vybavení firmy Matrix Churchill do Íráku, byť ví, že bude použito k výrobě dělových a raketových střel. Následujícího měsíce Írák vtrhne do Kuvajtu.

1991

V lednu zahajuje armáda USA za podpory Británie a dalších „koaličních sil“ Operaci Pouštní bouře, masivní útok na Írák a jeho jednotky v Kuvajtu. Tento konflikt není ani tak válkou jako spíše tím, co John Pilger označuje za „jednostranný krvavý obřad“. Spojenecké síly ztratí ve srovnání s 250 tisíci mrtvými Íráčany pouze 131 vojáků (mnozí z nich byli zabiti „přátelskou palbou“).

Navzdory veřejnému prohlášení generála Normana Schwarzkopfa, že spojenci nebudou napadat ustupující Íráčany, jsou iráckí branci masakrováni i poté, co irácká armáda zahájila bezpodmínečné stahování z Kuvajtu. Den před koncem „vátky“ jsou vojáci (a civilisté) prchající po dálnici z Kuvajt City do Basry zmasakrováni při akci, kterou američtí piloti škodolibě nazvou „střílení kačen“. Poblíž horského pásma Mutla jsou celé míle dálnice pokryty zuhelnatělými těly a rozmetanými vraky. Jeden očitý svědek píše, že „v mnoha případech nezbylo z lidské podoby nic než beztvářá černá hrouda v barvě uhlí a se strukturou popela“ (Stephen Sackur).

Je zabita i řada civilistů, přičemž nejznámějším případem je bunkr Amirija v Bagdádu, kde byly zabity stovky lidí ukrývajících se před spojeneckými bombami, když bunkr dostal přímý zásah dvěma řízenými střelami.

V únoru a březnu se napříč zemí šíří povstání proti irácké vládě. Začíná v jihoirácké Basře, kde je zažehnou rebelové střelící ve městě z tanku na obrovské obrazy Saddáma Husajna. Inspirování rebelii na jihu, přidávají se i lidé v kurdských oblastech. Policejní stanice, armádní základny a další vládní budovy jsou zdemolovány a vypáleny. Rabují se obchody. Sklady potravin jsou obsazeny a rozdává se jídlo. V Sulajmániji, která leží na severu, rebelové ničí vězňici a osvobozují všechny vězně, načez berou útokem ústředí tajné policie, kde byla umučena a zabita řada lidí. Baasističtí činitelé a tajní policisté jsou postříleni. V některých oblastech se zřizují sebeorganizované dělnické rady (šóry), které se chápou řízení. Zřizují si své vlastní rozhlasové stanice, zdravotní střediska (kde se pro nemocní sbírá krev od dárců) a milici, která má klást odpor vládním silám.

V samotném Bagdádu dochází během války k masovým dezercím z hlavních kasáren a důstojníci, kteří se jim snaží zabránit, jsou

zastřeleni. Dvě městské části, Al Sourah a Al Šoela, se fakticky dostávají pod kontrolu dezertérů a těch, kdo je podporují.

Po brutálním potlačení rebelie na jihu (které bylo usnadněno tím, že spojenci již dříve na dálnici do Basry zmasakrovali vzbouřené brance) se vláda zaměřuje na Kurdistan. V dubnu sice znovu obsazuje Sulajmániji, město je však opuštěné, poněvadž téměř všichni obyvatelé uprchli do hor.

Západní média prezentují povstání na severu jako dílo kurdských nacionalistů a povstání na jihu jako dílo šíitských muslimů, ve skutečnosti se však jedná o masové revolty chudiny. Hlavní kurdské nacionalistické strany (KDP a PUK) se ve skutečnosti staví proti radikálním aspektům povstání a snaží se zničit hnutí šór. Věrný své povaze, brzy po rozdrčení povstání oznamují vyjednání nové dohody se Saddámem Husajnem.

Ačkoli vojenské akce utichají, válka proti iráckému lidu pokračuje jinými prostředky - sankcemi. Ničení vodáren a čističek odpadních vod spojeneckými nálety doprovázejí sankce, které znemožňují jejich opravu. To se rovná bakteriologické válce, jelikož nevyhnutelným důsledkem je epidemie úplavice, tyfu a cholery. Roku 1997 OSN odhaduje, že kvůli nedostatku potravin a léků zahynulo 1,2 miliónu lidí, včetně 750 tisíc dětí mladších pěti let.

1996

USA proti Íráku odpalují 27 řízených střel.

1998

V únoru dochází k masivnímu hromadění amerických a britských vojenských sil v Zálivu a hrozí nová válka proti Íráku. Při této příležitosti se Írák ozbrojenému konfliktu vyhne v poslední chvíli podpisem dohody o zbrojních inspektorech OSN.

1. října irácké úřady pod velením generála Sabáha Farhana al-Duriho popravují ve vězňici Abú Ghraib poblíž Bagdádu 119 Íráčanů a tři Egypťany. Dvacet devět z popravených jsou příslušníci ozbrojených sil, padesát jich bylo uvězněno za účast na povstáních v březnu 1991, která následovala po válce v Zálivu. Tato hromadná poprava je zjevně pokračováním „čištění věznic“, které vláda zahájila o rok dříve a při němž bylo podle odhadů popraveno 2500 vězňů.

V prosinci po vyhnání zbrojních inspektorů z Íráku (a uprostřed krize prezidenta Clintona, která byla způsobena jeho obžalobou) USA zaha-

jují Operaci Pouštní liška. Během čtyř dnů je na Írák odpáleno 400 řízených střel a dochází k 600 náletům. Leteckých úderů se účastní i britské letectvo. Podle Íráku byly při těchto útocích zabity a zraněny tisíce lidí.

1999

V březnu je zabit velký Ajatolláh Mohammed Sadíg-al Sadr, nejvyšší šíitský náboženský vůdce v Íráku, přičemž podezření padá na vládní agenty. V Basře je za cenu stovek mrtvých - z nichž byli mnozí zabiti při hromadných popravách - potlačeno velké povstání.

Vojenské útoky Západu pokračují, údajně prý proti irácké protiletectké obraně. 11. dubna jsou zabiti dva lidé, když západní bojové letouny bombardují cíle v provincii Kadissíja. 27. dubna zabijí americká letadla čtyři lidi poblíž Mosulinu v severní bezletové zóně. 9. května jsou zabiti čtyři lidé v provincii Basra, a to včetně tří lidí v domě jednoho zemědělce v Kurně. 12. května je v sever-ském městě Mosul zabito 12 lidí. ★★★

Zdroje:

- Robert Clough, Labour: a party fit for imperialism (Larkin, Londýn, 1992).
- Marion Farouk-Sluglett & Peter Sluglett, Iraq since 1958: from revolution to dictatorship (Tauris, Londýn, 1990).
- Lawrence James, The rise and fall of the British Empire (Little, Brown & Co., Londýn, 1994).
- Brian MacArthur (ed.), Despatches from the Gulf War (Bloomsbury, Londýn, 1991).
- Phebe Marr, The Modern History of Iraq (Longman, Harlow, 1985).
- Midnight Notes Collective, Midnight Oil: work, energy, war, 1973-1992 (Autonomedia, New York, 1992).
- Peter Nore and Terisa Turner (eds.), Oil and class struggle (Zed, Londýn, 1980).
- Richard Norton-Taylor, Mark Lloyd and Stephen Cook, Knee deep in dishonour: the Scott Report and its aftermath (Gollancz, Londýn, 1996).
- Stephen Sackur, The Charred Bodies at Mutla Ridge, London Review of Books, 4. dubna 1991.
- Geoff Simons, Iraq: from Sumer to Saddam (Macmillan, Londýn, 1996).
- The Kurdish Uprising and Kurdistan's Nationalist Shop Front and its negotiations with the Baathist/Fascist Regime (BM Blob/BM Combustion, Londýn, 1991).
- The class struggle in Iraq - an interview with a veteran, Workers Scud, červen 1991 (Box 15, 138 Kingsland High St, London E8 2NS).
- Eye witness in Halabja, Wildcat č.13, 1989 (BM Cat, WC1N 3XX).
- Ten days that shook Iraq, Wildcat, 1991.
- Iran-Iraq: Class war against imperialist war, Wildcat č.10, 1987.
- Revolutionary defeatism in Iraq, Communism - Internationalist Communist Group, duben 1992.
- Whiff of imperialism in the air over Iraq, An Phoblacht/Republican News, 5. února 1998.
- Marked cards in the Middle East, Fifth Estate, jaro 1991.

Bojujte proti bohatým, ne proti jejich válkám!

„Více než kdy jindy se musíme vyvarovat kompromisů; musíme rozšiřovat propast mezi kapitalisty a námezdními otroky, mezi vládci a ovládanými; zvěstovat expropiaci soukromého majetku a destrukci států, jako jediné prostředky zajištění bratrství mezi lidmi a spravedlnost a svobodu pro všechny; a musíme se připravovat na uskutečnění těchto věcí.“

Errico Malatesta

Irácká krize není válkou proti ďábelskému diktátorovi. Je to válka o vládu, peníze, ropu a moc. Po staletí pracující ženy a muži přinášeli oběti, ale pro co? Pro zemi, svobodu nebo lidskou přirozenost? Ne, přinášeli oběti, aby bohatší byli ještě bohatší a mocní ještě mocnější. Masová vražda, která se má odehrát, bude spáchána naším jménem, ale bude provedena pro zisk vyšších mocí.

Všichni víme, že král Spojených států George II. není tou nejvyšší kartou ve hře. Nemá mozek na to, aby viděl věci v širokých souvislostech. Ale to on ani nepotřebuje. Dělá prostě jen přidavače těm, kdo skutečně řídí Ameriku a zbytek světa. Co dělá pro sebe, je jeho nadšená podpora pro ropné společnosti.

Stejně jako jeho tatka, je i George manažerem ropné společnosti. Manažeri se sami ve skutečnosti špinavou prací nezabývají. Oni pouze manipulují s krásnými zelenými doláry, které přináší. Plánovaný ropovod, který měl přinést miliardy za středoasijskou ropu, vedl k válce v Afghánistánu. Nyní chtějí ropné společnosti Irák.

Je pravda, že Saddám Husajn je ďábelský diktátor. Americký stát to musí vědět - vždyť ho dosadil k moci a udržoval ho tam po desetiletí. Ale ropné společnosti, jako všichni kapitalisté, nemají s ďábelskými diktátory problém. Podporují kvanta odporových režimů. Ne, problém je, že Saddám se jim připlétl do cesty.

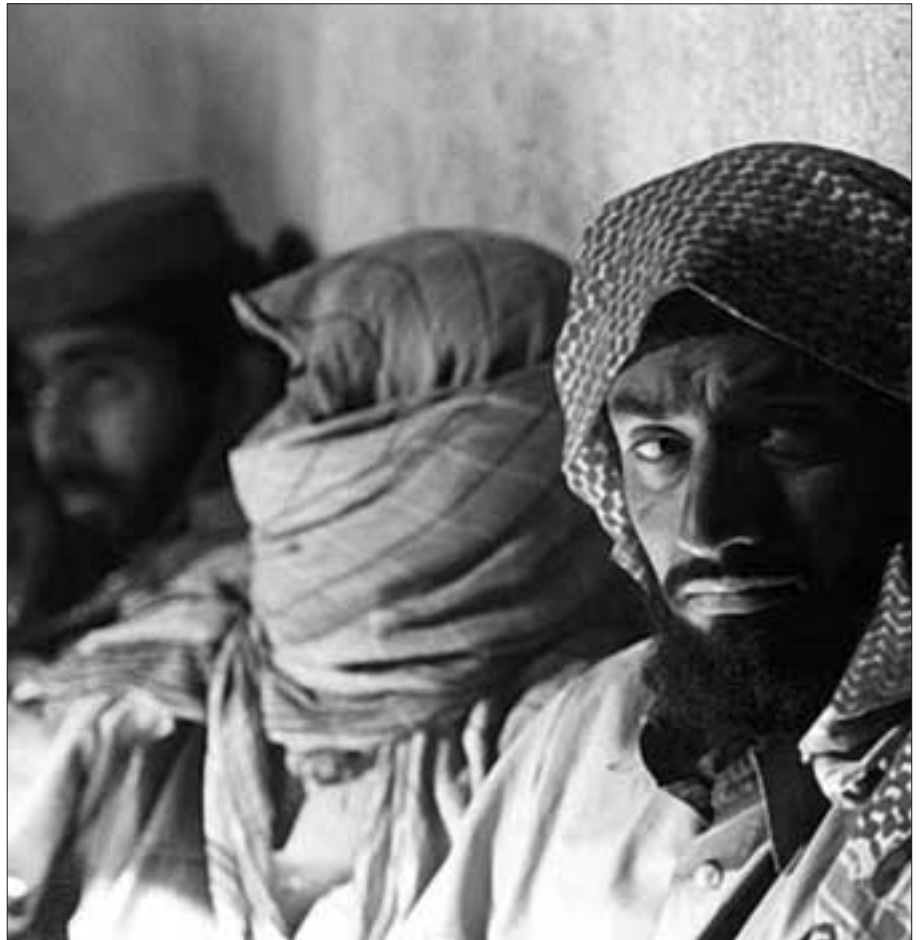
A tak šéfové požadují, aby tisíce nevinných lidí zemřely z důvodů ještě většího zisku. Jejich loutka, Bush, vykonává jejich rozkazy. Tony Blair, loutka loutky, se pokouší přitáhnout za ním svou zdráhající se zemi.

Stejně jako Bush, ani Blair nezískal většinu hlasů voličů. Jako Bush se stará o zájmy bohatých. Zájmy většiny, třídy pracujících, ho ani jeho stranu neznepekují.

I přes svůj status druhohradě loutky, má Tony falešnou představu vlastní majetátnosti. Chtěl by být Maggie Thatcherovou. Protože jeho idol mohl pózovat jako Velká válečná vůdkyně při válce o Falklandy, myslí si, že může dělat to samé. Čeká ho drsné probuzení.

Tony zapomněl, že Maggie byla poražena masovým odporem, přímou akcí proti zavedení daně z hlavy (Poll Tax). My, anarchisté, jsme v tomto boji sehráli svou část, od samého začátku, až po oslavu jejího pádu. Můžeme to zopakovat i s Bushovým pudlíkem.

Možnost války již vedla k největším protiválečným protestům, jaké kdy tato země viděla. A jak přípravy na válku pokračují, opozice se zajisté zintenzivní.

Ve stejné době, kdy Tony v zahraničí chraští zbraněmi, je zde doma na pořadu dne třídní boj. Jedna z nejlepších cest, jak může pracující třída v Británii pomoci těm v jiných zemích, je podle nás energické prosazování vlastních požadavků a vzájemná podpora.

Aby bylo efektivní, bude se muset protiválečné hnutí přiklonit k přímé akci. Při boji proti válce, musíme odmítnout metody válečné mašinérie, organizované shora dolů, s několika vůdci u moci a masou robotů, kteří pouze poslouchají rozkazy.

Musíme odmítnout tuto „disciplínu“ a organizovat se zdola. Namísto hrstky vůdců říkajících nám, jak a kdy protestovat, potřebu-

jeme federaci protiválečných skupin, které se samy rozhodují jak individuálně, tak kolektivně. Co nepotřebujeme je, aby se jakákoliv marxistická skupina, tváříci se militantně, zatímco v praxi dusící iniciativu, pokoušela ustavit jako „vedení“ hnutí.

Cesta k poražení Tonyho Blaira a George Bushe je vedena lidmi připravenými provést přímou akci, bez žádání povolení od kohokoli, lidmi schopnými organizovat se bez čekání rozkazů shora. Potřebujeme pracovat společně, jako rovný s rovným, ne jako pěšáci a generálové.

Tak tedy, běžte se vycpat se svým válečnictvím! Jděte se vycpat se svým voláním po ukázněných protestech! Poražte militaristické zvyky dávání a přijímání rozkazů! Budte neposlušní! Pouze přímé akce - okupace, stávky, masové protesty - mohou předat vládě vzkaz, který nebude moci ignorovat. Máte sílu ukončit tuto válku. Použijte ji!

Pro anarchisty jsou přímá akce a solidarita prostředky pro změnu světa. Pouze pracující plně kontrolující své boje mohou vytvořit společnost založenou na svobodě, rovnosti a solidaritě. Skutečný socialismus může být vybudován jen zdola. Používáním našich myšlenek v boji dnes, budujeme svět budoucnosti. ★★★

z britského anarchistického časopisu Freedom 3/2003 přeložil

Pavel Pecka

zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Dario Fo - Saddám

Dario Fo, nejslavnější současný italský dramatik a divadelník, se narodil 24. března 1926 v San Gianu v severní Itálii. V Miláně studoval počátkem 40. let na výtvarné akademii, později také architekturu, kterou nedokončil. Už v této době začínal improvizovat komické dialogy pro své spolužáky a přátele. Dario Fo hraje vlastní divadelní texty od počátku 50. let a výčet jeho aktivit je velmi obsáhlý. Spolu s ním vystupuje i jeho žena Franca Rame, která také sama píše. V říjnu 1997 mu byla udělena Nobelova cena za literaturu. Dario Fo bývá považován za buřiče, protože nikdy neváhal vyjadřovat se svým uměním velmi otevřeně a kriticky k nejruznějším aktuálním politickým problémům. Znamé je jeho odmítnutí k účasti na hudebním populárním festivalu v San Remu v roce 1999, kam byli kromě něho pozváni další nositelé Nobelových cen (mezi jinými M. Gorbačov).

Ten Saddám Husajn je ale zlý!

Válka se stále blíží a je zjevně nezadržitelná. USA a VB opakují, že Saddám je příliš zlý a nebezpečný, než aby zůstal na svém místě. Zuřivé diskuse o válce ale zatemnily přesnou hodnotu vin Saddáma Husajna. Článků věnovaných rekon-

strukci kriminální historie tohoto diktátora vyšlo neuvěřitelně malé množství. A to se může jevit velmi zvláštní. Jak to? Ačkoliv musí mocní ukázat, že Saddám je reinkarnací zla, média poukazují na nerespektování lidských práv, na násilí, na hrubost a na zločiny proti lidskosti prováděné tímto sériovým vrahem jen vágně. Divné, protože společnost bývá obecně chtvá informací, když se jedná o svržení veřejného nepřítele číslo jedna. Ale u Saddáma Husajna tohle pravidlo neplatí. Už dlouho se ptáme, jak je tato nepochopitelná meze- ra možná a nakonec se nám ono tajemství podařilo rozšířovat. Díky sérii šťastných náhod jsme získali nahrávku rozhovoru jednoho novináře s fediteltem jedné televizní stanice (kterého nemůžeme z pochopitelných důvodů jmenovat) ... dialog jenž se týká přímo vysílání dokumentu o zločincích Saddáma Husajna. Zde je:

Ředitel: Takže už máme nárys zpráv?

Novinář: Jistě. Začneme částí o mučení v Iráku. Elektrické šoky, bezmocnost, znásilňování. Použití mučících praktik je v Iráku široké. Tisíce lidí jsou mučeny ne proto, aby se od nich získaly informace, ale pro rozptýlení teroru. Jedná se o preventivní mučení, praktikované na průmyslové úrovni. Manifestace síly moci.

Ředitel: Výborně. A dál?

Novinář: Dál bych mluvil o korupci moci, o potlačování základních svobod, o nesnesitelném vměšování do ekonomického života. Jen přítel Saddáma Husajna může uzavírat obchody s Irákem. I na mezinárodní úrovni je irácká ekonomika zredukována na diktátora přátelství. Ne náhodou je Francie proti válce. Jsou to přímí ekonomičtí spojenci Iráku. Jestli USA vyhrají válku, budou mimo hru.

Ředitel: Dobrá, ale vynecháme skutečnost, že pokud by USA vyhrály válku, měly by pod kontrolou iráckou ekonomiku ... Nechtěl bych nahrávat nářkům pacifistů nad krví prolitou kvůli ropě.

Novinář: Husajn je jediný žijící diktátor, který porušuje ženevskou dohodu - používá plyn proti civilnímu obyvatelstvu a vojsku. Husajn je špatný strateg a roku 1980 atakoval Irán islámských fundamentalistů přesvědčen, že ho rychle obsadí. Namísto toho dopadl špatně a když irácké vojsko překročilo hranice a vstoupilo do Iráku, použil různé typy smrtícího plynu proti celým skupinám. Jednalo se o pravý masakr.

Ředitel: Hezké, dejte tam zprávu i o tom jaký proces s tímhle hrozným zločincem USA udělali.

Novinář: To nejde.

Ředitel: A proč?

Novinář: Američané tehdy podporovali Saddáma všemi svými silami. Ozývají se hlasy, že právě oni dodali zbraně iráckému vojsku. Měli hrozný strach, že by mohl Irán vyhrát válku.

Ředitel: Ale co mi to říkáte? ... To vypadá, jako by Spojené Státy stály při něm ... Neříkejme hlouposti ... tenhle kus přeskočíme ... Je příliš nejasný ...

Novinář: Dobrá. Můžeme se tedy zaobírat genocidou Kurdů. Opravdové utrpení. Bombardování, používání plynu, masakry celých vesnic, deportace a ještě jednou mučení a vraždění jen pro demonstraci moci. Mluví se o stotisících mrtvých, z velké části žen a dětí.

Ředitel: To ano. A zde máme nějaké vyjádření ze strany USA?

Novinář: Ne, protože USA se obávaly přítomných komunistů podněcujících k boji za nezávislost Kurdů. Navíc žijí Kurdové z velké části i v Turecku, které je spojenec USA, a které se přimlouvalo se značnou zuřivostí za masakrování části Kurdů, která jim příslušela.

Ředitel: Nestává se komunistami i z vás? Jak se může předložit televizním divákům takováhle historka? Mohli by věřit, že chceme zkompromitovat prezidenta Bushe ... Nechme to být.

Novinář: Nejsem komunist. Ale dobrá. Zbývá mluvit o odstranění vnitřní politické opozice. Saddám Husajn zabil všechny ty, kteří s ním nesouhlasili. Zabil své nejbližší spolupracovníky, a dokonce i dva své zetě. Vrah ve velkém.

Ředitel: A teď mi neříkejte, že ani v tomto případě nemáme nějaký protest Spojených Států, ... něco cokoliv ...

Novinář: Vy mě obviňujete, že jsem levičák, ale to není pravda. USA musely v té době bránit východ před většinovými komunisty. Největší masakry se

odehrály na konci sedmdesátých let. Nemohly atakovat Saddáma, když byla jeho moc ohrožena silnou iráckou komunistickou stranou. Byl to obranný důvod. Co měly dělat? Darovat střední východ sovětské diktatuře? Vždyť si představte, že síla komunistů byla taková, že Husajn jich musel zabít desítky tisíc, než je obrátil k pravdě.

Ředitel: Klídek. Teď vyleze na povrch, že jen komunisti odporovali tomuhle zločinci a nacistovi. Nenašel byste něco stravitelnějšího?

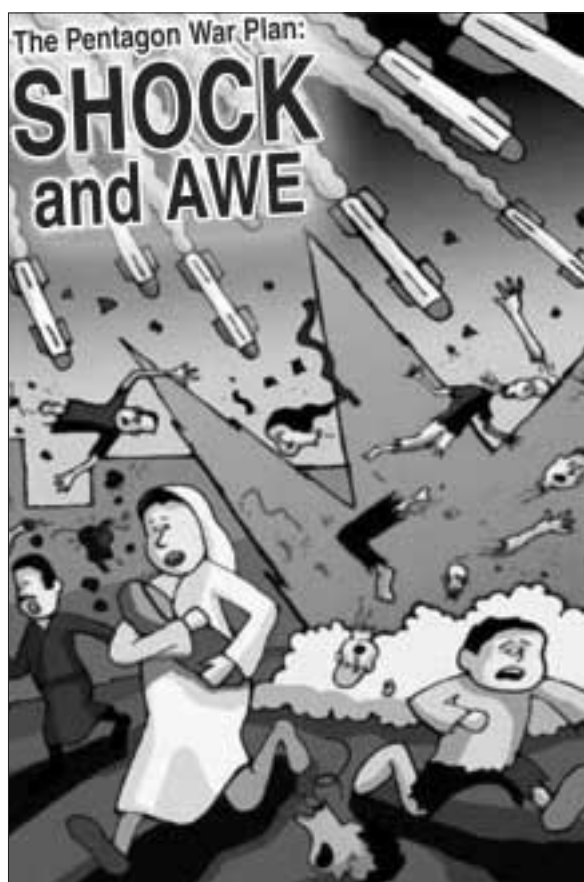
Novinář: No, můžeme vyprávět o masakru 500 tisíc dětí mrtvých hladem bez lékařského ošetření v posledních desíti letech. Saddám utrácel miliardy za zbraně a obrovský luxus, nechával si stavět pozemní paláce a sochy, zatímco jeho lid umíral.

Ředitel: Proboha ne, tady spadneme do problému embarga ... s pacifisty, kteří vykřikují, že nakonec USA jsou ti jediní odpovědní za tuhle genocidu.

Novinář: Takže zbývá jen masakr rebelů. Během války roku 1991 ... desítky tisíc mrtvých, celé vesnice smeteny se zemí ... Ale ani o tom nemůžeme mluvit, protože to byl právě Bush starší, kdo pověřil Saddáma k použití helikoptér a k bombardování lidí, kteří se vzbouřili doufaje, že vítězství USA znamená změnu režimu ...

Ředitel: Dobrá. Už chápu! Jste mizerný politický novinář. Přesunu vás ke kultuře. Napište zprávu o milencích Geriniové. Během desíti minut ji chci mít na stole ... ★★★

Dario Fo, Franca Rame, Jacopo Fo (začátek března 2003)

Židé a anarchismus

Židé jsou zajímavou součástí dějin lidstva. Jedni je chápou jako národ, rasu, druzí jako vyznavače judaismu, tedy jako uctivače nějakého náboženství. I tři generace po II. světové válce jsou ještě stále otráveny z utrpení, které v tomto dějinném období Židy potkalo, na druhou stranu je antisemitismus jedním z neviditelnějších projevů stále existujícího rasismu v lidských myslích. O Židech se hovoří neustále, jednou jako o těch, kteří trpěli za války, podruhé jako o těch, kteří ovládají všechn obchod a celou planetu, poslední dobou také trochu a stále ještě potichu jako o těch, kteří utrpení, kterým museli projít za II. světové války, dnes provádějí někomu jinému (izraelsko-palestinský konflikt). Dějiny židovského národa a judaismus jsou rozmanité, spleť. Takřka všechny stránky těchto dějin byly již popsány, analyzovány a zpracovány.

Nepochybně byla takto popsána i jedna část těchto dějin, která jistou měrou zasáhla do židovství jako takového. Jde o anarchismus. Jak již bylo řečeno, pokusy zmapovat tento jev v judaismu existují, o čemž budou svědčit i následující řádky, zcela jistě však chybí rozsáhlejší rozpracování v českém jazyce a mnoho z uvedených zdrojů dosud v češtině nevyšlo a pokud ano - anarchismus ve spojení s Židy a židovskou komunitou se v něm objevuje jen okrajově. Podstatou tohoto článku je informovat, seznámit čtenáře se skutečností, že anarchismus jako sociální lidové hnutí zasáhl i komunitu, která je mnohými chápána jako náboženská komunita, tedy komunita, která je v jisté míře uzavřená a podřízená božské autoritě. A i přesto se mnoho Židů stalo anarchisty, budovali anarchismus, který je výrazně antiautoritářský. Tento článek se bude snažit v krátkosti ukázat na některé historické spojitosti Židů s anarchismem, od minulosti po současnost.

Jak již bylo řečeno, čerpáno bylo hlavně ze zahraničních zdrojů, je tedy jasné, že tento článek nemůže být prací kompletní a vyčerpávající, to také v žádném případě není jeho cílem. Je možné jej chápat jako úvod k tématu, širší seznámení vyžaduje rozsáhlejší studium. Na závěr je třeba zdůraznit, že poslední tři části tohoto článku jsou více, než vlastním zpracováním daných témat, spíše volné překlady, doplněné o několik málo informací, z polského anarchistického časopisu „Inny Świat“.

Anarchismus mezi polskými Židy

Silnou pozici měl anarchismus mezi Židy v Polských zemích na samém počátku 20. století. Jednalo se o oblasti hlavně kolem Białystoku, tedy území, které v té době patřilo do ruského záboru. Białystok se tak stal takřka jediným městem v Polsku, kde anarchisté získali vážnější vliv. Jak již bylo řečeno, anarchismus se zde široce rozšířil a získal vážnější vliv na okolní dění právě v období Ruské revoluce z let 1905-1907 - právě v těchto letech zde působilo zhruba 10 různých dělnických a revolučních spolků či stran.

To, že se anarchismus uchytil právě zde a že jeho přívrženci byli z větší části Židé, způsobilo několik okolností. Białystok a jeho okolí byl velkou a svým způsobem rozvinutou průmyslovou oblastí, fungoval zde průmysl tabákový, kožedělný, kovodělný, různá řemesla, vedlo se zde rolnictví, stavebnictví a spousta dělníků byly zaměstnány u železnice. Podle údajů z roku 1897 zde bylo 49 673 dělníků, z čehož 10 295 pracovalo v textilním průmyslu. Takto početně rozsáhlá dělnická třída se nezbytně musela promítnout i v anarchistickém hnutí. Že převážnou většinu členů anarchistických organizací představovali Židé způsobil fakt, že židovská populace zde byla hodně početná a rozšířená. Jen v textilním průmyslu Židé představovali 36% zaměstnanců (Poláci jen 20%, Němci 20% a Bělorusové 12%). V kovodělném průmyslu Židé tvořili 40%. Větší početní zastoupení měli Židé hlavně v krejčířském řemeslu (až 80%), kožedělném průmyslu (80%) a v tabákovém a pivovarnickém průmyslu dosahovali takřka 100%.

Anarchismus se v Białystoku a okolí začal rozvíjet v roce 1903, kdy vznikla první organizovanější skupinka anarchistů, kterou tvořili převážně právě Židé. Tato skupinka se nazývala „Walka“ („Boj“) a měla kontakty jak s ruskou organizací Chléb a Svoboda, tak i se západoevropskými anarchisty (Londýn, Paříž, Ženeva). Právě tyto západoevropské anarchistické spolky pro Walku zajišťovaly přísun propagandistických a instruktážních tiskovin, peněz a zbraní. Během třech měsíců existence měla Walka až 70 členů. Jí organizovaná shromáždění však měly až trojnásobek účastníků. Těchto shromáždění se účastnili i členové jiných stran a organizací, a to i přes zákaz mateřských organizací. K propagaci svých myšlenek anarchisté používali nejdříve materiály dovážené (ruskojazyčný, kropotkinovsky zaměřený časopis „Chleb i wola“), později sami tiskli v ruštině a jidiš. Kromě propagandistické činnosti byla Walka zaměřena rovněž na propagandu činem a ekonomický teror. Všeми dostupnými prostředky podporovala živelné propukající stávky a mstila kruté vykořisťování pracujících.

Výbuch revoluce v roce 1905 se přičinil o ještě větší rozmach anarchismu. Na podzim roku 1905 zorganizovala Anarchistická federace v čele s Judou Grossmanem konferenci, která rozhodla o započítání propagační činnosti v jiných městech, hlavně ve Varšavě a Lodži. Tato akce však nepřinesla očekávaný úspěch, úspěchem naopak skončila agitace mezi židovským obyvatelstvem. Ve Varšavě tak vznikla organizace „Skupina anarchistů-komunistů Internacional“. Členy této organizace byli převážně Židé. Rovněž tato organizace se, stejně jako takřka všechny ostatní v oné bouřlivé době, orientovala také mimo jiné na ekonomický teror, expropriace (vyvlastňování) a občanské atentáty. Činnost této skupiny se však neomezovala pouze na tyto násilné činy, vedla také propagandistické aktivity. Koncem října 1905 byl vydán manifest v jazyce jidiš, který dělníky vyzýval ke generální stávce, k boji s carismem a buržoazií, jejímž cílem se mělo stát vybojování anarchistického komunismu. Druhý manifest „Duch ničení je duchem tvůrčím“ se objevil ve druhé polovině listopadu ve stejném roce, psán byl již polsky. Další manifest se objevil v prosinci a namířen byl proti ideji demokratické republiky. Psán byl opět v jidiš. Anarchisté v něm varovali, že takováto republika bude výtvorem buržoazním, dosaženým na účet proletariátu, který bude vykořisťován stále dál. Jako příklad takové činnosti buržoazie uvedli Velkou francouzskou revoluci. Proto opět vyzývali k boji, jak politickému, tak ekonomickému, i za použití teroru.

Činnost „Internacionalu“ však nezůstala dlouho bez odezvy carské policie. Rozsáhlá zatýkáni, které mnohdy doprovázely divoké přestřelky a mrtví na obou stranách, na sebe nenechala dlouho čekat. První vážná zatýkáni, mířící přímo do středu „Internacionalu“ se uskutečnila mezi polovinou června a koncem září 1907. Spousta aktivních členů byla zatčena, mnoho z nich bylo deportováno, někteří byli popraveni, nebo zemřeli při přestřelkách. Další zatýkáni se pak již provádělo jako prevence před opětovným obnovením

organizovaného anarchistického hnutí, to se však psal již rok 1912. Zbýly jednotlivé osoby již neměly možnost vykonávat aktivní agitaci nebo provádět teroristickou činnost.

Stejně nakonec dopadly i další anarchistické organizace. Než se tak však stalo, dokázaly se rozvinout do široce aktivních skupin. Jen samotné organizace anarchokomunistického „Czarnego Sztandaru“ (aktivní v západních provinciích Ruska) počtem svých členů dosahovaly úctyhodné pětistovky. Kolem Białystoku byly činné organizace rolníků a anarchisté v tomto městě vlastnili dokonce tiskárnu, která byla policií objevena až v roce 1906. Mimoto organizovali sabotáže v továrnách a pumové atentáty na policejní stanice, pomáhali také v činnosti Dělnických rad.

Na základě carských dokumentů, týkajících se zatýkaných anarchistů, je možné uvést, že ze všech odsouzených osob jich 188 zcela jistě patřilo k „Internacionalu“. Z těchto 188 jich 181 bylo židovského původu (což představuje 96,3%) a 7 Poláků. Potvrzuje to již několikrát nadnesený fakt o rozhodně větší popularitě anarchistických hesel mezi židovskou populací. Podle údajů shromážděných H. Rappaportem vyplývá, že ze 461 odsouzených anarchokomunistů bylo až 409 židovského původu. Neúspěch propagandistické činnosti mezi polským obyvatelstvem se zpravidla připisuje nedostatku anarchistické literatury v polském jazyce.

Podle Piotra Frankowskiego je možné říci, že průměrný člen „Internacionalu“ byl dvacetiletý svobodný muž židovské národnosti. Pracoval jako švec. Po zatčení byl deportován a to buď do toboleské, nebo jenišejské gubernie. Tento popis je možné aplikovat i na takřka všechny ostatní anarchistické organizace působící v tomto období na tomto území.

Rudolf Rocker

Ač sám nebyl židovského původu, Rudolf Rocker se stal asi nejznámějším představitelem židovského anarchismu a jako takový je často představován a zmiňován. Rocker se narodil v roce 1873 v katolické rodině kvalifikovaných dělníků. Rodiče měli liberální názory, avšak žili příliš krátce, a tak byl mladý Rudolf umístěn do katolického sirotčince. Již jako mladý přijal socialistické názory a vstoupil do Sociálně-demokratické strany, v roce 1890 však z ní byl vyloučen. Cestoval po západní Evropě, v roce 1891 byl přítomen na druhém kongresu II. Internacionály v Bruselu. O rok později začal spolupracovat s anarchistickým tiskem. Ve stejném roce byl policejní represí donucen opustit Německo a po několika letech strávených v Paříži se v roce 1895 usazuje v Anglii. Zde, ve východní čtvrti Londýna East End, jež byla jednou z nejzanebanějších a nejchudších čtvrtí, se i přes své katolické kořeny spojuje s židovským anarchistickým hnutím, učí se jidiš a žije v židovské komunitě. Zde také poznává Milly Witcopovou (1877-1953) a stávají se soudruhy na celý život. Rocker se brzo stává vůdčím mluvčím a publikačním autorem. Přes dvacet let byl považován za nejoblíbenější a uctívanou osobu hnutí. V roce 1898 vydává v Leeds několik měsíců týdeník v jidiš jazyce pod názvem „Das Fraye Wort“.

následně se stává redaktorem londýnského týdeníku „Der Arbeiter Frain“ a v roce 1900 rovněž „Germinalu“, nového měsíčníku, vydávaného v jidiš. Židovské anarchistické hnutí v Anglii se stává silnější než hnutí nacionalistické, stává se dokonce silnější než domácí anarchistické hnutí. V roce 1902 došlo k vytvoření Federace židovských anarchistických skupin. Časopisy a jiné materiály se stávají stále více dostupnější. O čtyři roky později je ve východní části Londýna otevřen soudružský klub na ulici Jubilee. Za Federaci židovských anarchistických skupin se v roce 1907 Rocker zúčastnil Mezinárodního anarchistického kongresu v Amsterodamu, kde se také nakonec stává členem zde založeného Mezinárodního anarchistického byra. V roce 1912 vstupují dělníci z East Endu, pracující v tzv. malých dílnách za hladovou mzdu, do stávky. Rocker na jejich podporu okamžitě mění vydávání „Der Arbeiter Frain“ z týdeníku na denník, aby mohl lépe bojovat na jejich straně.

Příchod I. světové války se pro Rockera a celé anglické židovské anarchistické hnutí stává zlomovým. Rocker se spolu se svými soudruhy stavěl jak proti válce samotné, tak zároveň i proti oběma stranám, které v ní bojovaly. Nakonec byl internován jako nepřátelský cizinec. Internace trvala až do roku 1918, kdy byl deportován do Holandska. Represe se ale nevyhnuly ani zbytku židovských anarchistů - došlo k zastavení vydávání jejich týdeníku a zavření společenského klubu. To byla poslední rána, z níž se anglické židovské anarchistické hnutí již nevzpamatovalo. Většina jeho členů si později vybrala buď sionismus nebo bolševismus. Svým zkušenostem a životu s židovskými anarchisty Rocker věnuje kapitolu ve své knize „Londýnská léta“.

Po válce se Rocker vrací do poraženého Německa, spojuje se s místními anarchisty a stává se redaktorem několika anarchistických časopisů a autorem mnoha knih, brožur a kratších textů věnujících se anarchismu a anarchosyndikalismu. Jmenovitě třeba „Španělská tragédie“, „Bankrot ruského státního komunismu“, „Racionalizace průmyslu a pracující třída“, „Nacionalismus a kultura“ atd. Rudolf Rocker zemřel v roce 1958, jeho odkaz však žije stále dál v neustále se vyvíjejícím a formujícím se anarchistickém hnutí.

Machnovščina a Židé

Machnovščinou je nazýváno široké rolnické anarchokomunistické hnutí, které bylo aktivní ve dvacátých letech 20. stol. na Ukrajině. Název je odvozen od jména anarchistického partyzána, který spolu s ostatními bojoval a rozšiřoval toto hnutí mezi ostatní rolníky. Machnovščině se povedlo zorganizovat a zavést anarchokomunistickou společnost na území mnohem větším, než je Česká republika. Na tomto území docházelo k hromadným kolektivizacím, vyvlastňování půdy buržoazních vlastníků, rolníci byli vyzýváni, aby začali pěstovat a vyrábět na kolektivistických, anarchokomunistických základech. Mnoho mladých lidí odcházelo k machnovské armádě, s níž bránili tyto své výdobytky jak proti útoku bělogvardějců, tak i proti Rudé armádě, jejímž prostřednictvím se bolševici po uchopení moci v ruské revoluci snažili odstranit všechny své oponenty a svobodné, anarchokomunistické machnovské hnutí jim bylo samozřejmě velkým trnem v oku. Pokud bychom chtěli v krátkosti nastínit podstatu a snahy machnovského hnutí, je možné nechat promluvit Petra Aršionova, aktivního účastníka machnovského hnutí, který ve své knize „Historie machnovského hnutí“ píše: „...machnovščina byla skutečným lidovým hnutím rolníků a dělníků a (...) jejím základním cílem bylo nastolit svobodu pracujících prostředky revolucí samosprávné aktivity ze strany mas“. Hnutí se skládalo z rolníků a dělníků mnoha národností -

Ukrajinců, Rusů, Řeků, Kavkazanů a mimo jiné také Židů. Řecké a židovské osady kolem Azovského moře s hnutím udržovaly neustálé vztahy.

Tato skutečnost však nezabránila tomu, aby byli svými nepřáteli Machno a jeho armáda označeni za antisemity. V ruském i zahraničním tisku byla machnovščina označována za myšlenkové omezené partyzánské hnutí, jemuž byly cizí myšlenky bratrství a obviňována z antisemitismu. Toto označení se vžilo natolik, že je přijalo i několik anarchistů a přetrvalo dodnes. Mnoho anarchistů se tehdy i dnes ve velké míře snažilo tyto pomluvy vyvrátit, že toto označení není pravdivé se ostatně pokoušel vyvrátit sám Machno ve svých článcích „Židům celého světa“ a „Machnovščina a problém antisemitismu“, které napsal po svém útěku z Ukrajiny, v nichž oponuje pomluvám a označení své osoby jako antisemitské. Ve druhém z nich píše: „Všichni židovští námezdní pracující, i ostatní pracující na Ukrajině si jsou velmi dobře vědomi, že mnou vedené hnutí bylo autentické revoluční hnutí pracujících. Nikdy jsme se nepokoušeli rozdělit praktickou organizaci zrazovaných, vykořisťovaných a utlačovaných námezdní pracujících na rasovém základě. (...) Naše hnutí nikdy neprovedlo židovský pogrom a nikdy k žádnému nepodněcovalo. Co je ale důležitější - v tvrdém jádru ukrajinského (machnovského) revolučního hnutí se nacházelo mnoho Židů. (...) Tito a podobní židovští povstalci (...) strávili pod mým velením dlouhou dobu, nikoli dny či měsíce, ale spíše celé roky. Všichni byli svědky toho, jakým způsobem jsem se já, štáb i celá armáda zachovali k antisemitismu a pogro-

mům...“ Že pomluvy a obviňování z antisemitismu, šířené hlavně buržoazií, bolševickými vůdci a rudoarméjskými a bělogvardějskými veliteli byly naprosto plané a nezakládaly se na pravdě svědčí mnoho skutečností, které se podařilo shromáždit a zveřejnit mnoha anarchistům.

Jak již bylo řečeno, v machnovské armádě hráli židovští revolucionáři značnou roli, vyjmenujme třeba Kogana, dělníka, kterého nakonec dělníci rozsekali šavlemi, velitele kontrarozvědky a speciálních oddílů J. Žinkovského (Zadova), Jelenu Keller, Josifa Emigranta a jiné.

Mnoho židovských zemědělských kolonií, zejména v okresech Mariupol, Berjansk, Alexandrovsk atd., se aktivně účastnilo politického života machnovského hnutí. Účastnily se regionálních shromáždění povstalců, dělníků a rolníků, posílaly na ně své delegáty. Po objevení se jistých antisemitských incidentů v roce 1919 Machno tyto židovské kolonie vyzval, aby si samy zorganizovaly sebeobranu a poskytl jim zbraně a munici. Podnítl rovněž uspořádání mnoha setkání, na nichž byly masy vyzývány k boji proti antisemitismu. Machno sám a jiní jeho soudruzi vydali řadu proklamací proti antisemitismu.

Pokud se v machnovské armádě přeci jenom objevili nějací antisemitsky smýšlející jedinci a aktivně se zapojili do akcí namířených proti Židům, byli nekompromisně revolučními povstalci potrestáni. Sám Machno nechal popravit vojáka, kterého znal osobně, za to, že vylepil plakát: „Smrt Židům, braň revoluci, ať žije Baťko Machno!“

Machnovci pojmenovali jednu ze svých komunisticko-zemědělských komun po Rose Luxemburgové, německé komunistce židovského původu. A to i přesto, že Rosa v některých svých pracích anarchismus kritizovala a vystupovala proti němu.

O nepřátelství machnovců vůči antisemitským projevům důrazně svědčí i Lea Feldman, jež byla poslední známou pamětnicí machnovského hnutí. Jako mladá pomáhala šít pro machnovskou armádu uniformy. Sama byla židovského původu.

Ve své „Neznámé revoluci“ cituje Volin amerického židovského historika Eliase Čerikovera, který nebyl ani anarchistou, ani revolucionářem: „Je nepopiratelné, že ze všech těchto armád, včetně (tzv.) Rudé armády, se machnovci chovali nejlépe k civilnímu obyvatelstvu obecně a k židovskému zvláště... Nemluvme o pogromech údajně organizovaných samotným Machnem. To je buď pomluva nebo mýlka. K ničemu takovému nedošlo.“

Je tedy vidět, že v machnovščině neměly národnostní předsudky žádný prostor. Ani to však, jak již bylo zmíněno, nestačí k tomu, aby nebyl Machno za antisemitu označován ještě i dnes.

Anarchojudaismus podle Moshe Gonczaroka

V krakovském časopise „Studia Judaica“ se objevila velice zajímavá recenze známého polského badatele v oblasti anarchistického hnutí, Daniela Grinberga. Recenze pojednávala o knize Mosze Gonczaroka „Oczerki po istorii anarchistskogo dviženija (idisz-anarchizm)“, kterou vydalo jeruzalémské vydavatelství spojené s časopisem „Problemen“, o němž se zmíním níže.

Jde o první knihu pojednávající o židovském anarchistickém hnutí hlavně na základě hebrejsko a židovskojazyčných pramenů. O Židech-anarchistech se většinou psalo hodně, obvykle však v pojetí, které je zbavovalo jakéhokoliv specifika, na základě mezinárodního dělnického hnutí nebo aktivit radikálů v jednotlivých zemích. Takto např. William J. Fishman, věnující se ve svých knihách anarchicko-židovské skupině z East Endu 19. století, tuto skupinu popisoval v lokálním londýnském kontextu a šířejí v britském, i když tato skupina po dlouhá léta udržovala úzké kontakty s ruskými Židy a také s ruskými emigranty, kteří byli rozestři po celé Evropě a Spojených státech. Po smrti Maxe Nettlaua a Rudolfa Rockera zapomenuté téma židovského anarchismu připomněl Paul Avrich v „Anarchists voices“ (1995 Princeton), i on však v převážně většině čerpal z materiálů a nahrávek v angličtině. V bývalém Sovětském svazu toto téma vyznívalo obzvláště provokativně. Jen pár nepoččetných znalců se tímto tématem mohlo zabývat, v nejlepším případě však pouze v celoruském aspektu. Jejich znalost zdrojů z celého území ruského carismu, obzvláště těch v ivrit a jidiš, nemohla být v jejich pracích dokonce ani publikována. Tato situace se změnila teprve na počátku devadesátých let minulého století. Až v důsledku migrace ruských Židů do Izraele a západních zemí a rovněž po rozpadu Sovětského bloku se mohli tyto dva dosud rozdílné proudy (západní a východní) bádání nad anarchistickou ideologií a jejími přívrženci spojit.

A. Gonczarok je právě jedním z takových vědců. V roce 1990 emigroval ze Sovětského svazu do Izraele. Již dříve psal knihy věnující se židovskému anarchismu, jeho dřívější práce však nedosahovaly takových rozměrů jako tato kniha.

Kapitoly Gonczarokovy knihy netvoří spojený, jednotný obraz židovského anarchistického hnutí. Je však jen těžké se za to na něj hněvat, tento autor

projevil dostatek schopnosti přesvědčující o tom, že jednou se to povede. Gonczarokova kniha se postupně zabývá mnoha aspekty židovského anarchismu. Začátek tvoří paměti Abé Gordina (1887-1964), filozofa a spisovatele, anarchistického aktivisty a Žida, který se po bravurním útěku ze SSSR do Spojených států v roce 1926 stává v USA na dlouhá léta duchovním vůdcem tamního židovského anarchistického hnutí. Další kapitoly postupně představují vznik tzv. „anarcho-judaismu“ na přelomu 19. a 20. stol., činnost židovských přívrženců anarchismu, anglické liberální ideologie od 80. let 19. stol. po 30. léta 20. stol., epizody z dějin židovského anarchismu na území Spojených států (až po 70. léta min. stol.), pojednává o zásadní otázce vztahů anarchožidů k „národnostním záležitostem“ (hlavně v poměru mezi anarchokomunismem a sionismem), zabývá se dějinami anarchismu v Izraeli, které však jsou zredukovány pouze na popis posledních let života A. Gordina a obsahu jím redigovaného izraelského anarchistického časopisu „Problemen“ a charakterizuje tři pozdější, tj. poválečná anarchistická periodika vycházející v jidiš v Paříži, Buenos Aires a New Yorku. Poslední kapitolu obsahují biografické materiály významných postav anarchistického židovského hnutí, kde jsou vedle známých postav jako A. Berkman či Saul Janowski, uváděni rovněž anarchisté méně známí.

Grinberg Gonczarokovi, stejně jako i jiným ruským badatelům a publicistům, vytýká pouze jednu věc, a tou je opomíjení židovského radikalismu v polských zemích. Již výše byla probírána města jako Białystok či Łódź, která měla poměrně rozvítené anarchistické hnutí. Grinberg toto opomíjení vysvětluje rivalizací, panující mezi východoevropskými židovskými společnostmi, polských, litevských a ruských Židů nad kulturní dominancí.

Gonczarokova kniha se zdá být podstatným základem informací na téma židovského anarchismu, je jen škoda, že není dostupná v českém jazyce.

Anarchismus v Izraeli: časopis „Problemen“

„Problemen“ je vůbec první dvouměsíčník izraelských anarchistů, který byl ve svém počátku vydáván jak v jidiš, tak i hebrejsky. Dnes je vydáván pouze v jidiš, což mnoho izraelitů nechápe. Důvodem vydávání pouze v jidiš je to, že není příliš mnoho anarchistů, kteří hovoří či alespoň rozumí hebrejsky a navíc, „Problemen“ je periodikum mezinárodní. V současnosti je to jediný anarchistický časopis na světě, který je vydáván v jidiš.

Vůbec jako první začal „Problemen“ vydávat A. Gordin, ruský anarchista židovského původu, dnes štafetu převzal Joseph Ludin, anarchistický emigrant z Polska.

„Problemen“ je projevem toho, že izraelští anarchisté, stejně jako všichni jiní anarchisté, si jsou vědomi a cítí morální nezbytnost omezení rostoucího despotismu státu. V Izraeli v současné době anarchistické hnutí takřka neexistuje, jediným jeho projevem je právě „Problemen“, který kdyby přestal vycházet, o izraelském anarchistickém hnutí by přestalo být slyšet. Přese všechno se tento časopis řadí mezi mnoho jiných hlasatelů idejí bratrství, svobody a boje za osvobození pracujících. Izraelští anarchisté jeho prostřednictvím dávají světu najevo své postoje k izraelské totalitní závislosti na USA, k nenávisnému postoji Izraele vůči Palestincům, kteří se v tomto židovském státě stávají občany druhého až třetího řádu a jeho prostřednictvím odvážně rozšiřují ideje zničení státu a jeho nahrazení lokálními sdrúženými svobodných lidí.

Jak jsou tyto ideje formulovány a co vypovídají o svých pisatelích, si můžeme ukázat prostřednictvím několika citací z tohoto časopisu:

„Každý ví, že u nás v Izraeli nechybí demagogové a lháři. Vláda zruinovala ekonomiku, šíří šovinismus, povzbuzuje moc kléru, jítí nepřátelství mezi námi a Araby... Politováníhodné je pokrytectví izraelské Strany Práce. Obviňují vládu ze všeho možného a sami provádějí identické zločiny, když byli u moci.“

„Z vlastní zkušenosti víme, že politici nikdy nedosáhnou míru mezi národy. Považují za lehčí vedení války, než zavedení míru. Mír vyžaduje pochopení mezi národy, ale nikdy se ho nedosáhne v dobré víře, bez vyšších důvodů. Proto by bylo lehčí dohodnout se v té věci s arabským lidem, než s těmi, kteří vládnou. Abychom toho dosáhli, musíme zapomenout na naše pokusy vládnout Arabům v Izraeli, odvrhnout náš snobistický postoj a žít s nimi v bratrství.“

„Co se týče volby mezi reakční a liberální stranou, víme dobře, že obě tyto strany jsou ideologickým krachem bez sociální vize. Jejich jediným cílem je dobytí moci. Stranické a osobní zájmy jsou důležitější, než zájmy lidí. Žádná z těchto stran nemá konstruktivní sociální program, který by zlikvidoval hranice dělicí nemnoho bohatých od většiny chudých a vedl by k mírovým poměrům s Araby žijícími v Izraeli. Ani jedna, ani druhá strana nesníží všeobecnou byrokracii a hanebné parlamentní triky.“

„Obzvláště tragickou je pro Izrael dominance menšiny náboženských ortodoxů u moci nad většinou lidí. Jimi najatí chuligáni terorizují lidi nespojené s náboženstvím. To oni získávají nejlépe placená místa ve vládních agenturách, podporující nynější administrativu. Náboženští politici vydírají liberální i reakční stranu, aby je podpořily výměnou za podporu v koalici vládě. Toto všechno objasňuje, proč jsou dokonce i ty nejliberálnější strany neochotné k tomu, aby omezily moc dobře zorganizovaného ultranáboženského bloku. Toho je možné dosáhnout pouze volným sdrúžením bezpartijních lidí.“

„Co se stalo s osvobozeneckými lidovými hnutími, která se v Izraeli rozvíjela před vznikem státu - komuny, osady, družstva, rolnické a dělnické samosprávné podniky? Všechno to bylo překroucené státní decentralizací, po třiceti letech vidíme, jak vysokou cenu musel izraelský lid zaplatit: omezení svobody, byrokracie, postupující degenerace kibuců v de facto kapitalistické firmy s nízkými platy, soukromé vlastnictví, výroba pro zisk a jiných blahoslavenství kapitalismu.“

Snahy a názory izraelského anarchistického časopisu „Problemen“ začínají přinášet ovoce. Malé, ale rostoucí hnutí progresivních dělníků, radikálních studentů a poškozených rolníků začíná zvyšovat hlas.

Benátské setkání v r. 2000

Ve dnech 5. - 7. května roku 2000 v Benátkách došlo k prvním historickému setkání vědců, které se zabývalo spojením anarchismu a libertariánského hnutí na straně jedné a Židů a judaismu na straně druhé. Kromě Fakulty historie Univerzity v Benátkách setkání organizovalo Centro Studi Libertari a švýcarská skupina Centre International de Recherches sur l'Anarchisme (CIRA). Jednání, trvajících tři dny, se zúčastnilo přes 20 badatelů z celého světa. Byli mezi nimi Judith Malina a Hanon Reznikov, členové The Living Theatre, Arturo Schwartz, kritik umění a spisovatel, Michele Lovy, ředitel studií v pařížské CNRS a autor publikací rozebírající revoluční aspekty judaismu, Rudolf de Jongie, dlouholetý ředitel JISH v Amsterodamu, Marianne Enckell z CIRA, autorka monografie o jurské Federaci, Martin Millere, neúnavný badatel revolučních politických emigrantů z přelomu století. Středověčnou Evropu jako jediný zastupoval známý polský badatel anar-

chistického hnutí, mj. autor knihy „Ruch anarchistyczny w Europie zachodniej 1870-1914“ (Anarchistické hnutí v západní Evropě 1870-1914), Daniel Grinberg z Białystoku. Těmi, kteří na setkání hodně chyběli, byli Paul Avrich a Moshe Gonczarok.

Většina přednášejících se ujmala tématiky setkání ze strany Židů a judaismu. Erica Jacobson z Freie Universitat v Berlíně srovnávala „politickou teologii“ Gerschoma Scholema a Waltera Benjamina. Siegbert Wolf z Frankfurtu nad Mohanem rozebral intelektuální svazky spojující Gustava Landauera s Marinem Buberem. Na „anarchistické elementy v protojudaismu“ se zaměřil Jacob Goren z Tel Avivského Institutu Yad Tabenkin, v této oblasti se pak Yaacov Oved věnoval roli, jakou odehráli Landauer a Buber v rozvoji kibucového hnutí. O „Libertariánském judaismu“ hovořili Sylvain Bouloque z Reims (jako příklad si vzal Bernarda Lazarea), filosof Enrico Ferri (který jako výchozí bod své přednášky bral názory Maxe Stirnera na židovskou otázku) a rovněž Furio Biagni (Lecce), který se při své analýze náchylnosti židovského duchovenstva k „sociální utopii“ odvolával na kabal a dílo rabína Izaaka Lurie. Většina těchto interpretací však byla pronesena v hodně přesladeném a trochu zfalšovaném duchu, bylo z nich možné usoudit, že nejen Ježíš Kristus a Mojžíš, ale rovněž i samotný Bůh-Stvořitel byli „anima naturaliter anarchisticae“.

Trochu odlišná témata pak tvořily přednášky o radikálním židovském hnutí v Polsku, přednesené D. Grinbergem, skryté styky mezi anarchismem a judaismem v životě a tvorbě Franze Kafky přednesené již zmiňovaným autorem M. Lovym. Mina Grau z Hebrew Univerzity v Jeruzolímě přednesla referát „Anarchismus a Sionismus: Debaty o židovském nacionalismu“. Birgit Seemann popsala na základě odkazu Emmy Goldman, Milly Witkop-Rocker (manželky Rudolfa Rockera) a Hedviky Landauer-Lachman (manželky G. Landauera) současný anarchofeminismus.

Jedním z mála záporů této ojedinělé konference byl nedostatek širšího popsání činnosti židovských anarchistů ve středověčnou Evropě, na což samozřejmě jediný zástupce toho regionu nemohl vůbec stačit, například o ruských jidiš-anarchistech nebylo řečeno ani slovo. Další ze záporů je možné vidět v takřka stoprocentní neexistenci informací o tomto setkání v anarchistickém tisku. Můžeme jen doufat, že v budoucnu se o akci bude informovat více a že pokud se bude opakovat, nezůstanou na ní opomenuta další zajímavá témata týkající se tohoto opomíjeného tématu.

Je však třeba přiznat, že toto setkání se stalo dobrým příkladem připomenutí židovského anarchistického hnutí a jeho současného odkazu. ★★★

Zdroje:

- Tomasz Szczepeński „Ruch anarchistyczny na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego w dobie rewolucji 1905-1907“, Wydawnictwo „Inny Świat“, Mielec (k vydání připravuje Anarchistická knihovna FSA)
- Michał „Klapek“ Sadowski „Anarchizm na ziemiach polskich do 1918 roku i jego zagraniczne powiązania“, Red Rat, Zielona Góra 2000
- Daniel Grinberg „Z dziejów polskiego anarchizmu“ v „Publikacje zebrane“, Red Rat, Zielona Góra 1997
- Piotr Frankowski „Działalność warszawskiej federacyjnej grupy anarchistów-komunistów „Internacjonaf“ w latach 1905-1908“, Red Rat, Zielona Góra 1997
- Rudolf Rocker „Tragedia Hiszpanii“, Anarchistyczna Inicjatiwa Wydawnicza, 2000
- Janusz Krawczyk „Anarchizm w Izraelu: Anarchistyczny periodyk „Problemen“, „Anarchoidyzm“ a „Anarchiści i Żydzi“ v „Inny Świat“ č. 15
- Max Anger „Loajální opozice ke stalinismu: Kontrarevoluční politika Trockého“
- Rudolf Rocker „Anarchismus a anarchosyndikalismus“ nakladatelství ČSAF, Praha 2001
- „Rudolf Rocker (1873-1958)“ v Existence č. 2, 1998
- Nestor Machno „Boj proti státu a jiné eseje“, Anarchistická knihovna FSA, Praha 2000
- Petr Andrejevič Aršinov „Historie machnovského hnutí“, Anarchistická knihovna FSA, Praha 2000

Židé proti sionismu

Tento text byl vydán skupinou antisionistických Židů v Londýně a rozšiřován na demonstraci za palestinská práva 18. května 2003. Zde měla tato skupina také transparent s nápisem „Židé proti sionismu... a proti všem státům“, který pochodoval v řadách ostatních antikapitalistických buřičů. Rozšířil jasné poselství a zastínil umírněné organizátory demonstrace usilující o palestinský stát právě tak, jako skupinu asi tří set islamistů vykřikujících antisemitské slogany.

Levičáci, kteří organizovali protiizraelskou demonstraci tolerují tyto stoupence Bin Ládira - jejich slogan „žádnou platformu pro rasisty“ platí jen pro bílé rasisty.

Linie „duchu odporu zdola první intifády“ se vztahuje k původnímu palestinskému povstání, které začalo v roce 1988. To je chápáno jako pozitivnější než druhá intifáda z října 2000, protože mělo třídní perspektivu, zahrnující masové stávky palestinských dělníků (které izraelská ekonomika v roce 1988 ještě potřebovala, na rozdíl od roku 2000) a ne „mučednické“ zabíjení sebe samých a nevinných Izraelců, a válka nebyla vedena zkorumpovanými politiky a islamistickými fašisty.

Lze mít námitky proti jakémukoli uskupení ve stylu „etnická skupina X proti Y“, ale „Židé proti sionismu“ představují pozitivní vývoj a jedná se o včasnou a silnou aktivitu.

Židé proti sionismu

Sionismus tvrdí, že mluví za všechny Židy, protože nás chce umlčet. Sionismus prohlašuje Palestinu za domovinu, protože nás chce vykořenit. Sionismus se prohlašuje za jedinou možnou obranu před novým holocaustem, protože nás chce ovládnout.

Akce izraelského státu nás ve skutečnosti jako Židy učinily mnohem zranitelnějšími, což se projevilo vzrůstem protizidovských útoků. A jak to opatrně řekl členové jedné silně antisionistické newingtonské synagogy, sionističtí militanti jsou pravděpodobně zodpovědní za příval útoků proti nim.

Jako Židé jsme údajně povinni podporovat permanentní stav války a zastávat se směšného „práva“ na „návrat“ do země, již mnoho z nás nikdy nevidělo. Ale jako lid, který překonal nacistickou genocidu a nespočetné pogromy - a který měl být během několika málo desetiletí vyvražděn za to, že je židovský a za jiné „zločiny“ - odmítáme sionismus a vše, co zahrnuje.

Sionismus je jasný výsledek celosvětového nacionalismu, kolonialismu a etatismu. Zrozen v době, kdy byl celý svět rozkouskovaný a kdy se zkonsolidoval evropský systém národních států, je sionismus pomocníkem západní moci a metlou Palestinců. Sionistické společenství s mocí a tyraníí jej nečiní ochráncem Židů. Vždy spolupracoval s rasisty a vrahy na své další kolonizaci Palestiny.

My naopak podporujeme všechny, kteří usilují svrhnout „své vlastní“ vlády a vůdce. Podporujeme zápasy s potenciálem podkopat stát a kapitalismus. Více než tři sta izraelských vojáků, kteří odmítli bojovat, Palestinci odporující v duchu boje zdola první intifády, mezinárodní aktivisté, kteří rozšiřují jak své vlastní, tak palestinské boje - ti všichni jsou představiteli pozitivního vývoje. Zatímco se mimo Blízký východ, od Argentiny po Janov, od Woomery až po Campsfield, snaží Nový svět o sebevyjádření.

Sionismus proti Židům

Sionismus nebrání Židy před holocaustem. To nikdy nebylo jeho zájmem. „Kdybych věděl, že by bylo možné zachránit všechny izraelské děti v Německu tím, že se dopraví do Anglie a jen polovinu z nich tím, že budou dopraveny do Eretz Israel, vybral bych si druhou možnost,“ řekl Ben Gurion, který se později stal izraelským premiérem, v roce 1938. Uznal, že skutečná záchrana by byla koncem sionismu. „Jestliže si naši bratři mají vybrat mezi fyzickou záchranou Židů v Evropě a sionismem, pak si vyberou to první, a to bude konec našeho hnutí.“ Kolonizace Palestiny byla vším a měla se odehrát at to stojí co to stojí, i za cenu židovských životů.

To se nezměnilo ani když byli Židé vyhlazováni. Stern Gang usiloval o „antiimperialistické“ společenství s nacisty, prohlášením: „Mohly by existovat společné zájmy mezi nastolením Nového řádu v Evropě v souladu s německým konceptem a skutečnými [čti: sionistickými] národními aspiracemi židovského lidu.“ Nečestný pakt byl uzavřen, aby bylo zachráněno 600 vybraných budapeštských Židů na úkor 800 tisíc dalších; členové židovských mládežnických organizací, „nejlepší biologický materiál“, jak to řekl nacističtí Eichmann, byli zachráněni výměnou za „klid a pořádek“ v táborech.

Sionismus se vždy soustředil ne na to, aby se stavěl proti antisemitismu, ale na to, aby se s ním nějak srovnal. I uprostřed genocidy Židů postavil před masu židovského lidu koloniální projekt.

Zakladatelé sionismu odmítli možnost překonat antisemitismus lidovým zápasem a sociální revolucí. Moses Hess, Theodor Herzl a Chaim Weizmann se postavili na stranu státní moci, třídní nadvlády a vykořisťovatelské vlády. Plně přitom chápali, že rozvíjení antisemitismu a perzekuce Židů byly dílem těch samých vládnoucích tříd, o jejichž přízeň usilovali.

Při úsilí o podporu samotných antisemitů prokázali několik motivů: zbožňování moci, již spojovali se silou, iluze o skončení židovské „slabosti“ a zranitelnosti a stavu, ve kterém Židé byli neustálými outsidersy.

Takový přístup byl už jen krůček od převzetí hodnot a myšlenek samotných pronásledovatelů Židů. Židé, psali sionisté, jsou skutečně nedisciplinovaní, podvrtní, disidentští lidé, hodní posměchu, který zakoušeli. Sionisté se nestydě přizývali na rasistické nenávisť vůči Židům, jejich literatura je plná těch nejjedovatějších stereotypů. To pracovalo v tandemu s antisemitskou touhou zbavit se skupiny lidí, která byla dlouho radikalizovaná perzekucí, která posilovala řady revolučních hnutí.

Rasismus a útlak prokázány izraelským státem není neobvyklý. Historické zrady sionismu nejsou jedinečné - jsou společné všem formám nacionalismu. Náš antisionismus je založen na opozici ke všem státům, všem hranicím a národům; všem vládcům a vykořisťovatelům světa.

Za globální intifádu a konec všech hranic!

★ ★ ★

zdroj: <http://www.ainfos.ca>, <http://www.csaf.cz>

První máje 2003

Praha

Akce v Praze začala vlastně již v dopoledních hodinách, kdy Feministická skupina 8. března přišla na Střelecký ostrov, aby tam umístila pamětní plaketu. Samotná prvomájová demonstrace byla svolána na pravé poledne na Střelecký ostrov, z hygienických důvodů (nánosy po povodních) však musela být přesunuta na nedalekou Kampu.

Policie se anarchistickou demonstrací snažila všemožně ztížit. Kampa byla ze strany od Střeleckého ostrova neprodyšně uzavřena a každý, kdo vypadal jakkoliv nekonformně či nesl nějaký předmět použitelný při demonstraci (transparent, megafon) byl zastaven a nezákonně perlustrován. I přesto se zde postupně sešlo na 300 lidí.

Po vyslechnutí projevu pořadajících skupin se asi okolo druhé hodiny shromáždění v čele s transparentem „Naše životy do našich rukou“ vydalo za zvuku dělnického samba bandu na plánovaný pochod do Dejvic. I během pochodu si policie dala záležet na zastrážování účastníků: v bočních ulicích pózovaly speciální protidemondační jednotky v plné zbroji, s helmy a štíty. V jeden moment také policisté napadli jednoho z účastníků, protože podle nich nesměřoval tam, kam mu ukázali...

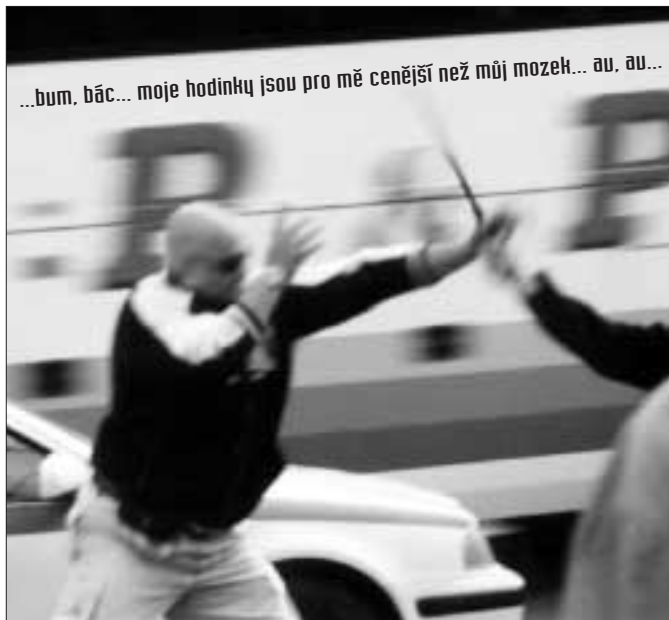
Během pochodu byla samozřejmě skandována hesla, a u velvyslanectví Izraele byla skandováním připomenuta solidarita s emancipačním bojem Palestinců. Asi po hodině pochod dorazil na Vítězné náměstí, kde byly během okamžiku postavené informační panely o anarchismu a také činnosti anarchistických organizací. Sestaven byl také soundsystem. K dostání samozřejmě byly anarchistické tiskoviny a veganské občerstvení.

Na místě se uskutečnila i přednáška aktivisty za práva původních obyvatel Ameriky Daniela Zapaty z kmene Xiximeka, který účastníky seznámil s historií útluaku nejen svého kmene a připomenul jednotu všech bojů proti útluaku, vykořisťování a fašismu.

Praha

Závěr akce také doprovázel médií silně zveličený incident s neonacisty. Šest starších fašistických skinheadů se přišlo „podívat“ na anarchistické shromáždění. Po chvíli, kdy se proti nim postavili militantní antifašisté se obrátili na odchod - jak jsme se ale mohli v minulosti nesčetněkrát přesvědčit, pouze proto, aby v bočních ulicích napadli odcházející účastníky anarchistické demonstrace. Antifašisté se je proto rozhodli konfrontovat hned. Neonacisté se pod ochranou policie dali na útěk, antifašisté však několik policistů oběhli a dva nejpomalejší z neonacistů utrhli pár tvrdých ran. Snad se poučí, že na anarchistických demonstracích nejsou vítáni.

Otrokovice

Začátek antikapitalistického 1. máje, svolaného OS Rovnost a Antifašistickou akcí, byl v Otrokovicích plánován na 15:00. Již od 14:30 se na nádraží objevily hloučky demonstrantů. Okolí nádraží Českých drah bylo plné policie, přesto však nedocházelo k žádným perlustracím účastníků. Alespoň ne nijak otevřeným a hromadným.

Vzhledem k technickým problémům, čekalo se na megafon, první projev (Anarchokomunistická alternativa) zazněl kolem půl čtvrté. Zaměřil se na připomenutí historických událostí a na nutnost organizování se v rámci zkvallitnění boje. Druhý projev (Federace sociálních anarchistů), již přednesený na megafon, se nesl v duchu nekončícího boje proletariátu a nadnesl požadavek třiceti hodinového pracovního týdne.

Poté se průvod zhruba 50 anarchistů vydal na pochod městem. Trasa vedla panelovým sídlištěm (při lepší volbě skandovaných hesel, případně při zastávkách na přečtení projevů, mohla oslovit poměrně značný počet lidí) k poliklinice, kde byla zakončena projevem ČSAF. Zde se také objevil kordon „těžko-oděnců“, jehož úkolem bylo zabránit pokračování průvodu na náměstí (kde se konala zábavná pouť, což byl zřejmě důvod pro nepovolení průvodu v plné trase). Akce byla tedy oficiálně prohlášena za ukončenou a do centra města, kde se měla konat přednáška OS Rovnost na téma organizování se na pracovištích, se vydali účastníci už jako „obyčejní“ lidé.

Bratislava

Členovia Priamej Akcie - Bratislava boli na Prvého mája na zhromaždení organizovanom Československou Anarchistickou Federáciou v Bratislave. Akcia začala o 14:00 na Námestí SNP a trvala do 16:00. Zúčastnilo sa jej asi 50 prevažne mladých ľudí, mala pokojný priebeh, hrala príjemná reggae hudba, šírilo sa nové číslo Zdola a bol veľký záujem o prítomné anarchistické materiály. Z nám neznámych príčin však nebol prečítaný prejav. Ťažko povedať, ako akciu hodnotia organizátori a aké boli ciele. Pre nás to bol každopádne veľmi pekný

a zväčša snečný deň. A čo sa akcie týka, tak aspoň že bol Prvý máj v Bratislave na chvíľu bez účasti opitých a špinavých mladých ľudí podobajúcich sa na príslušníkov punkovej subkultúry.

za Priamu Akciu - Bratislava Michal Tulík

Liptovský Mikuláš

Dňa 1. mája sa v Liptovskom Mikuláši konalo verejné protestné zhromaždenie občanov organizované Konfederá-

ciou odborových zväzov (KOZ). Tejto akcie sa zúčastnili aj dvaja členovia Priamej Akcie - Východné Slovensko. Začiatok bol ohlásený na 9:30 na Námestí osloboditeľov. Veľa ľudí, vrátane nás, sa však omylom dostalo na míting organizovaný gerontologickou skupinou KSS, ktorý sa konal v tesnej blízkosti odborárskeho zhrmaždenia. Po príchode už na správne miesto sme hodnotili počet prítomných, ktorý sa pohyboval okolo 1 500 ľudí, viac určite nie, čo bolo pre nás miernym sklamaním, keďže sa avizovala účasť až okolo 5 000 ľudí.

Niečo pred 10:00 sme (za pomoci „hudobnej produkcie“ kapely Senzus) začali s rozdávaním aktuálneho čísla našich novín Žerme Bohatých ako aj špeciálneho vydania zameraného na vojnu v Iraku, Žerme bohatých a ich vojny. Záujem zo strany odborárov bol naozaj značný a tak už v priebehu niekoľkých minút nebolo čo rozdávať. Celé zhromaždenie sme obišli raz a cestou späť sme ešte rozdávali letáky proti vojne v Iraku. Za celý čas sme sa nestretli s ani jedným negatívnym reakciou. Ľudia brali noviny aj pre kolegov a žartovali nad názvom, ktorý mal, ako obvykle, veľký úspech. Cestou na stanicu nás čakal príjemný pohľad na niektorých odborárov, ktorí buď noviny čítali alebo ich mali odložené.

Pokiaľ išlo o samotnú akciu, niesla sa v duchu posledných odborárskych akcií - veľá kriku, ale skutek utek. Heslom tohto zhromaždenia bolo „Európa áno! Chudobu nie!“. Mohli sme si vypočuť vyše hodinu plamenných prejavov väčšiny byrokratov KOZ na čele s Ivanom Saktorom. Treba priznať, že funkcionári už pritvrdili svoju rétoriku a ako tvrdili, po referende o vstupe do EÚ začnú vyvíjať nátlakové aktivity. Pôjde konkrétne o blokovanie dialnic, hraničných priechodov, bližšie nešpecifikované akcie chystajú aj železničiar a do štrajku vstupujú aj učitelia stredných škôl. V pláne je dokonca aj výstražný generálny štrajk. Podľa týchto tvrdení môžeme teda očakávať dosť horúcu jar!

Celkovo by som zhodnotil túto akciu z našej strany ako pozitívnu. Prajeme radovým odborárom veľa zdraru a tešíme sa na stretnutia na budúcich akciách. Dúfame, že tam nebudeš chýbať ani ty.

za Priamu Akciu - Východ Ivan Sekar

★★★

zdroj: <http://www.csaf.cz>

Otrokovice

8. máj v Bratislave - militantní antifašisti útočia a víťazia

Ludia proti rasizmu (LPR) sa tento rok k výročiu konca druhej svetovej vojny v Európe rozhodli usporiadať Antifašistický happening. Akcia sa začala o 14:00 na nábreží Dunaja v petržalskom Propeleri a skončila okolo 22:00. Jej cieľom bol predovšetkým apel na mládež, aby sa nepridávala k neonacistom.

Program pozostával z koncertu asi 20 slovenských a českých skupín rôznych žánrov a antifašistickej zábavy v podobe kameňovania bábok, ktoré symbolizovali náckov. Na mieste boli viaceré (info)stánky (LPR, ŽANŽ, piercing a čiro zadarmo, čajovňa, vegaburgery, indiánske teepee...). Hrali dva soundsystémy (techno a drum and bass). Anarchistické a antifašistické materiály boli k dispozícii pri „infostánku“ Kolektívu street-party a Priamej Akcie-Bratislava.

Na 17:30 organizátori usporiadali pochod mestom, ktorého sa zúčastnila necelá polovica z asi 500 až 600 prítom-

ných, zväčša tí najmladší. Začal a končil vykrikovaním nezmyselného hesla „Fašistov za mreže!“

Príspevok LPR k boju proti antifašizmu (ktorý si mylíja s antirasizmom) je od začiatku terčom kritiky anarchistov i antifašistov. Antifašistický happening bol jednou z tých lepších protirasistických akcií z dielne LPR. Avšak to, že akcia sa dá nakoniec považovať za značný úspech pre skutočný antifašistický boj, je jednoznačne zásluha bratislavských militantných antifašistov. Prečo?

Takmer od samotného začiatku boli na mieste asi traja mladí neonacisti a to i napriek všadeprítomným tabuľkám Nazi Free Zone. Nie je to ani ich neznalosť angličtiny ani ich nekonečná tuhosť, čo im dovolilo prísť na akciu a pohybovať sa v areáli. Je to skôr dlhá tradícia tolerovania neonacistov na kultúrnych akciách a neschopnosť otvorene sa im postaviť a vykopat ich.

Tentokrát prišli oblečení ako obyčajní mladíci. Bez nacistických symbolov a dokonca s nálepkami „Preč s fašizmom“, ktoré sa všade rozdávali. Zabudli ale na aktívny monitoring militantných antifašistov a to im bolo nakoniec osudné.

Krátko po 20:00 bola skupinka 2-3 neonacistov napadnutá tromi maskovanými a palicami ozbrojenými militantnými antifašistami a to pred očami desiatok účastníkov koncertu! Jeden z náckov skončil okamžite s rozrazenou leb-

kou. V dave sa zrazu objavilo asi 5 ďalších neonacistov, ktorí sa snažili pomôcť. Následná situácia bola značne zmätená, ale faktom je, že po všetkých neonacistoch vybehlo niekoľko desiatok účastníkov koncertu, prevažne nerasistických skinheadov.

Prenasledovaní náckovia sa pokúšali skryť pri policajtoch, ktorí sa ich pokúšali chrániť, ale boli očividne zaskočení a asi ani nevedeli, čo sa deje (kto by sa čudoval, práve antifašisti totiž pôsobili klasicky náckovským dojmom - vysoké boty, tričká Lonsdale, holé hlavy...). Jeden z náckov na túto chybnú taktiku náležite doplatil - priamo na kapote policajného auta nechal stopu od svojej skravennej tváre! Mimo areál akcie bol dopadnutý aj ďalší náck, ktorý za sebou zanechal veľký krvavý flak na zemi a chuť vlastnej krvi okúsili aj zvyšní utekajúci neonacisti.

Bilancia je približne 8-10 zbitých náckov (utiekol len asi jeden) a dvaja políciou zadržaní militantní antifašisti, ktorí ale boli ešte na mieste ihneď pustení (vdaka intervencii jedného z organizátorov happeningu) a to bez legitimácie a dokonca ešte aj s kuklami na hlavách!

Táto udalosť by mala byť veľkým precedensom do budúcnosti a ukázať, že náckovia nepatria nielen do našich ulíc či krčiem (a už vôbec nie na akcie antirasistov a antifašistov), ale so svojou zvrhlou ideológiou nepatria nikde. Nech je tento na naše pomery nezvyčajný a bezpochyby odvážny čin bratislavských antifašistov príkladom pre všetkých antifašistov! ★★★

Solidaritu a aktívnu podporu militantným antifašistom!

zdroj: PA-Bratislava, <http://www.csaf.cz>

Antifa akcia v Rimavskej Sobotě

V Rimavskej Sobotě sa konala antifa akcia. Celá sa uskutočnila vo štvrtok 8. mája 2003 na Deň víťazstva boja nad fašizmom. Začiatok bol naplánovaný na 16 hodinu. Celá akcia mala prebiehať v antifašistickom duchu a nebola pod záštitou žiadneho občianskeho združenia, ani žiadnej politickej strany.

Okolo 15 hodiny sa na Hlavnom námestí zhromaždilo okolo 30 ľudí, o hodinu ich tu ale už bolo o pár desiatok viac. O 15:30 však príslušníci policajného zboru v Rimavskej Sobotě odviekli dvoch organizátorov za propagáciu fašizmu kvôli transparentu so zobrazením hákového kríža vytvoreného s názvom svetových nadnárodných koncernov, ako je napr. Shell a Coca Cola, aj napriek vysvetleniu zmyslu transparentu. Násilne odviekli aj jedného z účastníkov za sedenie na tráve. Bez organizátorov nemohla akcia prebiehať, a tak sa muselo čakať, kým ich uvoľnia. Stalo sa tak o 17:00, no kvôli zdržaniu sa polka ľudí rozprchla, ale aj napriek tomu tam zostalo okolo 70 ľudí. Po problémoch so zákonom sa celá akcia začala tak, ako mala prebiehať pôvodne. Prečítal sa prejav v podaní mladého antifašistu, po prejave sa zapálili sviečky na počesť padlým v 2. sveto-

vej vojne a uskutočnil sa pochod centrom mesta za skandovania antifašistických a protikapitalistických hesiel. Trasa pochodu bola vedená z Hlavného námestia až po mestské kultúrne stredisko v Rimavskej Sobotě. Tam bol pochod rozpustený policajnými príslušníkmi a každý sa pobral svojou cestou. Išlo o prvú akciu svojho druhu v tomto malom meste a dúfame, že v najbližšom čase sa ich uskutoční ešte viac. Počas celej akcie nebol k videniu ani jeden neonacista, čo bolo dosť čudné, pretože je ich tu dosť. V priebehu akcie sa rozdalí nejaké výťažky A-kontry a Zdola a z celého toho mali pozitívny dojem nielen samotní účastníci, ale aj okoloidúci ľudia. No stretli sme sa aj s negatívnymi postojmi, ale tých bolo menej.

Make love not WAR!!! ★★★

kd
zdroj: <http://www.csaf.cz>

Antifa shromáždění v Rakovníku

Dne 10. května 2003 proběhl v Rakovníku sraz neonacistů, za účasti lokálních rádo-by-führerů (jako je již téměř folklórní blbeček Vladimír Skoupý) i posil z Prahy. Na protest proti této akci se setkala několik desítek antifašistů, před kterými neonacisty ochránila policie. Bdělé oko zákona nicméně nedohlédlo všude a tak bylo mimo akci někým neznámým značně poškozeno auto jednoho z neonacistů.

Report účastnice akce

V sobotu 10. 5. 2003 se konal v Rakovníku „Na střeláku“ (místní hospoda) sjezd neonacistů. Místní anarchisté a antifašisté uspořádali proti akci s cílem narušit jejich besedu. Po třetí hodině se na smluveném místě sešlo kolem 50 lidí. Po chvíli zmatků a útěku před případnou kontrolou, okolo projíždějících policistů, se vydali směrem ke „Střeláku“. V hospodě pod silnou policejní ochranou (brzy dorazil i kordon těžkooděnců) schůzovalo asi 20 neonacistů. Všichni účastníci proti akce byli perlusrovaní.

Asi dvacet minut jsme před hospodou hlasitě protestovali proti fašismu a vyzývali neonacisty, ať vyjdou ven. Protestující poté s těžkooděnci za zády

odcházeli dolů k parku. Na malém plácku pak byli obklíčeni, někteří znovu perlustrování a několika lidem byly odebrány různé předměty (tyče apod.). Policisté nás doprovázeli skoro až na vlakové nádraží. Po oficiálním ukončení akce se část lidí rozešla a část zúčastněných se rozhodla vyčkat příchodu neonacistů v okolí. Později ještě došlo k nějakým střetům - jeden z neonacistů si bude muset nechat opravit auto. ★★★

zdroj: <http://www.csaf.cz>

Demonstrace proti fašismu v Praze na Jižním Městě 20. dubna 2003

V neděli 20. 4. se na Jižním Městě, největším sídlišti v České republice, uskutečnila demonstrace proti fašismu uspořádaná Federací sociálních anarchistů a skupinou Antifa-Praha. Demonstrace byla namířena proti vzrůstajícímu pouličnímu násilí páchanému neonacistickými gangy proti antifašisticky smýšlejícím spoluobčanům, etnickým menšinám, příslušníkům subkultur a sociálně slabým obyvatelům. Dalším záměrem bylo uspořádat akci lokálního charakteru, kde by lidé poznali, že nemusí mít strach z toho, že by ve svých problémech s nácí zůstali sami, bez možnosti vytvoření svobodného prostoru. Navíc bylo datum demonstrace stanoveno na den narozenin Adolfa Hitlera, aby bylo neonacismu zabráněno v pořádání oslav. Soustředili se totiž plně na reakci vůči naší demonstraci.

Náckové se již před samotnou akcí srocovali na přístupových cestách, kde se snažili zabránit maximu lidí v účasti, což se jim částečně povedlo. A tak se ve dvě odpoledne sešlo na prostranství vedle stanice metra Chodov přes sto demonstrantů. Po přečtení prvního projevu se demonstranti vydali na pochod, čemuž se snažilo zabránit zhruba 20 starších neonacistů z organizace Národní odpor. Průvod je však vytlačil z cesty. Neonacisté se ozbrojili kameny, ale když viděli, že by se jim dostalo důrazné odpovědi lahve a kameny, tak svých snah zanechali. Možného střetu se policie zalekla a od té chvíle odděloval neonacisty od demonstrantů kordón policejních těžkoobčanců. Průvod šel několik kilometrů na druhý konec sídliště a trval zhruba hodinu. Demonstrace byla ukončena druhým projevem.

Demonstrace byla zamýšlena jako akce lokálního charakteru, což potvrzoval i nízký počet zkušených militantních antifašistů a naopak vysoká účast velmi mladých lidí, převážně z Jižního Města. Ke konci demonstrace mohli neonacisté

1. antifašistická demonstrace na Jižním Městě - 2/12/2001

možná mít fyzickou převahu. Skupinky neonacistů hlídající po sídlišti a ve stanicích metra se totiž postupně přidávaly, až jich bylo okolo padesáti. Na druhou stranu, akce ukázala jejich skutečné mobilizační možnosti.

Za období od loňského Prvního máje v Brně, kdy proběhla poslední velká mobilizace fašistických a nacistických sil, nebyli schopni uspořádat žádnou větší veřejnou akci, kromě dvou demonstrací za účasti několik desítek nácků. Zvláště druhá akce, kterou také pořádal Národní odpor, byla stejně početně slabá. Tehdy se jich také sešlo okolo padesáti.

Pokud by se neonacisté, snažící se vytvořit iluzi, že Jižní Město je jejich nedotknutelná pevnost, museli spoléhat jen na své lokální zdroje, byla by jejich situace tristní. Aby nebyli okamžitě roz-

drzeni, musel se sjet celý Národní odpor Praha, který naverboval tvrdé jádro vypatlaných fašistických fotbalových chuliganů ze Sparty. Podpořili je i někteří mimopražští členové NO, např. z Českých Budějovic.

Neonacisté své okolí skutečně brutálně terorizují. Na rozdíl od demonstrace pořádané před rokem a půl se však akce účastnili až na výjimky převážně mladí lidé. Vliv mohlo mít i pěkné počasí a prodloužený sváteční víkend.

Děkujeme za účast všem bez rozdílu.

FSA - Praha

Projev na demonstraci na Jižním Městě 20. dubna 2003

Vítáme vás na demonstraci proti fašismu a intoleranci. Po celém světě probíhají demonstrace proti válce v Iráku. Ano, je pravda, že je naprosto nezbytné zabývat se globálními problémy, ale přes ně nesmíme zapomenout na problémy lokální! Jedním z těch nejtěžších lokálních problémů, kterému čelíme v našem domově, na sídlišti Jižní Město, stejně jako na řadě dalších míst, je nárůst neonacistických aktivit. A s tím se pojí nárůst intolerance a pouličního násilí, páchaného nejen na příslušnicích subkultur a jiných etnik, ale také na všech, kteří s fašisty nesouhlasí a staví se proti nim.

První námi svolaná demonstrace na Jižním Městě proti útokům ze strany neonacistů, proběhla 2. prosince roku 2001 především jako pohotová reakce na brutální fašistický útok, spáchaný místními neonacisty na bezbranném člověku bez domova. Ten na jejich nesnášenlivost a fanatismus doplatil těžkým zraněním.

Situace se po roce a půl začala znovu zhoršovat. Ze strany neonacistů dochází k častým útokům v prostředcích městské hromadné dopravy, zvláště v nočních spojích. Cestovat například za kulturou do centra města a zpět se stalo docela nebezpečnou záležitostí. Před měsícem došlo k několika vážným napadením našich spoluobčanů v linkách nočních autobusů, projíždějících Jižním Městem. V průběhu jednoho víkendu jsme se jen my sami dozvěděli o třech útocích. Nejvážnější z nich se odehrál poté, co byl jeden muž středního věku

surově napaden skupinou neonacistů kvůli tomu, že se zastal několika mladých lidí, obtěžovaných neonacisty, kteří svým vzhledem nezapadli do nacistických představ pouze proto, že byli ve skejťáckém oblečení.

če koncertu, vracející se domů. Dozvěděli jsme se nejméně o třech případech. V tom nejzávažnějším skupina nácků napadla na trase mezi KD Opatov a metrem Háje tři mladé punkery, kteří byli zraněni. Přestože byli útočníci identifikováni

2. antifašistická demonstrace na Jižním Městě - 20/4/2003

- mladý antifašista - na demonstraci se nakonec šeslo asi 100 lidí

Neonacisté se jako obvykle drželi svých zásad o tzv. férovosti a v přesile čtyřech na jednoho ho fyzicky napadli tak, že musel vyhledat specializované lékařské ošetření s podezřením na poranění mozku. Navíc měl popáleniny, neboť na něm zapálili oblečení.

Dva z ultrapravičáků byli přítom maskováni a jednalo se v každém případě o útok v organizované skupině.

O tom samém víkendu byl v noční autobusové lince jedním starším neonacistou zákeřně fyzicky napaden ranami pěstmi do obličeje Afričan, cestující na Jižní Město.

Stejněho víkendu došlo i k poslednímu případu, který je nám znám, kdy se skupinu mladých lidí z techno subkultury snažilo napadnout několik místních neonacistů. Útočníci sice byli opět organizováni, maskováni a ozbrojeni tyčemi, ale byli odrazeni díky společné obraně napadených.

Minulý pátek, 11. dubna, se v Kulturním domě Opatov konal koncert punkových skupin, na který se šlo bavit mnoho mladých lidí z okolí. Tě noci se snažili bavit ale také neonacisté, ovšem po svém. Zorganizovali celou sérii skupinových útoků, namířených na poslucha-

a následně ztotožnění policií, byli následně propuštěni, patrně proto, aby mohli páchat další útoky, k čemuž také došlo.

Zhruba dvanáctičlenná skupina neonacistů se o necelý kilometr dále od KD Opatov pokusila zaútočit na malou skupinku místních skejťáků, kteří se také vraceli z koncertu. Těm se našťástí podařilo útoku vyhnout.

Poblíž těchto dvou zmiňovaných míst, u autobusové zastávky v ulici Květnového vítězství, čtyři maskovaní neonacisté napadli další skupinku účastníků koncertu. Ačkoli neonacisté byli v přesile, tak se jeden z nich nezdráhal použít tyč a přinesl přítomnou typickou náckovskou výzvu "Poď na férovku!" Svoje oběti nechali odejít až poté, co se na nich vyřádili pomocí kopanců a bití pěstmi do obličeje.

Pro příslušníky nejrůznějších subkultur, etnických skupin, pro sociálně slabé a protifašisticky a antirasisticky smýšlející lidi se stalo nebezpečným chodit večer po našem sídlišti, což je stav, se kterým se nesmíme a nehodláme smířit.

Co bylo důvodem této série útoků, spáchaných během pouhého jednoho večera? Byl to pro neonacisty nepřijatelný pohled těchto mladých lidí na svět, jejich odlišný životní styl a kultura. Ano, byla to náckovská xenofobie a netolerance. Náckové se tímto způsobem opět snažili zastrašit lidi, získat navrch v ulicích, mít pod kontrolou Jižní Město, určovat ostatním lidem, jak se mají chovat, jak mají vypadat, kde se mohou a nemohou pohybovat - a především, co si mají nebo naopak nesmí myslet.

Kdo je proto před nimi ještě v bezpečí? Snad kriminální živly, s kterými se neonacisté úzce stykají? Nebo se snad-

spokojí jen s tím, že budete bílí a nakrátko ostříhaní a budete dodržovat jejich nepsaný zákaz vycházení? Náckové na Jižním Městě chtějí dát nejen mladým lidem na vybranou - buď nebudou nikam chodit a budou sedět doma u televize, nebo se ztotožní s jejich xenofobní, paranoidní, rasistickou a pivní kulturou.

Je naprosto zřejmé, že v poslední době se na Jižním Městě znovu aktivizovala stará známá organizovaná tlupa neonacistů, která se snaží terorizovat své okolí a přibírala novou mladou krev.

Co je příčinou toho, že mají na Jižním Městě, ale také na většině ostatních sídlišť náckové takové zázemí a vytvářejí nebezpečné pouliční gangy? Podepsaly se na tom mimo jiné notoricky známé sociálně degradující vlastnosti sídliště - anonymita prostředí, nedostatek kulturního a volnočasového využití (zvláště pro mládež) a tíživá sociální situace, například v podobě nezaměstnanosti a chudoby.

Jsou také další důvody

Nemožnost smysluplného naplnění volného času jiným, než institucionalizovaným způsobem, mimo dosah státu nebo různých církví, s jejichž současnou mocenskou autoritou se nezotožňují. Chybně hledají východiska ve zkratkovitých demagogických pseudořešeních nacistické ideologie, která se snaží hledat obětní beránky, zodpovědné za neradostný stav kapitalistické společnosti. Nemá smysl zdůrazňovat hloupost a krátkozrakost toho, že za tyto viníky považují nějaká celosvětová židovská spiknutí nebo samotnou multikulturnost moderní společnosti.

Mladí lidé nevidí východiska, jak zlepšit svoji životní situaci, jak plnohodnotně prožít život v betonovém městě, který je dnes plně závislý na podmínkách tržního hospodářství orientovaného pouze na zisk. Z toho často vzniká osobní nebo sociální komplex méněcennosti, posilovaný společenským tlakem, který jim říká, že nejsou nic, že je společnost vůbec nepotřebuje a počítá s nimi snad jen jako s příležitostnou levnou pracovní silou, kterou je možné nakomandovat do nějakého nového supermarketu či skladu, pár měsíců vykořisťovat, a pak znovu vyhodit na dlažbu.

Je naprosto jedno, jestli je pro nacisty prvotní kult násilí nebo přímo ideologie, každopádně konečným produktem je jejich nebezpečný a škodlivý sociální dopad. Lidé, kteří si ve svém elitářském přesvědčení sami sebe představují jako vůdčí sílu, která bude tzv. čistit a ozdravovat společnost, své okolí, tak Jižní Město zatahují do ještě větší špíny a rozkladu mezilidských vztahů.

1. antifašistická demonstrace na Jižním Městě - 2/12/2001

Abychom mluvili konkrétně: Kde berou mladí náckové a násilníci z Jižního Města svoji inspiraci? U svých starších vzorů z neonacistické organizace Národní odpor. Jedná se o bandu nebezpečných násilníků, kteří se plně ztotožňují s nacismem, ideologií hitlerovského režimu a se zločiny Třetí říše.

Poté, co se Národnímu odporu nepodařilo vybudovat celostátní politickou organizaci, jeho vedení vyhlásilo novou taktiku, tzv. budování lokálního odporu v místě bydliště, tj. terorizování svého okolí.

Jednoduše to znamená, že po naprosté duševní a organizační impotenci jim jako jediná možná cesta prosazování svých záměrů zůstala cesta fyzického a duševního terorizování svého okolí. Alespoň v tomto jsou, jak je vidět, mistry svého oboru, obzvláště, uvážíme-li, že se do těchto aktivit jen na území Jižního Města zapojují desítky neonacistů, jejichž věkový průměr povážlivě klesá.

Z této situace se musí vyvodit závěry a musíme se pokusit o zorganizování efektivní sebeobrany a dlouhodobější strategie pro zamezení dalším aktivitám ultrapravicových radikálů.

A touto problematikou se budeme zabývat v projevu po skončení pochodu.

Prozatím vám děkujeme za pozornost a nyní se vydáme na protestní pochod, který povede přes sídliště Jižní Město I.

Záměrně se tu dnes zabýváme problematikou pouličních aktivit neonacistů. Je to ale jen jedna kapitola v široké problematice fašismu. Určitě bychom neměli rezignovat na boj proti fašizujícím tendencím ve společnosti, jejichž nositeli jsou například ultrapravicové politické strany a organizace snažící se začlenit

do současného politického systému, nebo i parlamentní politické strany, které sice ne tak zjevně, ale o to možná účinněji, prosazují fašizující tendence ve společnosti, jakými jsou například posilování represivních složek, omezování práv občanů a snaha o jejich totální kontrolu.

Kdo by si za bolševiků, tedy před rokem 1989, pomyslel, že v tzv. demokracii bude třeba šestkrát více policajtů, než v tehdejší policijské státě? Že policajti budou moci odposlouchávat telefony a provádět domovní prohlídky bez povolení justičních orgánů, že právo na stávku a na shromažďování bude opět omezováno. Že takřka každý bude mít u sebe potencionální odposlouchávací zařízení, jakým je mobil. A že zatímco zde fašisté, mající v posledních třinácti letech na svědomí desítky vražd a tisíce zraněných, mohou v poklidu demonstrovat, tak jsou vládnoucími činiteli a médii hanobeni Romové za svou snahu uniknout z této bezvýchodné situace odchodem do ciziny.

Mluvme tu o otázce přežití. A to doslova. Přežití nejen nás, co jsme se tu dnes sešli, ale i ostatních, kteří jsou ohroženi, ale doposud nenašli odvahu se veřejně vyjádřit.

Někteří z nás, co se zde sešli, aby vyjádřili neochotu nadále tolerovat projev nacistů, vědí o možnosti efektivního postupu. Jsou tu ale určitě i taci, kteří dosud nemají představu, a proto zde chceme zmínit možnosti, jež se v tomto směru naskýtají. Navíc je důležité, že tato demonstrace byla svolána i proto, abychom ukázali lidem, že ve svých problémech s nácky nejsou osamoceni. Náš názor je, že v boji proti fašismu by neměl nikdo stát stranou, obzvláště, když je tu možnost se spojit s dalšími lidmi. Kolektivně se nacistické hrozbě ubránit dá. Pokud někdo uzná za vhodné řešit individuálně problémy, které má s neonacisty, tak je to jeho právo. Ale my tu chceme nabídnout možnost systematického řešení.

Jaké se nám tedy naskýtají možnosti efektivního ukončení řádění neonacistů v ulicích sídlišť?

Na prvním místě je nezbytné říci, že policie nás již celá léta svým chováním usilovně přesvědčuje, že v řešení tohoto problému se nemůžeme spoléhat na pomoc státu. Spoléhat se můžeme pouze sami na sebe, na sounáležitost, vzájemnou pomoc a solidaritu s ostatními, kteří už nechťejí jen trpně přihlížet nacistickým útokům. Tato vzájemnost musí překročit takové bariéry, jakými jsou

věkové rozdíly, příslušnost k různým subkulturám i pomyslné hranice ulic, domovních bloků a čtvrtí.

Je nutné přejít z defenzivy do ofenzivy. K tomu je zapotřebí jisté míry organizovanosti.

Nejnižší mírou organizovanosti je výměna informací mezi jednotlivými antifašisty a jejich skupinami. Tyto informace se získávají pomocí monitoringu aktivit jednotlivých nácků. Znamená to především získávání informací o jejich osobách (adresy, fotografie, tel. čísla, kde studují nebo pracují, kam chodí). To samé platí i o jejich uskupeních.

Stěžejní je neonacisty konfrontovat v každé situaci. Ať už přímou akcí v případě jejich veřejných vystoupení, jakými jsou demonstrace, srazy, koncerty nebo jiná propaganda, tak ale i včasnou sebeobranou reakcí na jejich otevřené i skryté násilné akce.

Na násilná vystoupení je jediná odpověď - užití síly. Sami neonacisté neustále dokazují, že síla je jediný argument, kterému rozumí. Jsou přesvědčeni o své pravdě, která je pro ně nevyvrátitelná. Ultrapravicoví o tom nehodlají diskutovat. Navíc žádné argumenty na jejich iracionální dogmata neplatí. Kdo snad doufá v jejich polepšení ve vězení, tak je nejspíše obětí kýčovitých filmů hollywoodské proveniencí. V kriminálech náckové maximálně nabývají další asociální rysy osobnosti a patřičné bojové zkušenosti. Navíc se pro své soukmenovce stávají vzory s neotřesitelnou autoritou.

Nesmíme se bát používat v boji proti nim veškeré dostupné prostředky. Jak jsme již říkali na minulých demonstracích: „Boj proti nacismu není žádná olympiáda.“ Bud vyhrajeme nebo se můžeme dočkat dalších holocaustů.

Nevyzýváme zde v žádném případě nikoho k páchání trestné činnosti, ale již naši prarodiče si od dob protektorátu uvědomovali, že násilí vůči fašistům není zločin, ale nutná sebeobrana.

V boji proti fašismu má však své nezastupitelné místo propagační činnost. Tedy distribuce protifašistických a protirasistických tiskovin - plakátů, samolepek, letáků, a podobně.

Velkým přínosem jsou kulturní aktivity. Koncerty a výstavy, které mohou být spojeny s benefiči, za účelem šíření a podpory antifašistických myšlenek nebo například vytváření politického graffiti s tematikou antifašistického odporu.

Svůj prostor mají mít v boji proti neonacistům také vzdělávací aktivity. Jedná se o zajišťování přednášek a diskusí nebo osobní studium a šíření antifašistických publikací ve svém okolí. V bydlišti, ve školách, na pracovištích.

Na straně druhé musíme bránit fašistické propagandě. Argumentovat proti fašistům i národnostním, rasovým či sociálním předsudkům, které jsou živnou půdou nacismu, všude, kde se s nimi setkáme.

Stejně jako se fašistická hrozba stala nechtěnou součástí našeho života, musí se stát nedílnou součástí našeho života neuhasnající odpor proti němu. Antifašistický postoj sám o sobě nic neznamená. Fašismus je problém a ten se musí řešit. Je jedno, kterou z forem antifašistické aktivity přijmete za svou, důležité je však začít jednat! ★★★

Pavel Pecka
zdroj: <http://www.isa.anarchismus.org>

Pořadatelé čtou první projev - 20/4/2003

Protiválečná shromáždění

Praha 22. února 2003

Více než 300 lidí se v sobotu 22. února v Praze sešlo na anarchickém protiválečném shromáždění, které vyjád-

Řečník čte projev na Náměstí Winstona Churchila v Praze.

řilo důrazný odpor proti chystané válce na Středním Východě, připravované USA a jeho spojenci. Po projevech na náměstí W. Churchila, které především konkrétně poukazovaly na zájmy globálních ropných, zbrojařských a energetických korporací na násilném řešení irácké otázky a především na geopolitický boj o ropné zdroje jako primární příčinu konfliktu, se účastníci vydali na pochod Prahou.

Na Václavském náměstí zazněl další projev, zdůrazňující, že v Iráku nemá být nastolena žádná „demokracie“, ani obnovena „lidská práva“, ale pro jeho obyvatele se chystá režim vojenské okupace a zástupné vlády, období afghánské Severní aliance, tentokrát v podobě nejruznějších, většinou kurdských, nacionálněbolševických válečnických uskupení.

Demonstranti poté prošli centrem Prahy a dospěli až k velvyslanectví USA na Malé Straně, které bylo chráněno policejními zátarasy a zásahovou jednotkou. Zde byla akce ukončena.

Pikety části organizátorů. Některé byly trefné, další ale podle mého názoru poněkud nemístné „švejkovské“ a nevážné. Přeci jenom se dotýkáme otázek života a smrti stovek tisíců lidí a důsledná serióznost by měla být na programu dne. To samé se vztahuje i k verbálním projevům některých shromážděných a zcela mimo jakoukoli toleranci byl alkohol, který si sebou někteří přinesli a který v několika případech výrazně ovlivnil jejich chování. Podle mého názoru by před příští podobnou akcí mělo konečně dojít ke shodě v tom, že pořadatelská služba podnapilé lidi na shromáždění prostě nepustí. Jinak budou anarchické akce i nadále znevažovány hrstkou pubertální mládeže. Nejedná se přitom o žádnou snahu omezit svobodu projevu, ale zachovat důstojnost anarchických akcí. ★★★

Jindřich Lacina

Shromáždění vyráží na pochod.

Praha 20. března 2003

Na protiválečném shromáždění v Praze se ve čtvrtek 20. března večer sešlo na 1000 lidí, z nichž více než 100 tvořilo anarchistický blok. Účastníci se posléze vydali na pochod k americké-

Na 300 shromážděných lidí naslouchá projevům řečníků.

mu velvyslanectví. Akce proběhla v poklidu, demonstranti skandovali hesla jako „Bush je terorista“ nebo „Či je to válka - není naše!“. Shromáždění zkaliila jen skutečnost, že jej - stejně jako čím dál více celou kampaň proti válce - politicky zneužila Komunistická strana a s ní provázané mládežnické bolševické organizace. Nedovolme, aby se ze seriózní protiválečné kampaně stala trapná agitka KSČM! Více informací a protiválečných letáků a plakátů ke stažení v příštích dnech. ★★★

Jindřich Lacina

Přerov 29. března 2003

Na šest desítek lidí se sešlo na sobotní protiválečné demonstraci v Přerově. Doufali jsme sice ve větší účast, i tak ale bylo potěšující vidět na demonstraci kromě maskovaných militantů také rodinky s dětmi. Je také pravda, že akce byla reakcí na aktuální událost a nebyl proto dostatek času na pořádnou propagaci.

Průvod demonstrantů a demonstrantek prošel z vlakového nádraží centrem Přerova za skandování hesel jako: „Saddám Husajn diktátor Iráku, George Bush diktátor světa“ nebo „Mír mezi národy, válka mezi třídami!“. Pochod skončil na prosluněném Masarykově náměstí, kde se distribuovaly noviny a časopisy, rozdávaly se informační letáky. Po krátké promluvě pořadatelky demonstrace zazněly projevy Uherskohradištského anarchického sdružení a FSA. ★★★

Pavel Pecka

zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Shromáždění přechází na Malou Stranu.

Pochodňový průvod židovskou čtvrtí skončil dříve než vůbec začal

Ohlášený neonacistický pochod, který měl v podobě přímé historické souvislosti imitovat hitlerovské pochodňové průvody okolo židovských synagog, se nakonec včera v Praze nekonal. Obvodní úřad jej zakázal s odkazem na „změnu účelu shromáždění“. Při hlubším zamyšlení se však jednalo o poměrně skličující akci. Jediným pozitivním faktem je schopnost rychlé mobilizace více než stovky anarchistů a antifašistů, kteří byli připraveni zatarasit cestu neonacistickému průvodu vlastními těly a klást aktivní odpor. Akci, kterou svolali revoluční antifašisté a anarchisté za účelem demonstrování zásadního odporu proti antisemitismu, politicky zneužila skupina členů Liberální židovské unie (LŽU) k propagaci sionismu. Rozvinula totiž vlajku státu Izrael, jehož segreganční, rasistická a v mnoha ohledech genocidní politika vůči palestinskému obyvatelstvu silně připomíná nacistické metody.

V Maislově ulici se v sobotu 11. ledna 2003 sešlo více než 150 odpůrců neonacistického pochodu...

Svůj díl mediální slávy si utrhl i představitel policie, kteří do televizních kamer vítězoslavně oznamovali, že Maiselovou ulicí žádní „pravcové extremisté“ nebudou pochodovat. Totéž zopakoval i zástupce ŽLU, který ale nebyl schopen reagovat na pohotovou výtku jedné pří-

tomné antifašistky. Ta ho upozornila, že problém stále zůstává, i když neonacisté nepochodují zrovna Maiselovou ulicí.

Včera se v Praze jasně projevil dvojitý metr státních úřadů. V celých 90. letech i poměrně nedávno se odehrálo mnoho provokativních neonacistických pochodů, které vedly tradičními romskými čtvrtěmi nebo lokalitami. Úřadům to nevadilo, i když romský holocaust je stejným historickým zločinem jako holocaust židovský. Administrativní zákaz neonacistického pochodu, vyslovený Obvodním úřadem Prahy 1, není žádným vítězstvím pro anarchisty a antifašisty, ani všechny lidi, kteří se snaží důsledně působit proti neonacismu.

Postavit se proti antisemitismu je povinností každého. Mnoho zejména pravice orientovaných lidí ale pomocí manipulativní zkratky spojuje tento postoj s téměř povinným vyjádřením solidarity se státem Izrael. To je z politického hlediska nejen neférové, ale také značně paradox-

ní. Z historie víme, že stát Izrael vznikl brutálním etnickým vyčištěním území palestinských Arabů a proti Palestincům sou-

...někteří ale zneužili protestu proti antisemitismu a neonacismu k propagaci neméně zruďné ideologie - sionismu. Hduž rozvinuli vlajku státu Izrael.

stavně uplatňuje politiku násilného apartheidu, založenou na agresivním nacionalismu se silnými náboženskými podtóny.

To ale obratem neznamená vyslovit podporu neonacistům, kteří palestinské téma zneužívají právě k antisemitismu.

Každý rozumně myslící člověk se může zorientovat a nepodlehnout dvěma skutečně extrémním skupinám - sionistům a neonacistům - které téměř totožným způsobem zneužívají dvě tragická témata - holocaust a palestinskou otázku. Příkladem jsou anarchisté a antifašisté, kteří se včera sešli v Maislově ulici. Být zároveň antisemita i antisionista se totiž vůbec nevylučuje a řekl bych, že je to i žádoucí.

Rozsáhlý materiál o izraelsko-palestinském konfliktu vyšel například ve 24. čísle anarchických novin Svobodná práce, které si můžete stáhnout na <http://www.fsa.anarchismus.org>. ★★★

Jindřich Lacina

zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Dvě mouchy jednou ranou aneb Grosstapo opět v akci

Případy, které jsem se rozhodl popsat, se staly nedávno a jejich souvislost se summitem NATO a rozpoutanou mediální hysterií, jak ze strany médií, tak i policie a státu je, jak bych řekl, přímo úměrná aktivitám odpůrců a kritiků NATO. První z případů se stal na severu Čech a pro zatčené byl doslova noční můrou. Nejmenovaní mladí lidé se rozhodli, že formou letáků svobodně vyjádří svůj názor nejen na summit, ale i na kapitalismus a militarismus obecně. Po svém městě a v jeho okolí vylepovali plakáty FSA-MAP, které byly volně ke stažení na našich stránkách. Jiný názor než prostátní a pronatoidní ale policie samozřejmě ze své podstaty tolerovat nemůže.

Ví totiž velmi dobře, že právě naše názory, pokud by byly uvedeny v praxi, by znamenaly nejen konec existence kapitalismu, ale i státního zřízení. Účelovost dokazují následující události. Při lepení plakátů byly tyto lidé zadrženi nejprve policií kriminální, která je legiti-movala a propustila. Zcela náhodně se nedaleko nacházela také hlídka policie státní, která je následně zadržela a odvezla k výslechu do sousedního (14 km vzdáleného) města na služebnu. Po 4 až 5 hodinách úmorného výslechu byli propuštěni a jelikož všechny spoje už odjely, museli ještě absolvovat 14 km dlouhou cestu domů, kam dorazili v ranních hodinách.

K případu byl povolán také policejní expert, který posuzoval charakter plakátů - jejich text. Důvod je jasný. Jakákoli jiná alternativa nebo odlišný názor či odklon od oficiálních názorů je vždy ostře sledován ze strany státu a jeho výkonné moci. Paragraf 260 je právě tím nástrojem a pokud by policejní expert našel v textu něco, co by odpovídalo skutkové podstatě tohoto paragrafu (evidentně účelového), mohou být tyto lidé odsouzeni na několik let vězení. Co by to znamenalo pro jejich život si jistě dovedete představit.

Jediná věc, která jim totiž v této chvíli za lepení hrozí, pokud nebudou shledáni vinnými podle paragrafu 260, je pokuta za porušení vyhlášky města o „vylepu na veřejných plochách“. Tento přestupek může být sice pokutován až do výše 30 000 Kč, ale to je vše. Je to stále jen přestupek a trestní stíhání za něj v žádném případě nehrozí.

Druhý případ je v tomto snad ještě více transparentnější. Členové naší federace se snaží své myšlenky šířit na různých místech. Jsou totiž také pracující nebo studenti a ne od života odtržení intelektuálové. Hudební klub, kde se další incident stal, se nachází na severu Čech, kde naše federace již delší dobu také

působí. Již v minulosti zde proběhly benefiční koncerty na podporu anarchistických aktivit. Tyto akce samozřejmě nikdy nezůstaly policií opomenuty.

Tajemná auta v okolí a zesílené policejní hlídky. To je realita naší organizační a propagační činnosti. Stát ze své podstaty musí hlídat a sledovat cokoli, co by mohlo ohrozit jeho existenci. Anarchistický komunismus nejenže utóci na autoritu státu, ale hlavně se snaží jej zcela odstranit a nahradit, protože paradoxně, i když spousta lidí si myslí, že stát rovná se společnost, příčinou velké většiny problémů je právě stát sám.

Benefiční koncert, který se konal 23. prosince 2002, pořádaný našimi sympatizanty, kterým chci touto cestou také poděkovat, nebyl výjimkou. Automobil

hochů z „protiextremistického“ stál nedaleko vchodu a v okolí byly zesíleny policejní hlídky. Policisté v civilu byli také uvnitř. Přítomný policejní špic maskovaný za nekonfliktního a trochu přítroublého fotografa měl smůlu a pravděpodobně přijde o prémii. Lidé, k naší radosti, nejsou slepí a dění kolem sebe si všimají. Jako spoluorganizátor jsme tedy byli upozorněni na podezřelého fotografa. Samozřejmě jsme se snažili vymyslet jakým způsobem ho můžeme z akce vypudit. Různé provokace typu házení tácků se jako dobrá taktika neukázaly.

Následně jsme policejního špicla jménem pořadatelské služby požádali o soukromý rozhovor stranou. Jeho překvapení bylo opravdu ukázkové, jako z policejní příručky. Zprvu se nás s velice nechápavým výrazem snažil přesvědčit,

že bydlí nedaleko a opravdu rád fotí. Naše odpověď byla více než přímá: „Nevíme jestli jsi náckovskej nebo policejní špicl, ale tady máš zpět vstupný, protože fyzly nestrpíme“. Poté byl vyhozen. Pointou bylo, že přešel silnici a nastoupil do policejní felicie, se kterou odjel. Naše možnosti v tomto směru, jak jistě chápete, jsou dosti omezeny mocí a přesilou policie, ale i tak se budeme snažit jejich práci co nejvíce mařit a ztěžovat. Naše následné obavy ohledně nějaké policejní odvety (jako byl například zásahu v pražském klubu Propast) se naštěstí nevyplnily.

Vývoj prvního případu budeme samozřejmě sledovat a průběžně vás o něm informovat na našich stránkách. ★★

za ACK-FSA Hynek Samek
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Fedorkovi náckové

vozovna Kobylisy 3/2/2003 ráno

Přinášíme fotografie dvou příslušníků bezpečnostní agentury, která zasahovala 3. února během stávk tramvajů ve vozovně Kobylisy a jejíž zásah se sna-

žil Dopravní podnik utajit prohlášením svého bezpečnostního ředitele Antonína Fedorka, že v Kobylisích „nebyla najatá bezpečnostní agentura nasazena“. Jenže slovům někdejšího policejního ředitele, pro něhož není lhaní ničím, čemu by se musel učit, nelze věřit: dva mladíci skin-headské vizáže (jeden z nich měl na sobě dokonce hooliganskou šálu) v Kobylisích stávkující tramvajky skutečně vytlačovali - a fotografie, byť nejsou nejvyšší kvality, to dosvědčují. ★★

ji
zdroj: <http://www.alarm.solidarita.org>

Antifašisté útočí

8. května 2003 v noci, tedy v den výročí konce druhé světové války v Evropě, proběhla další z přímých akcí proti fašismu. Neznámí antifašisté uložili

zápalnou nálož do automobilu jednoho z pražských naziführerů Filipa Vávry. Stalo se tak na pražském sídlišti Jižní Město, které sami neonacisté označují za svou hrdou pevnost. Vávruv červený Ford poznávací značky LTJ 24-42 již tak nebude moci nadále sloužit jako prostředek neonacistických provokací - byl například viděn i u incidentu v Otrokovicích. Tam neonacisté napadli restauraci, kde se měla konat antifašistická přednáška (viz článek „Napadení přednášky AFA v Otrokovicích“ na str. 20). ★★

zdroj: <http://www.csaf.cz>

Antifašistická demonstrace v Uherském Hradišti

14. prosince 2002 se celé odpoledne v ulicích Uherského Hradiště neslo v duchu antifašismu. Od půl čtvrté se zde, na Masarykově náměstí, konala demonstrace proti fašismu a státnímu útlačku. Od půl osmé demonstraci vystřídal přednáška na téma: „Proč revoluční antifašismus“ a poté následoval koncert hc/punk kapel.

Po třetí hodině se na hlavním uherskohradištském náměstí sešlo přibližně 150 lidí. Celé akce byla výsledkem spolupráce místní skupiny Uherskohradištského anarchistickeho sdružení (UHAS), AFA Zlínsko a Federace sociálních anarchistů. První projev přečetl zástupce AFA Zlínsko. Při druhém projevu UHAS došlo k zajímavé situaci: na náměstí dorazila přibližně dvacetičlenná tlupa neonacistů, která byla za několik desítek sekund obklopena policisty. V okamžiku, kdy řečník svůj projev dočetl, se neonacistům vydala v ústrety asi padesátka maskovaných antifašistů. Nejprve krokem a poté plynule přešli do běhu, takže se nacisté i s policisty obrátili na panický úprk do vedlejších ulic, kde se v zúžení policisté obrátili a antifašisté se zastavili a kochali se panickou hrůzou prchajících místních hitlerčků. Podle mého názoru je dobře, že v tento moment nedošlo ke střetu s policií, přestože v tu chvíli měli antifaš početní převahu - střet by měl za následek pouze přivolání posil a posléze napadení demonstrace a zřejmě i masové zatýkání. Po chvíli ze zformoval průvod, který po několika stech metrech došel na další náměstí, kde antifašisté vyslechli asi nejlepší projev tohoto dne (Feministická skupina 8. března) a krátký projev zástupce FSA. Demonstrace byla ukončena na vlakovém nádraží, odkud se lidé po skupinkách přesunuli do klubu Mír.

V klubu proběhla dobře připravená přednáška o východiscích revolučního antifašismu, anarchisticke alternativě fungování společnosti a koncert anarchisticke kapel. Pozitivem celé akce byla nepřítomnost opilců a podobných individuí, které se bohužel na podobných akcích občas objevují.

Podle tvrzení na guestbooku AFA Zlínsko ve městě operovala i bojůvka NO Praha a nazihoops z JKG Brno (Anti-antifa Brno?), kteří podle svých slov napadli (pochopil jsem to tak, že v čase mezi koncem demonstrace a koncertem, tj. mezi 17:00 až 18:30) několik antifašistů v okolí autobusového nádraží - z koncertu jsem odcházel někdy po půlnoci a s ničím, co by tuto zprávu potvrdzovalo, jsem se nesetkal. Tím nevylučuji, že neonacisté skutečně několik roztroušených, neorganizovaných jedinců napadli. Zřejmě pravdou je fakt, že se opět, přes své

silácké řeči, nepokusili přímo konfrontovat antifašistickou demonstraci a jediní neonacisté, kteří se objevili, byli zahánáni za útěk. Antifašisté do pozdních večerních hodin obcházeli městem, ale po nacitech nebylo vidu ani slechu.

Projev AFA Zlínsko

Čtěte bych Vás přivítat jménem Antifašistické akce na dnešní demonstraci proti fašismu a sociálnímu útlačku. Je více než potřebné ukázat naše odhodlání nedopustit zopakování hrůz fašismu.

Fašismus totiž bezesporu hrůzný byl. Přinesl lidstvu brutální potlačování práv a svobod, pomáhal udržovat a vyostřovat společenskou nerovnost a vedl k vyvolání nesmyslné války mezi národy. Je smutnou a alarmující skutečností, že tytéž body můžeme vytknout i současnému systému. Podívejme se teď na to, co spojuje současný režim s tím nacistickým.

57 let po konci druhé světové války tady máme války nové. Vůdce si ohlíží knír a odstěhoval se za oceán. Místo boje za životní prostor germánské rasy jsou heslem dne tzv. Euroatlantické hodnoty. Jinak se toho moc nezměnilo. Mnoho historiků se domnívá, že za Hitlerovým vpádem do tehdejšího SSSR stála snaha zmocnit se zdrojů ropy v kavkazské oblasti. Je jen náhodou, že i dnešní útoky směřují do oblastí bohatých na ropu, nebo stojících v trase plánovaných ropovodů?

Určitě má cenu vyjít do ulic protestovat proti válce. Ještě dnes působí děsivé obrázky obětí náletů z dob druhé světové války a lidstvo se stále nepoučilo. Můžeme tak vidat nové fotografie z Jugoslávie či Afghánistánu, které se od těch o 60 let starších prakticky neliší. V současnosti sice nazýváme bombardování humanitárním, exploze bomb ale překvapivě zabíjejí i nadále. I přes značný technický pokrok piloti stále neumí rozlišit vojenský konvoj od prchajících civilistů nebo tank od traktoru, pokud tedy budeme věřit verzi že šlo o omyly. Je pravda, že mrtvé nemůže nikdo utlačovat, přesto si myslím, že zabíjení není nejlepším způsobem jak přinést svobodu a demokracii. Největším osvoboditelem by pak musely být vojska wehrmachtu a SS.

Právě postup vyhlazovacích komand SS připomíná masakr z Dasht-e Leili v Afghánistánu. Došlo zde k neospravedlivitelné vraždě několika tisíců vojáků Talibanu, kteří se vzdali severní alianci. Zajatci byly nejprve namačkáni do kovových kontejnerů, do kterých nepronikal vzduch. V těchto kontejnerech byly převezeny do pouště. Většina zajatců se během cesty udusila. Ti, kteří ji přežili, byly postříleni. To vše s vědomím USA. Svědkové také mluví o mučení zajatých Talibanů přímo americkými vojsky. To je způsob, jakým USA a NATO přináší respekt k lidským právům a důkaz, že fašistická brutalita nezemřela s posledním výstřelem druhé světové války. Je zde pořád, jenom šikovněji skrytá za maskou demokracie. Nežádoucí informace se totiž k většině lidí nikdy nedostanou.

Máme právo svobodu tisku. Co je to ale platné, když všechny velké média vlastní stát nebo kapitalistické korporace. Média sice kritizují jednotlivé politiky, samotný princip nadvlády člověka nad člověkem ale nezpochybni nikdy. Nikdy nebudou kritizovat korporace, které si u nich kupují reklamu a budou podporovat vše, co těmto korporacím prospívá. Důležitá otázka, jako chudoba a devastace životního prostředí jsou proto pro novináře tabu, brutální vykořisťování lidí i přírody přináší veliké zisky jejich chlebovárcům. Místo toho je naše pozornost odváděna k přírůstkům v ZOO a ke kašli pana prezidenta. Navrch pak dostaneme pohádky o výcvikových táborech kde se antinatio aktivisté učí házet dlažebními kostkami. Když pak k žádným násilnostem nedojde, místo našich argumentů přinesou stejně radši rozhovor s prostitutkou. Oč by měl nacistický ministr propagandy Goebbels snazší práci, mít tak po ruce redakci TV NOVA a Mladé fronty. Jen oni nás dokáží přesvědčit, že omezení naší svobody je pro naše dobro a násilníci jsou vlastně ti, kteří protestují proti zabíjení a to dokonce i v případě, že se žádného násilí nedopustí.

Jediní, kdo v Praze plánoval násilí, byly přítomné šéfy NATO připravující další útok na Irák. Západní mocnosti si zde znovu rozdělovali svět. Ví jak na to, mají zkušenosti z Mnichova.

My anarchisté rozhodně nechceme bránit režim Saddáma Husaina. Za Husainovy vlády došlo k mnoha zverstvům, včetně použití bojových plynů proti lidem, to ovšem v době kdy byl ještě Husain spojencem Američanů, kteří se také tehdy postarali aby za tento zločin nebyl potrestán. Kdyby se Irácký diktátor neobrátil proti Americe, mohl masakrovat civilisty beztrestně i nadále jako to dělá Turecko, Izrael, jako to dělala Indonésie a další spojenci USA. Ani genocida etnických menšin totiž neskončila se svržením atomových bomb.

Teď když už Sadám není kamarád, musí USA dosáhnout kontroly nad Iráckou ropou vojensky. Nemyslím si, že by jim to nějak vadilo. Máloco pozvedne ekonomiku tak jako válka. Věděl to i Hitler a věděla to německá buržoazie, která pomohla nacismu k moci v době velké hospodářské krize.

Vést válku je opravdu ekonomicky výhodnější, než třeba nasýtit hladové. Proto americký vojenský rozpočet dosahuje výše 396 miliard USD a i když na odstranění nejnaléhavějších problémů spojených s chudobou ve třetím světě by stačilo jen 15 % této částky, zbraně mají přednost.

Zoufalství rodičů se z křivdy a chudoby může navíc mnohé dohnat k zoufalým činům. Tak se rodí terorismus, NATO má nepřítel a záminku proč utráčet více za zbraně. Ekonomický růst je zaručen. Kapitalismus funguje opravdu skvěle.

Válka v Iráku povede jen k větší nenávisti vůči Evropě a Americe. Čekejme další teroristické útoky, které opět poslouží jako záminka k válce a výraznějšímu potlačování našich práv. Už teď vládní využití 11. září k omezení mnoha svobod a většímu špicování občanů. Možná že přijde i čas, kdy maska demokracie skrývající fašistickou diktaturu kapitálu spadne úplně. Jen jestli už nebudou pozdě, policie neutrácí za nové vybavení jen tak. Budme proto ve střehu a nedejme fašismu šanci projít v žádném z jeho podob. ★★

No pasaran!

zdroje: <http://www.afa-cz.antifa.net>,
<http://www.fsa.anarchismus.org>

Napadení přednášky AFA v Otrokovicích

Jistě jste si všimli v médiích různých zpráv o velikonočním násilí extrémistů na Zlínsku. Z TV obrazovek nám bylo vnucováno nikdy neuskutečněné pouliční násilí v podobě mnoha bitek jak v Otrokovicích, tak Zlíně. Kam tím policie a stát míří, proč takové neobjektivní informace zveřejňují prostřednictvím svých poskoků z masmédií? Blíží se totiž tolik očekávaný 1. máj a stejně jako před zasedáními MMF a SB v Praze, chtějí represivní orgány policie ukázat, že se nebudou mazlit s žádnými extrémisty, že „skíní“ a „anarchouši“ patří do jednoho pytle, že násilné zákroky proti

shromážděním antifašistů jsou na místě - legitimizace oklešťování práva na shromažďování a že by také už potřebovala nějaké to nové vybavení. O co tedy osudný víkend na Zlínsku opravdu šlo? 19. 4. 2003 byla v Otrokovicích napadena přednáška Antifašistické akce o problematice fašismu a o tom, jak se mohou obyčejní lidé fašistickému násilí postavit. Tedy přesněji: Žádná přednáška napadena nebyla, jelikož ještě ani nezačala a později se ani neuskutečnila (nakonec byla přesunuta na 17. 5.). Naši hrdinští neonacisté totiž v počtu 22 naběhli do poloprázdné hos-

pody asi 20 minut před jejím začátkem, kde sedělo 8 lidí, z nichž asi polovina přišla na zmiňovanou přednášku. Další lidé přicházeli, ale s nechápavým kroucením hlavy se vraceli, když jim 2 NS, kteří se vůbec takto neprezentovali, u vchodu oznamovali, že akce byla zrušena. Výsledek návštěvy? Několikatisícová škoda na majetku a 3 lidé odvezeni rychlou záchranou službou na vyšetření do zlínské nemocnice. Všichni jsou již v těchto dnech v pořádku a zcela zdraví. Další den, 20. 4., se konal fašistický koncert v restauraci U Polanských ve Zlíně (Revolta...), někdo již večer

před koncertem zajímavě upravil celou restauraci a to samé se uskutečnilo i večer po koncertu. Fotky z koncertu vám přineseme později... Toť vše, nic víc - nic méně. Pokud se na Zlínsku konalo nějaké násilí, tak ze strany fašistů a neonacistů, kteří se zde sjíždějí z celé ČR, Slovenska, Německa.

STOP FAŠISTICKÉMU NÁSILÍ V NAŠICH MĚSTECH - STOP POLICEJNÍM REPRESÍM PROTI ANTIFAŠISTICKÉMU HNUTÍ!

★★★

zdroj: <http://www.aaz.antifa.net>

S kým se bratříčkuje tatíček prezident?

Fotografie prezidenta Klause s vlastnoručním věnováním pro J. K. G. patří ve skutečnosti brněnské neonacistické skupině fotbalových chuligánů, kteří se nazývají Johnny Kentus Gang - JKG (její existence byla před časem zveřejněna na hooligans.cz). Prezident věnoval svoji fotku neonacistům během jejich návštěvy Prahy 8. května 2003, tedy v den, kdy si připomínáme oficiální konec druhé světové války v Evropě. Opravdu zvláštní smysl pro pietu.

Připomeňme si jen, že JKG není jen skupinou chuligánů, kteří dělají problémy v souvislosti s fotbalovými zápasy, jejich stěžejní aktivitou je napadání lidí v ulicích Brna, kdy často v přesile útočí na lidi, kteří jim nevyhovují barvou kůže, oblečením nebo názory. Pro ilustraci přiložený článek mapuje činnost JKG v polovině roku 2002 (poskytla jej Antifašistická akce Brno - <http://www.afa-brno.antifa.net>). Pozvou JKG na oplátku prezidenta Klause na bitku v ulicích nočního Brna, nebo se potkají na další z demonstrací neonacistických skupin?

Johnny Kentus Gang

Pod tím to názvem vystupuje skupina neaktivnějších psychopatických rváčů, která intenzivně šíří teror brněnskými ulicemi. Johnny Kentus Gang (JKG) vznikl jako hooliganská skupina v roce 1999 a od té doby počet jejich členů stoupl na téměř čtyři desítky. JKG sám sebe označuje jako čistě hooliganskou skupinu. Vyznávají ideu A. C. A. B. (All cops are bastards - Všichni policajti jsou bastardi), i když mají někteří členové velmi dobré vztahy s represivními složkami, zvláště některými příslušníky Městské policie Brno. Tvrdí, že se hlásí k pravici (a parlamentní stranu „pana Profesora“ tím asi nemyslí), ale neustále zdůrazňují, že hooligans „politika“ nezajímá, že hooligans jsou podle vyjádření jednoho svého člena „o sportu a o násilí“. To však ve skutečnosti neplatí. JKG se chová jako typická neofašistická bojůvka. V nočním Brně v přesile napadají bezdůvodně lidi, kteří nevzbuzují jejich sympatie a organizovaně útočí na koncerty, kluby nebo restaurace. Někteří starší členové JKG se nepokrytě hlásí k White power skinheads a ti mladší je

povětšinou následují. Byla by zásadní chyba vnímat JKG jako skupinu bezmóků a chuligánů, které jde jen o bezdůvodně násilí. JKG má velmi silný potenciál národně-sociálního komanda. Kromě fyzické síly a schopnosti efektivně útočit, jsou poměrně dobře organizovaní (i když na svých i-netových stránkách tvrdí opak), ví jak jednat s policií a především mají pevné vztahy s místní white-power a NS scénou. Tento potenciál velmi rychle vycítilo politické vedení Národního odporu Praha, neaktivnější a nejnebezpečnější neofašistické buňky na našem území a pokusilo se opakovaně získat členy JKG pro zvrácený boj za rasu, národ a národně-sociální puč. To, že JKG tyto snahy zatím odmítal, neznámená, že tomu tak bude i v budoucnu. Na staré jádro JKG se totiž nabalují noví sympatizanti z řad mladých brněnských boneheadů. V Brně je totiž v podstatě jedinou aktivní skupinou, která sdruzuje neofašisty. Právě proto JKG představuje významnou neonacistickou hrozbu pro nás všechny.

Hlavní aktivitou JKG jsou tzv. výjezdy, kdy při utkáních fotbalového týmu Brna na stadionech v jiných městech vyhledávají potyčky se znepřátelenými hooliganskými gangy, policií i obyčejnými lidmi, kteří se jim přilepou do cesty. Demolují restaurace, vykrádají benzínové pumpy, sexuálně obtěžují mladé

ženy. Krácení dlouhé chvíle v podání JKG. Domácí utkání fotbalového týmu navštěvují poměrně nepravidelně, někteří z nich tvrdí, že je fotbal vůbec nezajímá. Půlročně vydávají vlastní časopis pod názvem Eagle. Nedílnou součástí zábavy těchto rváčů jsou útoky v nočním Brně. Jsou zaměřeny především proti mladým lidem. Zvláště spadeno má JKG na antifašisty a příslušníky subkultur SHARP skinheads a punks.

V posledním roce se aktivita JKG v tomto ohledu výrazně zvýšila a stále se stupňuje. Intenzivní útoky začaly

v lednu tohoto roku, především nočním terorem před brněnským Hlavním nádražím. Z nich pravděpodobně nejkrvavější se odehrál zhruba v polovině ledna. Asi 10 SHARPs bylo napadeno zhruba trojnásobnou přesilou hooligans. Členové JKG se velmi často chvástají tím, že mají rádi „rovný“ boj. Takže v jejich podání je rovný boj zhruba tři na jednoho. Ještě v lednu následovaly útoky na restauraci Rakev a na centrum Skleněná louka. Kromě toho samozřejmě proběhlo mnoho náhodných útoků na ulicích. Jeden mladík málem nepřežil vážnou ztrátu krve po té, co ho neofašista bodl nožem těsně vedle srdce.

Další velký útok se odehrál v noci z 20. na 21. dubna. Asi padesát ozbrojených neofašistů a hooliganů s tradiční tichou podporou policie napadlo koncert v restauraci U Holubů. Účastníci koncertu je sice zahnal na útek, ovšem policie většinu z nich zabránila v pronásledování útočnicků. Další útok na klub Skleněná louka v noci z 27. na 28. dubna dopadl pro malou bojůvku fiaskem. Byli zahnaní několika antifašisty na útek. Na stejný klub však zaútočili ještě jednou v noci z 11. na 12. května. Pod záminkou útoku na antifašisty vtrhla těsně před zavřením do klubu asi desetičlenná banda. Výsledkem bylo jedno vážné zranění a několik lehkých. Tu noc však došlo ještě k jednomu útoku, který měl daleko vážnější následek. Asi dvacetičlenná skupina útočnicků s tyčkami napadla několik mladých lidí, kteří se vraceli z koncertu v klubu Fan Favorit. Jeden z napadených bojoval několik dní v komatu o život. Jeho život už našťástí není v ohrožení, ale bohužel přišel o jedno oko, na které už nikdy nebude vidět. ★★★

PZ
zdroje: <http://www.csaf.cz>,
<http://www.afa-brno.antifa.net>

Značné nevýhody „skvělého“ oblečení

Mému dobrému příteli se nedávno stala jedna nepříjemná věc. Vyzval ven oblečen v klasické „skinheads wear“, to jest v bomberu, maskáčích a těžkých botách, s nakrátko ostříhanými vlasy. Na ulici ho nějaký cizí romský výrostek oslovil nelichotivými slovy: „Di do prdele nácku zkurvenej!“. To se ho pochopitelně dotklo, jelikož se zapojuje do anarchistických a antifašistických aktivit, tak odpověděl: „Nejsem žádnéj posranej nácek, blbe.“ a pokračoval dále svou cestou a již si Róma nevšiml. Náhle ucítil ze zadu na hlavě ránu pěstím - to ho onen Róm zákeřně napadl. Otočil se proto, chytil ho pod krkem a uštědřil mu také několik ran. Neznámý Róm vykřikl: „Nech mě bejt, nácku!“. Pustil ho tedy, protože mu nechtěl zbytečně ublížit (jednal pouze v nutné sebeobraně), znovu mu

zopakoval že není neonacista a pokračoval dál. Róm na něj ale opět zavola: „Nácku zkurvenej!“ a dal se na útek. Na to již nereagoval a pokračoval dál v cestě.

Vystává tedy problém, že musel v sebeobraně „zmlátit“ někoho, za koho je jindy ochoten se postavit. I on ale udělal chybu - bylo by rozhodně lepší, kdyby tomu mladíkovi vysvětlil (pokud by ten byl ochoten poslouchat), že existují i antifašističtí skins a že neonacisté jsou společní nepřátelé.

Je také dobře, že si onen Róm nenechal pro sebe svou připomínku k tomu, že nemá rád nácky, ale pokud by si toto, fyzicky nepřipraven na přímou konfrontaci, dovolil k nějakému „skutečnému“ hákoši, jistě by nedopadl tak dobře, jako v případě mého přítele a je pravděpodobně, že by domů neodešel po svých... ★★★

sj

Antifašistická přednáška

V únoru 2003 se konala přednáška AFA Zlínsko v hnědém Uherském Brodě. Toto město je prolezlé fašistickou lůzou, kde jen se podíváte (monitoring níže).

Zúčastnilo se jí asi 15 místních, kteří se chtěli proti náckům radikálně postavit. Z toho také 3 zástupci místní romské komunity. Přednáška byla o vztahu státu a fašismu a o otázce revolučního antifašismu. Následovala diskuse o praktických záležitostech antifa boje. Místní antifašisté se zajímali hlavně o způsobech, jak mohou neonacistické řádění zastavit.

Monitoring Uherského Brodu

Fašistické a neonacistické gangy ovládají celé město. Všichni včetně policie se jich bojí. Mají obrovský vliv ve většině restauračních zařízeních, téměř pravidelně útočí a napadají místní Romy a všechny, kteří neodpovídají jejich atri-

butům. Neonacisté v Brodě vlastní řadu obchodů a restaurací. Podle místních Romů mají obrovské finanční zdroje. Kupodivu zatím nemají žádnou organizaci s ambicemi na podílění se v zastupitelstvu. Vůdci, bratři Snopkové (dvojčata), již přes deset let aktivní neonacisté, kočují celou fašistickou scénu - pořádají koncerty a příležitostně srazy se slovenskými „kamaraden“ a již několik let organizují (provádí) téměř profesionální výcvikové tábory „se vším všudy“. V dubnu byl na místní diskotéce zakázán vstup všem Romům. Situace je tak pro místní antifaš velmi těžká. ★★★

D., AFA-FSA Zlínsko

Město odporu

Ozarow je malé město nedaleko Varšavy, známé svou továrnou na kabely a v posledních dnech také díky pokračujícím pouličním nepokojům. Dělníci z této továrny byly dlouhou dobu v okupační stávce. Jejich podnik byl totiž ze dne na den uzavřen dravým kapitalistou Boguslawem Ciupalem, který kromě ozarowské vlastní ještě dvě podobné továrny. Podle pravidel „volného trhu“ zvýší uzavření jedné z nich cenu kabelů a tím i jeho zisky. Na sliby, dané při koupi továrny, kdy tvrdil, že uzavřena nebude, se samozřejmě neohlížel.

Podnik přitom do té doby, než byl koupen Tele-Fonicou (Ciupalovou firmou), skvěle prosperoval. Měl spoustu objednávek, dobrou finanční situaci a pracovalo se v něm na tři směny. Jako oficiální důvod uzavření provozu byl uveden krach trhu s telefonními kabely. Přitom se jaksi „pozapomnělo“ na skutečnost, že továrna je schopna vyrábět všechny druhy kabelů (nejen telefonní), má novou technologii a vybavení a splnila každou zakázku. Navíc se pro celé městečko jedná o zásadní existenční otázku; jen v málokterém domě nenajdete nikoho, jehož osud není nějak spojen s touto továrnou.

Zaměstnanci továrny tudíž měli jiné plány než management. Odmítli se vzdát a přijmout některé z několika málo jiných míst navržených Tele-Fonicou. 219 den okupace a po jednání s firmou a vládou přijelo 26. listopadu 2002 časně ráno do areálu několik autobusů s ochrankou Ciपालem najaté firmy IMPEL SECURITY. Členové ochrany okamžitě napadli protestující zaměstnance a po několika minutách boje je z podniku vyhodili. Několik zaměstnanců bylo zraněno a muselo být odvezeno do nemocnice.

Ochranka byla podle svědectví velice brutální a většinou pod vlivem alkoholu. Na přítomné ženy zaútočila slzným plynem a bila každého v dosahu, včetně žen. Přítomná policie pouze sledovala situaci a zasáhla až v okamžiku, kdy se zaměstnanci továrny začali bránit. Nezakročila však proti brutální ochraně, ale zatkla neaktivnější zaměstnance továrny.

Poté došlo k nejmilitantnější fázi protestů. Okolo deváté hodiny se někteří ze zaměstnanců pokusili postavit barikády. Ve dvě hodiny odpoledne se pak pokusili znovu shromáždit na příjezdové cestě k závodu, ale zásahová jednotka policie s protidemonstračním vybavením o síle 600 až 700 kusů a vodním dělem se je pokusila vytlačit na chodník. Obušky a kopanci zaútočila na bezbranné dělníky, zejména na ženy. Došlo také k náhodnému vybrání a zatýkání jednotlivců z davu.

Po hodině se dav zaměstnanců přemístil z cesty k hlavní bráně, odkud kamióny začaly odvázet kabely, stroje další vybavení. Došlo k pokusu o blokádu; starší ženy si klekly na kolena a začaly se modlit. To v žádném případě nezastavilo policii, která na dav opět zaútočila. Klečící ženy bila obušky do hlav, ostatní do zad a nohou. Odpovědí jim byl pokřik „gestapo.“ Ne všichni se ale nechali pasivně bit: na odjíždějící kamiony bylo ze strany aktivních zaměstnanců útočeno kameny a Molotovy.

Za celý den (26. listopadu 2002) bylo zatčeno 10 zaměstnanců továrny a čtyři museli být ošetřeni v nemocnici. Mezi nimi i muži, které byl policií zbit do bezvědomí.

Stávkový výbor zaměstnanců vydal ve středu ústy svého předsedy prohlášení, ve kterém stálo: „brutální útok hordy opilých zločinců pojmenované ochranka na bezbranné a poklidné účastníky demonstrace za přihlížení policejních sil povzbudil v mnoha zaměstnancích beznaděj. (...) Iniciativa policie v okamžiku útoku ochrany

a nezákonné rozprášení legální demonstrace policií jasně ukazuje, že právo v Polsku není závazné. Proto se ani my necítíme povinni respektovat pravidla v situacích, ohrožujících náš život.“

Mnoho podniků a odborových svazů vyjádřilo během následujících dnů protestujícím zaměstnancům podporu. Starosta města veřejně zvažoval podání žaloby na ochranku, najatou Tele-Fonicou. Solidaritu protestujícím vyjádřili i polské anarchistické skupiny, mnoho z nich i prakticky. Mnoho aktivistů Polské anarchistické federace, ale také zaměstnanců jiných továren z celého Polska, přijelo do Ozarowa podporit protesty fyzicky. Podle svědectví těchto aktivistů byli vřele přijati a dostalo se jim velké podpory.

Ve spolupráci s anarchisty se zaměstnanci zorganizovali k boji a tak začala nejmilitantnější část protestů. Ochranka byla neustálými útoky černého bloku, zaměstnanců továrny a místních chuligánů brzy donucena skrýt se uvnitř továrny a na svou ochranu vystavět barikády. Není divu: protestující zaměstnanci a jejich stoupenci byli vyzbrojeni Molotovy, kameny, dýmovicemi, petardami a praky s ocelovými ložisky.

Část ochrany obsluhující vodní dělo v patře byla „vyřazena“ slzným plynem v okamžiku, kdy proud vody na okamžik ustal. Vodní dělo muselo být přemístěno do vyšší pater. Nečastějším terčem protestujících byli ti členové ochrany, kteří situaci natáčeli na video. Ti se museli skrývat neustále. Rovněž policie neměla tak snadnou

práci pod deštěm Molotovů a kamenů. Odjíždějící kamiony byly terčem útoků nejen u továrny, ale po celém městě. Celkem bylo zatím poškozeno na 40 vozů, většinou se jedná o rozbitá skla, štíty a propíchané pneumatiky.

U areálu byl zřízen kemp, jenž sloužil jako základna demonstrantů. Ti se nenechali zastrašit násilím ani velkou zimou s teplotami hluboko pod bodem mrazu. Dokonce ještě našli způsob, jak zimy využít: polévali příjezdovou cestu vodou, aby tak vzniklým kluziskem dále znemožnili odvoz materiálu a vybavení.

Na začátku prosince vláda pod tlakem nepokojů ustoupila a začala nové kolo jednání. Zaměstnanci továrny si jako podmínku dali zastavení odvozu vybavení továrny - a stalo se. Opět se ukázalo, že přímá akce a odpor v ulicích jsou funkčními nástroji - byl zapotřebí týden těžkých bitev, aby vláda ustoupila a začala jednat. Zaměstnanci ozarowské továrny přitom začali protestovat před sedmi měsíci. Jejich jediným požadavkem bylo, aby továrna zůstala v chodu. Všechny své možnosti - petice, jednání, demonstrace, lobování - vyčerpali. Bylo zapotřebí pouličních nepokojů, teprve poté se věci začaly hýbat.

K 18. prosinci byla 2002 situace klidná. U areálu se nachází pouze hlídka zaměstnanců podniku. Ochranka zatím zřídila druhou bránu, kterou může dojet k odvozu vybavení a materiálu pryč. Podle informací Polské anarchistické federace mělo v nejbližší době dojít k dalšímu pokusu o odvoz. ★★★

zdroj: <http://www.csaf.cz>

Oaklandské „nesmrtící“ projektily

Střelbou „nesmrtícími projektily“ reagovala americká policie na protiválečnou demonstraci v oaklandském přístavu v pondělí 7. dubna 2003. Proti asi pěti stovkám lidí, kteří se pokusili nenásilně zablokovat terminály využívané k dopravě válečného materiálu, stříleli policisté dřevěnými projektily, pytlíky s pískem a házeli do davu omračující granáty. Zraněna byla spousta lidí, včetně přihlížejících dokařů. Dokařské odbory ILWU poté na protest proti brutálnímu policejnímu zákroku na celý den přerušili práci.

Mírová skupina ze San Franciska, Direct Action to Stop the War, minulý týden ohlásila řadu protestů, které se měly uskutečnit v pondělí 7. dubna, a mělo jít o akty občanské neposlušnosti. Mezi jejich terčů byl i oaklandský přístav, protože podle organizátorů minimálně jedna z lodářských společností odtud přepravuje válečné dodávky. Jedná se o American President Lines, která za přepravu vojenského nákladu každoročně dostává od amerického ministerstva obrany milióny dolarů. Akce byla namířena i proti společnosti Stevedoring Services of America, která obdržela kontrakt v hodnotě 4,8 miliónu dolarů na jednoroční provozování iráckého přístavu Umm Kasr.

Asi 500 demonstrantů dorazilo do přístavu v 5 hodin ráno, aby se poté rozdělili na skupiny, které zablokovaly jednotlivé terminály. Podle informací organizátorů akce, sanfranciské mírové skupiny

Direct Action to Stop the War, totiž právě z oaklandského přístavu přepravuje minimálně jedna z lodářských společností, American President Lines, která dostává za přepravu vojenského materiálu každoročně od amerického ministerstva obrany milióny dolarů. Akce byla namířena i proti společnosti Stevedoring Services of America, která obdržela kontrakt v hodnotě 4,8 miliónu dolarů na jednoroční provozování iráckého přístavu Umm Kasr.

Přibližně po 30 minutách dorazila oaklandská policie: jednotlivé skupiny protestujících byly postupně policií vyzvány, ať se rozejdou. Pacifističtí aktivisté se pod pohrůžkami násilným zásahem a pod tlakem policejních motocyklů, které do nich najížděly, skutečně začali rozcházet, ale policie přesto bez

varování zahájila střelbu omračujícími granáty, dřevěnými projektily a pytlíky s pískem. Střelba a postupující policie hnaly demonstranty pod kola kolem projíždějících aut. Zděšení řidiči opouštěli auta a prochali také. Jednu náhodně projíždějící řídicíku policie dokonce vyvekla z vozidla, spoutala ji a auto zkonfiskovala.

Zatčeno bylo více než 35 demonstrantů a přistávkových dělníků, mezi nimi i předák dokařských odborů International Longshore and Warehouse Union Jack Heyman (ILWU Local 10). Projektily podle zpráv zranily spoustu lidí (přesný počet nebyl podle agentury AP zjištěn) a mezi nimi i 6 dokařů, kteří blokáde přihlíželi. Všichni byli ošetřeni zdravotnickými skupinami demonstrantů, jeden byl převezen do nemocnice. „Stál jsem

tak daleko, jak to jen šlo,“ říká dokař Kevin Wilson, „Bylo to velmi děsivé. Celé to použití síly bylo zbytečné.“

ILWU po tomto střetu oznámil, že dokaři na celý den přerušují práci a odcházejí z přístavu. Trent Willis, další odborářský funkcionář, policejní zásah vztekle komentoval slovy: „Postřelili mě chlapy. Dneska už pracovat nebudeme. Policijti neměli žádný důvod začít na ně střílet.“ Většina přístavu pak skutečně zůstala po celý den zavřená.

Ustupující protestující se shromážдили na oaklandském nádraží BART, odkud vyšel pochod do centra k Oaklandské federální budově. Ve 14:30 se před magistrátem konala tisková konference o policejním násilí proti demonstrantům a dělníkům. Primátor Jerry Brown policejní brutalitu obhajoval. ★★★

zdroj: <http://www.sf.indymedia.org>,
<http://www.alarm.solidarita.org>

Slzný plyn - pach svíjejícího se kapitalismu

G7, mající své schůze od roku 1975, je složena ze sedmi nejbohatších států světa - USA, Japonska, Německa, Francie, Velké Británie, Itálie a Kanady. V roce 1994 bylo přibráno Rusko a G7 se změnilo na G8. Vedle jiných konferencí architektů globálního ničím neomezovaného kapitalismu se i na summitech G8, alespoň formálně, rozhoduje o tom, jaký kurs nabere svět v nejbližších i vzdálenějších letech. Padají zde rozhodnutí o ničení našeho životního prostředí a privatizaci základních služeb a také jsou tu plánovány instrukce pro Mezinárodní měnový fond a Světovou banku o jejich programech strukturálních úprav.

Současná G8 sdružuje ty nejmocnější kapitalistické vládcy světa. Mezi její členy patří George Bush, jeden z největších válečných zločinců současnosti. Vladimir Putin zase vede krvavou genocidu v Čečensku. Jacques Chirac prozvěnu čelil obvinění z korupce. A Sylvio Berlusconi vlastní také jmění, že by mohl splatit zahraniční dluh několika afrických zemí, a navíc je majitelem většiny italských médií. Sice byl odsouzen za ilegální financování své strany, úplatkářství a účetní podvody, ale ve svém premiérském křesle sedí i nadále.

Globální vláda G8 ničí většinu obyvatel planety. Zatímco menšina lidí žije v relativním blahobytu a hrstka elit se doslova utápí ve svém bohatství, většina světové populace čelí chudobě. To je přímý důsledek kontroly jejich ekonomik kapitalistickými institucemi a nadnárodními korporacemi. Takzvaný dluh třetího světa není dluh v pravém slova smyslu -

jde o mechanismus, jak udržovat většinu světa pod palcem globálního kapitálu. Mezi lety 1980 - 1996 země subsaharské Afriky zaplatily částku dvakrát převyšující výši jejich dluhu, který si půjčili místní vládnoucí elity. Každý den plyne z chudých zemí do kapitalistických bank v bohatých zemích 28 miliard liber! A každý den umíre 19 tisíc dětí hlady kvůli důsledku splácení „dluhu.“

Částečně pod tlakem pouličních protestů i díky dalším aktivitám byla G8 nucena reagovat. Nasadila si tedy masku starostlivé instituce usilující o odstranění světové chudoby. V roce 1999 bylo na podobném summitu v Kolíně nad Rýnem oznámeno, že dvaadvaceti nejchudším zemím budou odpuštěny „dluhy“ ve výši 100 miliard liber. Vlk veřejného mínění se nažral a kapitalistická peněženka zůstala celá. Dnes, o čtyři roky později, byla zrušena pouze třetina tohoto dluhu.

Navíc i tato zrušená třetina byla - v rámci politiky „něco za něco“ - vykoupena vnucením dalších neoliberalních opat-

ření. Takováto politika MMF a SB se přitom v Africe, stejně jako všude jinde, ukázala nejen jako neúčinná, ale dokonce jako prvotní příčina ekonomické devastace. I přesto se stala základním kamenem přístupu G8 k problémům Afriky, formulovaném na loňském zasedání v Kanadě v tzv. *Partnerství pro rozvoj Afriky*.

Problém není jen v rozhodnutích G8 - problémem je, že několik politiků přijímá rozhodnutí, ovlivňující životy milionů lidí po celém světě a navíc je nezřídka i o tento život připravují. A to vše ve jménu prosperity několika set korporací a bank.

Další z pravidelných zasedání G8 se tentokrát konalo v Evianu, lázních na hranicích Francie a Švýcarska. I tady globální elita pokračovala v tradici okázalé provokace v podobě toho nejluxusnějšího myslitelného zázemí. Summit stál neuvěřitelných 20 miliard korun. Kolik hladových by jenom za tuto částku šlo nasytit?

Železná pěst G8 v podobě dvacetitisícového mezinárodního policejního sboru také nezahálela. Je v pátek zaútočila na budovu, kde sídlila skupina žurnalistů z nezávislé sítě Independent media center. Ta je při podobných summitech téměř pravidelným terčem útoků, protože její dobrovolníci odkrývají a dokumentují nelegální jednání policie a v minulosti přinesli mnoho důkazů o policejní brutalitě. Tisíce demonstrantů si také musely nejrůznější způsoby vybojovat svou svobodu pohybu, aby se do obklíčeného města vůbec dostaly.

Proti summitu protestovalo v ulicích asi 100 tisíc lidí. Vše začalo v neděli ráno. Protestující symbolicky zapálili hladinu jezera, aby naplnili místní přísloví používané v krizových dobách: „No co, vžít jezero neshoří...“ Od šesté hodiny ranní pak byly zablokovány příjezdové cesty na místo jednání, v místech blokad hrály pouliční

kapely a soundsystémy, tancovalo se a panovala kreativní atmosféra. Po útocích policie došlo k pouličním střetům.

Policie používala zakázané zbraně (např. teleskopické obušky), napadala odcházející demonstranty i místní obyvatele. Policejní pouliční stanoviště byly rozmístěny po celém městě a každý podezřelý byl zastaven a zkontrolován. Jeden z protestujících, Angličan G. Smallman, byl těžce zraněn, když ho jeden z policistů střelil z bezprostřední blízkosti slzným granátem do nohy, a musel se podrobit dvouhodinové operaci. Jiného demonstranta, se policie pokusila zabít. Ten pokus o vraždu našťastí přežil a podle posledních zpráv je jeho stav je vážný, ale stabilizovaný - viz níže.

V celém městě došlo k ničení výloh obchodů nadnárodních korporací a bank. Zapálena byla také jedna benzinová stanice. Zatčeny byly stovky lidí; přesný počet je neznámý.

Účastníci demonstrací mimo jiné také upozorňovali, že akce v Evianu je součástí celosvětové vlny odporu proti neoliberalismu. Minulý týden se totiž v Peru konala konference prezidentů latinskoamerických zemí - jakési jihoamerické obdoby G8. Při té příležitosti se také na jihoamerickém kontinentu konaly masové protesty - 2 miliony pracovníků ve školství vstoupilo do stávek, bylo

zablokováno 2000 ulic a silnic po celé zemi a došlo i k pouličním bojům. Prezident Peru následně vyhlásil i vyjimečný stav, ve snaze zabránit ještě většímu narušení summitu.

Policista odřízl aktivistu 20 metrů nad zemí

V rámci blokad summitu G8 zablokovala skupina aktivistů silniční most u Aubonne lany, na jejichž koncích se několik lidí pověsilo na mostu. Podařilo se jim tak znemožnit průjezd případným účastníkům summitu i ostatním vozidlům. Po chvíli na místo dorazila dvě vozidla policie. Policisté byli viditelně ze vzniklé situace nervózní, což se projevovalo jejich pokřikováním a strkáním do lidí. Jeden z policistů se zanedlouho začal pokoušet lano s jedním ze zavěšených lidí vytáhnout, a to i přes důrazné upozorňování přítomných aktivistů, že to je nebezpečné.

Jelikož se mu nepodařilo zavěšeného muže vytáhnout, jednoduše ho z lano odřízl. Dotyčný - Angličan M. Shaw - spadl z přibližně dvacetimetrové výšky a jenom shodou šťastných okolností svůj pád přežil. Podle informací indymedia.org si ale způsobil několikanasobně vážné fraktury po celém těle. 6 osob bylo následně zatčeno. Nicméně mezi nimi nebyl policista, který se naprosto evidentně pokusil Shawa zabít. Několik lidí, kteří byli celému incidentu přítomni, se o něm pokusilo podat svědecký výrok v Laussane, kteří je však nekompromisně odmítli. Policie tedy opět hájí zájmy rukojmí elit za každou cenu. Její násilí při summitech G8 je tak paradoxně viditelnější než to, které pramení z každodenní politiky vládnoucí třídy a dotýká se nás všech. ★★★

zdroj: <http://www.csaf.cz>

Vrah Carla Giulianiho nebude vyšetřován

5. května 2003 odpoledne padlo konečné rozhodnutí v případě vyšetřování policisty Maria Placanica, příslušníka italské polovojenské policie Carabinieri. Ten v roce 2001 během protestů proti setkání osmi nejvyšších států světa G8 zastřelil ranou do hlavy mladého demonstranta, anarchistu Carla Giulianiho. Z rozhodnutí soudu plyne, že tento skutek nebude vůbec vyšetřován. Jako důvod uvedla soudkyně Elena Daloisio nejen to, že policista jednal v sebeobraně (tedy důvod, který byl právníkem žalující strany vyvrácen), ale také to, že podle článku 53 italského trestního řádu se jed-

nalo o legitimní použití zbraně. Toto rozhodnutí může vytvořit nebezpečný precedent pro všechny budoucí případy policejních vražd, kdy bude policista kryt zákonem prostě jen proto, že je zrovna „ve službě.“ ★★★

zdroj: <http://www.indymedia.org>,
<http://www.csaf.cz>

Buldozery nebo tanky?

„Silničářská technika“, kterou používá izraelská armáda k ničení domů na palestinském území. Za bomby teroristů - zničené domy civilistů. Před několika týdny proběhla dokonce i médií zpráva o střelbě izraelských tanků do lidí hasičích dům, zapálený izraelskou armádou. Podle nových zpráv opět vraždily také izraelské buldozery. Taktika ničení budov, bez ohledu na ohrožení případných civilistů nalézajících se uvnitř, není v této souvislosti ničím nová. Při dalším incidentu došlo při ničení domu v uprchlickém táboře Rafah ke smrti americké aktivistky, kterou přejel izra-

elský buldozer při demolici obydlí dr. Samira Masriho. Zavražděná byla americkou studentkou z Hnutí mezinárodní solidarity. V Rafahu byl toho dne zavražděn ještě další místní mladík, další byl zabit v Khan Yunis. ★★★

zdroj: <http://www.indymedia.org>,
<http://www.csaf.cz>

Represe proti sociálním hnutím v Argentině

V předvečer prezidentských voleb vzrůstá v Argentině sociální napětí. Na ekonomickou krizi v prosinci roku 2001 reagovalo obyvatelstvo vytvářením řady typů autonomních kolektivních organizací, proti kterým nyní vláda začíná ve stále větší míře uplatňovat represe. Vystěhování hrozí mnoha sociálním projektům, jako jsou např. samosprávné podniky, squaty, kulturní a sociální centra.

Vlna nových represí začala v Buenos Aires násilným vysídlením squatu El Padelai, budovy, která je obsazená již více než 20 let a v níž žilo okolo 500 lidí.

Teď stejná hrozba visí nad podnikem Zanon, který je pod správou pracujících. Už více než rok se zde pod plnou samosprávou pracujících vyrábějí a distribují keramické výrobky. V továrně pracuje přes 270 lidí a očekává se, že vystěhování narazí na masivní odpor. Dalším terčem je autonomní kulturní a sociální centrum Tierra del Sur, v němž se uskutečňovaly během posledního roku a půl četné veřejné svépomocné projekty a v kterém bydlí velká skupina lidí. Vyhnaní je naplánováno na začátek dubna a společně se sociálním centrem má zmizet i sousední squat, v němž žije 40 rodin s dětmi a kde funguje lidová kuchyně. Seznam represí je širší. Na tyto projekty bude zaútočeno v nejbližších dnech nebo týdnech.

Řadě dalších sociálních samosprávných organizací hrozí likvidace do té míry, jak budou represe pokračovat.

Zde jsou některé z nich:

MTD San Telmo - squat a sociální centrum situovaný v památkové architektuře, nejstarším domě v Buenos Aires; Asamblea Popular de la Paternal; sociální centrum Azucena Villaflor; Indymedia Argentina - tento kolektiv pracuje v několika obsazených filiálkách banky Banco Mayo, které se nacházejí v různých čas-

tech města. V těchto prostorách také probíhají setkání dvou místních rad (všeobecných shromáždění) Asamblea de Lezama Sur a Asamblea del Cid Campeador. Stejně jako i v jiných squatech, pracují v těchto prostorách různé kulturní projekty pro děti a dospělé, jako např. videoškola, divadlo, přednášky a vyučování různých předmětů...

Podporu sociálním hnutím Argentiny!

Společenské povstání, které vyvrcholilo 20. prosince 2001, poznamenal vznik mezinárodně uznávaného hnutí kolektivního odporu vůči každodennímu vykořisťování a útlaku ze strany neoliberální ekonomické diktatury. Po celém světě čerpá duch odporu a samosprávy inspiraci z průběhu povstání v Argentině. Lidové hnutí v Argentině vytvořilo pohled na možnosti trvalého odporu ke globálnímu kapitalismu.

Mnohá sociální hnutí existovala v zemi už před prosincem 2001 a v průběhu povstání začala prudce růst. Byla vytvořena řada nových projektů, které poskytují nezbytné základy pro pokračování každodenního boje a rozvoje, cosi na způsob lidové samosprávné infrastruktury.

Nadcházející volby

Očekává se, že jen málo Argentinců bude v prezidentských volbách hlasovat tak, jak si obyčejně hlasování představu-

jeme. V Argentině jsou povinni hlasovat všichni, proto odpadá možnost, jak zaregistrovat svůj nesouhlas, nebo souhlas, neúčastí ve volbách. Místo toho ti Argentinci, kteří si přejí vyjádřit oficiálně svůj nesouhlas, „kazí“ volební lístky. To znamená, že se dělá vše, co je libo. Od nakreslení obrázku, napsání hesla či nadávky, až po lepení nálepek z banánů. Právě takto znehodnocené lístky představovaly mínění většiny Argentinců v předešlých volbách. Také se očekává, že i v dubnu obsadí první místo. Předpokládá se, že více než 50% Argentinců znehodnotí své lístky. Ten, kdo bude v dubnu zvolen, nezíská více než 18% z celkového množství hlasů.

Tento projev lidové nedůvěry k politickému systému voleb - v době, kdy se vláda pokouší zachovat status quo - patrně bude jednou z příčin, proč silí represe proti společenským hnutím. Mimoto všichni kandidáti a jejich příznivci - z nichž jsou mnozí již zainteresováni v regionálních nebo městských orgánech státní správy - cítí, že je nutné v období před volbami ukázat byznysu a střední třídě, že jsou schopni cosi podniknout, jakkoli nesmyslným způsobem, jen aby překonal ekonomickou krizi.

Např. Carlos Menem, jeden z nejrevnivějších neoliberalních kandidátů - a také architekt dnešní krize (původně byl hlavním manažerem hypoteční banky) - nedávno v průběhu předvolební kampaně vyjádřil své odhodlání „vyčistit ulice od marxistů a darebáků“ a „dostat armádu do ulic, aby zarazila sociální chaos“. Cíl je

jasný. Odpověď vlády na rozsáhlý pokus lidu o přímý a kolektivní odpor ke krizi, která byla v prvé řadě vyvolána shora nadnárodními finančními institucemi (zvláště MMF/SB). Reakce na hlasité, ostré a prudké NE. V tuto chvíli se zdá, že jsou lidová hnutí zvláště zasažena a represe stále roste. Otevřená výzva C. Menema, významného kandidáta na prezidentský post, k militarizaci společenského života bude mít vliv nejen na sociální hnutí, ale i na každodenní život nemajetných a nezaměstnaných, kterým hrozí ještě větší, násilnou kontrolou.

A nepodstatný výsledek na závěr

Prezidentské volby v Argentině již samozřejmě proběhly - díky časovému skluzu ve vydání nového čísla našeho časopisu mohou být některé předcházející věty neaktuální. Naštěstí nebo spíše naneštěstí pouze některé - na život obyčejných lidí kdekoliv na světě má totiž konání jakýchkoliv tzv. „demokratických voleb“, natož jejich výsledek, velmi malý, či spíše žádný vliv. Ale přesto na závěr: Carlos Menem několik dnů před volbami z volebního klína na poslední chvíli nečekaně a překvapivě odstoupil, a proto se jejich vítězem a novým prezidentem Argentiny mohl stát „zástupce zájmů“ patagonských naftařů Néstor Kirchner, kterému tak vítězství spadlo do klína. ★★

Jindřich Lacina, Aram
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Represe proti anarchistům na východě

Běloruské „Navinky“

Běloruské úřady zahájily účelovou kampaň, jejímž cílem je zastavení vydávání jediných běloruských nezávislých novin, vydávaných anarchisty. „Navinky“, existující už pět let, jsou navíc jedinými novinami politické satiry v zemi. Kritizují jak autoritářskou vládu, tak ale i opoziční hnutí. Nezávislá pozice však dnes není úřadům pochutí.

Dne 20. května 2003 byl hlavním redaktorem novin Pavljuk Konovalčik předvolán k soudu. Generální prokuraturou byl obžalován podle §172, odst.1 „Vědomé šíření lživé informace, hanobící čest a důstojnost prezidenta“, kterého se měl dopustit článkem *Druhá běloruská oprávková revoluce*, který vyšel v čísle 7 (86) z 20. března 2003. Článek satiricky pojednával o změnách ve vztazích mezi Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Lukašenkovým režimem.

Při krátkém přelíčení, na němž byla zamítnuta přítomnost tisku a odborníků z oboru lingvistiky, Pavljuka odsoudili k peněžitému trestu 700 Euro.

Následujícího dne, 21. května, dostaly „Navinky“ písemnou výstrahu od Ministerstva informací pro porušení §5 „Zákona o tisku a dalších prostředcích

masové informovanosti“, kterého se měly dopustit v čísle 7 (86) „při publikaci dvou fotografií prezidenta Republiky Bělorusko s komentáři urážlivého charakteru.“

A už 22. května dostaly „Navinky“ ještě jedno písemné varování kvůli údajnému porušení §5 „Zákona o tisku“, jehož se měly dopustit v čísle 11 (90), v textech publikovaných v rubrice „Opium pro lid“ a v čísle 8 (87) v textu v rubrice Analýza „pokusem o narušení mravnosti občanů.“

Podle běloruských zákonů může být po udělení dvou výstrah vydávání novin zastaveno. Protože soud a dvě výstrahy za články staré 1 až 2 měsíce následovaly těsně po sobě, je zřejmé, že se jedná o naplánovanou kampaň, která má za cíl zastavení vydávání novin „Navinky“. Tato skutečnost je dalším křiklavým porušením svobody slova v Bělorusku. Tam už bylo zastaveno několika nezávislých tiskovin. Nyní se zdá, že došla řada i na „Navinky“. Vydavatelé se ale nevzdávají a vše dávají k soudu.

Vydavatelé se též obrací na všechny, kteří vystupují proti autoritářství a omezování základních lidských

práv a svobod, aby se svými protestními akcemi či peticemi postavili na obranu svobody slova v Bělorusku a podpořili „Navinky“.

Ruský „Autonom“

20. května 2003 byla v bytě redaktora radikálně-levicového časopisu „Autonom“ provedena domovní prohlídka. Během prohlídky byl zabaven počítač, fotografie a anarchistické tiskoviny. Proti redaktorovi soudruhu Kabanosovovi bylo zahájeno trestní stíhání, které však nesouvisí přímo s vydáváním „Autonoma“. Připomínáme, že se zdaleka nejedná o první razií v jeho bytě.

Zhruba před čtyřmi lety proběhly obdobné represivní akce v souvislosti s tzv. „Krasnodarským případem“ (šlo o údajný pokus levicové autonomní mládeže spáchat atentát na guvernéra Krasnodarského kraje).

Pokud budou podobné aktivity ze strany státu pokračovat, jsou redaktori „Autonoma“ a členové organizace Autonomní akce rozhodnutí zahájit protestní akce. Více informací se dozvíte na www.ad-nn.narod.ru.

Ruský „SMAK“

Dne 21. května 2003 byl jednomu z aktivistů Svazu mládeže anarchistů-komunistů v Jaroslavi doručeno úřední dopis z prokuratury, který obsahoval varování, že došlo ze strany SMAK k porušení zákona o politickém extremismu. SMAK byl shledán „neformální mládežnickou extremistickou skupinou“ na základě publikací a stanov, které se dostaly do rukou zpravodajské služby. Skupině bylo nařízeno samorozpuštění do jednoho měsíce po pohrůzku trestního stíhání jeho členů.

Jedna ze základních výhrad vůči SMAK je, že propaguje jako hlavní cíl svého snažení sociální revoluci, tj. kvalitativní společenskou přeměnu.

Patrně se jedná o první případ, kdy je zákon o extremismu použit proti levicové antifašistické skupině. Ve světle represí proti anarchistům na východě, a především s ohledem na zákaz SMAK, se může ukázat, že se jedná o první vlašťovky vlny vládního teroru, který může koneckonců zanedlouho postihnout i nás. ★★

podle informací Sergeje Kozlovského
zpracoval Pavel Pecka
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Návštěva Německa - Antifaschistische Initiative Heidelberg

Před několika měsíci jsem navázal kontakt s Antifašistickou iniciativou z Heidelbergu (AIHD), která je součástí volné a autonomní Antifašistické akce Německo (www.antifa.de). Často jezdím kolem Heidelbergu za rodinou, a tak jsem si s místními antifašisty domluvil schůzku. První setkání proběhlo na místní univerzitě, kde zrovna probíhala přednáška o neonacitech pronikajících do dark wave a industriální scény v Německu. Zde také vydávají časopis „Antifa an der Uni“, kde informují o rasismu a nacionalismu na místní univerzitě. V časopise ale nenajdeme jen články a příspěvky studentů týkající se nácků na uni, ale také širší tématické zaměření např. na palestínsko-izraelský konflikt apod. Právě v tomto konfliktu má AIHD a i většina německých antifas odlišné postoje a názory než čeští revoluční antifašisté,

kteří jsou těsně provázáni s anarchickým hnutím u nás. V Německu totiž stojí v opozici k nacistům, kteří obhajují Palestince a jejich právo na území státu Izrael (jak jinak). Také je zde jeden důležitý fakt, že antifašistické autonomní hnutí v Německu je dosti otevřené a tak spolupracuje mimo jiné s mnoha židovskými obcemi, organizacemi, skupinami, které na něho má jistý vliv. Tak zde můžete vidět např. demo neonacistů na podporu Palestinců a na druhé straně protidemo „antifas“, kde jsou nepřehlédnutelně mihotající se izraelské vlajky.

Zpět ale k přednášce. Bezpochyby to byla skvělá přednáška spojená s promítáním a materiály, které k tomuto tématu nashromáždili, byly velmi podnětné. Co mne však zarazilo, bylo to, že na plakátech zvoucí na tuto přednášku,

kteří byly vylepené po celém městě, se objevily celá a správná jména přednášejících z řad místních antifas, což by u nás byla jistá sebevražda. V duchu jsem vzpomněl na organizace typu Ludia proti rasismu apod.. Po přednášce se strhla živá diskuse, do které jsem příliš nezasahoval. Hlavně proto, že jsem o této tématice slyšel poprvé a mé jazykové dispozice nejsou zas tak dobré, abych mohl rychle zareagovat. Po skončení diskuse jsem se dal do rozhovoru s pořadatelem z AIHD. Ta mě však zklamala a jen utvrdila v tom, o čem jsme měli možnost slyšet na AFA campu od soudu z Antifaschistische aktion Berlin. AIHD je otevřena jakýmkoliv okolním vlivům, které jsou schopné něco proti náckům dělat. Tak vytváří jednotnou frontu proti místním ultrapravicákům a nešťítí se spojit s kýmkoliv, včetně bolševiků.

Jejich argumenty, že chápou postoje českých antifas, jelikož jsme si prožili dost, jsou nepochopitelné. Neměl by to být dosti varovný příklad?

Dále jsem navštívil místní Antifa café, jakési autonomní centrum jejich aktivit, kde seženete jakékoliv materiály AIHD. Z dalších materiálů se mi dostal do ruky časopis autonomů z Rhein/Main Swing a několik časopisů hannoverských antifas Der rechte rand. AIHD vydává měsíčník Break-out. Aktivity německých antifas jsou jistě dosti ovlivněny širokou antifašistickou tradicí i jejich podstatně lepších finančních možnostech. I přesto si myslím, že se vydávají dosti krkolomnou cestou. Veškeré výše uveřejněné časopisy je možno zapůjčit na kontaktech AFA Zlínsko. ★★★

Thomas Andersson, AFA-FSA Zlínsko

2. trhy anarchistických vydavatelství v Poznani 31. 5. - 1. 6. 2003

I letos se poznaňští anarchisté obývající squat Rozbrat rozhodli zorganizovat v pořadí již druhé trhy anarchistických vydavatelství a anarchistických tiskovin. A stejně jako loni, i letos jsme se rozhodli reprezentovat tam s Anarchistickou knihovnou FSA české anarchistické hnutí.

Do poznaňského squatu Rozbrat, kde trhy měly probíhat, jsem dorazil již v osm hodin ráno. Oficiální začátek trhů byl nahlášen až na 13:00, přesto však spontánně začaly již o hodinu dříve.

Všechny připravené stolky postupně zaplnily tiskoviny mnoha nejen polských vydavatelství a organizací. Kromě Anarchistické knihovny FSA se tržů zúčastnilo například vydavatelství Grupo anarchystycznej solidarności (GAS), Federacja Anarchystyczna (FA) s mnoha svými anarchistickými zpravodaji a časopisy, vydavatelství a anarchistický časopis Inny Świat, které funguje již deset let, nejen anarchistické vydavatelství Bractwo „Trojka“, které se věnuje i revoluční a alternativní poezii a kultuře, Biblioteka Anarchystyczna, která funguje přímo ve squatu Rozbrat, Czarny Blok a mnohé další skupiny. Kromě tiskovin a časopisů zmíněných vydavatelství byla k dostání celá řada anglojazyčných (Class War, Green Anarchist aj.) i ruskojazyčných časopisů, také několik filmových a hudebních CD (dokumenty z protestů v Praze, Janově, Seattlu, filmy o španělské sociální revoluci „Země a svoboda“ a „Anarchisty“, dokumenty o Mumia Abu Jamalovi nebo třeba Italské anarchistické písně), dále mnoho básnických a povídkových sbírek nejen s revoluční anarchistickou tematikou, triček a mnoho dalších věcí.

zů týkající se situace na Blízkém východě a v arabských zemích. Kwiatkiewicz se zabývá historií právě blízkovýchodních arabských zemí, mnohokrát tyto země navštívil, a proto jeho odpovědi byly vcelku rozsáhlé a zajímavé. Tvrdil, mimo jiné, že USA v dohledné době nenapadnou Írán, pouze tím straší proto, aby zamezily povstání a revoluci šířit v jižním Íráku. Dále též uvedl, že pokud začnou USA na Blízkém východě „zavádět demokracii“, začnou s tím v Saúdské Arábii (z davu se ozvala trefná hláška, že začnou u sebe).

Podle něj se schyluje k tomu, že se všechny arabské země začnou spojovat ve své Evropské Unii, neboť k tomu mají všechny předpoklady - nedělí je jazyk, zvyky ani náboženství. Toto spojení vidí jako nevyhnutelné.

Poté se všichni představitelé jednotlivých vydavatelství i jednotlivci společně podepsali pod protestní petici, která byla zaslána běloruské ambasádě, a která protestuje proti zákazu vydávání běloruských alternativních a anarchistických tiskovin a kriminalizaci jejich vydavatelů. Jmenovitě jde hlavně o anarchisticky redigované noviny „Navinky“, jimž hrozí brzké ukončení vydávání. Jeden z vydavatelů, Pauluk Kanabalchuk byl pozván k soudu, kde bude obviněn z „distribuce informací“, které diskreditují důstojnost a čest prezidenta.

Kolem 17:45 začala přednáška na téma alternativní, antiautoritářská a revoluční kultura a literatura, která se však brzy díky debatě o druhého dílu filmu Matrix zvrhla v živou diskusi ohledně tzv. 5% rebelie - moci a státem tolerované, ba dokonce i živěné. Šlo o to, že jsme

během diskuse došli k tomu (a nalezi jsme pro své závěry i mnoho příkladů - viz různé squaty, setkání atd.), že autorita a moc vlastně mnohdy rebelie i živi a ponechává tím lidem určitou možnost vzdoru a odporu. Nechá prostě bez zjevné represe určité procento (zhruba těch 5%) lidí žít ve vzdoru, na okraji společnosti, a zároveň jim ponechává jejich revoluční myšlení.

Nakonec z diskuse vyplynula otázka, zda jsou ti, kteří jsou ponecháni rebelovat, kteří žijí své permanentní revoluční životy, schopni vůbec překročit tu moc vymezující hranici? Jestli na to vůbec mají, zda-li na to ta moc čeká a je připravena? Baku nůžel zrovna, když se diskuse zdála být nejvíce zajímavá, když se začínaly hledat odpovědi na mnoho položených otázek, byl jsem nucen odejít na vlak.

„Ale vždyť „Rozbrat“ existuje již 9 let, vědí o něm policisté, vědí o něm představitelé města, představitelé státu, relativně nás nechávají na pokoji, protože jsou přesvědčeni, že zatím máme jen na to, vydat pár kusů nějakých letáků, občas nějaký časopis, nebo přinejlepším zorganizovat něco jako toto - trhy anarchistických tiskovin. A to je všechno. Toto málo nás stojí veškerou naši energii, všechnu náš volný čas, a oni to dobře vědí. Otázka proto zní: Máme na to, překročit tu mez, kterou nám vymezili, v níž se můžeme „svobodně“ pohybovat a myslet si, jak jsme revoluční? A co se stane, když se nám jí podaří překročit, je na to ta moc připravena? Dokáže si vůbec připustit, že by jsme jednou dokázali tu mez překročit?“

Z toho, co jsem však z debaty stačil zaslechnout, jsem si později ve vlaku vyvodil toto: Lidé, kteří se do té debaty postupně zapojili došli k tomu, nebo respektive, z toho co řekli, jsem já došel

k tomu, že tzv. „Lifestylismus“, tedy anarchismus jako životní styl, je možná dobrý pro toho kterého člověka, ale v podstatě nic neřeší a nezmění, protože moc a stát jsou připraveni na to, nechat tě žít v myšlenkách, že žiješ „svůj svobodný život“, ba dokonce jsou připraveni tě v tom podporovat. Ale jen do té doby, dokud bude veškerou tvou energii pohlcovat pouze vytváření iluze svobody, dokud si budeš jenom myslet, že žiješ svobodně, dokud nebudeš mít čas přemýšlet a dojit k tomu, že jsi stejně pořád nesvobodný - jen se pozlatil mřížemi a prodloužil řetěz. Stejně tak Beyovy „Dočasné autonomní zóny“ - to je přesně to, o čem byla řeč. V podstatě to nic neřeší, protože je možná(!) částečně žije „svobodně“, ale kolem nich funguje všechno tak jak má, tedy jak chce moc, kapitál a třída vlastníků. A pokud oni budou vědět, že máš dost starostí s tím, aby sis zařídil svou iluzi svobodného života, nechají tě na pokoji. Otázkou je, co se stane, když se lidé spojí a rozhodnou se ty meze překročit.

Během této diskuse jsem tedy odjel. V noci dále měla pokračovat četba revolučních básní, vystoupení dvou běloruských divadel a polské anarchisticko-folkové skupiny „Krwawi koniec burzuazji“.

Letošní Trhy byly od těch loňských mnohem lépe zorganizované, představilo se více vydavatelství, k mání bylo mnohem více anarchistických materiálů a navštívilo je také mnohem více lidí. Lze jen doufat, že příští rok tomu bude stejně nebo lépe a že se tyto trhy stanou jistou tradicí, která bude umožňovat setkání anarchistů nejen ze severovýchodní Evropy. Více informací nejen o Trzích najdete na adrese www.gas.w.pl. ★★★

Martin Koudelka
zdroj: <http://www.isa.anarchismus.org>

Autonomistické a antifašistické hnutí ve Švédsku

Začátkem února uspořádala v Brně Organizace revolučních anarchistů a anarchistek - Solidarita přednášku soudruha F. ze Švédska, který patří ke skupině Autonomní odpor z Malmö. Cílem přednášky bylo přiblížit místnímu hnutí situaci jeho švédského protějšku.

Prvně se švédský soudruh tedy pokusil vysvětlit, proč se švédské ultralevicové hnutí, jež je přibližně tak staré jako české, neprofilovalo jako anarchistické ale jako autonomistické. Odpověď začal načrtávat od historie třídního boje v této severské zemi.

Zrození a smrt sociálního kompromisu

Na počátku 20. století ve Švédsku existovala militantní dělnická třída organizovaná především do sociálně demokratické strany a jejích odborů LO. Tak jako v řadě zemí až po I. světové válce, zde vývoj kapitálu nastolil téměř revoluční situaci ještě před ní. Jejím vyvrcholením byla generální stávka, kterou sociální demokracie a její odbory zlomily uzavřením historického kompromisu s buržoazií. Od té doby se datuje budování švédského sociálního kompromisu a bývalá strana dělnické třídy se svým vstupem do vlády stává manažerkou švédského národního kapitalismu.

Nejmilitantnější část švédského proletariátu však sociální demokracii a její odbory opouští, aby založila revoluční odborovou federaci SAC, která postupně vstřebává všechny revolucionáře a revolucionářky stojící nalevo od sociální demokracie - anarchisty a později i bolševické „komunisty“. SAC shromažďuje tisíce dělníků a dělnic k přímému třídnímu boji mimo parlament. Celosvětová změna poměru sil mezi proletariátem a vládoucí třídou, která se projevuje všeobecným ústupem revoluční vlny a porážkou proletariátu jeho vlastními organizacemi (v tomto případě sociální demokracii), ale demobilizuje i švédskou dělnickou třídu a organizace jejich revolučních menšin (SAC a nově vzniklá marxisticko-leninistická strana) odsuzuje k pozvolné integraci do kapitalistického systému.

Sociální kompromis, jehož integrální součástí se po II. světové válce stal i SAC, se začíná hroutit od 70. let, kdy se globální kapitalismus dostává do krize, kterou doposud nepřekonal. Tak jako po celém světě i ve Švédsku začíná demontáž národního kapitalismu a s ním spojená demontáž sociálního státu a konec mocenského monopolu sociální demokracie. Pracující se po desetiletích sociálního smíru začínají sporadicky a izolovaně bránit. SAC

se trochu radikalizuje, ale stále zůstává odborovou organizací integrovanou do systému, která bojuje za snesitelnější vykořisťování. Revoluce a libertinský socialismus z preambule jeho stanov zůstávají jen papírovými cíli irelevantními pro jeho praktickou činnost. Stále si udržuje asi desetitisícovou členskou základnu, ale především díky tradici.

Autonomismus

Za této situace ve Švédsku začíná sílit ultrapravice a státní rasismus, na což dělničtí přistěhovalci reagují organizací sebeobranu proti fašistickým útokům, deportacím, zhoršování pracovních podmínek atd. Vzniká i AFA, která kolektivně fyzicky konfrontuje neonacistické akce. Zároveň se do varu dostává proletářská mládež na středních školách, která bojuje proti škrtům ve školství a za studentská práva. Důležitou úlohu v tomto konkrétním boji hraje Federace syndikalistické mládeže při SAC, která je více anarchosyndikalistická než SAC. Mezi radikalizovanou městskou mládeží proniká i vliv dánského squaterského hnutí, takže se obsazují domy a pokud magistráty nechtějí nové squaty legalizovat, každou noc v příslušném městě militantní mládež rozbíjí výlohy bank a luxusních obchodů. Rozjíždí se i kampaň proti Shellu, během níž vyhoří několik benzinových pump. Viditelně se začínají projevovat i nové feministické skupiny.

Kolem specifických bojů se tak během první poloviny 90. let vytváří radikální hnutí mládeže, které vstřebává mladé feministické, anarchosyndikalistické, leninistické, ekologické, přistěhovalecké aktivisty a aktivistky. Prostředí nového hnutí a přímých střetů slouží jako obrovské diskusní fórum, které brzy odhodí staré ideologie a praktiky ve prospěch autonomismu. Autonomistická představa sebeorganizovaných autonomních bojů spojených do jednoho hnutí totiž nejvíce odpovídá realitě nového hnutí ve Švédsku a nezanedbatelný je zde i vliv dánského autonomního hnutí (inspirovaného především autonomistickým marxismem).

Autonomní hnutí se ve Švédsku projevuje podporou antifašistických bojů, podílem na hnutí proti Evropské unii a proti kapitalistické globalizaci. Většinou v těchto širších hnutích více či méně spolupracovalo, nebo koordinovalo svoji činnost s různými nevládními organizacemi, ekologickými a přistěhovaleckými skupinami a levicovými organizacemi (od SAC, přes trockisty, až po maisty), ale vzhledem k násilné taktice černého bloku, kterou autonomové používají, ztratili zejména levičáci zájem s nimi dál spolupracovat. Tak jako pro českou veřejnost byly šokem násilné střety s policií při protestech proti MMF, tak byla po dlouhé době sociálního smíru šokována i švédská veřejnost. Zburžoaznělá levice zareagovala sice negativně, ale pro autonomistické hnutí byl tento šok obrovskou vzpruhou, protože do jeho řad přiváděl další a další našťavané mladé proletáře a proletářky.

Přestože velký ideový vliv na švédské autonomistické hnutí měla skupina komunistů rad Folkmakt a mladí anarchisté, hnutí postrádalo jednotnou platformu. To se při účasti na širších hnutích projevilo nedostatečnou veřejnou prezentací autonomní politiky. Díky její absenci se vzhledem k taktice násilné konfrontace stalo pro policii i levice snadným terčem. Proto vznikla skupina Autonomní odpor, která sice podle soudruha F. zůstává především aktivistická - tj. zatím neusiluje o rozvoj revoluční teorie, kterým by reflektovala svoji praktickou zkušenost i zkušenosti proletariátu obecně - ale má společnou platformu založenou na revolučním antikapitalismu odmítajícím práci v parlamentu i odborech.

Autonomní odpor se dělí na skupiny zabývající se specifickými boji (squaterství, antifašismus, boj přistěhovalců, antiglobalismus...) a jejich propojování. Jedná se o smíšenou skupinu, která odmítá separatistické tendence k zakládání výlučně ženských či přistěhovaleckých skupin a tento fakt je jen odrazem celkového odklonu autonomistického hnutí od separatismu.

Antifašistická akce

Švédská Antifašistická akce je sítí autonomních skupin, která se neprofíljuje jako síť anarchistická. Podle soudruha F. by šla označit za libertinsko-komunistickou v tom smyslu, že její minimální jednotnou platformou je opět revoluční antikapitalismus a odmítání práce v parlamentu a v odborech. V AFA se tak setkávají revolucionáři a revolucionářky přicházející jak z marxistické (komunisté rad, autonomističtí marxisté), tak anarchistické tradice.

AFA se soustřeďuje především na fyzické konfrontování fašistických aktivit (zejména těch veřejných). Takže pomocí černého bloku a masových protidemonstrací se snaží zastavit fašistické pochody, ochromit jejich mítinky a festivaly. V jednom městě se jim takto podařilo donutit Nacionálně sociální frontu, aby přestala s veřejnou politickou činností.

Vedle toho AFA běžně spolupracuje s organizacemi přistěhovalců a zapojuje se do širších hnutí - třeba proti EU nebo kapitalistické globalizaci.

★★★

S. K.

Společně proti fašismu!

Pochodující postavy pod hákovými kříži a zapalujícími loučemi. Zdvížené pravice, hesla oslavující teror a totální zotročení obyvatelstva ve jménu vůdce a ideologie. Myslíte, že toto vše je jen minulost, která se již nikdy nebude opakovat? Myslíte si, že fašistické ideologie jsou z naší společnosti dávno vymýceny a nemají šanci na to, aby v naší civilizované společnosti opět našli své místo? Národní Aliance /NA/ přece byla zrušena, Národně sociální blok-Pravá alternativa /NSB-PA/ ukončila svoji činnost a Národní Odpor /NO/ je jen organizace pomatených mladíků kteří se vyřadí a vrátí se do „normálního života“. A pak máme přece policii, která zabrání každému kdo by chtěl nastolit jakoukoli diktaturu. Toto vše se zdá být velmi logické, ovšem realita dneška je úplně jiná. Pouliční rváči z neonacistických organizací se

neztratili tím, že je někdo zakázal. Fašisté a nacistové jen poznali, že se jim zatím nepodaří vytvořit organizaci, kterou by jim někde zaregistrovali, a tak na tuto myšlenku dočasně rezignovali. Někteří z nich se snaží vstupovat do „povolených stran“ oficiální politiky (Kopal - dříve NA, pak NSB a PA dnes Národně Demokratická Strana - dále NDS) Ovšem kromě změny názvu a vystupování na veřejnosti se v ideologii nic nemění. Nenávistné proslovy se schovaly za líbivá slova o národní hrdosti, naziskinheadská móda za košile a kravaty. Ve chvíli, kdy by se fašisté dostali k moci, zahodí toto vše a začnou prosazovat svoji likvidační politiku, stejně tak jako Hitler v třicátých letech. Uvěřit jejich slibům a jejich „umírněnému“ vystupování, je nejlepší cesta k novému holocaustu! Jiní kamaráden se vrátili ke své původní „profesii“, a to pouličního rváče. A tak dříve umírnění chlápci z PA, dnes po vzoru německých Volných Kamarádů (na sobě nezávislé násilnické skupinky) obnovili organizaci autonomních skupin, pod názvem Národní Odpor, jejichž cílem je násilné zastrašování a následná likvidace svých odpůrců a posléze i všech, kteří se nevejdou do měřítek o „slušném“ občanovi. Někteří zanevřeli na organizovanost úplně a vrátili se k myšlence chuligánství - napadání prostě všech a to hlavně u příležitosti sportovních zápasů a pod zástěrou davu a klubové příslušnosti. Tyto rváče pak fašistické podzemí hojně využívá pro své potřeby!

A oficiální politika vůbec...

Dále také nesmíme zapomínat na oficiální, „vlivné“ a zaběhlé politické strany. ODS a jejich proti přistěhovalecká propaganda a nacionalistická a xenofobní prohlášení. Za zmínku také stojí

jejich totalitářské proslovy a dokonce názor o střelení do demonstrantů! ČSNS, toťžná politika s ODS s ještě větším důrazem na nacionalismus.

Již zmiňovaná NDS a jejich propojení s nacisty z bývalé PA. Sládkovi Republikány a Republikány Jana Vika snad není ani třeba představovat. Jejich rasistická a populistická politika podpořená vychováváním vlastních bojůvek Republikánské mládeže je více než dobře známa. Dnes možná nejsou tak vidět, ale to rozhodně neznamená, že by zmizeli, nebo, že z nich už nemusíme mít obavy. Tyto skupinky tiše seskupují své řady a mohou působit uvnitř nacistického podhoubí jako jakýsi náborový prvek. Mladí nacionalisté a fašisté, kteří nemají možnost spojit se s nějakou nazi bandou, vždy alespoň vědí o těchto stranách a přes ně se dostanou do patřičných nacistických pouličních band. Je určitě lehčí spojit se s těmito stranami, než s neoficiálními ultrapravicovými násilnickými partami. A Miroslav Sládek dokonce v komunálních volbách za jednu z brněnských čtvrtí vyhrál a dostal tak možnost znovu ovlivňovat politickou situaci. Dnes možná jen na komunální úrovni, ale díky tomu, že bude víc vidět, může ovlivňovat čím dál více lidí a přistě může uspět i ve volbách do parlamentu. A také to ukazuje, že lidé stále věří v populistickou propagandu, v podání Miroslava Sládka rádně rasistickou, xenofobní a nacionalistickou.

I ostatní politické strany tu a tam vystoupí s jasnými naci(onal)istickými názory, samozřejmě v „zájmu obvyklých lidí“ a aby si napravili pověst 8.května položí věnec u některého z památníků. Ale i přes své ostré proslovy hřímající o boji proti všem formám diskriminace podporují, vytvářejí a chrání tu největší diskriminaci - státní zřízení. Státní zřízení ať sebelepší a sebedemokratičtější bude vždy systémem ovládná většinou menšinou a ona menšina se bude vždy řídit potřebami kapitálu, ať pravého nebo levého! A vždy bude vytvářet to nejlepší podhoubí pro fašistické myšlenky. Ať již pravcové, tak levicové.

Rudý fašismus!

Nesmíme však zapomínat, ani podceňovat rudého bratra fašismu - bolševismus! Tato ideologie by si v počtu mrtvých v ničem nezažala s řádným hitlerových komand. U nás až na KSČM působí jen velmi malé množství nepočetných skupinek, jejichž název má více písmen, než organizace členů. Ovšem v zahraničí, kde mnoho lidí nepoznalo bolševickou tyranii, mají bolševici poměrně velký vliv a co je horší, díky apatii a shovívavosti anarchistů se dostali i do antiautoritářského hnutí! Bolševiči, trockističtí a jim podobní agitátoři zneužívají každou samosprávnou iniciativu a na základě líbivých slov a velké podpory se v nich snaží získávat vliv, aby pak nad nimi získali kontrolu. Tím je rudý fašismus ještě horší, než fašismus pravcový.

Jedno je však čím dál více patrné, a to, že dnešní sociálně složitá situace je dobrým pod-

houbím pro růst fašistických ideologií. Fašisté toto vědí a staví svoji politiku právě na takových tématech, které nejvíce oslovují lidi. Jejich krásná hesla hlásají, co vše je špatné a jak jsou proti tomu. Málokde ovšem najdete jak toto řešit. Někdy se objeví frázovitě řešené vyčtené z knih, není však těžké poznat, že se jedná o velmi laciné sliby, které při nejlepší vůli nejdou splnit.

Nemáme už moc času a jestliže se zavčas nesjednotíme a nespojíme síly, mohlo by být pozdě. Historie nás musí varovat, a je jen na nás, abychom zavčas odvrátili genocidy, které nás v minulosti provázely. Fašismus, Nacismus, Bolševismus, Kapitalismus a všechny ostatní státní uspořádání mají na svědomí, ať již přímo nebo nepřímo, spousty mrtvých a není v jejich moci se nějak výrazněji změnit. Je jediná cesta jak ven z tohoto začarovaného kruhu a tou cestou je sebeorganizace pracujících.

Státy v podstatě nemohou nikdy fungovat na skutečně demokraticky, protože jsou a budou vždycky založené buď na principu diktatury jedné osoby či strany, nebo na principu zastupitelské demokracie, kde je vyloučena účast obvyklých lidí na samotném rozhodování, ať už o jejich životech či práci. Už mnohokrát nám státy a jejich představitelé ukázali, jak to s námi doopravdy myslí. Proti nespokojenému lidu represe, obušky a v poslední době opět tolik oblíbená střelba! Je načase, aby lidé převzali aktivitu a zodpovědnost do svých rukou a pracovali na vytvoření svobodnější beztrždní společnosti, založené na principu spolupráce a solidarity. ★★★

David Jarý, AFA-FSA Jihlava

Anarchistický pohled na Evropskou unii

Prvním květnem byla zahájena oficiální kampaň, která by měla přesvědčit zdejší lid, aby v referendu ke vstupu do EU zahřměl sborovým ANO. Stále častěji proto budeme na každém kroku a rohu zakopávat o všudypřítomnou státní propagandu, jež nám v holých větách ozřejmí, jaké plusy přineslo členství fiktivnímu řeckému kavárníkovi či irskému počítačovému expertovi, ale i další důležitá „fakta“. Zbude-li prostor pro pochybnosti, budou tyto prezentovány jako drobné a v podstatě roztomilé úchytky bruselských byrokratů, kteří našinci chtějí zakázat utopence, nebo jako úvahy modrých ptáků či rudých třešní o omezení státní suverenity a podkopávání národních zájmů.

Anarchisté k celé problematice přistupují samozřejmě jinak. Naším informačním cílem není agitovat „za“ nebo „proti“ vstupu do EU, ale pouze demaskovat podstatu jedné z kapitalistických institucí. Domníváme se, že je v současné době podružné, stane-li se ČR členskou zemí (i vzhledem k existenci Dohody o přidružení ČR k Evropským společenstvím, která již sama o sobě přináší většinu negativ spojených se členstvím). EU je pouze jedním z mnoha koleček, která umožňují fungování kapitalistického systému. Vstup či nevstup České republiky na tom nic nezmění. Co má podle nás skutečný přínos, to je budování samosprávného hnutí, založeného na zcela odlišných principech. Hnutí, které samozřejmě nebude omezovalo uměle vytvářenými státními hranicemi, ale bude naopak naplňovat v praxi myšlenku mezinárodní solidarity. Ve vztahu k EU se pak můžeme snažit o jediné: informovat o její podstatě a reálném fungování, byť na to nemáme dvě stě miliónů....

Na úvod je třeba říci to hlavní: nekritizujeme evropskou integraci jako takovou, ale její formy a z toho plynoucí sociální a environmentální důsledky. Naše postoje jsou tedy diametrálně odlišné od nacionálně podbarvených autoritářských koncepcí, dnes tak často prezentovaných jako jediná alternativa k EU.

I. Kapitalistické sny o ekonomickém sjednocení západní Evropy, jež by se tak stala rovnocenným protihráčem USA a Japonska, začaly být postupně realizovány v poválečném období v rámci projektu Evropských společenství. Šestice západoevropských států založila tři nadstátní organizace: Pařížskou smlouvou Evropské společenství uhlí a oceli (1951) a Římskými smlouvami Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii (1957). Motivem úzké spolupráce byly kromě předpokládané politické stability zejména hospodářské a finanční zájmy elit. Politická integrace v tehdejších poměrech nebyla reálná, o sociální zase nikdo z otců zakladatelů logicky nejevil zájem. EHS bylo založeno na představách o laissez faire, kdy trh byl považován za hlavní, ne-li jediný faktor regulace sociálních vztahů. Nová etapa, zahrnující i prvky politické integrace, byla zahájena podpisem maastrichtské Smlouvy o Evropské unii (1992).

II. Směřování Evropských společenství bylo od počátku šito bruselskými byrokraty na míru obchodním a průmyslovým kruhům. U zrodu většiny klíčových projektů stáli lobbisté, jejichž snahou bylo vytvořit v Evropě homogenní trh, který nebude ničím omezován (hranicemi, cly, odlišnými měnami a z toho plynoucím kolísáním směnných kursů, sociálními či ekologickými restrikcemi). Rozhodující úlohu v tomto směru sehrál Evropský kulatý stůl průmyslníků (ERT), tvořený 45 „kapitány průmyslu“ z největších evropských nadnárodních korporací, ale ani další skupiny - UNICE (Unie podnikatelů Evropských společenství), TABD (Transatlantický obchodní dialog), EuropaBio, atd. - nezůstaly pozadu. Tato lobbistická uskupení, nevolená ani nekontrolovaná zdola, měla klíčovou roli v prosazení či ovlivnění většiny z vůdčích projektů v Evropských společenstvích (resp. EU). Postupy se přitom různí - uplácejí, diskutují s politiky či vysokými úředníky, zvou je na „nezávislé“ odborné semináře, nabízejí jim do budoucna výhodné posty, zakládají různé poradní instituty při EU, rozdávají dary, pořádají seznamovací zájezdy.... A tak byl za jejich notného přispění postupně vytvářen nejen vnitřní trh (volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu), ale ve třech fázích i hospodářská a měnová unie s jednotnou měnou euro.

III. K zapojení se do měnové unie jsou státům stanovena přísná konvergenční kritéria (rozpočtový deficit do 3% HDP, veřejný dluh nesmí přesáhnout 60% HDP..), jež měla a mají za následek redukci veřejných výdajů a zvýšení daňového zatížení obyvatel. Na druhou stranu ale neexistují žádná konvergenční kritéria, která by stanovila maximální míru nezaměstnanosti nebo standardy sociální ochrany. Obyvatelé členských států se celá desetiletí potýkají s chronickou nezaměstnaností, od konce 70. let se stále častěji hovoří o fenoménu nové chudoby, která zasahuje 10 až 20 % populace (velkou část tvoří lidé v produktivním věku, kteří se stávají chudými vzhledem k dlouhodobé nezaměstnanosti). Výroky hradního pána o socialistické Evropě lze proto považovat buď za příznak raného šílenství, nebo za projev absolutní neznalosti věci. Byl-li v některých ze zemí západní Evropy relativně štedrý sociální systém, bylo to dáno spíše specifickou situací po druhé světové válce. Sociální stát byl zejména reakcí na existenci různých pseudokomunistických režimů - dnes přetrvává jen ve značně okleštěné podobě.

Od počátku 90. let dochází ve všech státech ES ke zvyšování flexibility a mobility trhu práce, za kterými se skrývá nucené zkracování pracovních úvazků, úspory na mzdových a sociálních výdajích či omezování fixních pracovních smluv. V tomto období lze pozorovat, že náklady na sociální oblast stále více postihují pracující a nezaměstnané, zatímco zisky zaměstnavatelů nerušeně rostou. Evropské reformistické odbory ETUC mají nesrovnatelně nižší vliv než obdobná konfederace evropských zaměstnavatelů (UNICE). Navíc na evropské úrovni prakticky neexistuje systém kolektivního vyjednávání, jak je známe z jednotlivých zemí, nebo vymahatelné standardy zaměstnanecké ochrany.

Vývoj ES (EU) více než potvrdil skutečnost, že státy nejen neharmonizují sociální politiku, ale naopak hojně využívají tzv. sociální dumping. Tedy že záměrně ovlivňují konkurenceschopnost národní ekonomiky prostřednictvím redukce nebo zmrazení růstu sociální a zaměstnanecké ochrany, protože je pro ně takové jednání v podmínkách mezinárodního obchodování komparativní výhodou. Vytváření jednotného trhu, jakožto hlavní cíl evropské integrace, evidentně neprospívá

všem skupinám obyvatel, ale vede ke zvěšování sociálních a regionálních nerovností - bohatí se stávají bohatšími a chudí chudšími.

IV. Stejně tak je možné zpochybnit proklamovanou ekologickou tvář EU, která je jedním z oblíbených mýtů většiny stran politického spektra i nevládních „občanských“ struktur. Politika na ochranu životního prostředí byla přitom výslovně zahrnuta mezi prioritní činnosti ES teprve v polovině 80. let. I když ale EU nyní formálně zdůrazňuje ekologickou politiku, realita je spíše tristní. V kapitalismu zkrátka rozhodují v naprosté většině ekonomické zájmy.

V Unii se velmi často stává, že jedna komise (ovlivněná lobbováním firem a investorů) podporuje průmyslovou výstavbu, zatímco druhá komise (pro životní prostředí), musí vynaložit prostředky na ochranu přírody v dané lokalitě. Při zásazích do krajiny navíc mnohdy není provedeno ani povinné posuzování vlivů na životní prostředí - EIA, což vyplývá mimo jiné i z odborné rešerše MŽP ČR. Brusel tedy nezřídka poskytuje navzájem se křížící dotace. Katastrofální dopady této politiky se projeví na mnoha místech. V oblasti Los Monegros ve Španělsku byl za finanční podpory Evropské komise pro zemědělství a bez projednání EIA realizován rozsáhlý zavlažovací program, při kterém byla zničena plocha 10 tisíc ha. Škody se nakonec hradily i z prostředků Strukturálního fondu EU. Mezi další kauzy patří rozšíření a prohloubení francouzského přístavu Le Havre (značné poškození národní přírodní rezervace v ústí Seiny), výstavba umělých nádrží pro chov ryb v národním parku Val di Comacchio v Itálii či financování dolu firmy Bolinden na jihu Španělska (následné protržení nádrže s toxickými látkami způsobilo ekologickou havárii v přírodním parku Doana) - ve výčtu by se dalo bohužel ještě dlouho pokračovat.

Přes vznešené proklamace jsou klíčové projekty v rámci Unie na hony vzdáleny ideálu trvale udržitelného rozvoje. Příkladem budiž monstrózní plán na vybudování transevropských sítí - TENs, vypracovaný za neoficiálního přispění nadnárodních korporací z Evropského kulatého stolu průmyslníků. Odhaduje se, že TENs bude se svými 140 projekty (na výstavbu a zdokonalení sítě dálnic, leteckých linek, ropovodů,...) do roku 2015

Solidarita revolučně marxistická?

Tento text vznikl ku příležitosti přednášky o Kronštadu, kterou v pátek 22. března v Brně pořádala Organizace revolučních anarchistů - Solidarita. Mohlo by se zdát, že přednáška na toto - veskrze časově odtažitě - téma nemá příliš velké opodstatnění v etapě silícího se globálního represivního systému charakteristického vysokou mírou represe a kontroly a rozvíjejícími se technikami exploatace, či chcete-li vykořisťování. Ukázalo se však, že prvotní předpoklad byl mylný. Přinejmenším během částí řeči přenášejících a následné diskuse vyzvuly zajímavé otázky. Účastník se dozvěděl věci dosud neslychané, které - po překonání prvního dojmu, že jde o trockistickou činnost na téma, jak by vypadal „bolševismus bez bolševiků“, vzbudily napjaté očekávání věcí příštích. Je pražská organizace ORA-S charakteristická pouze tím, že se soudruzi - možná v dobré víře - mylí, či slouží přímo jako rezidentura bolševického hnutí?

Kromě mnoha jiných polemických momentů lze zdůraznit dva. První z nich byla teze, že - parafrázováno - povstání námořníků v Kronštadu byl víceméně nevýznamnou epizodkou, protože Rusko muselo projít etapou kapitalismu a státní kapitalismus stalinistů byl jen o něco brutálnější, než bylo nezbytně nutné. Druhou, ještě více šokující, že se to tak, jak to dělali bolševici, dělat má. Jen se to patrně trochu zvrhlo. Ta druhá teze plyne z první, a proto je zřejmě nutné se věnovat nejdříve jí.

Jedním z mnoha velkých problémů marxismu je jeho redukce společností lidských bytostí na ekonomické vztahy a člověka na místo, které v ekonomice zastává. Přínosem Marxe bylo, že na ekonomiku upozornil, hanbou mnoha marxistů, že tuto myšlenku vzali a udělali z ní úhelný kámen svého vnímání světa a myšlení, aniž by se ji pokusili rozvinout a viděli její limity, zločinem mnoha bolševiků, že se ji ani nepokusili zlidštit, místo toho z ní učinili zběsilé náboženství, v němž Marxův Kapitál byl Biblií, Lenin jeho prokem a lidé pouze materiálem. Marx viděl význam ekonomické struktury a ve své teorii ekonomický systém vzal a otočil naruby, ukázal na něj a pravil, že to je šťastný svět. Nemylme se, jeho svět je stejný svět jako svět raného kapitalismu, jen v jedné, jediné rovině, rovině ekonomické, jsou obrácena znaménka. Systém utlačování zůstane stejný, ať utlačuje muž nebo žena, černý nebo bílý. Ale to je jen jedna z mnoha chyb, jak bylo naznačeno. To, čeho se dopustili řečníci na přednášce, bylo nejen opominutí všech ostatních rovin, ale i úpadek do ekonomického determinismu. Z jakýchsi marxistických tabulek, o nichž mi dosud není jasné, kde je vzali, vyvodil jeden z řečníků, že komunismu mohlo být dosaženo v Rusku snad až v 30. letech. A tedy, povstání v Kronštadu bylo zbytečné, protože v roce 1921 nemohlo být dosaženo komunismu. Nevím, co si řečník představuje pod pojmem komunismus. Snad „automobil pro každého“, pokud licituje stav těžkého průmyslu. To není moje představa komunismu. Takže: komunismus je svobodná společnost, kde jsou lidé zbaveni ekonomického, politického a společenského útlaku. To pro úvod. Smyslem komunismu není znárodnění. Smyslem komunismu není hra na produkci a na změnu ekonomických vztahů. Smyslem komunismu je osvobození člověka, s čímž souvisí uspokojení, naplnění jeho potřeb. Zjednodušeně řečeno. Komunismus je tady pro člověka (lidi), ne člověk (lidé) pro komunismus. Protože libertinský komunismus a anarchismus obecně usiluje právě o osvobození člověka, je bolševický experiment v Rusku názornou ukázkou toho, co je přesným protipólem libertinského komunismu. Sovětský režim totiž vedl k zotročení. Proto mu také budiž občas říkáno rudý fašismus. Povstání

proti trendu a tendencím, vedoucím k zotročení a realizaci totalitárního systému směřuje k svobodě už jen proto, že jinak nelze. Konkrétně v případě Kronštadu jde o tím výjimečnější moment, protože šlo o poslední šanci pro Rusko oné doby a povstání směřovalo nejen k negativním cílům - odstranění útlaku, ale i cílům pozitivním - udržení svobody společenské a politické alespoň v té podobě, jaké dosáhl lid v průběhu revolučních let. Co s pohybem ke svobodě v těchto dvou rovinách (politické a společenské) a co s unikátností okamžiku měl co do činění stav ruského průmyslu, je mi záhadou a patrně je to zřejmě jen zasvěcenému marxistovi.

Druhá teze, vyplývající z myšlenky zdůvodňující tu první (a totiž že stačí jen změna ekonomických vztahů, abychom byli všichni úžasně šťastní a svobodní), je předpoklad diktatury proletariátu. Aby neurazili anarchisty, budou zřejmě ctitelé diktatury do budoucna používat pojem „přímá moc“. Diktatura je, opět zjednodušeně řečeno, neomezená moc jednotlivce, třídy nebo skupiny společnosti. Ó, jaké nedorozumění. Anarchistům, milí přátelé, nejde o převzetí moci, tím méně o moc neomezenou. Anarchistům jde o odstranění moci, protože podstatou moci je možnost někoho donutit k něčemu, s čím nesouhlasí. Cílem anarchistů je není někoho k něčemu donucovat, ale zcela naopak od

donucování osvobodit. I v okamžiku změny ekonomických podmínek musí jít změna ekonomická ruku v ruce se změnou politickou a sociální, a tedy s naprostým, rozhodným a okamžitým odstraněním donucování. S tím souvisí i sebeobraný moment v okamžiku změny, rozhodná obrana proti donucování ze strany někoho, komu stav donucování a moci vyhovuje. Tedy nikoliv přitakání, ale rozhodné odmítnutí diktátu a diktatur jakéhokoliv charakteru. Pakliže se někdo domnívá, že ustavením diktatury někoho osvobodí, hluboce se mýlí. Tím může maximálně někoho zotročit. V tomto okamžiku se zásadně rozchází s anarchistickým myšlením. O technických náležitostech takového procesu, jako je například absurdní předpoklad toho, že již jednou ustavená diktatura se v nějakém okamžiku (který nota bene ctitel diktatury nijak nedefinuje) sama rozpustí, již netřeba hovořit. Tím bychom se dostali opět do historie, protože přesně zde se ctitel diktatury setkává se Stalinem a mocně si s ním potřásá pravicí. I Stalin sám totiž plánoval odumření státu. Ale to se ví, hned to nepůjde. To se zdůvodní dialekticky, ony totiž zbytky nepřátelských tříd kladou největší odpor, když už téměř nejsou, takže aby stát mohl odumřít, musí se z něj stát nejprve takové monstrum, že větší si nebude možné ani představit. Pak dialekticky nastává ten správný okamžik... I intelektuálové z pražské ORA-S ke zdůvodnění svých vývodů užívají pravlastní metodologii, kterou pracovně nazývají dialektikou. Aby čtenář pochopil, takovou metodologii jsme měli možnost poznat například v slavném Orwellově románu 1984 („troctví je svoboda“, „lež je pravda“). Do pera se dere Schopenhauerův výpadek proti metodologii Hegelově: „budiž mu vzdána pocta za to, že do univerzitních lavic uvedl smysluprázdňé slovní drúzy, které dosud bylo možno slyšet jen v blázincích“. Ale budme korektní. Zcela rozhodně lze pochybovat o tvrzení, že diktatura směřuje ke svobodě, stejně jako o mystické tezi, že život začíná smrtí, ke které zřejmě mají lidé s touto metodologií jen krůček. Pakliže lidé, zastávající tyto názory, chtějí založit nějakou obzvláště vypečenou sektu, budiž jim přáno. Ale budme si jisti, že to není anarchismus tak, jak jej známe.

Tvrzení, že jsou staré věci v anarchismu a jsou nové věci v anarchismu, má svoje meze. Mohli bychom se totiž lehce dopracovat i k tomu, že jsou

věci ještě novější a úplně nejnovější a ztratit ze zřetele naprosto zásadní věc. Anarchismus není označení kdejakého myšlenkového experimentu, který se za anarchismus sám označí. Pokud někdo z „anarchistů“ začne jásavě prozpěvovat o diktatuře, popřípadě například o kooperaci s bolševiky

s odůvodněním, že všechno od A až po Z zakládají ekonomické vztahy a až budou poopraveny podle jeho představ, bác, přijde svoboda, není důvodu si myslet, že by neuzavřel alianci i s neonacisty, protože i oni jsou socialisté, byť nacionální. Pokud má někdo takto zjednodušené vidění všech aspektů problému, zřejmě je natolik odtržen od reality, že je nutno znovu zopakovat: anarchismus má konkrétní základy. A pokud z nich sejde, přestává být anarchismem. Anarchismus je teorie, která může být rozvíjena a jistě se rozvíjí a reaguje na nové poznatky i změny v sociální, politické, či ekonomické struktuře společnosti. Základním a úhelným kamenem všech doktrín anarchismu jsou však teze, které jej samy o sobě definují. Minima: anarchismu jde o osvobození lidstva jako souhrnu všech jednotlivých lidských jedinců od útlaču politického, ekonomického a společenského. Anarchismus předcházeli marxismus a zdaleka ho překračoval a vývoj během uplynulého století mu dal zapravdu. V oblasti teoretické, kdy filosofové, sociologové a společenská vědci obecně znovu-objevovali to, co anarchismus říkal již od století devate-

nátého. V oblasti praktické, kdy se ukázalo, že Marxova úzká, zjednodušená optika politické ekonomie může vést maximálně k násilí a zotročení, pokud nebude doplněna o rovinu politickou a sociální, které anarchisté 19. století od počátku vnímali jako nedílnou součást své teorie i praxe. A dokonce i v rovině etické, morální a mravní, kdy uctívající práce jednoho, či maximálně tří čtyř myslitelů (Marxe, Engelse, Lenina, Trockého) vždy pohlíželi na samostatné lidské bytosti jako na stavební kameny, ze kterých vytvoří svůj „báječný nový svět“ a dopouštěli se tím stejného oddilštění jako kapitalistický systém, proti kterému brojili.

Samozřejmě. Tento příspěvek by postrádal smysl v okamžiku, kdy by se jednalo o přednášku trockistickou, protože diskuse s trockisty má v současné době stejnou teoretickou hodnotu jako stavění sirkového modelu Kremlu ve staré láhvi od octa. Může vás to pobavit. Ne o moc víc. Stejně jako vás pobaví diskuse s altajskými uctívající ohně nebo vynálezci perpetuuu mobile. V okamžiku, kdy přednášku pořádala anarchistická organizace, nota bene platformistická, však je smyslem příspěvku otázka, zda se soudruzi z pražské organizace skutečně jen mýlí? Pokud ano, jistě přijde odhalení brzy. Je těžké uvěřit třeba i na okamžik, že by každý anarchista mohl mít tak svatou trpělivost, jakou s těmito názory během let prokázali například anarchisté pražští. Bylo by to takřka nadlidské. A anarchismu jde o lidství. Nemají v plánu nad-lidství. Jedni takoví už tady byli a zůstaly po nich pece. Nemají v plánu nastupovat do tendru „rudého teroru“ bolševiků, pojiždějícího zasněženou tundrou, či trpělivě přihlížet, jak někdo do peci přikládá. Co víc, zdá se, že po sto a padesát let je charakteristickou vlastností anarchistů netrpělivost. A proto si naznačenou otázku, zda jde o teorii anarchistickou, či o teoreticky zajímavé, ale neanarchistické teorie neomarxistických buněk, zakládaných možná kdysi v přítmí s členy trockistických organizací, i anarchisté v ORA-S jistě dříve, či později zodpoví. Možná pak odpoví, aby uspokojí i nás, napjatě čekající zvědavce. Aby nedošlo k mýlce - je to samozřejmě jejich věc. Že tato otázka je v praxi de facto položena, si soudruzi v ORA-S jistě uvědomují. ★★★

Martin Barevný
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

...Anarchistický pohled na Evropskou unii

»» DOKONČENÍ ZE STR. 28 »»

zodpovědný za 40 procentní nárůst dopravy v rámci EU a jen v dopravním sektoru se projeví 15ti až 18ti procentním zvýšením emisí skleníkových plynů. Připomeňme, že ČR byla opakovaně kritizována Evropskou komisí, že nemá dostatek kapacitních dálnic a silnic (hustota dálnic je v současnosti oproti „vyspělým“ evropským státům asi čtvrtinová). Ministerstvo dopravy a spoju odhaduje, že si výstavba dalších dálnic a silnic vyžádá do r. 2010 asi 350 mld. Kč, z nichž by část měla být poskytnuta i EU z programů na podporu rozvoje dopr. infrastruktury a z úvěrů od Evropské investiční banky. Banka v minulosti již podpořila např. stavbu úseku dálnice D8 přes CHKO České středohoří nebo připravované vedení D11 skrze Národní přírodní rezervaci Libický luh.

Varovné trendy v oblasti životního prostředí v zemích EU potvrdila i nedávná zpráva Evropské agentury pro životní prostředí. Podle ní se nárůst produkce odpadů v EU v letech 1990 - 1996 zvýšil o 10 % a bude pokračovat i nadále, v období let

1995 - 2010 se očekává zvýšení spotřeby energie o 15% (především kvůli expanzi dopravy), s největší pravděpodobností do roku 2010 vzrostou také emise a úniky těžkých kovů a nebezpečných látek spojených s průmyslovými aktivitami, silniční dopravou a zemědělstvím... vskutku jiný obrázek, než jaký nám o „zeleném ráji“ podávají politici a média. Kapitalistický systém, založený na podpoře konzumního šílenství, privatizaci přírodních zdrojů, patentování živých organismů či rozvoji biotechnologií - jehož je EU aktivní součástí, logicky uštěďruje četné rány i životnímu prostředí.

U V posledních letech je dále patrné posilování militaristicko-represivní povahy celého uskupení, sloužící zejména k uchování statu quo a privilegií mocných. Byly přijaty schengenské dohody a smlouva o Europolu, které sjednotily policejní spolupráci a výrazně zpřísnily ostrahu vnějších hranic „Shengenu“, kontrolu osobních dat cizinců a obecně azylovou politiku. Zajímavé je, jak jedno z klíčových práv ES - právo volného pohybu osob - platí jen pro loajál-

ní, slušné, chtělo by se říci i bílé. Pružně bývá odepřeno nejen v individuálních případech, ale i hromadně, např. při obavách z různých protestů proti summitům mocných.

Evropská rada v roce 1999 rozhodla o budování vlastní bezpečnostní a obranné politiky mimo rámec NATO a začlenění regionální obranné organizace Západoevropské unie do institucionálního rámce EU. Dalším příkladem budiž plán na vytvoření vlastního systému pro navádění pum pod názvem Galileo, který dostal zelenou na barcelonském summitu. Aktuálně se v souvislosti s válkou v Iráku hovoří o tom, že je nutné, aby společně evropské ozbrojené jednotky vznikly nejpozději do roku 2004. Je jasné, že se mají stát protiváhou vojenské síly USA a pomyslným jazyčkem na vahách mocenských zájmů. Komu budou tyto složky sloužit a proti komu budou útočit, je i přes líbivá slůvka zřejmé.

Více informací nejen o EU můžete získat také na kontaktech či v materiálech ČSAF. ★★★

zdroj: <http://www.csaaf.cz>

Má člověk egoismus v povaze?

Jeden z nejlivnějších a nejčastějších argumentů vznášených proti socialistickým myšlenkám a anarchismu zní: „Není přece možné změnit lidskou povahu.“ Musím podotknout, že jej slyším zpravidla pokaždé, kdy s někým rozmlouvám o anarchistických myšlenkách a společnosti. Tato výtky se zpravidla vždy zakládá na přesvědčení, že člověk je v podstatě zlý, že se bude pokaždé chovat chamtivě, bude lakomý a agresivní vůči ostatním.

Argument lidské povahy je aplikován na všechno a je používán jako „neotřesitelná“ podpora a dokázání platnosti jakéhokoliv status quo. Pokaždé, když se vládoucí třída setkává s protesty proti vykořisťování a utlačování, kryje se lidskou povahou. Válka? Ta je přeci v lidské povaze. Rasismus? V lidské povaze je přece zakódován strach z cizího a těch, kteří se odlišují. Utlačování žen? To se děje proto, že muži a ženy jsou „povahově rozdílní“.

Jak velkou zásluhu na takovém lidském chování má společenský systém, založený právě na těchto základech - tedy kapitalismus? Jak „neotřesitelný“ tento argument je?

Dogma prvotního hříchu

Popularita argumentu o lidské povaze není nijak nová, ani zcela náhodná.

Společenská třídní nerovnost byla donedávna, a v mnoha zemích dodnes, ospravedlňována pomocí náboženství. To, hlavně prostřednictvím církve, vždy plnilo úlohu potlačovatele lidských tužeb a ospravedlňovatele stávajícího společenského systému (snad tedy s výjimkou bolševiky řízeného státního kapitalismu, ačkoli je otázkou, po jak dlouhé době by se marx-leninismus stal náboženstvím, se všemi průvodními jevy). I když se mu mohl zpočátku protivit, vždy se s každým novým utlačovatelským systémem smířilo a začalo jej, božím jménem, obhajovat. Prostřednictvím církve tak byl každý stávající systém a ideje vládoucí třídy prohlašovány za Bohem zřízenými, nevyhnutelnými a naprosto neměnnými: feudalismus - Bůh to tak chtěl, a proto si vyvolil krále, své zástupce na zemi; otrokářství - černoši, Arabové, Židé a indiáni jsou podřadní a byli stvořeni k tomu, aby sloužili „pocitým“ bílým křesťanům; kapitalismus - přirozeně způsobuje, že někdo je bohatý a úspěšný a někdo na prostě musí dít na jiné.

Ve středověku byla např. katolickou církví využívána idea tzv. „prvotního hříchu“, podle níž jsme všichni hříšníky již od narození, a je to Bůh, kdo rozhoduje, kdo bude bohatý a kdo chudý.

V kapitalistické společnosti tento argument zůstal zachován (přešel do ní s protestantskou křesťanskou morálkou), byl však rozvinut a poněkud jinak formulován. Např. Thomas Hobbes, filosof sedmnáctého století, tvrdil, že kdyby neexistoval stát, společnosti by zničily války všech proti všem. Tvrdil také, že lidská povaha činila život ošklivý, brutální a krátký.

Ještě dnes někteří tento argument používají.

Genetika jako základ nezměnitelnosti chování

Jiní lidskou nerovnost ospravedlňují ujištěním, že naše chování je geneticky zakódované. Všechny tyto argumenty se však pouze snaží

vysvětlit lidské chování tak, aby mohly ospravedlňovat systém, v němž se rozdíl mezi bohatými a chudými neustále zvětšují a rozšiřují.

Podobné argumenty se zakládají na přesvědčení, že „lidé jsou od přírody zlí a musí je někdo vést a usměrňovat, potřebují vůdce, neboť nejsou schopni se sami o sebe postarat“ nebo, že „lidé nejsou tak dobří, aby mohli žít bez vlády!“ (proto tedy společenské rozdělení).

Tento argument je však dvojsměrný. Připustíme-li tedy, že jsou lidé opravdu zlí nebo neschopni vést sami sebe, mohou tedy věřit těm (stejně zlým a neschopným), kteří jim vládnou? Pokud jsou lidé špatní, pak je tedy jedno, vládnou-li si sami, nebo jim vládne někdo stejně špatný jako oni. Nehledě k tomu, že samotné vlády zabily mnohem více lidí, než všechny gangy, zločinci a masoví vrazi dohromady.

chudoby, homosexuality, kriminality, atd. Genetika se tak dostává do pozice vědeckého odůvodnění pro zločiny proti lidskosti.

Genetická výbava o takových podrobnostech ve skutečnosti nerozhoduje. Ty vyplývají z prostředí, ve kterém se jedinec vyvíjí. Genetika pouze určuje základy a hranice tohoto vývoje. Proto se bez těžkých genetických poškození nikomu nenarodí zdeformovaný nebo postižený. Naopak z dítěte vysokoškolsky vzdělaných, úspěšných rodičů může beze všeho vyrůst asociální kriminální živel, jak se ukazuje na celé řadě neonacistů.

Jaký tedy člověk je?

Je člověk ze své povahy egoistický, a proto je existence anarchokomunistické společnosti, založené na solidaritě a svobodě nemožná, jak se nám snaží naši odpůrci namluvit?

Genetika se stala novým náboženstvím, ale pouze s tím rozdílem, že za Boha byly dosazeny geny. „Jste zločinec, asociál, chudý nebo právě naopak? - to záleží na vaší genetické výbavě. Můžete se snažit sebevíce, ale přírodu neošálíte.“ Biologický determinismus byl povýšen na náboženský princip. Jedním ze známých příkladů tupého „genetismu“ je například román Oliver Twist od Charlese Dickense. Takové teorie mohou nakonec vést až k eugenic - umělému ovlivňování genetické výbavy lidstva. Touto cestou také směřují veškeré pokusy na poli hledání takzvaných „genů“

Je nezvratitelné, že lidské bytosti vlastní jistě, v menším či větším měřítku, stálé a nezměnitelné potřeby. Aby existovaly, potřebují vzduch, jídlo a pití, potřebují se oblékat a mít, kde bydlet. Mají také jistě sexuální a citové potřeby.

Anarchisté tvrdí, že prospolečensky orientované lidské povahy usilují přirozeným způsobem o spolupráci s jinými. Jeden z čelných anarchokomunistických teoretiků, Petr Kropotkin, toto přesvědčení rozsáhle rozebral a podpořil, za výrazné argumentace přírodních věd, ve své knize „Pospolitost - vzájemná pomoc.“ Kropotkin byl stejně jako

mnoho jiných anarchistů přesvědčen, že zdrojem zla v člověku je vnější nátlak - ve formě státu, náboženství a kapitálu. Tomuto přesvědčení a samotné eliminaci výtek vůči skutečné povaze člověka se (ale nejen on) věnoval v mnoha svých knihách. Jeho učení je možné přehledně redukovat na dvě úvodní teze:

1) Člověk je tvor od přírody družný, pospolitý, zkazila jej autorita.

2) Hybnou silou společenského vývoje a vůbec udržovatelem společnosti je tvůrčí síla i iniciativa širokých vrstev, autorita je prvek cizí, neorganický.

O tom, že tomu tak ve skutečnosti je, že člověk není ze své podstaty zlý, by přece mohl vyprávět každý z nás. Většina z nás by zcela určitě byla schopna najít mnoho příkladů neegoistického chování z vlastního života, které se neslučují s teorií, podle níž jsme všichni egoističtí. Každý z nás má známé a příbuzné, kteří vždy dokáží pomoci, bez ohledu a nezávisle na svých zájmech. Známe přece lidi, kteří se celých 24 hodin obětují, za velmi malou odměnu, aby mohli léčit staré či nesvéprávné příbuzné, nebo známé. Víme, že doktoři a sestry vydělávají málo, ale přesto léčí nemocné a ty, kdo to potřebují, celý den a často i při nočních službách (za které mnohdy nedostávají příplatky).

Někteří namítají, že lidé pomáhají jiným jen proto, aby se sami mohli cítit lépe, a proto jsou vlastně také egoističtí. Je jisté, že se opravdu cítíš lépe, když ostatní podporuješ s úctou. Ale pokud lidé opravdu pomáhají jenom kvůli vlastním zájmům, proč tedy pokaždé, když se stane nějaké neštěstí lidé riskují vlastní život, aby zachránili jiné? (Spoustu příkladů uvádí P. A. Kropotkin v knize „Anarchistická etika“, kterou vydalo nakladatelství Votobia.) Proč riskují a pomáhají ostatním lidem, i když ví, že za to mohou být potrestáni, mnohdy i smrtí? Že se to děje, dokládá zápis ze schůze během těžkých dnů Pařížské Komuny, z něhož můžeme citovat: „Jiný občan hovoří o problému topiva: Lid je obviňován, říká, že řeže stromy, loupi ve skladištích dřeva a krade prkna. Ale nouze nezná zákony, a kdyby se mně stalo - říkám to tady naprosto otevřeně - že by mě zavolali, abych udržoval, jak oni říkají, pořádek, a zabraňoval chudákům, aby si vzali to, co potřebují k ohřátí, tak bych tedy prvním, kterého bych potkal řekl: Brachu, pomůžu ti! (Silný potlesk)“. Tento citát je pouze výrazem skutečnosti, že vzájemná pomoc a solidarita je v bídě první lidskou potřebou.

Nejsme samozřejmě všichni tak odvážní, abychom toho v podobných situacích byli schopni. Většina z nás je někdy chytivá, jindy šlechetná. Stejně tak si nebyváme pokaždé sympatičtí.

Člověk se tedy rodí v podstatě neutrální, je povahy společenské, neboť si uvědomuje, že osamocen by pouze přežíval, ale nežil. Rodí se se základními lidskými tužbami a potřebami. Jinak se jeho povaha utváří okolím. Jeho povaha se stává výrazem lidských poměrů, tedy poměrů v nichž žije. Dokládá to mnoho skutečností a příkladů z jeho života. Pro Indiána v Americe bylo vlastnění půdy něčím „nepřirozeným“, zatímco pro majitele půdy v osmnáctém století to bylo základním lidským právem. Pro obyvatele starého Řecka byla homosexualita nejvyšší formou lásky, zatímco pro Angličana viktoriánského věku něčím odporným. Existovaly, a snad ještě i existují, státy, v nichž byla trestná sebevražda. Dnes by to pro mnoho západních států bylo něco nepochopitelného. Když se mění společenské podmínky, mění se rovněž i lidská povaha.

Proč tedy člověk páchá zlo?

V dnešní době jsme formováni dvěma hlavními silami válčícími mezi sebou. Žijeme ve společnosti, která je vybudována na zásadách vzájemné konkurence, aby se lidé vzájemně oddělili a izolovali. Avšak ta samá společnost rovněž lidi nutí ke spolupráci a společné práci nutné k tomu, aby v ní přežili.

Způsobu, jakým se chováme, můžeme porozumět jen tehdy, podíváme-li se na společnost v níž jsme se narodili.

Podstatou dnešního kapitalistického systému je vzájemná konkurence a zisk. V souvislosti se zmiňovaným socialismem je však třeba zdůraznit, že systém tvořící Československou socialistickou republiku a okolní státy bývalého východního bloku (Polsko, NDR, Rumunsko atd.), se od tohoto současného systému v podstatě neliší, protože nebyl socialismem - natož komunismem, jak nám bylo a neustále je tvrzeno. Byl to pouze policejní stát, založený na byrokratických státně-kapitalistických základech. I dnes všude dominuje konkurence. Kapitalisticko-liberální systém nás nutí vzájemně si konkurovat, abychom vůbec přežili a dosáhli alespoň nějakých základních podmínek k životu - bydlení či zaměstnání. Nutí nás konkurovat si všude - ve společnosti, v našem volném čase, ale hlavně na pracovišti. Tak tomu bylo i ve státně-kapitalistickém systému. Starší z nás si jistě ještě vzpomenou na tzv. socialistickou soutěž práce - de facto podporu konkurenčního chování zaměstnanců a podniků.

Vždy však existovala třída, která se nemusela starat o to, aby získala nějaké zboží, kapitalistická třída mocných, která vládla jak kdysi, tak i dnes.

Dnes jsme neustále bombardováni médii a reklamou, které nás nutí k nakupování věcí, které vůbec nepotřebujeme. Zdálo by se logické, že poptávka vytváří nabídku, což v podstatě znamená, že když lidé něco nutně potřebují, začnou to vyrábět, aby tuto svou potřebu uspokojili. Kapitalismus však toto, jako spoustu jiných věcí, postavil na hlavu - kvůli tučným ziskům kapitalistů za pomoci médií a vtíravé reklamy vytváří poptávku nabídka. Vyrobili jsme něco, co lidé nepotřebují? Prostě je donutíme, aby to potřebovali.

Ti nahoře společnosti podsouvají „božskost“ konkurence. Ne nadarmo se jí děti učí již ve školách.

Mnoho z nás musí doslova bojovat (skutečně, toto není jen záležitost „chudého jihu“ a „zemí třetího světa“, tento jih, pokud se pořádně podíváte, najdete třeba zrovna ve vedlejší ulici, možná v něm žijete zrovna vy), aby mohli uspokojit nejzákladnější potřeby svého života, nemajíce nad ním žádnou kontrolu. Tato většina je často nucena vykonávat práci, kterou nenávidí nebo považuje za nudnou (ne každý má tu možnost či prostředky dělat práci, která by jej plně uspokojovala. Není to však ve většině případech vina práce jako takové, ale přístupu k ní ze strany zaměstnavatele či zaměstnance. Ne samotná podstata dané práce, ale přístup k ní udává, jaká ta práce je). Pokud jsme „dole“, nedá se tomu utéct či vyhnout.

Nudná práce, mnohdy nedoceněná, bída, nestálost a stres dominuje našim životům, což často způsobuje nesnesitelné napětí.

Za takovýchto okolností se není co divit tomu, že se lidé občas chovají agresivně, egoisticky a čas od času arrogantně. Část z nich to napětí nevydrží a vybuchuje, často na účet svých blízkých. V krajních situacích lidé šílí, bijí své děti nebo manžele/manželky, nebo dokonce

zabíjí. Naproti tomu většina z nás dokáže projevat lásku a upřímnost v různých situacích a za různých okolností.

Je také bezesporu jisté, že současnou kriminalitu, nesolidárnost a vzájemné agresivní chování z mnohem větší části způsobuje či vytváří samotný kapitalistický systém, neboť je založen právě na vzájemné dravé konkurenci, aroganci a agresivitě.

Prvotní společnost (jednota)

Je až neskutečně udivující, jak mnoho lidí dokáže prokazovat solidaritu a neegoistické chování i v této společnosti, kde každý konkuruje každému, aby přežil.

Pokud se podíváme na prvotní lidské společnosti vidíme, že hledání tehdejších základních prostředků k životu ovlivnilo celou lidskou společnost.

Tyto společnosti, i přes některé své chyby, byly charakteristické svou spoluprací, nekonkurenčními vzájemnými boji.

Antropolog Richard Lee např. o vůdcích lidu na poušti Kalahari v Africe napsal: „Nikdo není arogantní, povznesený nebo nekontaktní. Tyto charakterové znaky definitivně diskvalifikují každého kandidáta na vůdce.“ Z práce antropologa Lewise Morgana, popisující indiánské společnosti v Severní Americe vyplývá, že vše funguje „bez vojáků, policie, králů, správců či soudců, bez věznic, bez soudnictví.“

Ale nemusíme se zabývat historií. Pokud by lidé žili ve společnosti založené na zásadách svobody, vzájemné solidarity a podpory, na heslo: „Každému podle jeho schopností, od každého podle jeho potřeb“, ve společnosti, jejíž členové by si uvědomovali svoji vlastní pospolitost a v níž by každý měl právo rozhodovat o tom, co se jej bezprostředně týká, zmizelo by egoistické chování, zmizela by kriminalita, vzájemné okrádání, protože by se samotní lidé starali o to, aby měli všeho dost.

Závěrem

Z výše řečeného tedy vyplývá, že člověk jako takový, má pouze několik základních potřeb. Jeho povaha se formuje okolím, v němž žije. Je logické, že dnešní společnost založená na egoismu, nedostatku vzájemné solidarity a rivalitě, mnoho z nás formuje k obrazu svému. Lidská povaha je proměnlivá. Pokud člověk žije v agresivní společnosti, je pro něj přirozené být agresivní, pokud žije ve společnosti vzájemné úcty a lásky, projevuje tuto úctu a lásku i k ostatním.

Mnohdy slyším, že kdyby se zrušil stát a zákony, kdyby neexistovala policie a soudy, všichni by si mohli dělat, co chtěli, všichni by beztrestně loupili a vraždili. Na to mám vždy jednu odpověď, která je vlastně zároveň i otázkou: „Kdyby taková společnost nastala, loupili byste a vraždili?“ Všichni odpoví že ne, ale že by to dělali všichni ostatní. Pokud jste vy ten dobrý, který by to nedělal, protože se mu to přičí, nepřisuzujte všem ostatním negativní vlastnosti, protože oni mohou být stejní jako vy. Zeptejte se sám sebe, v jaké společnosti byste chtěl(a) žít a jak byste se v ní choval(a). ★★★

Zdroje:
 Junius „Život a dílo Petra Kropotkina“
 P. A. Kropotkin „Pospolitost. Vzájemná pomoc“
 Tomasz Szczępański „Ruch anarchistyczny na ziemiach polskich zaboru rosyjskiego w dobie rewolucji 1905-1907“
 Ed Stamm & Co. „Souhlas nebo donucení“
 Komuna neboli Obec pařížská roku 1971

Anarchistická revoluční organizace a lidová samospráva

Společenská hnutí vyzkoušela mnoho různých cest domněle vedoucích k transformaci společnosti, k likvidaci kapitalistického vykořisťování, k socialismu - parlamentarismus, reformistické odborářství, leninismus... Není žádnou novinkou, že tyto cesty vedou ke krachu.

Parlamentarismus je orientován na volby, tj. na hledání širší voličské základny, a proto na odmítnutí revolučních zásad, schopných vystrašit spořádaného voliče, či odradit sponzory. Je to léčka. Změnit společnost je daleko těžší, než vhodit hlasovací lístek do urny. A co více, státní převrat (a to, co po něm následuje: výjimečný stav, atd...) může kdykoli vést ke zrušení parlamentu, jenž by se ukázal příliš pokrokový v měřítkách vládnoucí třídy.

Reformistický, ideologicky neutrální syndikalismus (odborářství), nacházející se v zajetí čistě materiálních požadavků (důležitých, ale nedostatečných) není v rámci kapitalistického systému schopen stát se nástrojem skutečného osvobození vykořisťovaných. Rychlou byrokratizací se tento typ odborové organizace snaží stát zprostředkovatelem uznávaným státem a vlastníky. A vcelku se jí to daří. Do popředí se dostávají takové pojmy jako „umění vzbuzovat důvěru“, „realismus“, „současnost“. To slouží k zakrytí nejhorší ničemnosti. Nastolován je třídní smír, jehož cenu musí platit pracující. Takové odbory netouží po likvidaci vykořisťování, ale naopak vedou vyjednávání s kapitalisty o jeho míře.

Leninistické organizace označují sebe za avantgardu (předvoj). Předkládají lživou ideu toho, že se řízení revolučního boje musí nacházet v rukou „elitní“ strany, krajně centralizované a sebe pokládající za nositelku jediného správného poznání. Avantgardní strana, využívající masy, neschopné osvobodit sebe samy, nastoluje „diktaturu proletariátu“ a zmocňuje se státu s úmyslem organizovat socialismus. Ve skutečnosti tento postup spěje k uchvácení revoluce avantgardní stranou, která se vyvíjí v novou vykořisťovatelskou třídu pomocí kontroly státního aparátu a znárodněné ekonomiky. Dochází ke splnutí státu a strany, k diktatuře strany s pomocí státu policejního charakteru.

Parlamentarismus i reformistický syndikalismus vedou k třídnímu smíru, k upuštění od revoluční perspektivy. Důsledkem je integrace levicových politických stran a reformistických odborů do kapitalistického a státního pořádku. Ve skutečnosti tak slouží jako nástroje sociální kontroly a odnětí veškeré odpovědnosti masám.

Parlamentarismus, reformistický syndikalismus a leninismus mají jedno společné: pohrdání masami. Vskutku. Z pohledu straníků těchto idejí nejsou masy způsobilé osvobodit se samy, analyzovat situaci, stanovit jasný sociální projekt.

Masy jako stádo ovcí prý potřebují pastýře. Vybízejí je k hlasování pro dobré politiky, kteří hovoří a rozhodují za ně, pro ušlechtilé odborové funkcionáře, kteří hájí především zájmy vlastníků. Druzí, označující se za „revoluční elitu“, touží po tom, aby kontrolovali boj a řídili jej. Všude je

možné objevit fenomén byrokratizace, myšlenku, že masy se hodí pouze na to, aby následovaly hesla, a že se nemohou samy organizovat a provádět samosprávu. A proto - pokaždé, když vznikaly revoluční situace (Pařížská komuna r. 1871, španělské revoluční komuny v r. 1873, ruské Sověty z let 1905 a 1917, německé dělnické rady let 1918-1919, italské dělnické rady r. 1920, španělská revoluce 1936, atd.) nebo významný sociální pokrok (Francie 1936 a 1968) - byly důsledkem sebeorganizace a přímé akce mas. Nikoli pokynů stran a odborů, dokonce i když se některé z nich někdy aktivně hnutí účastnily. Leckým tolik haněné masy často byly mnohem pokrokovější, než ustaviční vůdci, činící si nárok zastupovat je.

Parlamentarismus, reformistický syndikalismus a leninismus vedou kamkoli, ale ne k sociální revoluci. Nelze je v žádném případě považovat za revoluční prostředky. Ve skutečnosti slouží jako překážka na cestě rozvoje revolučních schopností mas. Mas, které se ustavičně snaží zneužívat pro uskutečnění svých ambicí, touhy po moci, nebo pro zachování statu quo, v němž se tak pohodlně zařídili. Nikdy neprovádějí likvidaci vykořisťování, útlaku a marginalizace. Sociální revoluce může být pouze výsledkem rozhodné, uvědomělé a koordinované akce mas. Ony a pouze ony jsou povolány vykonat zkušenost a konkretizovat svobodně-komunistický projekt.

Charakter revoluční organizace

Vycházejíc z tohoto, organizace může být revoluční jen v tom případě, pokud vystupuje za naprostou roztržku s existujícím systémem. To znamená, že musí odmítat všechny formy parlamentarismu, odborové nebo politické volby, třídní spolupráci, účast v řízení, i nároky na to, aby byla zástupcem mas.

A co víc, musí zahrnout jakoukoli myšlenku dělení na „politické“ a „sociální“ (přičemž v takovém dělení „politické“ podléhá stranám a „sociální“ odborům, což je z našeho pohledu příliš zjednodušené vidění věci). Domníváme se, že takové dělení může být jen na závalu rozvoji schopností vykořisťovaných k odporu.

Revoluční organizace sebe může chápat pouze jako organizaci globální, spojující v sobě politický a sociální boj proti stejně tak globálnímu

systému vykořisťování. Všechny problémy spolu vzájemně souvisejí a nic nesmí zůstat cizí naší integrální (celistvé) formě syndikalismu. Na rozdíl od leninistů a oficiálních odborů musí organizace rozvíjet decentralizovanou a federalistickou podobu organizace. Samozřejmě federalismus, který spočívá v kolektivní dohodě o všem, co se týče organizace a její teoretické a praktické orientace, nemá nic společného s autonomismem. Federalismus je zaměřen na společný postup kupředu. Autonomismus velice často myslí jen na možnost dělat si, co chceš, bez ohledu na jiné základní struktury. Je tak zaměřen na egoismus a izolaci.

Pevně federalistické fungování garantuje to, že právo přijímat rozhodnutí je soustředěno v základních strukturách a že jimi určené správní instance mají jen výkonnou roli. Zaručuje jistotu v tom, co se týká základních principů (roztržka se systémem, celistvost, třídní boj, federalismus, atd...) Propojení mezi ideou a praxí omezuje na minimum (avšak nevylučuje) riziko byrokratické a reformistické degenerace.

Revoluční organizace se neúčastní žádné volební maškarády, povoláné k legitimizaci systému.

- ⇒ **Je decentralizovaná a federalistická.**
- ⇒ **Je v rukou základních organizací, které ji tvoří (tedy jejich schůzí).**
- ⇒ **Je zároveň politická i sociální.**
- ⇒ **Je současně anarchistická i syndikalistická.**

Boj ano, ale nejen na pracovišti. V místě bydliště, ve školách. Klást odpor je třeba všude. Je zapotřebí usilovat o přítomnost ve všech sférách společnosti.

Boj ano, ale samosprávný, spojeného mezinárodního charakteru, vytýčující sjednocené požadavky, popírající rozdělení pracujících podle hie-

S. M. Petričenko

rarchických znaků zařazení, platů a postavení, rozvíjející rovnost ve vztazích mezi muži a ženami, tuzemci a imigranty, jednotlivými etniky a kulturami, překračující mzdové a reformistické rámce, aby se stal kritikou systému, aktivní solidaritou všech se všemi, semknutím mas s cílem dosažení anarchistického komunismu.

Role revoluční organizace

Revoluční organizace nemá být povolána kontrolovat boj, řídit masy v hnutí a podmaňovat si je. Tím více si nemůže činit nároky na to, aby je zastupovala, mluvila a myslela za ně. Zkrátka, nemá se pokoušet nahradit je.

Má usilovat o samosprávnost mas. Její role tkví v tom, že se má snažit pomoci vzít masám svůj osud do vlastních rukou, pro sebe samotné. Je důležité, aby se cestou propagace a realizovat samosprávu svého boje, být jeho kolektivním pánem.

Ať se revoluční organizace tohoto boje účastní a pomáhá ho rozvíjet. Nesmí ho ale řídit, protože tento boj náleží těm, kdo ho ožívají zdola.

Revoluční organizace hraje roli rádce a inspirátora. Existuje, aby lidem pomáhala bojovat, využívat akumulovanou zkušenost sociálního boje, a především, aby se cestou propagace a diskusí na společných shromážděních, demonstracích a v okupacích snažila dodat smysl tomuto boji.

Úkoly revoluční organizace jsou rozmanité a vyplývají z jejího základního účelu - pomáhat jako nástroj těm, kdo jí tvoří:

- ★ Objasňovat povahu fungování a logiku kapitalistického a státního systému a samozřejmě odhalovat jeho nesčetné zločiny.
- ★ Vysvětlovat a napomáhat rozvoji sebeorganizace a samosprávy v boji, přímé akce a federalismu, jako jediné cesty k osvobození.
- ★ Odhalovat machinace politiků, korporací, nacionalismu, sexismu, fašismu, informačního šilenství (médiá) a vést s nimi boj.
- ★ Dodávat boji širší perspektivu: ideové a praktické východisko za hranicemi existujícího sociálně-ekonomického systému.
- ★ Navrhovat a zdokonalovat projekt společnosti, který může sloužit jako životaschopná alternativa kapitalismu, a objasňovat, co v sobě na praktické úrovni uchovává vůli ke konkretizaci tohoto projektu.
- ★ Přinést vklad k rozvoji aktivní a uvědomělé solidarity vykořisťovaných všude, kde má místo útlak. Bojovat s represemi ze strany vlastníků nebo státu.
- ★ Pomáhat rozvoji kultury boje mezi pracujícími obyvatelstvem, která je nevyhnutelná pro jeho každodenní obranu, která odmítá buržoazní politické a morální koncepce. Ve zkratce, pomáhá pozvolna rozvoji jiného myšlení, odepření poslušnosti, rozhodnému a masovému občanskému odporu.

★ Budovat strukturální základy kontra-společnosti (rovnostářské kooperativy, samosprávné squaty, vzájemné pojišťovny, obecní výbory, knihovny a kluby, alternativní média, atd.) Jde o to, aby byly tvořeny paralelně k existující kapitalistické společnosti základy společnosti budoucí.

★ Je samozřejmě mnoho dalších úkolů, které si vyžaduje každodenní realita našeho boje. Jak vidíme, úkoly jsou rozsáhlé a organizace je nikdy nemůže řešit, jak je třeba, pokud si činí nárok na to, aby toto vše uskutečnila na vlastní pěst. Ve skutečnosti musí tyto úkoly plně pochopit a pracovat na jejich uskutečnění v nitru mas, bok po boku s nimi.

Revoluční organizace není cílem sama o sobě. Je nezbytné ji chápat ve skutečnosti jako sociální prostředek. Prostředkem, jehož základní cíl spočívá v rozvoji lidové samosprávy. Pouze ta může jednoho krásného dne, snad, přivodit hluboké sociální změny.

Nezbytnost lidové samosprávy

Ve výše zmíněných bodech je možné objevit projev toho, co lze nazvat lidovou samosprávou, a toho jak probíhá její rozvoj.

Lidová samospráva je nejpevnější a nehouževnatější způsobit mas k sebeorganizaci, k sebeobraně před nespravedlnostmi vznikajícími z kapitalismu, k samostatnému řízení svého boje (a do jisté míry, své vlastní budoucnosti), k tomu, aby představovaly sebe samé a k rozvoji revolučního projektu. Jen lidová samospráva může osvobodit ohromnou sociální sílu, potenciálně skrytou ve vykořisťovaných masách. Právě v lidové samosprávě leží klíč k opravdové sociální revoluci, konstruktivní a osvobozující. Lidová samospráva může vzniknout pouze pomocí sociálního boje, každodenního odporu ke kapitalismu v nejrůznějších podobách a, jak doufáme, jednoho krásného dne se bude schopna sama reprodukovat. Může být pouze výsledkem dlouhodobého sociálního procesu, který má své fáze vzestupu a poklesu. Pro masy je důležité, do jaké míry se ukážou schopné nashromáždit, vyjadřovat a předávat teoretické a praktické poznatky, nabyté zkušenostmi.

Nevyhnutelné je, aby organizace pracovala jak na vlastním zdokonalování a na vlastní kvality sociálního prostředku (nástroje), tak i na procesu zesamosprávnění mas. Je povolána vnést přínos do formování a rozvoje tohoto procesu a snažit se co možná nejjasněji, orientovat ho na cestu sociální revoluce. Ale nikoli s pomocí úskoků, manipulace a podrobování. Ne. Musí přesvědčovat a jít příkladem.

Zároveň podotýkáme: fakt, že organizace pracuje na zesamosprávnění mas, nikterak neodporuje tomu, že sama může nabýt časem masovou podobu. Pokud se v průběhu boje organizace ukáže masám jako efektivní a užitečný nástroj, část z nich se logickým způsobem přidá, aby jí posílila. Masy podporují organizaci tehdy, když ona podporuje je.

Lidová samospráva získává formu skrze sebeorganizované a samosprávné výbory boje. Zcela očividně nevyklučuje účast anarchosyndikalistické organizace v tomto boji, ale vylučuje to její kontrolu nad hnutím, pokud toto hnutí není organizace sama (což, jak bylo řečeno se stát samozřejmě může). Pravomocí činit rozhodnutí patří těmto všeobecným bojovým shromážděním tam, kde se mísí členové a nečlenové syndikátů (v obecních výborech - pracujících, nezaměstnaní

a studentů), tam, kde se může uskutečnit jediný životaschopný model jednoty - jednota v přímém boji proti státu a vlastníků. Samozřejmě jednota pro nás neznamená „stejnost“ myšlení a praxe.

Nikdo není povinován se této jednoty účastnit, tedy ani revoluční organizace, avšak každý musí chápat a snést následky svých činů, které, byť činěné s dobrým úmyslem, ho mohou vylučovat ze společenství. To jednoduše vyplývá z principu federalismu.

Od bojových výborů a stávkových výborů k radám pracujících

Bojové výbory nebo stávkové výbory jsou místem sebevzdělávání a prostředkem obrany tváří v tvář kapitalistickému vykořisťování.

Avšak v případě revoluční situace je těmto výborům předurčena změna. Z nástrojů boje se mohou tyto výbory změnit, pokud to situace dovolí, na rady pracujících. Tedy na prostředky revoluční společnosti, povolané řešit problémy a jednat ve věcech, jakými jsou vybudování výroby, distribuce a spotřeby na anarchokomunistických principech, organizace života v obcích, (ozbrojená) ochrana revoluce, atd...

Tato transformace bojových výborů do rad pracujících je logická. Lidová samospráva se rozvíjí a nabírá sílu v bojových nebo stávkových výborech, a když to vzájemný poměr sil dovolí, masy uskutečňují revoluci. Dělalí ji ale přirozeně s použitím svých nástrojů - výborů boje (organů samosprávy)! Střetnutím se s novými úkoly (organizací samosprávy) nevyhnutelně mění svou podstatu, aby se adaptovaly a odpovídaly nárokům nové situace.

Rady pracujících je možné definovat jako organický projev lidové samosprávy, prostředky osvobození mas a přeměny společnosti. V základě představují živou a rozvíjející se sebereprezentaci mas.

Revoluční organizace musí pracovat v těchto radách stejně, jako v bojových nebo stávkových výborech. Nesmí plnit funkci řízení revolučního boje. Má se pouze účastnit tohoto boje, být mezi masami vedoucími tento boj, silou, která vystupuje s návrhy, špičkou v teoretickém plánu a především v jeho praktickém naplňování.

Hovoříme o tom, že je nutné jít příkladem, a ne uchracovat vedení. A nyní, více než kdy jindy, jde o to přesvědčit... a budovat.

Sociální revoluce může být jen dílem mas. Znamená to odmítnutí myšlenky, že sociální revoluci může uskutečnit pouze organizace. Základy společenské reorganizace musí být pouze výsledkem uvědomělé, rozhodné a samosprávné revoluční práce mas: rad pracujících a studentů, rad obecních, atd.

Teprve tehdy, když jsou tyto rady identické s orgány revoluční organizace, pak jediné můžeme mluvit o uskutečnění revoluce organizací. Skutečnost, že by nastala podobná revoluční situace jako ve Španělsku v r. 1936, kdy měla Národní konfederace práce v mnoha městech postavení hegemonu, má však jen málo šancí opakovat se. Stát se o to postará. Samozřejmě to nelze tvrdit s naprostou jistotou.

Je však jedno, bude-li anarchokomunistická sociální revoluce uskutečněna skrze rady pracujících nebo pomocí specifické masové organizace. Důležité je, aby byla uskutečněna. ★★

Přímá akce

Od doby, kdy existuje kapitalismus, probíhá boj mezi dvěma výrazně rozdílnými sociálními skupinami - mezi buržoazií a pracujícími. Část pracující třídy vede boj přímo proti těmto rozdílům. Tuto část můžeme také nazývat anarchistickým hnutím. Pro dosažení svých cílů vždy užívali metody přímé akce.

Co je to přímá akce? Nejnámější a nejrozšířenější odpovědí, oblíbenou politikou všech barev i masovými sdělovacími prostředky, je ztotožňování přímé akce s terorismem, krvepolitím, atentáty, nebo výbuchy. Toto podání nemá nic společného s realitou. Navíc tu nejde jen o pouhý omyl pramenící z nevědomosti. Naopak, máme co do činění se skutečně zlým úmyslem. S vědomým pokusem o diskreditaci veškeré samostatné činnosti lidí, ze strany mocných nebo těch, kteří se o jejich místa ucházejí.

Přímá akce totiž znamená nezprostředkované hájení svých práv a zájmů bez uchylování se k zprostředkovatelům, k osobám různých profesionálních zástupců, ochránců či delegátů z povolání. Z hlediska logiky buržoazní společnosti nejsou lidé takového jednání schopni, protože si prý neuvědomují své vlastní zájmy a nejsou schopni za ně bojovat.

Kapitalismus nabízí jinou variantu jednání. Ta je zprostředkovaná skrze zastoupení zájmů v různých hierarchických a autoritářských strukturách politiky, státu, stran a nejrůznějších institucionalizovaných organizací. Lidem se dává možnost tzv. demokraticky volit své zplnomocněné zástupce a na nějakou, tak či onak dlouhou dobu, se zříci svých suverénních práv v jejich prospěch. Lidé jim tím poskytují možnost, aby hovořili a jednali za ně. Jedinou „zárukou“ toho, že „vůdci“ obdaření lidovou důvěrou ji nezklamou, je jen slepá víra, případně naděje, že v následujících volbách budou

věrolomní „ochránci“ potrestáni, tím, že nebudou znovu zvoleni do svých funkcí. Přičemž pravidla těchto demokratických her jsou určována vládnoucí třídou podle jejího uvážení a se záměrem zachování svých vlastních privilegií.

My jsme přesvědčeni, že lidé jsou přirozeně rozumní, a tedy plně schopní řešit problémy, týkající se jejich vlastních životů, sami. Vycházíme z toho, že sami za sebe nemohou jednat o nic hůře, než za ně nyní jednají nějakí jejich „zástupci“. A přímá akce je revoluční alternativou k systému buržoazního zprostředkovávání. Nejenže dovoluje lidem vyjadřovat bez překrucování svoje vlastní názory, ale zároveň považuje za žádoucí i možnost si tyto své názory moci plnohodnotně obhájit. A tím se lidé vlastně i učí rozhodovat si sami o svém vlastním individuálním i kolektivním osudu. Přímá akce je školou i praxí svobody.

Princip zastupování zájmů předpokládá ostře stanovené rozdělení na tzv. ekonomické a tzv. politické potřeby lidí. První souvisí s odborovým hnutím a je zaměřena na zlepšení postavení pracujících v rámci existujícího systému, tj. zvyšování mezd či zlepšování životních podmínek. Druhá je ponechávána politickým stranám usilujícím o moc, aby s využitím role zástupce zájmů pracujících uskutečnily „zlepšení“ pomocí vládních reform. V jedné z variant tohoto schématu musí odbory být zcela „vně politiky“ a v druhé musí být naopak podřízeny vedení „avantgardní“ strany. V obou případech masové

organizace pracujících ve své činnosti a do svých struktur vstřebávají autoritářskou a hierarchickou logiku buď samotného kapitalismu i s jeho parlamentární demokracií nebo oné jediné a vedoucí politické strany. Nakonec jsou tak jako tak bezmocné, bázlivé a hanebně kapitulují stanou-li tváří v tvář ofenzivě moci a kapitálu.

Anarchosyndikalismus vždy propagoval sloučení politického a ekonomického boje v revolučních odborech, které jsou založeny na přímé akci proletariátu, který není podřízený žádné politické straně ani jakýmkoliv jiným pravidlům hierarchie.

Zaměňování přímé akce s terorismem je nesmyslné. Teroristické akce jsou právě zprostředkované akce menšiny, která stojí mimo reálný třídní boj. Dokonce, i když tato menšina touží po „osvobození“ proletariátu, bere na sebe pouze roli jeho „představitele“ a jedná místo něj. A z tohoto hlediska jedná plně v intencích samotného kapitalistického systému, skutečné buržoazní demokracie. Terorismus a kapitalismus jsou pouze různé strany jedné mince. Úloha přímé akce je jiná. Nechce být nejtvrďší nebo nejnásilnější, ale co možná nejpřímější, tedy ve své podstatě založená pouze a jenom na iniciativě pracujících lidí. Může být sice doprovázena násilím, ale toto násilí je téměř vždy páčeno proti kapitalismu, jeho strukturám a institucím, a není tedy primárně zaměřeno proti lidem jako takovým.

Existují různé formy a metody přímé akce - např. demonstrace, manifesty, protesty, bojkoty, akce občanské neposlušnosti, stávky, okupace podniků, sabotáže nebo všeobecná revoluční stávka. Ta je ale s úspěchem proveditelná jen tehdy, jestliže už mají pracující dostatečně vysokou úroveň sebeorganizovanosti a revoluční zkušenosti.

Taková je klasická metodologie přímé akce. V současnosti se ale střetává s celou řadou problémů. Na druhé straně ale odhaluje nové inspirující možnosti v boji za práva a požadavky pracujících lidí. Problémy vytváří buržoazie, vnucující pak odborům politiku kompromisů a potlačování vlastních požadavků. Přímá akce zůstane jedinou odborovou strategií, dovolující nezprostředkovaně přejít od kvantitativních požadavků (navýšení mezd, zkrácení pracovní doby) ke kvalitativním, které přímo souvisejí s řízením výroby. Právě proto jsou možnosti nabízené přímou akcí prakticky neomezené. ★★★

Karel Rosák, Pavel Pecka
zdroj: <http://www.fsa.anarchismus.org>

Historie a tradice 1. máje

Chicago

Historie 1. máje je úzce spojená s hnutím za osmihodinovou pracovní dobu, které má své kořeny ve Spojených státech. V letech 1872-73 probíhaly ve velkých městech USA, masové demonstrace za osmihodinovou pracovní dobu. Dávný požadavek dělníky stmelil a díky tomu hnutí rychle rostlo a donutilo zákonodárné zboru ve většině státech přijmout osmihodinovou pracovní dobu, alespoň ve státních podnicích. 24. června přijal tento zákon i kongres USA. Bohužel jen přijal, do praxe však převeden nebyl a tak Odborová federace USA a Kanady na sjezdu v Chicagu rozhodli, že od 1. května 1886 se bude pracovat jen osm hodin denně. Toto samozřejmě nenechávalo klidnými mocipány a tak prvnímu máji 1886 předcházely represe a stíhání aktivních dělníků. Tyto akce měli působit jako zastrašení, ale paradoxně ještě více upřeli pozornost na dělnické hnutí. Na 1. máje se k protestům přidalo 25. tisíc dělníků a 4. května na protest nepracoval více než dvojnásobek a stávka tak byla skoro všeobecná. 3. května policie začala střílet do stávkujících před Mac Cormikovou továrnou. Napadeným dělníkům přišli na pomoc i dělníci z jiných továren a strhla se bitva mezi dělníky a policií. Výsledkem toho bylo šest mrtvých na straně dělníků. V reakci na toto byla na Senný trh (Haymarket) svolána protestní demonstrace. Policie opět násilně napadla poklidnou demonstraci. Po chvíli se ozval výbuch který zabil sedm policistů, toto policii vyprovokovalo o opět začala střílet. Kdo hodil bombu se nezjistilo a podle všech indicií šlo pravděpodobně o státně-policejní provokaci. Policie samozřejmě začala pátrat po údajných pachatelích a kromě spousty jiných, kteří museli být propuštěni, zatkla a obžalovala z vraždy přední anarchisty kteří mluvili k lidem na Haymarketském shromáždění: Augustin Spies, Michal Schwab, Albert Parson, Samuel Fielden, dále pak Adolf Fischer, Jiří Engel, Ludvík Lingg a Oskar Neebe. Kvůli jasným a viditelným manipulacím musel soud ustoupit pro nedostatek důkazů od obžaloby z vraždy k obžalobě pro spiknutí k zavraždění policistů. Ale již na začátku procesu bylo jasné, že obžalovaní budou, pro výstrahu, tak jako tak popraveni. A tak se také stalo, až na Neebea, který dostal patnáct let kázně. Ten však po vynesení rozsudku požádal aby směl zemřít po boku svých soudruhů. Po protestech z celé Ameriky a Evropy byl trest smrti změněn na doživotní a poté byli i propuštěni Schwab, Fielden a Neebe. Ale i tak si buržoazie a státní tyranie svoji krutou daň vybrala: 11. listopadu byli popraveni anarchisté Spies, Parson, Fischer a Engel. Lingg si den před popravou vzal sám život, aby krvelačné buržoazii nedopřál radost z jeho zabití! Prvního na popraviště vedli Augustina Spiese. Mocipáni se báli že promluví a tak jako všem odsouzeným i jemu nasadili kuklu, která měla znemožnit mluvení. Nezabránilo však tomu, aby ve chvíli kdy mu nasazovali oprátku zvolal: „Přijde doba, kdy naše mlčení v hrobě bude mocnější než naše řeči!“ I ostatní se zachovali statečně a umřeli jako hrdinové! Jejich pohřbu se zúčastnili statisíce lidí. Pohřeb se změnil na obrovskou demonstraci, k uctění památky a přání, že tato oběť nezůstane nepotrestána a že činy a myšlenky popravených neupadnou v zapomnění!

Začátky 1. máje v Evropě

V roce 1888 ve Francii na sjezdu všech francouzských syndikátů byl podán návrh aby francouzští dělníci v jeden den demonstrovali za své požadavky. 10. února se konala všeobecná demonstrace a výsledek byl velice úspěšný, požadavky dělníků přijalo více jak padesát měst. Tento úspěch se zasloužil o to, že na mezinárodním socialistickém sjezdu, byl podán návrh na podobnou akci v mezinárodním měřítku. A stejně jako již před tím američtí soudruzi, tak i tento sjezd odsouhlasil, že každoroční manifestace se budou konat na památku nevině odsouzených a popravených anarchistů na 1. máje.

Mezinárodní projev 1. května 1890

Sjezd se usnáší:

Jest organizovati na určitý den velkou mezinárodní manifestaci (projev), a to tak, že současně předloží se ve všech zemích a ve všech městech určeného dne veřejné moci (úřadům) požadavek, aby byl stanoven pracovní den na osm hodin, a provedou ostatní usnesení mezinárodního sjezdu v Paříži.

V uvážení fakta, že takový projev byl již usnesen Americkým dělnickým svazem (Federation of Labour) na jeho v prosinci 1888 v St. Louis konaném sjezdu na den 1. května 1890, přijímá se toto datum jakožto den mezinárodního projevu.

Dělníci různých zemí necht provedou projev tak, jak jim umožňují poměry jejich země.

Rok po pařížském sjezdu se konal v Bruselu sjezd II. internacionály, který vyzval ke spojení mezinárodních májových manifestací s bojem za zabezpečení míru. V usnesení se pravilo: „*Se zřetelem k stále hrozivější situaci v Evropě a k šovinistickým štvavcím vládnoucích tříd, vyzývá sjezd dělníky všech zemí, aby působili pevně a energicky proti všem válečným choutkám.*“ (A i přes své stáří je i dnes trefný a aktuální)

Již od počátku provázela 1. máje kritika, pomluvy a zastrašování. Státní systém a buržoazie tak chtěla zabránit, aby se pracující spojovali a hromadně tak bojovali za své požadavky. Zastrasování však nezabránilo tomu, aby po celém světě vyšli na 1. máje statisíce pracujících demonstrovat za své požadavky a práva a v neposlední řadě uctít památku popravených soudruhů! U nás se konala první prvomájová demonstrace na Střeleckém ostrově. A i u nás museli organizátoři čelit výpadům měšťácké prostátní propagandě. Buržoazní a klerikální tisk psal o lůze placené od židů, o živlech, kteří chtějí rozvrátit světový řád a patří proto za mříže (*ne nepodobné dnešnímu tisku*). Tato propaganda gradovala 30. dubna, kdy došlo k velké policejní razii při níž bylo zatčeno na 200 osob. I přes všechny tyto represe a pomluvy se druhého dne sešlo na Střeleckém ostrově a obou nábřežích tisíce lidí. K nim se přidali a 1. máj oslavili i horníci v dolech na severu! Požadavky dělníků byli: **1. osmihodinová pracovní doba, 2. svoboda tisku, 3. politická práva.** První máje se pak opakovali rok co rok i u nás. Bohužel čím dál více se odkloňovali od původní myšlenky, kterou se snažili zachovávat jen anarchisté. Národní sociální demokraté slavili vždy první neděli po 1. máji, aby nemuseli stávkovat a postupně se k nim přidali i další. Jen anarchisté se snažili zachovávat původní myšlenky, připomenutí dělnického boje za své požadavky. Ostatní využívali 1. máj jen ke své propagaci. Někteří byli a jsou jen rádi, že mají placený den volna a ani je nenapadne pátrat proč by pro ně měl být ten den tak důležitý.

Dnešek a nedávná minulost

Bolševická propaganda vzala tomuto svátku svobodu vůbec a lidé ho v bolševickém bloku prostě slavili museli. Za neúčast hrozily i možné postihy. A tak si lidé z nesvobody udělali povinnou zábavu a po historii prvního máje nepátrali. A i ve světě a po sametové revoluci, se z 1. májů stala pro většinu lidí jen komedie, které všechny možné strany a hnutí zneužívala pro své potřeby. Tato fraška pokračuje i dnes kdy je 1. květen veden jako svátek práce. Co se však pod tímto pojmem skrývá si každý vykládá úplně jinak. Studenti pořádají své majálesy, které jsou jen výstřelky buržoazní zlaté mládeže. Bolševičtí dogmatici vzpomínají na „staré časy“, kdy mohli kriminalizovat a vraždit koho se jim zachtělo. Na 1. máje můžeme potkat v ulicích i fašisti volající drze po jakých si právech. Je alarmující že si toto dovolu lidé kteří oslavují totální zotročení, podřízení a likvidaci celých etnik, národů a tradic. Bohužel jsou ještě pořád hodně vidět a slyšet, neboť lidí, kteří hledají v 1. máji onu revoluční tradici, odpor proti útlaku a pospolitost pracující třídy je ještě pořád málo. A tak je na nás dokázat, že solidarita a spolupráce, nejsou jen prázdné výrazy a že síla sjednocené pracující třídy je stále mocná zbraň. Vratme prvnímu máji co mu patří. Vyjádřeme úctu soudruhům a soudružkám, kteří položili život za myšlenky svobody a věnujme jim alespoň jeden den v roce. Naše práva se pomalu vytrácí a dnes více než kdy jindy je potřeba utlačovatelům ukázat, že pracující třída si uvědomuje svoji sílu a že se jen tak lehce nevzdá. A první máj je tím nejlepším začátkem, kdy se přidat ke skupině lidí, kteří se organizují na principu přímé demokracie zesepda. 1. máj není svátek práce, je svátkem odporu proti systému útlaku, je svátkem všech, kteří se odmítli podřídit státnímu diktátu. ★★★

Vznik fašismu

Fašismus. Slovo, jehož význam zná snad každý. Nebo ne? Při vyslovení tohoto slova si část z nás představí německé vojáky Wehrmachtu, vlající svastiky, řečnicko Hitlera, válku... Další část si představí plešaté nazi-skinheady v bomberech s nášivkami. Ale je to vše??? Samotný prazáklad a podstata fašismu nám uniká...

Nejdříve by bylo dobré si říci, co fašismus vlastně je, kdy a jak vznikl jaké má cíle a podobně. Jak si můžete přecíst v každé učebnici dějepisu vznikl tento politický směr v Itálii. Hlavní zodpovědnou osobou byl Benito Mussolini. Není bez zajímavosti, že tento člověk byl na začátku svého vývoje socialista a myšlenky anarchismu mu taky nebyly cizí. Ovšem po skončení 1. světové války byla Itálie na pokraji ekonomického a hospodářského krachu. Itálie sice patřila mezi vítěze, ale šlo spíše o Pyrrhovo vítězství. Konečná bilance byla 680 tisíc mrtvých a na milion a půl zraněných. Po ekonomické stránce šel Řím do války absolutně nepřipraven a půjčka 50 milionů liber z roku 1915

byla záhy vyčerpána. Nemluvě o surovinových zdrojích, zejména uhlí a železné rudě. Vzhledem k tomu, že ve válce padla celá řada kvalifikovaných sil, nesl celou tíhu venkov a prostí rolníci, což mělo opět za důsledek snížení zemědělské produkce. Celá válka nakonec stála 740x více, než se původně počítalo, a to celých 148 miliard lir! Státní deficit nabyl velké sumy a průmysl, jelikož stát jej spolufinancoval, také rychle upadal. A už tehdy se Mussolini vyjádřil: „Jsou to kapitalisté, kteří si uvědomují smysl své historické úlohy, jsou to proletáři, kteří chápou nevyhnutelnost tohoto kapitalistického procesu.“ Již zde lze vystopovat zřetelnou snahu o sociální smír, a tedy snahu o to přimět pracující lid, aby svou úlohu vykořisťovaných bral jako něco přirozeného a nevyhnutelného. A právě toto je jeden z hlavních předpokladů každé diktatury, ke které Mussolini směřoval.

Krátce po válce si Itálie jako vítěz začala dělat nároky na některá území, zejména východní Istrii a Dalmácii. To se ovšem neshodovalo s vizí ostatních vítězných států, v čele s americkým prezidentem Wilsonem. V lednu 1919 proto vznikla v Itálii organizace „arditů“, která společně s militantními nacionalisty podněcovala ministra zahraničí Sonnina, aby byl při jednáních v Paříži neústupný při prosazování tzv. „oprávněných italských nároků“. Nakonec ovšem přijel s prázdnými rukama. Toto vše ještě více vedlo Mussoliniho k založení fašistického uskupení. Stalo se to dne 21. března 1919 v Miláně, kdy byly založeny Bojové italské svazy - Fasci italiani di combattimento. Ze začátku nasadili líbivý program stojící převáž-

ně na nacionalistických, republikánských a sociálních pilířích. Ovšem v budoucnu se tento program radikálně změnil. Ze začátku neměly moc příznivců, ovšem už v této době se začínají jasně profilovat ve směru protilevicovém a protisocialistickém, o čemž svědčí událost z 15. dubna 1919, kdy italská dělnická vyhlásila generální stávkou a fašisté napadli jejich demonstraci a vypálili budovu levicového časopisu Avanti! Fašisté se stávali protipólem levicové politické scény.

V listopad u 1919 se konaly volby. Fašisté v nich utrpěli zdrcující porážku. Mussolini kandidoval v Miláně a získal pouze necelých 5 tisíc hlasů. Jako odpověď na toto fiasko hodili fašisté do průvodu oslavujících socialistů bombu, která zranila 9 lidí. Mussolini se na jednu noc ocitl ve vězení, ale sám předseda vlády se postaral o to, aby z tohoto teroristického činu Mussolini vyvázl se zdravou kůží. Zdálo se, že fašismus je absolutně na pokraji úpadku, členové fasci se od ní odvraceli a sám Mussolini přemýšlel o odchodu do Ameriky. Zato čím dál tím více sílilo hnutí pracujících. Velice samostatně a militantně v té době pracovaly odbory CGL, které čítaly přes milion členů. To samozřejmě nebylo po chuti pánům, vlastníkům továren a vyšší vrstvě obyvatel. Báli se toho, že by přišli o své obrovské majetky a museli by snad pracovat a žít se poctivě. Začali si najímat ardity a fašisty k potlačování dělnických nepokojů. Začaly hony na levicově smýšlející lidi. Černé košile začaly šířit na italském venkově teror. To vše probíhalo za, někdy přímo otevřeně, podpory vlády, policie i armády. Je zřejmé, že pro tyto instituce, bránící zájmy podnikatelů a majitelů továren a velkorolníků, byli fašisté jasnými spojenci.

V dubnu 1921 byly vypsány nové volby. Začaly vznikat tzv. Národní bloky, složené z nacionalů, pravavicových liberálů, zástupců podnikatelů, bohatých rolníků, statkářů a fašistů. Tyto bloky měly za cíl oslabit v té době dvě nejsilnější strany - Lidovou a socialistickou. Výsledkem těchto voleb bylo 30 křesel pro fašisty, což fašisty opět posílilo. Zároveň stupňovali teror v ulicích. Začaly se dělat tzv. Trestné výpravy. Probíhaly podle jednotného schématu. Skupiny fašistů vyzbrojených od armády vyjízděly do měst a vesnic. Každý, kdo se nesklonil před fašistickým praporem, či měl rudou kravatu, nebo tričko byl nemilosrdně zbit. Pokud se obyvatelé postaví na odpor, je zastupitelstvo obce se starostou mučeno a zabíjeno, nevýmaje jejich rodiny. Samozřejmě veškeré budovy sloužící k politické práci, která se nesho-

dovala s fašisty, byly vypáleny a lidé v nich nalezli zabiti. Úřady s touto situací nic nedělaly a tento teror víceméně schvalovaly. Jeden příklad za všechny. V San Piero byl 14. prosince 1920 zabit sedlák, čtyři fašisté byli obviněni z účasti, ale ponechání na svobodě. Dva z těchto vrahů budou ve volbách v květnu 1922 zvoleni jako poslanci z kandidátek Národního bloku.

8. listopad u 1921 vznikla Národní fašistická strana, v čele s kým jiným, než s Mussolinim. Její program již neměl téměř nic společného s programem z roku 1919. Hlavním pilířem tu byl státní zájem a ochrana národních a podnikatelských zájmů. Na přelomu let 1921 - 22 se fašisté angažovali a rozrůstali na všech frontách. Jak po stránce vojenské a politické, tak po stránce odborářské. Například v provincii Ferrara už v únoru 1921 vznikl, po násilné likvidaci tamní socialistické Zemědělské ligy, Fašistický hospodářský syndikát, sdružující pracující z měst i venkova. Již v červnu zde působila Syndikální komora, která si kladla za cíl sjednotit pracující a podnikatele. Odmítala třídní boj. To byl prazáklad budoucích fašistických korporací, které přetrvaly až dodnes.

Mussolini si začal čím dál tím více brousit zuby na sestavení vlády, a tím pádem i uchopení moci. Vše vyvrcholilo 28. října 1922 tzv. „pochodem na Řím“. Mussolini dal vládě jasně ultimátum. Buď moc, a nebo ozbrojený puč. Byl vyhlášen výjimečný stav a armáda se začala připravovat na obranu Říma. Nakonec ovšem vláda ustoupila a 30. října byl Mussolini přijat v Římě a pověřen sestavením vlády. Při konečném hlasování o důvěře zvedlo ruku pro 306 poslanců, proti 116. Tak byl tento násilný převrat posvěcen a zlegalizován i parlamentem.

Začala vláda teroru proti všem, kteří byli v opozici. Byly rozpuštěny dělnické asociace, byl zrušen 1. máj jako svátek práce. Nakonec ve volbách v roce 1924, po násilné likvidaci většiny protivníků, získali fašisté 65% hlasů. V platnost se uvedl zákon o tisku, rušící všechny tiskoviny, které nebudou profašistické, byly zrušeny cestovní pasy, rozpuštěny ostatní politické strany, zaveden trest smrti. Nad dodržováním a rychlým zažitím těchto nových zákonů bděla tajná policie. Na podzim roku 1926 začaly vznikat první sběrné tábory pro odpůrce. Bylo v nich vězněno přes 500 antifašistů. Takže na přelomu let 1926-27 byla již Itálie tvrdým totalitním státem. Jak řekl sám Mussolini: „Vše ve státě, nic mimo stát, nic proti státu.“ Začátkem 30. let začal uplatňovat svou rozpínávací zahraniční politiku, zatím pouze slovně. Poz-

Chile 1973 - příběh Miguela Herberga

Letos (shodou okolností právě 11. září) si připomínáme jedno nepříliš příjemné výročí. Právě před třiceti lety proběhl v Chile vojenský převrat, který na dlouhou dobu nastolil fašistickou diktaturu generála Pinocheta. Jsou dva dobré důvody proč si tyto smutné události připomenout. První z nich je ten, že právě na případu převratu v Chile je velmi jasně vidět pravá podstata fašismu - pojistky kapitalistického systému pro případ ohrožení. A za druhé - tím kdo umožnil a vydatně podporoval nástup fašismu v Chile byla kapitalistická velmoc číslo jedna, Spojené státy americké, které jsou nám tak často předkládány jako pravý vzor demokracie. K čemu tedy v Chile došlo?

V roce 1970 vyhrál volby levicový politik Salvador Allende. Allende usiloval o snížení závislosti na USA a požadoval určité přerozdělení majetku (např. znárodnění těžby mědi), aby tak pomohl chudým. Jeho zvolení tedy příliš nepotěšilo chilské kapitalisty a šéfy amerických korporací s pobočkami v Chile. Ti se všemožně snažili zabránit jeho reformám. Země proto byla odříznuta od úvěrů (ekonomika se měla slovy prezidenta Nixona „přinutit skučet“), rozšířily se sabotáže v zemědělství a distribuci, včetně pumových útoků na dopravní prostředky a mosty.

Na tyto útoky a jimi způsobené nedostatky potravin pracující zareagovali vytvářením dělnických shromáždění v továrnách, lidových zásobovacích výborů a zemědělských rad. Lokální výbory začaly distribuovat výrobky přímo od dělníky kontrolovaných továren ke spotřebitelům. Na některých místech tyto samosprávné orgány zcela nahradily státní kontrolu. Aby bylo toto hnutí potlačeno, sáhli nakonec průmyslníci po fašistech vedených generálem Pinochetem. Jak prokázalo pozdější vyšetřování, CIA pomohla jeho vojenské juntě nejméně 8 milióny dolarů. Příspěvky na vojenský převrat od amerických monopolů byly však podstatně vyšší.

11. září 1973 došlo k převratu, který na 16 let nastolil totalitní fašistický režim. Tisíce lidí byly uvězněny, mučeny a zavražděny.

Více už nám o převratu, propojení ekonomických elit s vojenskou juntou a o praktikách Pinochetova režimu poví příběh přímého účastníka, levicového reportéra Miguela Herberga. Článek o jeho zážitcích je přeložen z časopisu Black Flag číslo 217.

Příběh Miguela Herberga

Miguel Herberg Hartung byl očitým svědkem vojenského převratu, který svrhl Allendeho vládu v roce 1973. Tento reportér a filmař, rodák z Gijonu, se vetřel na dosah spiklenců v měsících předcházejících armádní vzpouře a byl také svědkem vnitropolitické i mezinárodní tiché podpory, která převrat umožnila.

Herbergovy nahrávky v atacamských koncentračních táborech umožnily Amnesty International identifikovat a zajistit propuštění více než 400 „neznámých“.

Herberg také natočil sebeuvědomující výroky některých z těch, kteří byli zapleteni do vzpoury proti ústavní vládě Salvadora Allendeho, viděl příliv peněz použitých k uplácení a destabilizaci země, sledoval bombardování La Monedy (prezidentský palác) a nastolení režimu, které stálo 2095 mrtvých a 1102 neznámých.

Získal povolení ke vstupu do táborů v Pisagua a Chacabucu, kde natočil výpovědi vězňů. Jeho film nebyl pouze obžalobou metod použí-

vaných Pinochetovým režimem, ale rovnal se také průvodnímu listu zajišťujícímu bezpečnost pro více než 400 zadržovaných, které vojenská junta nemohla přiřadit k seznamu „neznámých“. Jeho film dal hlas a tvář bezejmenným.

Herberg uskutečnil sedm samostatných cest do Chile. Pracoval tehdy pro Italské státní vysílání RAI, předtím pracoval pro RTF ve Francii, dělal reportáže o Vietnamu a právě dodělal reportáž ve východním Německu. Do Chile ho přitáhl Allendeho experiment a zvěsti o chřestění šavli v Santiagu. Přicestoval s Roberto Rossellinim.

„Začal jsem si vytvářet kontakty mezi chilskou praciví. Vydával jsem se za televizního producenta. Snažil jsem se získat kontakty, které by mi mohly pomoci zjistit co je na obzoru“, vzpomíná dnes.

Se starým fotoaparátem Nikonem, zvuk nahrávajícím systémem Nagra a šestnácti milimetrovou kamerou Arriflex, která nahrávala i přímý zvuk (natočil s ní 135 tisíc metrů filmu), začal skládat výpovědi.

„Vidím to tak, že nikdo nechce znát pravdu. Zdá se, jako by jediným zájmem byla úporná snaha za vším vidět pouze Augusta Pinocheta a nikoho dalšího. Jenže Pinochet byl jen nastrčená loutka. To jiní lidé položili základy převratu.“

Klíčovými muži byli generál Alfredo Canales a muž jménem Federico Willoughby Mac Donald, agent CIA, který fungoval jako spojení s vládou USA. Nikdo ale jejich jména nezmiňuje. Alfredo Canales byl vůdcem krajně pravicové paramilitární skupiny, která uvedla puč do pohybu. Canales a Mac Donald spustili mechanismus na jehož konci byl převrat. A Pinochet se pak až na poslední chvíli postavil do jeho čela s požeňháním, jak dokazuje můj film, chilského arcibiskupa Silva Henriqueeze.

V Chile proběhly převraty dva. První je označován jako Tacna, protože pučisté pocházeli z kasáren v Tacna. Tato vzpoura byla naplánována generálem Viauxem. Jenže tehdejší nejvyšší velitel chilských ozbrojených sil - generál Schneider - se postavil proti a vyjádřil tak loajalitu Allendeho

Generál Augusto Pinochet (sedící) nedlouho poté, co se aktivně zúčastnil svržení režimu prezidenta Salvadora Allenda.

zákonně vládě. Viaux proto nařídil jeho vraždu. Příkaz skutečně vykonali dva příslušníci paramilitární skupiny Ivan Alverar a Erwin Robertson. Mám natočené přiznání obou vrahů, díky kterému byli uvězněni v Santiagu de Chile. Mysleli si totiž, že jsem jeden z nich. Já jsem ale předal film Allendemu a ten mu posloužil jako důkaz k jejich postavení před soud. Mám také fotografie Alverara i Robertsona v jejich kancelářích s fotkami Hitlera a Franka a s falangistickými symboly na stěnách.“

Herbergův život je jedno z nejužasnějších dobrodružství. Narodil se sice v dobré rodině, ale už brzy se stal aktivním při „sociálních“ nepokojích. Žil v Somió, Llanes a Madridu, ještě předtím, než mu pobyt v Paříži naskytl zcela jiný pohled na svět. A dokonce i dnes připouští, že je úplně stejným anarchistou jako byl zmlada a že známky jeho mladistvé rebelie stále přetrvávají - byl aktivní v antifrankovském studentském hnutí, několikrát byl zatčen sociálně politickou brigádou, vyhýbal se vojenské službě v 60. letech a v květnu 1968 při studentských nepokojích pomáhal okupovat Odeon v Paříži.

„Druhý převrat, tentokrát už s Pinochetem v čele, přišel tři měsíce po Tacnazu. Viaux byl propuštěn z vězení a přesunul se na chilskou ambasádu v Argentíně, kde sestavil plán Condor týkající se uvěznění chilských uprchlíků v Argentíně a argentinských uprchlíků v Chile.“ Herberg se vmísl mezi krajně pravicové kruhy konspirující proti Allendemu, a v nich setrval až do bombardování La Monedy 11. září.

„Získal jsem si jejich důvěru. Mezi námi nebyla žádná velká tajemství. Důvěřuji Vám, když Vám to tu vše vyprávím, ačkoliv jsme se nikdy předtím neviděli. V Chile to bylo stejné. Vytvářeli jste si konexe, které Vám otvíraly další konexe. Jediní, kdo věděli o mých skutečných úmyslech byli Salvador Allende, jeho dcera Isabel a Rodrigo Rojas, jeden z jeho spolupracovníků, který byl později také zabit. V červnu 1973, tři měsíce před svržením, mi Sergiío Onofre Jarpa, mluvčí chilského parlamentu poradil, abych se zdržel do pozdního srpna, nebo začátku září, protože v té době dojde k definitivnímu úderu. Mám jeho slova na kazetě. Pinochet byl pouze nástrojem všech těch, kteří prosazovali převrat.“

Herbergovou ambicí bylo přimět španělského soudce Baltasara Garzóna (ten se neúspěšně pokusil dostat Pinocheta před mezinárodní soudní tribunál), aby zahrnul jeho svědectví jako důkaz viny generála Augusto Pinocheta a jeho společníků.

„Už k tomu nemám co dodat. Mé zbraně jsou mé kamery a to, co jsem natočil. Mé dokumenty jsou k dispozici soudům. Ale Pinochet není ten hlavní problém. Skutečným problémem je, když soudy odmítají kvůli spravedlnosti riskovat. Když dokumenty, obviňující nejen Pinocheta, ale stejně tak i ostatní, je odmítná, protože potom zde neexistuje opravdové přání dosáhnout pravdy o pozadí celé konspirace. Myslím, že celý ten

poprvé je jen způsob jak to vše zakrýt. Vůbec se nemluví o tom, co to bylo za režim - mluví se výhradně o Pinochetovi.“

Herberg je skeptický: „Odváží se někdo opravdu postavit Henryho Kissingera před soud? Kissinger, prezident Richard Nixon, ITT (společnost ITT mimo jiné také negativně proslula dodávkami strategickým materiálů nacistickému Německu - pozn. překl.), měďařské nadnárodní společnosti jako Anaconda nebo Kennecot jsou též zapleteny do převratu. Mám fotokopie dokumentů, kde ITT žádá Nixona aby zasponzoroval puč, a text dopisu Nixona adresovaný Eduardo Freioui, tehdejšímu předsedovi chilských křesťanských demokratů, ve kterém mu sděluje, že převrat musí být řádně připraven. Ale nikdo nechce aby toto vyšlo na světlo. Je velmi snadné jít po Pinochetovi a je samozřejmé, že i on musí být za svou roli při převratu odsouzen, ale Pinochet nejednal samoatnatně.“

Herberg sledoval bombardování La Monedy z pátého patra hotelu Carrera, kde byl ubytován. „Někteří karabiniéři zahájili palbu na okna hotelu, kde jsme mi fotografové měli své stanoviště. Přesto ale některé mé fotky La Monedy byly udělány odsud.“

Po převratu se Herberg vrátil do Chile, aby natáčel v nově vzniklých koncentračních táborech, a dokončil tak svou výpověď v této věci. „Pustili mě dovnitř, protože si mysleli, že se budu snažit ukázat, jak humánně s vězni zachází. Bylo to v Pisagua a Chacabucu, armádních táborech uprostřed pouště, kde vládla šedesátistupňová vedra.“

V jednom z filmů, které v té době natočil - „Chile 73 aneb historie se opakuje“, Herberg hovoří s vojenským velitelem, který měl na starost atacamské koncentrační tábory. Ten mu sdělil, že tábory si vlastně vybudovali sami vězni tím, že přestavěli staré budovy bývalých a opuštěných ledkových dolů.

„Atacamská poušť je ze všeho nejvíce podobná měsíční krajině“ poznamenává Herberg. „Tábor Pisagua byl postaven židovským inženýrem, který se začal specializovat na stavbu věznic poté, co přežil svůj vlastní pobyt v Osvětimi. Únik byl nemožný. Jediná cesta pryč znamenala plavat oceánem nebo se pokusit přejít poušť - obojí končilo smrtí. Chtěl jsem po věznicích jen aby mi dali svá jména a snažil jsem se jich natočit tolik, kolik jen šlo, aby až dostanu film ze země, nemohli tvrdit, že tito lidé prostě zmizeli. Byli tam novináři, rolníci, dělníci, Allendeho ministři, jeho osobní lékař Danilo Bartulin či levicoví militanti. Byla to poslední věc, kterou jsem udělal. Pak jsem se vytratil.“

Zdráhá se prozradit jak se dostal z Chile a kdo ho propašoval ven. „Byl jsem 12 let válečný reportér a naučil jsem se něco o tom jak se chránit. Jednou o mě generálové prostě zjistili pravdu, dozvěděli se, že stojím na opačné straně. Odsoudili mě k smrti za „zradu důvěry vojenské junty“. Další čtyři roky jsem proto žil chráněn určitými bezpečnostními opatřeními.“

Po návratu do Evropy dal Herberg svůj film a své záběry k dispozici Amnesty International a Tribunálu Bertranda Russela. Z londýnské BBC také udělal živý rozhovor s Pinochetem. Generál v něm mimo jiné popřel, že by byl někdo v Chile vězněn v koncentračních táborech.

„Historie“, říká Herberg „se stále opakuje - jedni se snaží srazit ostatní na kolena a další se snaží kolena neohnout.“ ★★★

Zdroje použité v úvodu:

M. Kašný - Pinochetův puč, Existence č. 6
P. Pecka - Stručná historie anarchistického hnutí v Chile, Svobodná práce č. 13
N. Chomsky - Tajnosti, lži a demokracie

přeložil a doplnil Marek Vondra, FSA Zlínsko

...Vznik fašismu

»» DOKONČENÍ ZE STR. 37 »»

dějí Itálie napadla Etiopii a udělala si z ní kolonii. Začal také spolupracovat s Hitlerovými národními socialisty v Německu. Jeho vize byla fašistická Evropa do 10 let. Což nakonec uvedl v praxi Hitler, který Mussolinimu přerostl přes hlavu. V roce 1934 ovšem byl mezi Německem a Itálií spor o Rakousko, když se tam 24. července pokusili nacisté o puč, přičemž přišel o život rakouský kancléř Dollfuss, se kterým Mussolini předtím scházel a ponoukal ho k neustupování nátlaku ze strany Německa.

V této době v Německu rostl značně vliv NSDAP vedené Hitlerem, také tady byla podporována velkopřmyslníky, bankéři a aristokracií. Po nevydařeném puči v roce 1923, šel sice Hitler na chvíli do vězení, kde stihl napsat Mein Kampf, ale ve třicátých letech měli již nacisté moc pevně v rukou. Zde se trochu lišili od italského modelu v tom, že jeden z hlavních opěrných bodů, byla nenávisť k jiným národnostním skupinám - především k Židům. Jejich postavení v Německu upravily tzv. Norimberské zákony, které je postavily do pozice perzekuovaných podlidů. Židé museli mimo jiné nosit na oděvu žlutou hvězdu, nesměli podnikat, ani pracovat ve státních podnicích. Byly na ně podnikány útoky, vše s požeňáním vlády. Adolf Hitler v roce 1933 převzal v Německu moc a stává se, stejně jako Mussolini, neomezeným diktátorem.

Také ve Španělsku 19. července v roce 1936 provedli fašisté puč. Narazili zde ovšem na tvrdý odpor ze strany anarchosyndikalistické odborové

organizace CNT, která měla přes 2 miliony členů. Puč byl během 3 dnů potlačen právě obyčejnými lidmi, kteří se nespolehali na pomoc vlády, která v tomto případě nehnula proti puči ani prstem. V některých částech Španělska ovšem fašisté přece jen vytrvali a za pomoci Hitlera a Mussoliniho vedli výboje proti španělskému lidu. Na územích osvozených anarchisty zavládl duch svobody, výroba se převedla pod správu pracujících, vznikly samosprávné komuny. Přesně v duchu anarchistických myšlenek. To však nemělo trvat dlouho. Výrobní prostředky v rukou pracujících se staly trnem v oku jak komunistické straně podporované Stalinem, tak samotné španělské vládě. Do dvou let bylo toto hnutí násilně rozbito a tisíce antifašistů a anarchistů popraveno.

V celé Evropě to tedy vřelo. V roce 1938 Hitler připojil k Německu Rakousko. Ve stejném roce přišlo Československo o pohraniční část svého území. To umožnila Mnichovská dohoda, které se účastnili zástupci Anglie, Francie, Itálie a Německa. Anglie a Francie chtěla ústupky Německu zachovat mír v Evropě. Uvěřili Hitlerovi jeho sliby, že to jeho poslední územní požadavek. 1. září 1939 se ovšem celý svět dozvěděl, že to nebyla pravda. Jednotky Wehrmachtu zaútočily na Polsko. Jako záminka jim posloužil případ vysílače v Hlivicích, polskými jednotkami. Pravda však byla, že v uniformách polských uniformách byli němečtí vězňové a celé to bylo vykonstruované, jen aby byl důvod. Polsko nemohlo německé

armádě dlouho vzdorovat a brzy podlehl. Po té přišla na řadu Francie, zbytek Československa - na území Čech a Moravy byl vyhlášen Protektorát. Hitler chtěl ale více a rozhodl se dobýt Rusko. To se mu ovšem nepovedlo a byl donucen k ústupu. Na západě se vyložením převážně britských a amerických vojáků otevřela druhá fronta a Německo se ocitlo v kleštích. V roce 1945 bylo na evropském území po válce a zdálo se, že fašismus je jednou provždy zničen. Na povrch začala vylézat existence koncentračních táborů, nelidské postupy německé tajné policie - gestapa a zvěrstva páchaná Wehrmachtem a příslušníky SS na východní frontě. To vše byl však jen zlo-mek toho, čím byl fašismus vinen. Světová veřejnost odsoudila Hitlera a jeho poskoky jako demony, kteří jsou za vše zodpovědní a jejich porážka pro ni znamenala i porážku fašismu.

Pohlédneme-li ale nyní na to, jak fašismus vlastně vznikl, je zřejmé, že je to jen extrémní forma kapitalismu, úmyslně podporovaná právě bankéři, velkopodnikateli a kapitalisty vůbec. Proto je jediná forma opravdu důsledného antifašismu, forma revoluční. Tzn. že je třeba odstranit stát jako společenské zřízení a kapitalismus jako ekonomický systém. Je jasné že oba tyto subjekty se vzájemně podporují a nelze zničit jeden bez druhého. Pouze vybudování společnosti, která nebude založená na třídní rozdělení, na vlastnění a vykořisťování jedné skupiny druhou, je zárukou, že se fašismus již nevrátí. ★★★

Kr, AFA-FSA Zlínsko

Syndikalistická tradice a fašismus v Itálii

Podle Boba Blacka „italští syndikalisté většinou přešli k fašismu“⁽¹⁾ odvolává se na studii Davida D. Robertse z roku 1974 „Syndikalistická tradice a italský fašismus“ na podporu svého tvrzení. Peter Sabatini v recenzi v *Social Anarchism* činí podobné prohlášení, když říká, že „konečné selhání“ syndikalismu byla „jeho transformace v prostředek fašismu“⁽²⁾

Jaká je pravda za těmito tvrzeními?

Podíváme-li se na Blackovy odkazy, zjistíme, že ve skutečnosti většina italských syndikalistů nepřešla k fašismu, pokud syndikalisty označujeme členy USI (Svaz italských syndikalistů). Roberts prohlašuje, že: „Drtivá většina organizovaných dělníků slabě reagovala na apel syndikalistů a pokračovala v odmítání [italské] intervence [za 1. světové války], stranila se toho, co se jí jeví jako zbytečná kapitalistická válka. Syndikalisté nedokázali přesvědčit ani většinu USI... většina hlasovala pro neutralismus Armanda Borghioho, vůdce anarchistů uvnitř USI. Rozkol vyvrcholil, když De Ambris odešel s menšinou zastánců intervence z konfederace.“⁽³⁾

Pokud jako syndikalisty bereme intelektuály a „vůdce“ předválečného hnutí, v tom případě „vůdčí syndikalisté rychle a téměř jednomyslně přešli na stranu intervence“⁽⁴⁾ poté, co začala 1. světová válka. Z některých z těchto proválečných „vůdčích syndikalistů“ se stali fašisté. Je však pochybné soustředit se na hrstku „vůdčů“ (které většina nenásledovala) a říct, že to ukazuje, jak „italští syndikalisté většinou přešli k fašismu“. A co víc, jak si ukážeme, italští anarchisté a syndikalisté byli nejdohodlanější a nejuspěšnější bojovníci proti fašismu. Ve skutečnosti Black a Sabatini pomluvili celé hnutí.

Zajímavé je také to, že tyto „vůdčí syndikalisté“ nebyli anarchisté a tedy ani anarchosyndikalisté. Jak poznamenává Roberts „syndikalisté opravdu toužili a zkoušeli pracovat v rámci Marxistické tradice.“⁽⁵⁾ Podle Carla Levyho v jeho popisu italského anarchismu „na rozdíl od ostatních syndikalistických hnutí se italská variace sjednotila ve druhé internacionále. Sympatizanti hnutí čerpalo částečně ze socialistických radikálů... Syndikalističtí intelektuálové z jihu se hlásili k republikanismu... Další složkou byl pozůstatek Partito Operaio.“⁽⁶⁾

Jinými slovy italští syndikalisté, kteří se obrátili k fašismu, byli za prvé malá menšina intelektuálů, která nedokázala přesvědčit většinu syndikalistického svazu, aby ji následovala a za druhé marxisté a republikáni spíše, než anarchisté, anarchosyndikalisté nebo jen revoluční syndikalisté. Každý, kdo je obeznán s historií syndikalismu, ví, že ne všichni syndikalisté byli anarchisty. Byli zde také marxističtí syndikalisté (jako Daniel De Leon a Bill Haywood v Americe a James Connolly v Irsku), stejně jako revoluční syndikalisté, kteří považovali revoluční odborářství za teorii sami o sobě. Anarchističtí přívrženci syndikalismu jsou anarchosyndikalisté a je neupřímné používat marxistické syndikalisty k diskreditaci „syndikalismu“ (předkládáním, že syndikalismus je v podstatě anarchosyndikalismus).

Podle Levyho se Robertsova kniha „soustředí na syndikalistickou inteligenci“ a na to, že „někteří syndikalističtí intelektuálové... pomáhali zplodit, nebo se se souhlasem přihlásili k novému nacionalistickému hnutí... které mělo

podobné rysy s populistickou a republikánskou rétorikou syndikalistických intelektuálů z jihu.“ Argumentuje, že „je zde příliš velký důraz na syndikalistické intelektuály a národní organizátory“ a že syndikalismus se „málo spoléhal na své národní vedení pro svou dlouhodobou vitalitu.“⁽⁷⁾ Pokud se raději podíváme na členskou základnu USI na místo hledání skupiny, která se „většinou obrátila k fašismu“, objevíme skupinu lidí, kteří bojovali s fašismem zuby nehty a která byla předmětem rostoucího fašistického násilí.

Rudá léta

Abychom pochopili vzestup fašismu, musíme se podívat na nedávnou revoluci, která vypukla v Itálii na konci 1. světové války. V srpnu 1920 byla v Itálii velká míra okupačních stávek jako odpověď na škrtý ve mzdách a uzavírání podniků. Tyto stávky začaly ve strojírenských závodech a brzy se rozšířily na železnice, silniční dopravu, ostatní průmysl a rolníky zabírající půdu. Stávkující však dělali více než jen obsazení pracoviště, oni je převzali pod dělnickou samosprávu. Brzy 500 000 „stávkujících“ pracovalo, vyráběli pro sebe. Errico Malatesta, který se podílel na těchto událostech, píše: „pracující si mysleli, že doba je zralá na uchopení výrobních prostředků jednou provždy. Ozbrojlili se k sebeobraně... a začali sami organizovat výrobu... Bylo to faktické zrušení vlastnického práva... byl to nový režim, nová forma sociálního života, která se uváděla. A vláda přihlížela, protože se cítila neschopná nabídnout opozici.“⁽⁸⁾

Během tohoto období se Italský syndikalistický svaz (USI) rozrostla na téměř 1000 000 členů a vliv Italské anarchistické unie (UAI) s 20 000 členy se rozšířil tomu odpovídajícím způsobem. Jak zdůrazňuje Welšský marxistický historik Gwyn A. Williams: „anarchisté a revoluční syndikalisté byli nejkonzistentnější a nejuplněji revoluční skupinou na levici... nejvýznamnějším rysem historie syndikalismu a anarchismu v letech 1919-1920 byl rychlý a fakticky pokračující růst... Syndikalisté především uchopili názor militantní dělnické třídy, který socialistické hnutí bylo naprosto neschopné uchopit.“⁽⁹⁾

Daniel Guerin poskytuje dobré shrnutí rozsahu hnutí: „Řízení továren...bylo prováděno technickými a administrativními dělníckými výbory. Samospráva ušla poměrně dlouhou cestu... Samospráva vydala své vlastní peníze... Byla požadována velmi přísná sebedisciplína... [a] velmi blízká solidarita byla zavedena mezi továrnami... ruda a uhlí byly dány dohromady a rovně rozděleny.“⁽¹⁰⁾

Nad okupovanými továrnami vlád „les rudých a černých vlajek“, jelikož radové hnutí mimo Turín bylo hlavně anarchosyndikalistické. Železniční pracující odmítli dopravovat vojsko, dělníci podnikali stávkové akce proti nařazením reformistických odborů a rolníci obsazovali půdu. Tyto aktivity byly „budto přímo vedeny nebo nepřímo inspirovány anarchosyndikalisty.“⁽¹¹⁾

Avšak, po čtyřech týdnech okupací se pracující vzdali továren. Bylo to kvůli akcím Socialistické strany a reformistických odborů. Ty se stavěly proti hnutí a vyjednávaly se s státem návrat k „normálu“, výměnou za slib legálního rozšíření dělnické kontroly, ve spolupráci se šéfy. Tento slib nebyl dodržen. Nedostatek nezávislé mezipodnikové organizace vedl pracující k závislosti na odborových byrokratech v otázce informací o tom, co se děje v jiných městech, a ti zneužívali tuto moc k izolování měst a podniků navzájem od sebe. To vedlo k návratu do práce, „přes odpor jednotlivých anarchistů rozptýlených mezi různé podniky.“⁽¹²⁾ Lokální syndikalistické konfederace nemohly poskytnout potřebný rámec pro plně koordinované okupační hnutí, když s nimi reformistické odbory odmítly spolupracovat a ačkoliv anarchisté byli velká menšina, pořád byli menšinou.

Černé roky

Toto období vysvětluje růst fašismu v Itálii. Jak zdůrazňuje Tobias Abse: „vzestup fašismu nemůže být oddělen od událostí z Biennio rosso, dvou rudých let 1919 a 1920, které tomu předcházely. Fašismus byl preventivní kontrarevolucí... vzniklou jako výsledek neúspěšné revoluce... tvořené rioty vyvolanými životními náklady, stávkami, zabíráním půdy a okupací továren, po které přišlo příměří.“⁽¹³⁾ Termín „preventivní kontrarevoluce“ byl poprvé použit anarchistou Luigim Fabbriem k popisu vzestupu fašismu.

Jak prohlásil Malatesta v době okupace továren: „pokud nedotáhneme věci do konce, zaplatíme krvavými slzami za strach, který jsme nahnali buržoazii.“ Pozdější události mu daly za pravdu, když kapitalisté a bohatí vlastníci půdy vsadili na fašisty, aby naučili dělnickou třídu, kde je její místo. Tobias Abse správně tvrdí, že: „cíle fašistů a jejich pomahačů mezi průmyslníky a statkáři v letech 1921-1922 byly jednoduché: zlomit sílu organizovaných dělníků a rolníků tak moc, jak je to jen možné, zničit kulkami a holemi nejen vymoženosti z Biennio rosso, ale vše, čeho nižší třídy dosáhly... mezi přelomem století a vypuknutím první světové války.“⁽¹⁴⁾

Tento útok na organizované pracující zahrnoval destrukci s USI spojených Camera del Lavoro (lokální odborové rady), stejně jako těch patřících k sociálně-demokratickým odborům. Vezmeme-li toto násilí a to, že USI měla téměř milión členů, pokud přijmeme tvrzení Boba Blacka, že „italští syndikalisté“ většinou přešli k fašismu, pak logicky musíme dojít k závěru, že fašistické násilí bylo částečně směřováno syndikalisty proti sobě samým. Takto samozřejmě situace nevypadala.

Ve skutečnosti zjistíme, že namísto přeměny ve fašisty USI stála v čele boje proti fašismu. I v temných dobách fašistického teroru anarchisté vzdorovali silám totalitářství. „Není náho

Arditi del Popolo

Koncem I. světové války už byla dělnická třída v Itálii ve stavu revolučního vření. Ačkoli ještě nebyli připraveni sami se chopit moci, dělníci a rolníci si do roku 1918 na státu vydobyli nejrůznější ústupky - lepší mzdy, 8 hodinový pracovní den a uznání kolektivních smluv.

Do roku 1919 však dělnické hnutí zachvátil nový radikalismus. Jen v onom roce došlo na celém poloostrově k 1663 stávkám a v srpnu nově vzniklé hnutí dílenských předáků v Turíně (předchůdce dělnických rad) zdůraznilo nárůst nové a živé militantnosti, která svoji sílu čerpala z autonomní schopnosti dělníků organizovat se podle libertinských principů a jejímž „potenciálním cílem bylo připravit muže, organizace a ideje, za neustálého procesu předrevoluční kontroly, aby dokázaly nahradit autoritu zaměstnavatele v podniku a vtisknout společenskému životu novou kázeň.“) Na venkově rolnictvo otevřelo druhou frontu proti státu, když začalo obsazovat půdu, která mu byla před válkou přislíbena. Visochiho dekret ze září 1919 pouze legalizoval již zřízená družstva, zatímco „rudé svazy“ pomáhaly při vytváření silných odborů pro nádeníky.

Rok 1919 však také znamenal první známky sebeobrany kapitálu proti narůstajícímu náporu. Dubnové setkání průmyslníků a latifundistů v Janově zpečetilo první fáze „svaté aliance“ proti vzestupu dělnické moci. Z tohoto zasedání vzešly plány na vytvoření - k čemuž došlo následujícího roku - Všeobecné federace průmyslu a Všeobecné federace zemědělství, které společně vypracovaly přesnou strategii demontáže dělnických odborů a rodících se rad. Průmyslníci a latifundisté se však sami nemohli do boje s dělnickým hnutím pustit. Dělníky bylo třeba zadržet až k poslušnosti, bylo třeba zlomit jejich ducha revolty právě na ulicích, po nichž kráčeli a na polích, která osévali. Proto se kapitál obrátil k ozbrojenému násilnictví fašismu a k jeho největšímu násilníkovci ze všech - k Benitu Mussolinimu.

Vznik fašistických sqader

Bezprostředně po konci války došlo k opravdovému rozkvětu protidělnických lig: Mussoliniho Bojové fasci, Antibolševická liga, Fasci pro sociální osvětu, Umus, Očištěná Itálie atd. Zároveň, když byli členové Arditi - válečný sbor dobrovolníků - demobilizováni, zorganizovali se v elitní sílu úderných jednotek o 20 000 mužích a okamžitě začali být využíváni k protidělnickým hnutím. Toto hnutí se převážně skládalo ze středních či nižších středních tříd. Bývalí důstojníci a poddůstojníci, bílé límečky, studenti a živnostníci - ti všichni se ve městech připojili k fašistické věci, zatímco na venkově byli ochotnými rekruty do

války s pocitovanou rudou hrozbou synové pachytýřů, drobní sedláci a správci statků. Jak policie, tak armáda fašisty aktivně podporovaly, vyzývaly bývalé důstojníky, aby vstupovali do sqader a cvičily je, půjčovaly jim vozidla a zbraně a dokonce pod příslibem finančních dávek a imunity umožňovaly kriminálákům, aby se do sqader zapsali. Dělníkům a rolníkům upírané povolení nosit zbraň se volně udělovalo fašistickým eskadrám a munice ze státních arzenálů skýtala černokošiláčům nad jejich nepřáteli nesmírnou vojenskou výhodu. Nakonec se do listopadu 1921 nejrůznější úderná komanda slila ve vojenskou organizaci známou jako Principi, která měla hierarchii družstev, kohort, legií a speciální uniformu.

Arditi del Popolo

Aby vykompenzovali chyby socialistické strany (PSI - Partito Socialista Italiana) a hlavních odborů, CGL (viz níže), militanti nejrůznějších tendencí - anarchosyndikalisté, leví socialisté, komunisté a republikáni - v červnu 1921 zformovali lidovou milici, Arditi del Popolo (AdP), která měla bojovat s fašisty. Politicky byla sice různorodá, ale jinak byla AdP převážně dělnickou organizací. Přidávali se dělníci z továren, statků, železnic, loděnic, stavenišť, přístavů a hromadné dopravy. Prostřednictvím studentů, kancelářských pracujících a dalších typů profesí se zapojily i některé složky střední třídy.

Svou strukturu podle vojenských linií se AdP členila do praporů, rot a čet. Čety se skládaly z 10 členů a vedoucího skupiny. 4 čety tvořily rotu s velitelem roty a 3 roty tvořily prapor s jeho vlastním velitelem praporu. K udržování spojení mezi generálním štábem a pracovní silou obecně se používaly cyklistické čety. I přes svoji strukturu ale AdP zůstávala dostatečně elastická, aby v odpověď na fašistickou hrozbu vytvářela sílu rychlé reakce. Chování AdP diktovala ta která politická skupina, jež ovládala příslušnou místní organizaci, ačkoli většině sekcí byla v jejich akcích umožněna faktická autonomie.

Tyto sekce se rychle zřizovaly ve všech koutech země, a to buď jako nové výtvoři, nebo v rámci již existujících skupin jako třeba Komunistická strana Itálie (Pcdl - Partito Comunista d'Italia), polovojenská Arditi Rossi v Terstu, Děti nikoho (Figli di Nessuno) v Janově a Vercelli, nebo Proletářská liga (Lega Proletaria - spojená s PSI). Celkově bylo do konce léta 1921 založeno minimálně 144 sekcí asi s 20 000 členy. Nejsilnějších bylo 12 sekcí v Laziu, které měly asi 3300 členů a po nich následovalo Toskánsko, které mělo celkem 3000 členů.

AdP si velmi rychle vybudovala svoji vlastní kulturní identitu, kdy jednotlivé sekce hrdě stavěly na odívání svá loga a válečné výjevy. AdP jako celek šlo sice snadno rozpoznat podle lebků s dýkou v zubech a kolem ní byl vavřínový věnec a motto „A Noi“ (Pro nás), ale logem Directorate byla dýka s dubovým a vavřínovým věncem okolo. A Civetavecchia, když si volila svůj znak, nedala moc na představitost - byla to sekera ničící symbol fasci! Ačkoli neměli a ani nechtěli uniformu, průměrný člen AdP se rád oblékal do černých svetrů, tmavě šedých kalhot a v knoflíkové dírci nosil rudý květ. Jejich písně byly stejně přímé a konfrontační jako oni sami:

"Rintuziamo la violenza del fascismo mercenario Tutti in armi sul calvario dell'umana redenzion. Questa eterna giovinezza si rinnova nella fede per un popolo che chiede per uguaglianza e liberta."

(„Potlačujeme násilí fašistických žoldáků Všichni ozbrojeni do kavalerie lidské spásy Toto věčné mládí se obnovuje vírou lidí žádajících rovnost a svobodu.“)

Fašistická ofenzíva

Když italský anarchista Errico Malatesta komentoval masivní okupace továren v severní Itálii v září 1920, kterých se účastnilo 600 000 dělníků, předvídal, že „nebudeme-li pokračovat až do konce, zaplatíme za obavy, které nyní v buržoazii vyvoláváme, krvavými slzami...“ Jeho slova byla prorocká, jelikož PSI i CGL namísto toho, aby boj rozšiřovaly do celé společnosti, spolupracovaly se státem na návratu dělníků do zaměstnání. Od této chvíle stát přešel do ofenzívy a Mussoliniho oddílům „revoluční akce“ dodával dostatek zbraní, aby se mohly vrhnout do ulic.

Až do zformování AdP šlo většinou vše podle přání fašistů. Počínaje útokem na radnici v Boloni fašistické oddíly prosvištěly venkovem jako kosa, přičemž podnikaly „trestné výpravy“ proti „rudým“ vesnicím. Když tam uspěly, začaly napadat města. Během prvních měsíců roku 1921 byly v Terstu, Modeně a Florencii ničeny kanceláře dělnických odborů, družstev a levičáckých novin. Jak píše Rossi, měly „nesmírnou výhodu nad dělnickým hnutím ve svém vybavení pro přepravu a soustředění. Fašisté jsou obecně bez závazků a mohou žít kdekoli. Dělníci jsou naopak vázání ke svým domovům. Tento systém poskytuje nepříteli všechny výhody: výhodu ofenzívy oproti defenzíve a výhodu mobilní války oproti válce poziciční.“²⁾

V březnu 1921 však již přibývalo známek, že dělnická třída si buduje obranné struktury. V Livornu, když fašisté napadli dělnickou čtvrt (Borgo dei Cappuccini), celá se proti nim zmobilizovala a vyhnala je z města. V dubnu, kdy fašisté podnikli útok na jedno z odborářských center (Camero del Lavoro), dělníci 14. dubna uspořádali stávkovou akci a fašistický oddíl obklíčili, ale na obranu fašistů přispěchala armáda. Do července si již dělnická třída vytvořila svoji vlastní ozbrojenou milici - Arditi del Popolo.

Arditi del Popolo v akci

K první akci AdP došlo 19. července v Piombinu, kdy napadli fašistickou schůzovní místnost a zadrželi uvnitř fašisty. Když se snažila zasáhnout Královská garda, i ona musela kapitulovat. AdP několik dní drželi ulice, než je početní převaha policie donutila, aby se stáhli. V Sarzaně přišli na pomoc místnímu obyvatelstvu, jemuž se podařilo zajmout jednoho z nejvýznamnějších fašistických vůdců, Renata Ticchio. Když se oddíl 500 fašistů pokusil Ticchio vysvobodit, už

tam byli AdP, kteří fašisty zahnali až na venkov. 20 fašistů (pravděpodobně i více) bylo zabito a velitel jejich sqadrony poznamenal:

„Oddíl, který byl tak dlouho zvyklý porážet nepřítel, jenž téměř vždy utíkal, nebo kladl jen chabý odpor, se nemohl umět bránit a také se bránit neuměl.“

Zrada

Avšak právě v době, kdy AdP na ulicích získávali převahu, zradila je PSI, kterou více zajímal podpis paktu s fašisty o neútočení - a to právě v době, kdy byli fašisté nejzranitelnější. Socialistické militanty jejich vedení nutilo, aby z AdP odešli a rovněž odbory CGL svým členům nařídily, aby tuto organizaci opustili. Jeden odborový předák, Matteotti, tuto zradu potvrdil v odborářském listu Battaglia Sindicale:

„Zůstaňte doma: nereagujte na provokace. Dokonce i mlčení, i zbabělost jsou občas hrdinstvím.“

Komunisté zašli ještě o krok dál, když vytvořili své vlastní, čisté, „třídně uvědomělé“ sqadry a tak hnutí ještě více zdecimovali. Podle Gramscioho „tato taktika odpovídala potřebě zabránit kontrole jiného než stranického vedení nad členy strany.“ Poměrně brzy zůstalo jen 50 sekcí s 6000 členy, které podpo-

roval jak Unione Sindicale Italiana (USI) a Unione Anarchica Italiana (UAI). Několik těchto sekcí šlo v září opět do akce v Piombinu, kdy anarchistická patrola chytila fašisty, kteří vypálili kanceláře PSI (téže organizace, jež je před měsícem zradila) a zahnela je na útěk. Z Piombina se brzy stalo nervové centrum obrany před fašismem, protože v dubnu 1922 se bránilo proti dalšímu fašistickému náporu, až nakonec podlehl po 11 dnech zuřivých bojů, kdy se fašistům, jimž pomáhala Královská garda, podařilo zmocnit se kancelář USI.

Reformistická generální stávka na obranu „občanských svobod a ústavy“ v červenci 1922 znamenala pro dělnické hnutí konečnou katastrofu, jelikož zastavení práce nebylo a ani nemohlo být provázáno agresivní přímou akcí. Fašisté jednoduše nasadili do veřejných služeb stávkokaze a stali se pány ulic. Po kolapsu této stávky fašisté shromáždili své síly, aby se vypořádali s posledními zbývajícími výspami odporu, z nichž jedna, Livorno, podlehla síle 2000 sqadristů.

Závěr

Takže jaké poučení si dnes můžeme vzít z Arditi del Popolo? Především si musíme uvědomit prospěšnost organizace. Stejně jako

AdP i my musíme formovat místní antifašistické skupiny, autonomně operující ve svých vlastních oblastech, ale spojené v celonárodní síti. Tyto skupiny by se neměly říkat používání taktiky militantní přímé akce proti takovým, jako je BNP - jinému jazyku fašisté totiž nerozumí. Musíme se vyhnout reformistické cestě obhajované náborovými agenty např. z SWP a jednou provždy zničit nacionalistický mýtus, který dělá z našich etnických komunit obětí beránky a který takovým, jako je britský ministr vnitra David Blunkett a irský ministr spravedlnosti John O'Donoghue, umožňuje, aby velkým složkám dělnické třídy namluvili, že kořenem jejich socioekonomických strastí je kdeo. K tomu potřebujeme uvést fašistickou agendu do souvislosti s agendou státu, který ji podporuje a rozšířit poselství, že fašismus bude zničen jedině tehdy, bude-li zničen sám stát. Pouze společnost založená na principech anarchokomunismu může doufat v dosažení něčeho takového. ★★★

Poznámky:

- 1) Williams, L.: Proletarian Order, 1975.
- 2) Rossi, A.: The Birth of Fascism, 1938.

z časopisu Anarchist Federation Organiser! č. 59 přeložil S. K.

...Syndikalistická tradice a fašismus v Itálii

»» DOKONČENÍ ZE STR. 40 »»

dou, že nejsilnější odpor dělnické třídy proti fašismu byl ve městech, ve kterých existovala silná anarchistická, syndikalistická nebo anarchosyndikalistická tradice.⁽¹⁵⁾

Arditi del Popolo

Anarchisté se podíleli a často organizovali sekce Arditi del Popolo, organizace dělnické třídy, která se věnovala obraně dělnických zájmů. Arditi del Popolo organizovala a povzbuzovala odpor dělnické třídy k fašistickým jednotkám, často porážela větší fašistické síly (například „naprosté pokoření tisíců sqadristů Italo Balbose pár stovkami Arditi del Popolo podporovanými obyvateli dělnických čtvrtí“ v anarchistické pevnosti Parmě v srpnu 1922⁽¹⁶⁾).

Arditi byla v Itálii nejbližší myšlenkou jednotné revoluční dělnické fronty proti fašismu, kterou navrhl Malatesta. Toto hnutí „se rozvinulo podél protifašistických a protifašistických linií a bylo poznamenáno nezávislostí svých lokálních sekcí.“⁽¹⁷⁾ Spíše než jen „antifašistickou“ organizací, Arditi „nebylo hnutím na obranu demokracie v abstraktním smyslu, ale nezbytná dělnická organizace na obranu zájmů průmyslových dělníků, dokařů a velkého počtu řemeslníků a umělců.“⁽¹⁸⁾

Avšak obě strany socialistická a komunistická vystoupily z organizace, socialisté podepsali „pacifikační pakt“ s fašisty v srpnu 1921. Komunisté „dali přednost odchodu svých členů z Arditi del Popolo, než aby jim dovolili pracovat s anarchisty.“⁽¹⁹⁾ Jak poznamenává Abse: „bylo to zastavení podpory socialistické a komunistické strany na národní úrovni co ochromilo Arditi.“⁽²⁰⁾ Vůdcové autoritář-

ských socialistů dali přednost porážce a fašismu, než aby riskovali, že jejich stoupenci budou „nakaženi“ anarchismem. Porazenectví sociálních reformistů a sektářství komunistů, tak znemožnili ozbrojenou opozici, která by byla široká, a proto efektivní a izolované případy lidového odporu se nebyly schopny sjednotit na úspěšné strategii.⁽²¹⁾

Proto: „anarchistická vůle a odvaha nestačily k odrazení fašistických gangů, silně podporovanými materiálem a zbraněmi, chráněnými represivními orgány státu. Anarchisté a anarchosyndikalisté byli rozhodující silou v některých oblastech a některých průmyslových odvětvích, jenže pouze podobná volba prostředků přímé akce v oblastech socialistické strany a Všeobecné konfederace práce (reformistické odbory) mohla zastavit fašismus.“⁽²²⁾

Poté, co pomohli porazit revoluci, pomohli marxisté zajistit vítězství fašistů.

Syndikalismus a italský fašismus

Jak je vidět, velmi vzdáleni tomu, aby většinou přešli k fašismu USI (a velká většina těch, kteří si říkali syndikalisté) stála v čele boje proti fašismu a zažila fašistické násilí. Odkaz Boba Blacka na podporu svého tvrzení se jeví jako neopodstatněný, odvolává se totiž na pár předválečných marxisticko-syndikalistických intelektuálů a „vůdců“, kteří nedokázali přesvědčit většinu své organizace pro svůj nově nalezný nacionalismus a kteří proto ode-

šli. Velmi vzdáleno tomu, aby ukázalo, že „italští syndikalisté většinou přešli k fašistům“, to fakticky ukazuje opak. Syndikalisté, ze kterých se později stali fašisté, nebyli schopni přesvědčit o svých názorech většinu USI. USI místo vítání nacionalismu zůstala věrná svým syndikalistickým principům a odporo-

vala fašismu. Stejně jako anarchistická, syndikalistická organizace zažila represii a nakonec i zničení rukama fašistických gangů.

Spíše než ukázka selhání revolučního a anarchistického syndikalismu nám události v Itálii dokládají svědectví o selhání marxismu jako revoluční teorie. Nejen, že syndikalisté, ze kterých se stali fašisté, byli většinou marxisty, ale socialistická a komunistická strana pomohly porážce revoluce, antifašistického odporu. Žel, místo pohledu na aktuální historii vzestupu fašismu a jeho vztahu k syndikalismu, Bob Black (a další), zdá se, spíše záměrně pohlouká celé hnutí na základě jednání hrstky tzv. „vůdců“.

Poznámky:

- 1) Bob Black, Anarchy After Leftism, CAL Press, Columbia, 1997, str. 64
- 2) Social Anarchism, č. 23, str. 99
- 3) David D. Robert, The Syndicalist Tradition and Italian Fascism, str. 113
- 4) Robert, z téhož, str. 106
- 5) Robert, z téhož, str. 79
- 6) Carl Levy, „Italian Anarchism: 1870-1926“ in For Anarchism: History, Theory, and Practice, David Goodway, Routledge, 1989, str. 51
- 7) Levy, z téhož, str. 77, 53 a 51
- 8) Malatesta: Life and Ideas, Vernon Richards, Freedom Press, London, 1984, str. 134
- 9) Gwyn A Williams, Proletarian Order: Antonio Gramsci, factory councils and the origins of Italian Communism, 1911-1921, Pluto Press, London, 1975, str. 194-195
- 10) Daniel Guerin, Anarchism: From Theory to Practice, Monthly Review Press, 1970, Anarchism, str. 109
- 11) Williams, z téhož, str. 241 a 193
- 12) Malatesta, z téhož, str. 136
- 13) Tobias Abse, „The Rise of Fascism in an Industrial City“, str. 54, v Rethinking Italian Fascism: capitalism, populism and culture, David Forgacs, Lawrence and Wishart, London, 1986
- 14) Tobias Abse, z téhož, str. 54
- 15) Tobias Abse, z téhož, str. 56
- 16) Tobias Abse, z téhož, str. 56
- 17) Red Years, Black Years: Anarchist Resistance to Fascism in Italy, ASP, London, 1989, str. 2
- 18) Tobias Abse, z téhož, str. 75
- 19) Red Yeaes, Black Years, str. 17
- 20) Tobias Abse, z téhož, str. 74
- 21) Red Years, Black Years, str. 3
- 22) Red Years, Black Years, str. 1-2

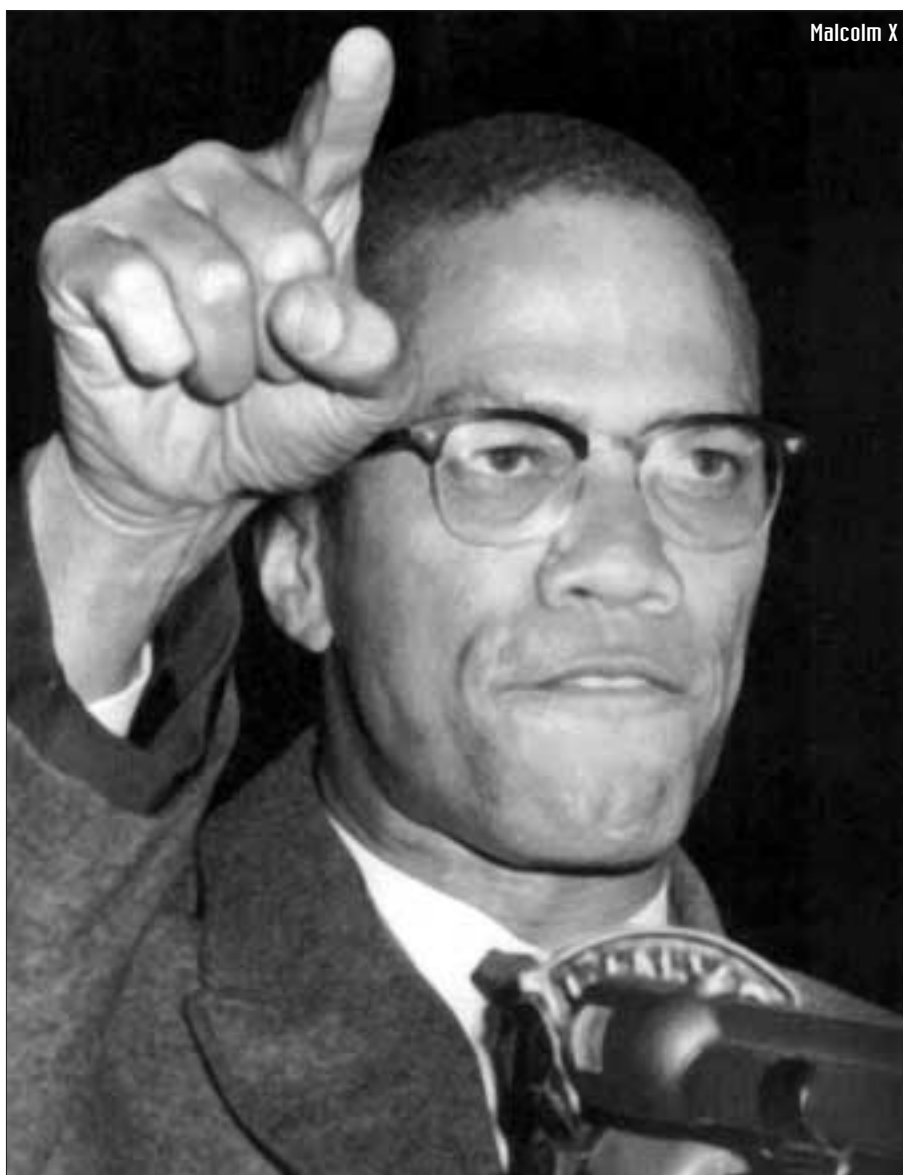
Uznik a vývoj černého nacionalismu v USA 20. století

Zakladatelem černého nacionalismu jakožto hnutí je Marcus Garvey. Připlul do Ameriky v roce 1916 z Jamajky na pozvání významného černošského myslitele a spisovatele Bookera T. Washingtona. Krátce po Garveyho příjezdu však Washington zemřel a jeho vliv na Garveyho proto nebyl zas až tak velký. Byl to však právě Booker T. Washington, který jako první jasně formuloval základní teze černého nacionalismu. Ten od počátku spočíval ve snaze vytvořit rozsáhlé černé hnutí za občanská a ekonomická práva této komunity, které by bylo tvořeno od členské základny až po nejvyšší vedení čistě jejími příslušníky. V dřívější praxi totiž vždy vedoucí pozice v černošských hnutích zaujímaly s několika málo výjimkami pouze běloši a možná proto téměř bez rozdílu hlásaly plnou asimilaci do majoritní bělošské společnosti.

Po svém příjezdu do New Yorku zde Garvey založil pobočku své Jamajské organizace UNIA - Universal Negro Improvement Association (Sdružení za všeobecné zlepšení postavení černochoů). Cílem tohoto spolku bylo podníit černošské „národnostní“ vědomí zakládáním škol pro černochoy a aktivním bojem proti bílému útlaku. Garvey založil svou ideologii na hlubokém přesvědčení, že všichni běloši jsou už ze své podstaty špatní, a že i bílí bojovníci za černošská práva pouze otravují černou mysl svými zvrácenými myšlenkami. Jediné řešení jak pro svou komunitu zajistit svébytná sociální a kulturní práva viděl Garvey v naprosté rasové separaci. Odsuzoval všechny dřívější asimilační iniciativy, protože byl pevně přesvědčen, že bělošské prostředí je černochoům nepřírozené a přirozené nepřátelské. Tvrdil, že by se měli snažit o návrat do své domoviny - do Afriky - a zde pak vytvořit svou vlastní kulturu a společnost. Během pěti let od Garveyho příjezdu získalo hnutí masovou podporu. UNIA měla téměř tři miliony následovníků - tedy přibližně jednu třetinu celé tehdejší černé populace na území Spojených států. Úspěch přinesla Garveymu hlavně tíživá sociální situace černochoů po první světové válce. V té době vrcholila černá migrace ze zemědělských oblastí jihu Spojených států do průmyslových center na severu země. Tam se tvořila obrovská chudá gheta nezaměstnaných černochoů, kteří přitom museli ze strany svého okolí čelit mnohdy horší rasové diskriminaci než na jakou byli zvyklí z jihu. Pogromy a lynčování byly na denním pořádku.

Musíme si uvědomit, že bílé obyvatelstvo severních měst nebylo předtím nikdy na tolik černochoů zvyklé a nevědělo, jak se s jejich náhlým přílivem vyrovnat. Většina severanů navíc už za občanské války zastávala názor, že otroctví je sice nevhodné moderní společnosti, ale že se černoši na nic jiného než na pěstování bavlny stejně nehodí a měli by proto zůstat tam kam „patří“ - na rozlehlých plantážích Jižní Karolíny a Virginie. Ani návrat válečných veteránů z Evropy nepřispěl k uklidnění situace - mnoho bílých vojáků našlo svá pracovní místa zabraná mnohem levnějšími černochoy.

Naopak černí vojáci byli dosud plni nadšení z rasové velmi tolerantního evropského prostředí. K vysazení černých oddílů v Evropě se váže jedna ilustrativní historika. Když je tam americké velení posílalo, zaslalo Francouzům oficiální notu, ve které jim nedoporučovalo nasazovat tyto divize do první linie. Hodí se prý jen k pomocným pracím, jako muzikanti, kuchaři nebo důstojníci sluhové. Francouzská generalita však trpěla zoufalým nedostatkem vojáků a proto neuposlechla doporučení a černochoy do přímých bojů nasadila. Jaké

bylo pak překvapení Američanů, když se černé divize vracely z Evropských bojišť s největším počtem vyznamenání za chrabrost na hlavu.

Opravdu nepřekvapí, že v takových podmínkách neměly charismatické Garveyho projevy nouzi o posluchače. Jeho stoupající popularita však probudila u americké vlády strach z černého povstání. V roce 1920 byla vládou státu New York ustavena zvláštní komise (Lusk Comitee), která měla vyzkoumat, zda jsou takové obavy opodstatněné. Ta ve své závěrečné zprávě konstatovala,

že Garveyho propaganda představuje vážné ohrožení americké státnosti a pokud bude ponechávána dále bez povšimnutí, může skutečně vyprovokovat rozsáhlé povstání. Zároveň otevřeně přiznala, že Garvey je obzvlášť nebezpečný pro svou přímou a oprávněnou kritiku americké společnosti. Jako řešení celé situace navrhla oslovit některou loajální černošskou organizaci a požádat ji o opoziční působení proti Garveyho UNIA. Také podala návrh diskreditovat Garveyho v očích jeho stoupenců, pokud to bude jen trochu možné.

Nezávisle na závěru komise byla v následujících letech odkryta účast UNIA v několika finančních skandálech. Zároveň byla důvěra v ní podkopávána cílenými útoky ze strany jiných černošských organizací. Pro rozsáhlé daňové úniky byl Marcus Garvey sám v roce 1927 vyhoštěn z USA zpět na Jamajku. Všechny tyto faktory vedly v důsledku k brzkému zániku UNIA. Je ale třeba říct, že na přímý zásah vlády při likvidaci UNIA v podstatě nic neukazuje. S největší pravděpodobností opravdu šlo o naprosto přirozený vývoj.

Ačkoliv byla ideologie UNIA nepokrytě rasistická a Garvey rozhodně nebyl nijak tolerantní člověk, musíme si přiznat, že vznik a rozvoj UNIA posloužil jako katalyzátor boje Afroameričanů za rovná práva. Garveyho například jako první šířil myšlenku „black is beautiful“ - černá barva je krásná. Do té doby totiž jakékoliv americké umění zpodobňovalo černochoy pouze jako ošklivé karikatury, bezduché opice nebo zvířata. Myšlenka „black is beautiful“ toto výrazným způsobem pomáhala změnit. A i když se Garvey díky svému vypjatému radikalismu izoloval jak od bílé společnosti, tak od černých intelektuálů, dokázal jako první podnítit široké hnutí odporu v do té doby pasivních černých masách.

Nicméně Garvey si možná neuvědomoval, že to byl právě jeho vypjatě rasistický postoj, který ho odsoudil k nezdaru. Jeho neochota spolupracovat s jinými, tolerantnějšími, aktivisty a excesy typu zvaní představitelů Ku-Klux-Klanu na sjezdy UNIA jeho skutečnému cíli - zlepšení sociálního postavení černochů - pouze škodily. UNIA musela tedy zaniknout právě proto, že byla pro mnoho svých stoupenců jenom prvoplánovou vzpourou proti bílé nadvládě a nemohla jim nabídnout dlouhodobě uskutečnitelnou perspektivu úspěšného odporu.

Po neúspěchu UNIA ustupuje nacionalistický akcent v černošských hnutích do pozadí. Třicátá a čtyřicátá léta se nesou v duchu širokého sociálního hnutí pracujících postižených ekonomickou krizí, které se v té době orientuje spíše na třídní boj než na zrovnoprávnění konkrétních etnik. Po vybědnutí z krize se v USA rozvíjí masové hnutí za občanská práva, které chce odstranit segregaci, tehdy pevně zakořeněnou součástí americké společnosti. I když toto hnutí dosáhlo obrovských úspěchů v soudních síních a podařilo se mu plně odstranit segregaci zákony, na faktické situaci obyčejných černých pracujících se mnoho nezměnilo. Jako reakce na takové zklamání opět obživla nacionalistická myšlenka. V padesátých, šedesátých a sedmdesátých letech ji můžeme nalézt snad nejvýrazněji v myšlenkovém směru „Black Power“.

Styl, názorovou základnu a rétoriku hnutí „Black Power“ poskytla snad nejnámější černá osobnost po Martinu Lutheru Kingovi - Malcolm X. Svou cestu k černému nacionalismu započal tehdy ještě jako Malcolm Little ve vězení, kde si odpykával dlouhý trest za sérii loupeží, kterými si v mládí vydělával na kokain. Poprvé se tu setkal s myšlenkami fundamentalistické organizace Nation of Islam (NOI). Oslovil jej jeden ze spoluvězňů, misionář této organizace. Malcolm se rozhodl vstoupit a na znamení své rozluky s bílou společností přestal používat své původní anglické příjmení. Krátce po propuštění z vězení se díky své vysoké inteligenci, charismatu a mimořádnému rétorickému nadání stal Malcolm X nejvýznamnějším kazatelem v NOI a jejím tiskovým mluvčím.

Ve svých cílech šel NOI částečně v Garveyho stopách - neakceptoval ve svých řadách bělochy a usiloval o vznik samostatného černého státu na americkém území, který by fungoval na islámských principech. Silná osobnost Malcolma X brzy začala přitahovat masy nových věřících. Nicméně

jeho rostoucí vliv mu vytvořil uvnitř organizace řadu nepřátel. Celá věc zašla tak daleko, že se ho pokusil odstranit sám vůdce NOI - Elijah Muhammad, kterého Malcolm do té doby pokládal za svého skutečného duchovního otce a dobrého přítele. Když navíc na světo vypluly sexuální skandály ve vedení NOI, hluboce dotčený Malcolm hledal duchovní útěchu v pouti do Mekky.

Ta zásadním způsobem ovlivnila jeho pohled na svět. Dříve byl přesvědčen, že jen rasově separovaný černý islám je ta pravá cesta. V Mekce se však náhle ocitl v prostředí, které nerozlišovalo mezi lidmi kvůli barvě pleti - všechny přece spojovala myšlenka islámu. Souznění s ostatními poutníky v něm zanechalo výrazné stopy. Po návratu do USA opustil NOI i svou dřívější radikální protibělošskou rétoriku a založil vlastní náboženskou organizaci Muslim Mosque Inc. Již nevolal po samostatném státě a aktivně přijímal pomoc bílých aktivistů. Ve svém boji se začal orientovat hlavně na lidská práva. V článku „Rasismus: Rakovina šířící Ameriku“ mimo jiné říká:

„Společným cílem dvaadvaceti milionů Afroameričanů je získat respekt jakožto lidské bytosti, na který mají všichni lidé od Boha právo. Náš společný cíl je získat lidská práva, které nám Amerika upírá. Nikdy nemůžeme získat občanská práva bez práv lidských. Nemůžeme být uznáváni jako občané, pokud nás nepovažují za lidské bytosti.“

Právě tímto přístupem Malcolm X vymezil cestu pozdějšímu hnutí „Black Power“ - oprostil se od dřívějšího vypjatého Garveyho rasismu a nacionalismu a zároveň se skvěle vyhnul pasti, do které upadlo hnutí za občanská práva. Pochopil, že Amerika využívá popírání lidské podstaty černochů jako záminky k jejich faktickému znovuzročení. Jako první se odvážil říct, že vskutku nezáleží zda vás nějaký ústavní soud označí za občana Spojených států, když vás bílá majorita stejně vnímá pouze jako domestikovanou zvěř.

Rovněž proto chápeme, proč Malcolm X a jeho následovníci nevyjímali násilí z prostředků, jak dosáhnout pokroku. Deklarace nezávislosti,

základ amerického právního systému, nám říká, že všichni lidé jsou si rovni a mají stejná práva, z nichž ta nejzákladnější jsou: právo na život, svobodu a právo hledat štěstí. Když společnost nebrání životy černochů, mají právo na sebeobranu. Jak řekl Malcolm X v Detroitu roku 1963: „Naše náboženství nás učí být moudřími. Být mírumilovnými, zdvořilými, poslouchat zákon a respektovat své bližní; pokud na tebe však tvůj bližní vztáhne ruku, postarej se ať skončí na hřbitově.“

Tento důraz na sebeobranu byl hlavním momentem vzniku snad nejslavnější organizace hnutí „Black Power“ - The Black Panther Party for Self-Defense (Strany černého pantera za sebeobranu). Tu založili v Kalifornském Oaklandu v říjnu roku 1966 Bobby Seale, Huey P. Newton a skupina jejich blízkých přátel. Na základě pozdního učení Malcolma X a také pod částečným vlivem maoismu se snažili revoluční cestou nastolit skutečnou ekonomickou, politickou a sociální rovnoprávnost. Přesně podle vzoru Malcolma X se nebránili spolupráci s aktivisty napříč etnickým spektrem.

Jejich hlavní činností byla propaganda, demonstrace a přímé akce proti rasistické bílé policii. Přispěli také významně ke zlepšení kvality života v černých ghetech, když organizovali solidární akce bezplatné distribuce potravin a ošacení. Rovněž zakládali centra bezplatné lékařské pomoci, která prováděla i plošné testování na srpkovitou anémii (tato dědičná choroba je tradiční metlou černých Američanů). Černí panterští také stáli u zrodu programu pro bezplatnou distribuci snídaní pro chudé černé děti. Mnoho z těchto jimi započatých aktivit je v chodu dodnes.

Není divu, že aktivismus a narůstající popularita Černých panterů se brzy stala trnem v oku bílého establishmentu. Jejich příklad inspiroval celé americké dělnické hnutí k vybičování úsilí a k vzájemné spolupráci. Americká FBI proto spustila speciální program COINTELPRO (counterintelligence program), jehož cílem bylo zlikvidovat Černé pantery a jejich příznivce. FBI se přitom neštilila ničeho - používala nejen obyčejné provokace, ale dokonce i chemické zbraně, podvržené dopisy a justiční a úkladné vraždy čelných představitelů vzrůstajícího se hnutí odporu. Existuje důvodné podezření, že COINTELPRO program stál za vraždou Martina Luthera Kinga v roce 1968, protože ten krátce před svou smrtí začal přestřelovat svou nenásilnou agendu a byl blízko přímého propojení s Černými pantery. Můžeme ho možná také hledat za atentátem na Roberta Kennedyho, který byl jedním z významných a vysoko postavených příznivců černého hnutí odporu.

FBI zapracovala kvalitně a skutečně se jí podařilo „Black Power“ rozbít a umlčet. Během osmdesátých let se vládě podařilo vytlačit jakákoliv hnutí obsahující prvek černého nacionalismu na samý okraj společnosti. Důležitým krokem vlády však nebyly pouze represivní opatření, ale rovněž použití pozitivní diskriminace, které odlákalo příslibem reformy potencionální příznivce radikálních řešení.

Černý nacionalismus tak ukončil svůj vývoj od Garveyho fašizujících tendencí ke komunistickým Černým panterům a stal se z něj myšlenkový směr, který ovlivnil černošské organizace přes úplně celé politické spektrum. Tím se zásadně odlišuje od nacionalismu jak jej známe z Evropského kontextu, kde je téměř výlučně spjatý s rasismem, xenofobií a pravice ideologiemi. V Americkém kontextu byl schopen stát se významnou hnací silou, která pomohla Afroameričanům vymanit se z bahna mentální podřízenosti. ★★

Kdo si vydrží UÇK?

Nelítostné bombardování Bělehradu a Prištiny silami NATO, které globální média přijímají jako humanitární mírovou misi, je daleko víc než porušení mezinárodního práva. Zatímco Slobodan Milošević je demonizován a zobrazován jako bezcitný diktátor, Kosovská osvobozenecská armáda (UÇK) je podporována coby důstojné národní hnutí bojující za práva etnických Albánců. Pravda je taková, že UÇK je vydržována organizovaným zločinem za tiché podpory Spojených států a jejich spojenců.

Veřejné mínění bylo pečlivě zmanipulováno způsobem, zavedeným v době bosenské války. Miliardy dolarů na balkánském trhu s narkotiky hrály ve skutečnosti klíčovou roli ve „financování konfliktu“ v Kosovu v souladu se západními ekonomickými, strategickými a vojenskými zájmy. Z bohaté dokumentace v záznamech evropských policejních sborů, zpracované v mnoha studiích, byly vazby mezi Kosovskou osvobozenecskou armádou (UÇK) a kriminálními syndikáty v Albánii, Turecku a ve státech Evropské unie západním vládám a zpravodajským agenturám známy už od poloviny devadesátých let. „Financování partyzánské války v Kosovu přináší zásadní otázky a nepřijemně zpochybňuje prohlášení o „etické“ zahraniční politice. Měl by Západ podporovat partyzánskou armádu, která se zdá být zčásti financována organizovaným zločinem?“¹⁾

Zatímco si vůdce UÇK potrášali rukama s ministryni zahraničí Spojených států v Rambouillet, Europol (evropská policejní organizace se sídlem v Haagu) „připravoval zprávu pro ministry vnitřní a spravedlnosti země Evropy ohledně spojení mezi UÇK a albánskými drogovými gangy.“²⁾ Mezitím globální média umně zpodobnila odbojnou armádu jako široce pojetého zástupce zájmů etnických Albánců v Kosovu.

Když byl vůdce UÇK Hashim Thaci jmenován hlavním vyjednavatelem v Rambouillet, stala se UÇK fakticky řídicí silou mírového procesu ve jménu etnických Albánců, a to i přes své spojení s obchodem s drogami. Západ potřeboval loutky z UÇK k formálnímu posvěcení dohody, která měla Kosovo přetvořit v okupované území pod jeho správou.

Je paradoxní, že Robert Gellbard, zvláštní americký vyslanec v Bosně, označil UÇK v loňském roce za „teroristy“. Christopher Hill, hlavní americký vyjednavatel a architekt dohody z Rambouillet, také „tvrdě kritizoval UÇK pro její údajný podíl na obchodech s drogami.“³⁾ Navíc necelé dva měsíce před jednáním v Rambouillet ministerstvo zahraničí Spojených států uznalo (na základě zpráv mise amerických pozorovatelů) podíl UÇK na znásilňování a vyhánění etnických Albánců: „...představitelé UÇK vyhrožovali vesničanům zabitím a spálením jejich domovů, jestliže se nepřipojí k UÇK (proces, který pokračuje i v době náletů NATO)... Obtěžování ze strany UÇK dostoupilo stupně, který obyvatele šesti vesnic v prostoru Stimlje dohnal na pokraj útěku.“⁴⁾

Západ podporuje „hnutí za svobodu“, spojené s obchodem s drogami, přičemž se zdá, že úmyslně obchází občanskou Kosovskou demokratickou ligu a jejího vůdce Ibrahima Rugovu, který vyzval k ukončení náletů a vyjádřil svou vůli jednat o mírovém řešení s jugoslávskými představiteli.⁵⁾ Stojí za připomenutí, že několik dní před jeho tiskovou konferencí, pořádanou 31. března 1999, UÇK oznámila, že Rugova (stejně jako tři další vůdci včetně Fehmiho Aganiho) byl zabit Srby.

Skryté financování „bojovníků za svobodu“

Vzpomínáte si na Olivera Northe a na aféru Contras? Situace v Kosovu se podobá tajným operacím CIA ve střední Americe, v Haiti a v Afg-

hánistánu, v nichž byli „bojovníci za svobodu“ financováni praním špinavých peněz. Od vypuknutí studené války si západní zpravodajské služby vypěstovaly složité vztahy s nelegálním trhem s drogami. Příklad za případem peníze z obchodu s drogami financují po proprání v mezinárodním bankovním systému utajené operace.

Podle Alfreda McCoye byl mechanismus utajeného financování vytvořen ve válce v Indočíně. V šedesátých letech byla Meova armáda v Laosu financována ochodem s narkotiky, což byla součástí vojenské strategie Washingtonu, namířené proti spojeným silám, které představoval Pateto Lao a neutrální vláda prince Suvany Poumy.⁶⁾

Mechanismus drogové politiky zavedený v Indočíně byl od té doby používán ve střední Americe a v karibské oblasti. „Rostoucí křivka dovozu kokainu do Spojených států,“ napsal novinář John Dinges, „sledovala téměř přesně příliv amerických zbraní a vojenských poradců do střední Ameriky.“⁷⁾

Armády v Guatemale a na Haiti, které CIA tajně podporovala, se prokazatelně podílely na dovozu narkotik na Floridu. A skandály Iran-Contra a Bank of Commerce and Credit International (BCCI) přinesly přesvědčivé důkazy o financování tajných operací skrze praní špinavých peněz. „Špinavé peníze“ byly recyklovány v bankovním systému - často pomocí anonymní společnosti - a staly se „tajnými penězi“, které bylo možné použít k financování nejrozumnějších odbojných skupin a partyzánských hnutí včetně nikaragujských Contras a afghánských Mudžahedínů. Podle reportáže časopisu Time z roku 1991: „Protože Spojené státy chtěly vybavit mudžahedínské vzbouřence v Afghánistánu útočnými raketami a další vojenskou technikou, potřebovaly plnou podporu Pakistánu. Do poloviny osmdesátých let se mise CIA v Islamabádu stala jednou z největších amerických zpravodajských základen ve světě. „Jestliže je BCCI pro USA takovou ostudou, že se přímé vyšetřování vůbec neprovádí, má to mnoho co dělat s tím, že se USA od jisté doby tváří, že obchod s heroinem v Pakistánu nevidí,“ řekl americký zpravodajský důstojník.“⁸⁾

Spojené státy a Německo si podávají ruce

Od počátku devadesátých let si Bonn a Washington podávaly ruce při vytváření oblastí zájmu na Balkáně. Jejich zpravodajské agentury přitom také spolupracovaly. Podle zpravodajského analytika Johna Witleyho byla tajná podpora armády kosovských rebelů společným podnikem CIA a Bundes Nachrichten Dienst (BND) (která dříve hrála klíčovou roli při instalaci pravcové nacionalistické vlády pod vedením Franjo Tudjmana v Chorvatsku).⁹⁾ Úkolu vytvořit a financovat UÇK se nejdříve chopilo Německo: „Používali německé uniformy, východoněmecké zbraně a byli zčásti financováni penězi z obchodu s drogami.“¹⁰⁾ Podle Witleyho se CIA posléze stala nástrojem výcviku a vybavení UÇK v Albánii.¹¹⁾

Tajné aktivity německé BND se shodovaly se záměry Bonnu rozšířit svůj „Lebensraum“ na Balkán. Před vypuknutím občanské války v Bosně aktivně podporovalo Německo a jeho ministr

zahraničí proces osamostatnění; „vynucovalo si kurz mezinárodní diplomacie“ a tlačilo své západní spojence k uznání Slovinska a Chorvatska. Podle organizace Geopolitical Drug Watch Německo i Spojené státy podporovaly (ač neoficiálně) vytvoření „Velké Albánie“, obsahující Albánii, Kosovo a části Makedonie.¹²⁾ Podle Seana Gervasiho se Německo snažilo mezi svými spojenci získat volnou ruku pro „dosažení ekonomické nadvlády v prostoru celé *Mittleurop*y.“¹³⁾

Podpora islámského fundamentalismu v Kosovské osvobozenecské armádě

„Skrytá agenda“ Bonnu a Washingtonu spočívala v aktivizaci národně-osvobozenecských hnutí v Bosně a v Kosovu s konečným cílem destabilizace Jugoslávie. Tento cíl byl realizován i záměrným přehlížením přílivu žoldnéřů a finančních prostředků z islámských fundamentalistických organizací.¹⁴⁾

Žoldnéři placení Saudskou Arábií a Kuvajtem bojovali v Bosně.¹⁵⁾ A bosenská situace se opakuje v Kosovu: Mudžahedínští žoldnéři z různých islámských zemí podle některých zpráv bojují v Kosovu s UÇK. Němečtí, turečtí a afghánské instruktoři trénují UÇK v taktice partyzánské války a diverze.¹⁶⁾

Podle zprávy Deutsche Press Agentur procházela finanční podpora pro UÇK z islámských zemí přes bývalého šéfa albánské Národní informační služby (NIS) Bashkima Gazidedeho.¹⁷⁾ „Gazidede, údajně pravověrný muslim, který uprchl z Albánie v březnu roku 1997, byl rok poté vyšetřován pro své kontakty s islámskými teroristickými organizacemi.“¹⁸⁾

Přísunovou cestou pro vyzbrojení „bojovníků za svobodu“ z UÇK jsou divoké hornaté hraniční oblasti Albánie s Kosovem a Makedonií. Albánie je rovněž klíčovým tranzitním bodem balkánské cesty obchodu s drogami, která zásobuje západní Evropu heroinem. 75% heroinu přicházejícího do Evropy je z Turecka. A velká část dodávek drog pocházejících z Turecka je dopravována přes Balkán. Podle americké Drug Enforcement Administration (DEA) „je odhadováno, že Turecko každý měsíc opustí 4 až 6 tun heroinu a směřuje (přes Balkán) do západní Evropy.“¹⁹⁾ Nedávná zpravodajská zpráva německé Federální kriminální agentury naznačuje, že „etničtí Albánci jsou dnes při distribuci heroinu do cílových západních zemí vůdčí skupinou.“²⁰⁾

Praní špinavých peněz

Zločinné syndikáty potřebují ke svému dalšímu vzkvétání přátele na vysokých místech. Pašerácké kruhy, údajně napojené na turecký stát, mají řídit dopravu heroinu přes Balkán a „úzce spolupracovat s dalšími skupinami, s nimiž mají politické nebo náboženské vazby“, včetně zločineckých skupin v Albánii a v Kosovu.²¹⁾ Vzniká nové globální finanční prostředí, ve kterém si skryté a mocné politické lobby spojené s organizovaným zločinem pěstují vztahy s vůdčími politickými osobnostmi a s úředníky vojenských a zpravodajských struktur.

Obchod s narkotiky využívá pro propírání obrovského množství špinavých peněz banky s dobrou pověstí. Přes svou vlastní výhodnou neúčast na pašeráckých akcích jako takových sbírají mocné bankovní kruhy diskrétně - zčásti v Turecku, ale především v západní Evropě - tučné provize z propírání špinavých peněz, jejichž hodnota se počítá na mnoho miliard dolarů. Tyto kruhy mají eminentní zájem i na zajištění nerušených dodávek drog na západoevropské trhy.

Albánská spojka

Pašování zbraní z Albánie do Kosova a Makedonie začalo na počátku roku 1992, když se k moci dostala Demokratická strana v čele s prezidentem Sali Berishou. O slovo se přihlásila rozpínavá šedá ekonomika a pašeráctví. Magický trojúhelník obchodu s topnými oleji, zbraněmi a narkotiky byl vytvořen především embargem, které na Srbsko a Černou Horu uvalila mezinárodní komunita, a blokádu Makedonie ze strany Řecka.

Průmysl i zemědělství se v Kosovu zhroutily po té, co MMF v roce 1990 uvalil na Bělehrad svou smrtelnou „ekonomickou medicínu“. Embargo bylo uvaleno na Jugoslávii. Etničtí Albánci a Srbové se v důsledku toho ocitli ve stavu nezměrné chudoby. Hospodářský kolaps pak vytvořil prostředí, které podporovalo vzestup nezákonného obchodu. V Kosovu se (podle západních zdrojů) míra nezaměstnanosti vyšplhala k závratným 70 procentům.

Chudoba a hospodářský kolaps exacerbovaly doutnající etnické napětí. Tisíce nezaměstnaných mladíků, „adolescentů kolem dvacítky“, rekrutovaných ze zbídačeného obyvatelstva, byly povolány do řad UČK.²¹⁾

V sousední Albánii zatím tržní reformy prováděné od roku 1992 vytvořily podmínky vhodné pro prorůstání státních institucí se zločinem. Peníze z obchodu s drogami byly propírány rovněž ve známých albánských pyramidových hrách, které jako houby po dešti vyrůstaly pod vládou bývalého prezidenta Sali Berishy (1992-1997).²²⁾ Tyto obšurní investiční fondy byly nedílnou součástí ekonomických reforem vnucovaných Albánii jejími západními věřiteli.

Narkobaroni v Kosovu, Albánii a v Makedonii (spojení s italskou mafií) se staly novými ekonomickými elitami, často spojenými s obchodními zájmy Západu. Finační efekt z obchodu s drogami byl pak využíván pro financování dalších nezákonných aktivit (a naopak) včetně rozsáhlého obchodu s prostitutkami mezi Albánií a Itálií. Albánské zločinecké skupiny, operující v Miláně, „nabýly v obchodu s prostitutkami takové moci, že překonaly i Kalábrije co do síly a vlivu.“²⁴⁾

Uplatňování „silné ekonomické medicíny“ pod vedením institucí Bretton Woods, sídlících ve Washingtonu, přispělo ke zhroutilosti bankovního systému Albánie a urychlilo kolaps celé albánské ekonomiky. Z výsledného chaosu pak při pečlivém budování svých pozic těžily americké a evropské nadnárodní organizace. Několik západních společností, zabývajících se obchodem s pohonnými hmotami a topnými oleji, mezi nimiž nechyběly Occidental, Shell a British Petroleum, upřelo svůj zrak na hojně a neprozkoumané zásoby ropy v Albánii. Západním společnostem neunikly ani rozsáhlé albánské zdroje chromu, mědi, zlata, niklu a platiny... Adenaurova nadace na pozadí své činnosti lobovala pro zájmy německých těžařů.²⁵⁾

Berishův ministr obrany Safet Zoulali (obviňovaný z podílu na nelegálním obchodu s narkotiky a s topnými oleji) byl tvůrcem dohody s německou společností Pressaug (na základě které jí bylo předáno řízení albánských chromových dolů) na

úkor konkurenční nabídky konsorcia Macalloy Inc. spojeného s Rio Tinto Zimbabwe (RTZ) pod americkým vedením.²⁶⁾

Velké množství narkodolarů bylo použito k financování privatizačních programů, které vedly k převedení státních aktiv do rukou mafie. V Albánii byla v důsledku privatizačního programu téměř přes noc vytvořena nová třída vlastníků, pevně oddaných myšlence „volného trhu“. V severní Albánii se překrývala s rodinnými klany Gvegů, spojenými s Demokratickou stranou.

Pod vedením Demokratické strany a v době, kdy úřad prezidenta zastával Sali Berisha (1992-97), vytvořily klany Gvegů na severu Albánie s podporou západních bankovních kruhů největší z pyramidových investičních fondů, VEFA Holdings. V roce 1997 byla VEFA v Itálii vyšetřována pro své spojení s mafií, která ji údajně využívala k praní velkého množství špinavých peněz.²⁷⁾

Podle jedné tiskové zprávy (založené na zpravodajských zdrojích) se vysoce postavení pracovníci státní správy, včetně členů vlády a příslušníků tajné státní policie SHIK, v době Berisova prezidentství účastnili obchodu s drogami a nelegálního dovozu zbraní do Kosova:

„Obviněni jsou velice vážná. Drogy, zbraně, pašované cigarety, to všechno prochází rukama společnosti Shqiponja, veřejně provozované vládoucí Demokratickou stranou. V průběhu roku 1996 (byl obviněn) ministr obrany Safet Zoulali z využívání svého úřadu k podpoře nelegálního obchodu se zbraněmi, s ropou a s pašovanými cigaretami. Narkobaroni z Kosova. Operují v Albánii zcela beztrestně a organizace transportu většiny heroinu a dalších drog, směřujících z Makedonie a Řecka přes Albánii do Itálie, je přisuzována státní tajné policii SHIK. Zpravodajci jsou přesvědčeni, že hierarchie řízení nelegálního obchodu vede až na nejvyšší místa a ve svých zprávách bez zábrán jmenují konkrétní ministry.“²⁸⁾

Obchod s narkotiky a zbraněmi zvesela kvetl přesto, že od roku 1993 se na albánsko-makedonské hranici nacházel početný kontingent amerických jednotek, který byl vybaaven plným mandátem k dohlížení na dodržování embarga. Západ dělal, že nic nevidí. Zisky z prodeje ropy a drog byly využity k pořízení zbraní (často formou naturální směny): „Dodávky ropy do Makedonie (obcházející řecké embargo (1993-94)) mohou být využívány k zakrytí obchodu s heroinem, stejně jako dodávky kalašnikovů albánským 'bratřům' v Kosovu.“²⁹⁾

Severní kmenové klany si rovněž vytvořily vazby na italské zločinecké syndikáty.³⁰⁾ Ty pak na oplátku sehrály klíčovou úlohu při pašování zbraní přes Jadran do albánských přístavů Dures a Valona. Na počátku, v roce 1992, představovaly výzbroj dodávanou do Kosova především malé zbraně, např. samopaly AK-47 Kalašnikov, kulometry RPK a PPK, těžké kulometry ráže 12,7 mm atd.

Probíhající obchod s narkotiky pak umožnil UČK rychle vytvořit sílu asi 30 tisíc vyzbrojených mužů. V nedávné době UČK získala pokročilejší zbraňové systémy včetně protiletadlových a protitankových raket. Podle Bělehradu část peněz na nákupy přišla přímo od CIA „prostřednictvím tzv. Vlády Kosova se sídlem v Ženevě. Její kancelář ve Washingtonu zaměstnává reklamní firmu Rudder Finn - notorický zdroj pomluv vlády v Bělehradě.“³¹⁾

UČK rovněž získala techniku pro elektronické sledování, která jí umožňuje přijímat ze satelitů NATO informace o pohybu jugoslávské armády. Výcvikový tábor UČK v Albánii je údajně „zaměřen na výcvik v obsluze těžkých zbraní - granátů nesených raketami, děl střední ráže, na použití tanků a transpoterů, na komunikaci, velení a řízení.“³²⁾ (Podle jugoslávských vládních zdrojů.)

Rozsáhlé dodávky zbraní armádě kosovských rebelů jsou zcela v souladu s geopolitickými cíli Západu. Není překvapující, že kolem obchodu se zbraněmi a drogami v Kosovu existuje v mezinárodních médiích „ohlušující mlčen“. Slovy zprávy organizace Geopolitical Drug Watch z roku 1994: „doprava (drog a zbraní) je posuzována podle svých geostategických důsledků... V Kosovu doprava drog a zbraní sytí geopolitické naděje i obavy...“³³⁾

Základy dnešního osudu Kosova byly vědomě položeny již před podepsáním Daytonské dohody v roce 1995. NATO uzavřelo nezdravý „sňatek z rozumu“ s mafií. Na svá místa se dostali „bojovníci za svobodu“ a obchod s narkotiky umožnil Washingtonu a Bonnu „financovat válku v Kosovu“ s konečným cílem destabilizovat bělehradskou vládu a znovu zkolonizovat Balkán. Výsledkem je zničení celé země. Západní státy, které se účastnily operace NATO tak nesou velké břímě odpovědnosti za smrt civilistů, za zbídačení etnického albánského i srbského obyvatelstva a za utrpení těch, kteří byli v důsledku bombardování brutálně vyhnáni z měst a vesnic v Kosovu. ★★

Poznámky:

- 1) Roger Boyes a Eske Wright: „Drugs Money Linked to the Kosovo Rebels“, The Times, Londýn 24. března 1999.
- 2) Tamtéž.
- 3) Philip Smucker a Tim Butcher: „Shifting stance over KLA has betrayed Albanians“, Daily Telegraph, Londýn 6 dubna 1999.
- 4) KDOM Daily Report, vydaná Úřadem pro záležitosti Evropy a Kanady (Bureau of European and Canadian Affairs), ministerstvo zahraničí Spojených států, Washington, DC, USA, 21. prosince 1998. Zpracováno EUR/SCE (202-647-4850) z denních zpráv zástupce Spojených států v Kosovské misi diplomatických pozorovatelů (Kosovo Diplomatic Observer Mission), 21. prosince 1998.
- 5) „Rugova, sous protection serbe appelle a l'arret desraides“, Le Devoir, Montreal, 1. dubna 1999.
- 6) Viz Alfred W. McCoy: „The Politics of Heroin in Southeast Asia“, Harper and Row, New York 1972.
- 7) Viz John Dinges: „Our Man in Panama - The Shrewd Rise and Brutal Fall of Manuel Noriega“, Times Books, New York 1991.
- 8) „The Dirtiest Bank of All“, Time s. 22, 29. července 1991.
- 9) Truth in Media, Phoenix, 2. dubna 1999. Viz rovněž Michel Collon: „Poker Menteur“, EPO, Brusel 1997.
- 10) Citováno v Truth in Media, Phoenix, 2. dubna 1999.
- 11) Tamtéž.
- 12) Geopolitical Drug Watch č. 32 s. 4, červen 1994.
- 13) Sean Gervasi, „Germany, US and the Yugoslav Crisis“, Covert Action Quarterly, č. 43, zima 1992-93.
- 14) Viz Daily Telegraph, 29. prosince 1993.
- 15) Další podrobnosti viz Michel Collon: „Poker Menteur“ s. 288, EPO, Brusel 1997.
- 16) Truth in Media, „Kosovo in Crisis“, Phoenix, 2. dubna 1999.
- 17) Deutsche Presse-Agentur, 13. března 1998.
- 18) Tamtéž.
- 19) Daily News, Ankara, 5. března 1997.
- 20) Citováno v Boyes and Wright, c.d.
- 21) ANA, Atény 28. ledna 1997, viz také Turkish Daily News, 29. ledna 1997.
- 22) Brian Murphy, „KLA Volunteers Lack Experience“, The Associated Press, 5. dubna 1999.
- 23) Viz Geopolitical Drug Watch č. 35 s. 3, 1994, viz také Barry James: „In Balkans, Arms for Drugs“, The International Herald Tribune Paris, 6. června 1994.
- 24) The Guardian, 25. března 1997
- 25) Další podrobnosti viz Michel Chossudovsky: „La crisi albanese“, Edizioni Gruppo Abele, Turín 1998.
- 26) Tamtéž.
- 27) Andrew Gumbel: „The Gangster Regime We Fund“, The Independent, 14. února 1997, s. 15.
- 28) Tamtéž.
- 29) Geopolitical Drug Watch č. 35 s. 3, 1994.
- 30) Geopolitical Drug Watch č. 66 s. 4, 1994.
- 31) Citováno ve Worker's World, 7. května 1998.
- 32) Viz jugoslávská vláda na <http://www.gov.yu/terrorism/terroristcamps.html>
- 33) Geopolitical Drug Watch č. 32 s. 4, červen 1994.

Michel Chossudovsky
Department of Economics, University of Ottawa
Ottawa, K1N6N5, Canada
e-mail: chossudovsky@sprint.ca

Michel Chossudovsky je profesorem ekonomie na univerzitě v kanadské Ottawě. Je autorem knihy „Globalization of Poverty, Impacts of IMF and World Bank Reforms“ („Globalizace chudoby - důsledky činnosti MFF a reforem světového bankovníctví“), vydané nakladatelstvem Penang and Zed Books v roce 1997 v Londýně.

Lidé jsou všichni

Předem chci autorům i zúčastněným poděkovat za rozhovor s indiánskou kapelou Blackfire, který vyšel pod názvem „Odpověď je v každém z nás...“ v letošním čísle časopisu A-kontra 2/2003. Rozhovor, jakož i jeho teoretický úvod, byl poměrně rozsáhlý a velmi dobrý. Ale možná i ta jeho rozsáhlost mě dovedla k tomu, abych se pokusil reagovat na některá, podle mě nepřesná tvrzení, která text obsahoval. Paradoxně totiž právě rozsáhlost tohoto textu mi zřejmě byla i na škodu. Hned vysvětlím. Rozebíraná témata by si jistě zasloužila studii minimálně rozsahu klasické knihy, a proto se mi zřejmě zdálo, že i přes již zmiňovanou rozsáhlost textu, byly některé informace v rozhovoru obsažené pouze „nakousnutý“ a nedotáhnuty do konce či do určité míry zkruseny - nejsem schopen posoudit, zda za to můžou autoři otázkami nebo odpověďmi či koneckonců „pouze“ překlad?

Na úvod musím podotknout, že jsem zažil v Praze dva koncerty Blackfire, a že se mi oba velmi líbily. Méně už se mi líbily tzv. doplňkové akce, které těmto tzv. „etno“ (i když samozřejmě Blackfire produkují spíše muziku, ke které by se hodil více název hard core, ale nechci škatulkovat) koncertům většinou předcházejí. Tlachání „znalců“ indiánské problematiky mi bylo v tomto případě značně proti srsti. Docela rád bych věděl, co by na vyřčená slova říkali sami Blackfire, kdyby jim samozřejmě rozuměli. Ještě štěstí, že česky neumějí, protože by se zřejmě zhrozili. Známa odbornice na život indiánů, jejíž zřejmě jedinou kvalifikací je to, že byla někdy někde v americké indiánské rezervaci na dovolené (to já mám kvalifikaci úplně stejnou, protože jsem nikdy nikde nebyl - alespoň ale nikomu nekážu své pocity a domněnky a nevydávám je za fakta), a že se umí pěkně „zhulit“ (což ostatně dokázala i před koncertem na pražské Papírně), totiž svá pozorování vydávala za fakta, v čemž spatřuji velký dezinterpretační problém. Nemám nic proti Leonardu Peltierovi, naopak s ním plně sympatizuji a též si přeji jeho konečné propuštění z vězení (stejně jako paní Halka), do kterého byl poslán s trestem, který vyšel z nespravedlivého a zcela zmanipulovaného procesu - ostatně jeho kauzou jsme se již podrobně zabývali v jednom ze starších čísel našeho časopisu. Ovšem některé osoby, které se v kauze Leonarda Peltiera angažují, mu dělají spíš medvědí službu. Ale ani můj pocit sounáležitosti a solidarity s lidmi, na kterých v tomto případě (a kolik takových případů známe a ještě o kolik víc jich neznáme - na indiánech či jiných, v USA či kdekoli jinde, nyní či v minulosti) páchá bezprávím a nespravedlností americká vláda a justice, mi nemůže zabránit v kritickém pohledu na ně samé, jakož i na tzv. „jejich věc“. Samozřejmě se tím nesnažím a ani nechci bagatelizovat vinu hlavního viníka všech těchto problémů, bezpráví a nepravdy - kapitalismu.

Původní obyvatelé?

Samotný termín „původní obyvatel“ té či oné oblasti či země je už sám o sobě značně problematický. A tak jako se dnes nedá spolehlivě nikde na světě určit kdo kde byl dřív a kdo má tedy větší právo na obývání té či oné oblasti či území, nedá se ani stoprocentně určit, zda původní obyvatelé jsou skutečně ti nejpůvodnější - to už je pak skutečně doména mýtů (termínu, kterému se sami tak brání) a víry, nikoliv faktů. A vyvozovat z takového problematického tvrzení nějaká práva, což bohužel ale členové kapely dělají, je samozřejmě také více než problematické. A kromě toho si také Jeneda Benally (basistka Blackfire) poněkud plete dějepis s antropologií. Ano, dějepis, čili historii, píše vítězové a ne poražení, kolonizátoři a ne porobení, ale antropologie pracuje s fakty a ne s historickými subjektivními tezemi.²⁾

Proto by mě třeba zajímalo, na čem staví Jeneda své tvrzení o tom, že není pravda, že předci tzv. indiánských obyvatel Ameriky přišli z Asie tehdy suchou Beringovou úžinou. A že Kryštof Kolumbus neobjevil Ameriku? Ale jistěže ji

objevil - objevil ji pro kolonizaci, i když tam podle nejnovějších výzkumů (a tady vědě věříte?) doplnil až nějaký čas po prvních Evropanech či Afričanech. A proč se vlastně tak bráníte tomu, že by jste taky náhodou nemuseli být těmi původními obyvateli amerického kontinentu? To se tak moc štítíte či bojíte vlastní zidealizované a zmyšlené minulosti? Vždyť je docela dobře možné, a některé archeologické vykopávky to i potvrzují³⁾, že tak

jako jsme my Evropané vás (teď myslím idiány obecně a ne konkrétně váš národ - Diné (Navajo)) zkolonizovali a téměř vyhladili, vy jste v dávno zapomenuté minulosti něco obdobného provedli těm vašim „původním“ obyvatelům vámi zkolonizovaných území? Myslíte si, že to, co bylo naprosto běžné v té známější⁴⁾ historii Evropy a Asie, se na americkém kontinentu dít nemohlo?

A proč Clayton Benally (druhý ze tří sourozenců muzikantů - bubeník Blackfire - v kapele hraje kromě jeho sestry, již zmiňované Jenedy, ještě kytarista Klee Benally - na dotazy odpovídali všichni tři Blackfire) tvrdí, že „...příběhy a fakta, na nichž se zakládají antropologické studie jsou často vymyšlené“? Nemluví spíše o antropologii první poloviny 20. století, právě ovlivněnou jednotnými školami? Zná vůbec současné výzkumy? A proč sami indiáni mnohdy jakékoliv terénní výzkumy bojkotují a znemožňují? Jenom kvůli tradicím? Lidé se nedozví pravdu o vás ani o vaší historii, pokud se jí sami nebudete snažit také hledat, Claysone. Ale skutečně hledat (pokud jí teda hledat vůbec chcete?) a ne si ji pouze přetvářet k obrazu svému. Píšete snad vlastní dějiny proto, že jsou vám třeba ty skutečně nepřijemné?

Obhajoba vědy

Současná kulturně-sociální antropologie jako vědecká disciplína rozhodně netrpí etnocentrismem. Věda ostatně ani není výmysl evropské civilizace. Již mnoho starých národů a civilizací rozvíjelo nejrůznější vědecké disciplíny - např. staří Číňané, Indové, Peršané, Sumerové, Babylóňané, Asyřané, Egypťané, ale i třeba Inkové a Aztékové na americkém kontinentě v předkolumbovské době. Věda nyní spíše působí univerzalisticky - lidstvo vědění spíše spojuje než rozděluje - bez ohledu na etnický původ. Diskriminují systémy - politické, hospodářské nebo třeba školské, ale ne věda. Ta je sice na těchto systémech existenčně závislá, ale ideově zůstává téměř absolutně svobodná.

Ublíženecký pohled na sebe, na vlastní tragédii, či lítost a nekritické nahlížení na tragédie jiných totiž nezřídka vede k idealizaci, k idealizování si sebe sama i svých blízkých. Ostaně ani ten tzv. „superindián“ (jak ho zmiňuje Jeneda) není zas tak úplně originálním výmyslem Hollywoodu - termín „ušlechtilý divoch“ totiž používal v Evropě už v 18. století francouzský filozof, spisovatel a historik Voltaire. A o těch tzv. „kovbojkách“ už ani nemluvíme - to byly záležitosti poplatné době vzniku, tj. ideologiím, ať už indiáni byli ti zlí či hodní. A „westernový“ filmový žánr už vlastně s jakýmkoliv reálným pohledem na indiány nemá nic společného. Je ovšem dobře, že už konečně vznikají filmy o indiánech od indiánských režisérů - ty konkrétní osobní příběhy, jak je zmiňuje Jeneda. U nás už jsme mohli například vidět „Kouřové signály“ v televizi, „Staré kůže“ v kině (v rámci letošního Febiofestu) - oba od indiánského režiséra Chrise Eyrea, oba vlastně individuální příběhy z Lakotských rezervací. Nebo velmi povedený snímek „Laňka“ (též na letošním Febiofestu) režiséra Randy Redroda, o vyrovnávání se napul čerokijského mladíka s vlastní identitou. Ovšem úplně bych nezatracoval ani některé z těch novějších a modernějších hollywoodských velkofilmů, na kterých se mimochodem také často podíleli sami indiáni, a to nejen pouze v rolích herců či komparzistů. Tyto velkofilmy můžou, narozdíl od nízkorozpočtových zobrazení současné nebo nedávné individuální indiánské minulosti, vcelku kvalitně a věrohodně pracovat i s velkými tématy tragické indiánské historie. A najdeme mezi nimi i řadu velmi kvalitních titulů - *Mise, Černé roucho* nebo například *Přetržený řetěz*. Za zmínku rozhodně stojí i dokumentaristika. „Běloch“ Robert Redford, bývalá hollywoodská star, třeba natočil výtečný dokument „Peltier: Oglalský incident“, který se nám snaží co nejvěrohodněji (tím, že dává prostor oběma stranám) vykreslit co předcházelo (tzv. boje o Wounded Knee v roce 1973⁵⁾), ale především co následovalo celé té tragické události odehrávající se v rezervaci Pine Ridge. Informace z tohoto filmu jsem ostatně použil již zhruba před dvěma lety v článku v Akci číslo 3.

Z extrému do extrému

Na idiány bylo zpočátku a velmi nelichotivě nahlíženo jako na zvířata. Podle mnohých evropských teologů nebyli křesťané, tudíž nemohli mít duši, a proto nebyli lidmi. A i když třeba tento spíše protestantský⁶⁾ (ano ti protestanté, kteří proti katolíkům bojovali za větší náboženské svobody, se pak sami chovali ještě ortodoxněji), pohled nesdílela ostatní katolická Evropa⁷⁾, oběma typům křesťanství šlo kromě ekonomické kolonizace také o christianizaci místních „nevěrců“. Takže ti, co se snažili zachovat si svou víru, byli vražděni a zotročováni stejně katolíky jako protestanty. Rozdíl byl v tom, že katolíci misionáři se o pokřesťanství alespoň snažili a o své ovečky se pak dovedli i náležitě starat, jako třeba jezuitští misionáři v jižní Americe, kteří mnohdy ve svých misijních oblastech vytvářeli sice katolické, ale víceméně svobodné indiánské komunity - tzv. státy ve státě.

To se pak také jezuitům stalo osudné - zámožské řádové misie byly papežem na nátlak světských panovníků i konkurenčních řádů zrušeny a jezuitští misionáři byli deportováni zpět do Evropy.

S nástupem evropského romantismu se začínal měnit i pohled na domorodce. Ze zvířát se stávají primitivové. Ne ovšem v tom negativním slova smyslu. Primitivové proto, že v romantických vizích představují to dobré jádro lidského rodu negativně deformovaného pokrokem evropské civilizace. Ušlechtilí divoši najednou představují ten nejušlechtlejší prapůvod veškerého modernímu vědeckými objevy a výdobytky zdegenerovaného lidstva. Ze zvířát se najednou stává cnostná kolébka lidství. Tento pohled ovlivnil i vznikající novou vědu - antropologii. Proto některé starší antropologické školy (většinou žáci a následovníci nějakého významného antropologa) nelze brát z dnešního pohledu zcela do důsledků.

No a postupem času se konečně namísto extrémních pohledů začíná prosazovat chťení po co nejvěrohodnějším a nejpravdivějším poznání reality. Ona vlastně ta současná či nedávno minulá realita tzv. přírodních národů toho mnoho vypovídá také o nás. Jestliže totiž ještě dnes říkáme, že některé skupiny lidí žijí třeba na úrovni paleolitu⁹⁾, domníváme se, že vlastně způsob jejich života toho mnohé vypovídá samozřejmě o tom jak žijí oni teď, ale i o tom, jak jsme v dávné minulosti žili my všichni. Proto chceme poznat realitu jejich životů a ne žádné zkreslené báčorky, abychom se tak dozvěděli alespoň takto zprostředkovanou pravdu o naší vlastní minulosti. A i když čas od času se ještě i dnes setkáváme s výtvory tzv. revisionistické¹⁰⁾ (především) literatury, zdá se mi, že současné úhly pohledů - prezentované právě současnou kulturně-sociální antropologií - patří k těm nejzdravějším, nejpochybnějším, ale i nejobjektivnějším.

Všichni jsme totiž lidé a podstata našeho chování je, i přes kulturně-sociální mnohočetnost, rozmanitost a rozdílnost, zřejmě založena na univerzálně platných principech. To, že v tomto případě, v této historické etapě, Evropané kolonizovali americký kontinent a násilně mu vnutili svoji kulturu i ideologii, bylo dáno především jejich zjevnou technologickou převahou. Žádná domnělá kulturní či biologická nadřazenost u tom nehrála roli. Šlo z velké části o vyšší efektivitu srovnatelných činností (např. vojensství či zemědělství) souvisejících právě s kvalitnějším technickým zázemím, a z určitých konkrétních situacích sehnala svou roli také náhoda (tak jako ostatně v celé lidské historii) - taktické využití chyb a slabostí protivníka - viz dobytí mocných říší Aztéků a Inků španělskými conquistadory.¹¹⁾ Pravdou zřejmě je, že k takovéto či obdobné kolonizaci by dojit dřív nebo později muselo - to bylo dáno všeobecným vývojem na obou kontinentech, ve světě. A bylo by i mylné domnívat se, že v případě opačných pozic a technologické převahy indiánských civilizací, by si ony nechaly ujit příležitost a podobným způsobem by nekolonizovaly evropský či nějaký jiný kontinent. Mnoho důkazů o tom najdeme i v mnohem menších, přesto ale genocidách, válkách či prostě jenom nenávisťech indiánských civilizací a národů mezi sebou - viz třeba irokézská genocida národa Mohykanů nebo vzajemně nenávisť různých národů, které ostatně dobyvatelé umně využívaly, aniž ji museli umně vyvolávat (např. dobývání říše Aztéků za pomoci jimi zotročovaných národů, anglicko-francouzská válka v Severní Americe, kdy na každé ze stran bojovaly mezi sebou tradičně zneprátené kmeny, či tzv. „indiánské války“ vedené armádou Spojených států proti „vzpurým“ a nepodajným národům za pomoci indiánských stopařů ze znepráteného kmene, který byl v minulosti většinou vystaven nájezdům nyní pronásledovaného

kmene). Mnoho národů také prostě a jednoduše Evropany vítaly jako osvoboditele od nadvlády mocnějších indiánských sousedů, ochotné s nimi spolupracovaly, z čehož měly samozřejmě i prospěch, a než si stačily uvědomit, komu vlastně pomáhaly, bylo už většinou pozdě. A i dodnes se mezi indiány vytvářejí elity - někde uměle (viz např. spolupráce indiánských pohlavárů - kmenové správy - s vládou USA při správě rezervací) - jinde přirozené, které jsou některým národům cizí, ale některým zase ne. A i když třeba konkrétně (viz odpovědi v rozhovoru) u národa Diné (Navajo) se nikdy v sociální struktuře nevyskytoval status formálního vůdce¹²⁾, u mnoha jiných indiánských národů tomu tak bylo. Na severoamerické (i kterékoli jiné a nejenom) indiány, což ostatně v rozhovoru potvrzuje i Clayton, nelze totiž hledět jako na jeden jednotlivý národ. Rozdíly (hlavně kulturní a jazykové) mezi kmeny, které žily třeba v bezprostředním sousedství, byly často tak obrovské, že si mnohdy navzájem ani nerozuměly, proto si třeba vytvořili z filmů známou posunkovou řeč. Na poměrně malém území totiž žilo velké množství národů hovořících jazykem nepoměrně velkého počtu jazykových skupin a podskupin.

Vznik a vývoj Spojených států

Politika tzv. „dobývání Divokého západu“ byla od začátku až do dnešních dnů jedna z největších genocid, a to nejen amerických dějin. A na této politické tezi byly vlastně celé USA i jejich principy a ideologie založeny. Lze se tedy potom vůbec divit tomu, co dnes provádí masový vrah George W. Bush včele tohoto státu? Ne! On pouze navazuje na tradici formovaných již od vzniku samotných Spojených států. Dokud bude tento stát existovat, dokud budou existovat vůbec nějaký stát, nebude žádný člověk na této planetě doopravdy volný a svobodný.

Ale aby skutečně nedošlo k omylu opakují - toho, co se mi na celém rozhovoru nelíbí a co kritizuji, je minimum. S tou rozhodně větší částí se plně ztotožňuji (viz např. vtipný citát E. Goldman v pasáži rozhovoru na téma gender nebo rozdílný přístup státní moci v příkladě se založením požárů) nebo ji podporuji i navíc je v celém článku také mnoho zajímavých (o vnímání antiglobalizačního hnutí), poučných či podnětných pasáží - některé z těchto podnětů mě inspirovaly i k mému v zásadě pozitivnímu, leč kritickému pohledu. Škoda jen, že v rozhovoru chyběla jakákoliv zmínka o AIM (Americké indiánské hnutí), důležité organizaci sjednocující severoamerické indiány především na politickém a nikoliv národnostním základě. ★★

Poznámky:

- Vysvětlění nadpisu „Lidé jsou všichni“: Sami sebe „lidmi“ nazývala a nazývá ve svých jazycích drtivá většina všech národů i národů na celé zemi.
- 1) Když Klee v rozhovoru tvrdí, že dějiny Navajo nejsou mýty, ale spíše tradiční dějiny, není to vlastně to samé - subjektivní pohled na vlastní minulost? Vždyť kolikrát i ty oficiální dějiny byly přepracovávány po zjištění, že ty tzv. fakta, na kterých stojí, jsou přinejmenším zkreslená. A kolik problematických míst v nich pořád nacházíme. Dějiny, tak jako mýty, mají mnoho různých vykladačů.
  - 2) Antropologické či archeologické (tyto dva vědní obory k sobě mají konkrétně v americkém pojetí vědy velmi blízko) výzkumy pracují s mnoho let získávanými daty, které mnohokrát prověřují i vzájemně srovnávají. Historie není věda, a proto snáze podléhá ideologickým i jiným nánosům či zkreslením. Ale antropologie a archeologie vědy jsou. To znamená, že pracují se sebranými fakty (která se získávají mnohaletým terénním výzkumem), nesmí záměrně ignorovat či podcenit žádnou i sebenepříjemnější skutečnost a hlavně nesmí mít jakkoliv stanovený cíl výzkumu. I ve fázi zpracování a následného nezbytného porovnávání sebraných faktů je třeba se co nejvíce oprostít od subjektivity. Ale jelikož se v této fázi již chťe nechtě subjektivní názor projevuje, jsou výstupní výsledky výzkumu prezentovány pouze jako jedno z možných východisek, pouze jako jedna z více teorií - to je praxe i amerických univerzit. A v současnosti neexistuje už ani jednotný metodologický přístup (dříve se v určitém období praktikoval pouze např. evolucionistický přístup, což také

- přispívalo k dezinterpretacím při vyhodnocování dat) k těmto vědním disciplínám. To podporuje co největší objektivitu při vědeckém výzkumu, ale hlavně to neznamená pouze jediné východisko, jediný výstup, jedinou teorii.
- 3) V některých částech Ameriky byly objeveny hroby s kostrami lidí se zjevnými europoidními rysy několik tisíc let staré - nemohou tedy pocházet ani od novodobých kolonizátorů ani od dřívějších Kolumbových předchůdců - např. Vikingů.
  - 4) A co teprve v té méně známé, neznámé či vůbec v historii celého lidstva - viz kromaňonci vs. neandrtálcí. Předpokládá se, že tzv. kromaňonci čili moderní lidé, naši přímí (výzkumy DNA to dokazují) předchůdci, při svém vítězném tažení světem své soky spíše masakrovali a vyvraždovali (a proč by to vlastně dělali jinak, když je to tak účinné...) než asimilovali (a když, tak pak zřejmě potomci/kříženci neandrtálců ztraceli reprodukční schopnosti, což opět dokazují výzkumy DNA - naše dnešní DNA je více než té neandrtálské podobná šimpanzů, ale s tou kromaňonskou je téměř shodná). A tím pádem udělali z neandrtálců, kteří se lišili vlastně hlavně tím, že obývali severnější oblasti a přizpůsobili se chladnějšímu klimatu, tzv. slepou vývojovou větev. Metody genocidy ostatně praktikovaly silnější skupiny i mnohokrát potom a zřejmě i mě i předtím, ale hlavně dodnes. A u jiných živočišných druhů také není nic neobvyklého, že funguje evoluční výběr (tzn., že silnější přežije, slabší nikoliv). V biologii evoluční principy víceméně fungují - problémem ovšem bývá přeneset biologické zákonitosti do kulturně-sociální oblasti. To, co platí v antropologii biologické, bývá v antropologii bráno za nesmyslné či přinejmenším za zastaralé.
  - 5) V roce 1890 byl zavražden strůjce vítězství nad 7. kavalerií generála Custer a Sedící býk, který později část Dakotů odvedl do bezpečí kanadských tábořišť. Později (stýskalo se mu) se vrátil do USA, kde žil až do smrti v rezervaci Standing Rock. V rezervaci však kvůli obecně špatným podmínkám rostlo napětí, což se nakonec stalo zámkou, aby se členové indiánské policie pokusili Sedícího býka, beroucího se za práva a lepší život obyvatel rezervace a ohrožujícího svou autoritou správce rezervace McLaughlina, jež si s ním hodlal vyřídít staré úcty, zatknout. Při zatýkání se ho ostatní indiáni pokusili bránit a rozpoutala se přestřelka..., zbraně měl ovšem pouze policisté. Po zavraždění Sedícího býka začala v rezervaci Standing Rock noví hon na Dakoty. Mírumilovně a snaživě náčelník Velká noha se pokusil zlomené, hladové a nemocné zbytky svého lidu (Dakotové-Hunkpapové) odvést do bezpečí rezervace Pine Ridge, kde už žil nejstarší pamětník dakotské slávy, náčelník Rudy oblak a mnozí jiní. Cestou, při táboření u Wounded Knee Creek (Poraněné koleno (kde jim přikázala tábořit armáda), je (vlastně zajatce) ráno 29. prosince 1890 po předchozí razii bezdůvodně napadla a zmasakrovala děly 7. kavalerie nového pomstychtivého plukovníka Forsytha. Zemřelo mnoho bezbranných a nevinných lidí - z 350 jich přežilo pouze několik. Na jaře 1973 se sešlo na dvě stě mladých dakotských indiánů u osady Wounded Knee, aby si připomněli události z roku 1890 a aby symbolickým obsazením Wounded Knee protestovali proti všemu co je v jejich odcizené zemi trápi. A právě tady, na místě zborceném krví předků, pozvedli svůj hlas, slyšitelný tentokrát po celém světě. Úřady byly vzpourou dokonale překvapeny. Vzápětí však znovu, tak jako před lety, poslaly k Wounded Knee vojáky. Tentokrát už ne s opakovkami a několika děly. Proti indiánům vyrazila nejdříve pěchota s třiceti kulomety, pak obrněné vozy, a nakonec dvaadvacet tanků. A následovaly je i nejmmodernější letadla - nadzvukové Phantomy 82. letecké divize US Air Force. Bombovnice s raketami zůstaly našťástí zavřeny. Přesto u Wounded Knee znovu tekla krev. Americká armáda a policie rebely obkličila a čas od času je ostřelovala z pušek. Byl zabit Frank Jasná voda a jeden další indián. Duchovní vůdce nespokojenci, Vraní pes, byl zajat a uvězněn, a později byl „neznámými“ pachateli těžce postřelen Oglala Clyde Bellecourt, člen levicového Amerického indiánského hnutí. Rebelové vzдорovali podivuhodně dlouho - až teprve v létě 1973 bojiště u Wounded Knee vyklidili. A bylo by už konečně načase, aby po vyhrané bitvě, začali postupně vítězit i ve své válce, ve svém boji.
  - 6) Tuto politiku ve svých koloniích uplatňovali Angličané, Holanďané nebo také Francouzi. A například v bývalé britské kolonii - USA - bylo domorodým obyvatelům přiznáno občanství až ve 30. letech 20. století. Oni tak vlastně na po svém dřívějším území žili po vzniku USA dvěstě let jako nechtění paraziti.
  - 7) Např. španělské katolické veličenstvo považovalo indiány automaticky indiány za své poddané se stejnými povinnostmi i právy jako měl kteříkoliv jiní poddaní na kterémkoliv jiném místě království, jelikož obývali území kolonie spadající pod správu španělské koruny. Čili jhoameričtí indiáni žijící ve španělských državách teoreticky disponovali stejnými právy i povinnostmi jako třeba andalusští rolníci. I když realita tomu samozřejmě neodpovídala. Pořád ale na tom byli prakticky lépe, než indiáni žijící na koloniálním území jiných států.
  - 8) Paleolit, jinak také neolit - nejstarší období lidského dějin zahrnující vznik a vývoj člověka (asi 600 - 10 tis. let př. n. l.)
  - 9) Revisionismus - snaha změnit, revidovat soustavu určitých názorů.
  - 10) Conquistador - španělský dobyvatel Střední a Jižní Ameriky, dobyvatel vůbec.
  - 11) Formální vůdce (opak neformálního vůdce) - jedna ze dvou základních forem náčelnictví vyskytující se u přírodních národů, zachovává společenské zvyklosti, např. dědičnost či různý stupeň autority funkce.

Rozhovor: Edelweiss Piraten

Udělalí jsme rozhovor se stále známější otrokovickou hc/punkovou partičkou Edelweiss Piraten. Jejich výstižné songy můžete poslouchat již druhý rok na benefitech či koncertech po celé republice. Hitovky jako „Antifa znamená útočit“, „Zničme rudý podvod“ nebo „Smrt státu“ zazněly třeba před 2 lety na Antifašistickém festivalu sjednocení v Jihlavě, minulý rok v antifašistickém prosinci na Zlínsku na koncertu Love music - Hate fascism v Uherském Hradišti nebo tento rok 8. března 2003 na Náměstí Míru v Praze při příležitosti Mezinárodního dne žen - akce Feministické skupiny 8. března.

všechna foto použitá v článku jsou z 8/3/2003 - Praha [Náměstí Míru] - MDŽ

★ **Salud soudruzi, můžete nám říct něco o vzniku vaší kapely a proč jste zvolili právě název Edelweiss Piraten?**

S Edelweiss Piraten hrajeme přibližně 2 roky. Dva členové skupiny (basa, bicí) hráli dříve ve skupině Direct. S tou jsme absolvovali tour po Německu, abychom tak pomohli tehdy perzekuovanému anarchistovi, antifašistovi (M. P.), který v sebeobraně postřelil neonacistu a byl za to stíhán. Již tehdy bylo naší prioritou hrát na podporu anarchistických vězňů.

K názvu E. P. nás inspiroval článek ve Svobodné práci. E. P. bylo hnutí mladých lidí za druhé světové války ve fašistickém Německu, kteří se bouřili proti všudypřítomné šikaně a nesvobodě. Represe postihující každého, kdo se vymyká

představám o chování správného árijce, dohnalo E. P. k ještě větší militantnosti a otevřenému boji s režimem. E. P. byli tedy mladí buňčové a postrach Hitlerjungend. Uvažte, existuje lepší název pro punx anarchistickou kapelu?

★ **Dva členové vaší kapely rozjždí také jiný hudební projekt, o co jde?**

Jedná se o trochu odlišný styl (emo s ženským vokálem). Kapela se jmenuje Ennui a není tak politicky vyhraněná jako Piráti. S Ennui jsme již nahráli krátké CD, které bychom rádi vydali jako benefit na ABC. Oficiálně vyjde přibližně za dva měsíce, ale již nyní lze objednat kopii, buď přes piráty (piraten@anarchismus.org), a nebo přímo na kontakt Ennui (vitakr@seznam.cz).

★ **Co si myslíte o současné HC scéně v České republice?**

Posloucháme spousty českých HC kapel, ale chybí nám tady kapely jako Sin Dios, Oí Polloi, Petrograd, které kromě vynikající muziky přinášejí také anarchistické poselství. Bylo nám líto, když se rozpadla spřízněná kapela Free X Town z Přerova, kteří se také hlásili k anarchismu. Doporučovali bychom ale skupiny: Dobře mířenou z Brna, ze Slovenska pak Železnou kolonu, kteří patří k tomu málu anarchokomunistických kapel.

★ **Před několika lety se v Otrokovicích na Zlínsku vzedmula vlna antifašistického odporu proti místním neonacistickým snahám, podařilo se toto město zcela**

Edelweiss ★ Piraten

vyčistit od hnědé špíny. Jak to v Otrokovicích vypadá nyní a co se stalo s těmi desítkami, kteří se před lety tak aktivně zapojovali do lokální antifa činnosti?

Skutečně jsme zde před pár lety měli nemalé problémy s neonazis. Téměř každý víkend terorizovali všechny, kteří se jim protivili. Zašlo to až tak daleko, že lidi z různých „skupin“ (punk, sk8, ...) začali organizovat domobranu. Pamatuji si, jak se téměř každý den čekávalo na sk8 hřišti příchodu nácků. Každých deset metrů byla četná hromádka dlažek a za každým druhým stromkem palice.

K největšímu střetu došlo na Štěrковиšti (místní část Otrokovic), na konečné zastávce autobusu. Nás bylo přibližně 40 a neonazis plný autobus (20-30). Naším znamením k útoku bylo zazvonění a zavření dveří od busu. Bylo velmi povzbudivé pozorovat tu náhlou změnu v grimasách nazis, kteří vystupovali v domnění, že ovládnou Štěrковиště a najednou zjišťovali, že se proti nim řítí z nedalekého porostu stále více antifas, dali se na úprk, ale marně. Strhla se mela na velkém prostranství před zastávkou, skóre dopadlo: 12 sešitých hlav ku 1, ten ale dostal omylem od našich, jelikož byl sharp. Také si vzpomínám, jak jeden nácek v panice naskočil do taxíku a řval jed, jed... Bylo léto takže měl taxikář otevřená všechna okna, kterými pochopitelně začali, tzv. dloubací technikou, dopadat na nácka rány. Poté, když do taxíku někdo ještě nastříkal slzný plyn, taxikář nechal auto autem a vzal nohy na ramena. Vzduchem lítalo spousta kamení, petard, svištěli bambusovky... to vše pozorovali z povzdálí asi dvě policejní auta.

Perlu celé akce bylo, když nazis, kterým se podařilo uniknout, odjízďeli vlakem, na který shodou okolností na další zastávce čekali jiní antifas ze Zlínska. Myslím, že nemusím říkat co následovalo, dodám jen, že ačkoli jsem už v tu chvíli byl asi 200 metrů od oné zastávky na cestě domů, slyšel jsem ten křik a řev až tam. Jeden učitel angličtiny, který dříve žil nedaleko Bronxu a který byl celé akce ve vlaku přímým svědkem, později řekl novinářům, že ani v Americe nic podobného nikdy nezažil a že si zprvu myslel, že se natáčí zahraniční akční film.

Paradoxně za tuto akci, která byla největší svým rozsahem a počtem zúčastněných nebyl nikdo stíhán. Byla dobře naplánována a nepochybně jsme měli i kus štěstí.

Abych to shrnul, celý následující rok po akci na Štěrku a ve vlaku, místní neonazis pomalu ani nevycházel z domu, natož aby se scházeli v početnějších skupinkách jako dřív. Při průjezdu vlakem Otro-

kovicemi se náckové z ostatních regionů schovávali na záchodech a jeden místní NS byl „chycen“, jak si nese své skinheadské oblečení ukryté v igelitové tašce, aby se později mohl převléci v jiném městě. Byl absolutní klid. V současné době je v Otrokovicích asi 8 nazis, z nichž jsou tři aktivní. Situace se začíná opakovat a tomu nasvědčuje i nedávné napadení přednášky AFA neonacisty v našem městě. Na Zlínsku, žel vzhledem k tomu, že se fotbalisté prokopali do první ligy, a právě zlínská chuligáni mají velmi dobré vztahy ze Spartou, začínají náckové vystrkovat růžky, ale také tam situace není až tak vážná jako v některých jiných regionech (např. v Uh. Brodě). Nynější stav nám jasně ukazuje důležitost revolučního antifašismu. Pokud vykopeme nácky z našich měst, nebo se zaměříme jen na tohle a nevyplníme volný prostor našimi rovnostářskými svobodomyšlnými myšlenkami, nic to neřeší. Aspoň ne dlouhodobě. Je potřeba okamžitě zakládat rovnostářské antiautoritářské struktury budoucí anarchistické společnosti a pokračovat stále dál až k úplnému odstranění státu a kapitalismu. Prostě být důslední! Jen tak se nám snad podaří odstranit fašismus z povrchu zemského jednou provždy.

★ **Jak je pro vás důležité organizování se v anarchistickém hnutí? Co přišlo první - hudba nebo „politika“?**

Členství ve FSA - MAP je pro nás velmi důležité, díky tomu jsme se také seznámili. V té době již Direct nějakou tu dobu nefungoval a tak nás velmi potěšilo, když jsme zjistili, že náš nový člen Max hraje na kytaru, kterou jsme postrádali. Zároveň se k nám přidal Kája, který již dříve zpíval v několika kapelách (Kája ale nedávno E. P. opustil). Jelikož přišla dřív politika, poté muzika, bylo předem jasné, jaké budou mít E. P. zaměření a texty.

★ **Vaše kapela je známá ráznými politickými texty, vymýšlíte je společně nebo jednotlivě?**

Texty píše Max nebo já, přinášíme vždy hotový text. Několik našich MP3 je volně ke stažení na webu AFA Zlínsko.

★ **Jakou máte zkušenost z koncertů? Před každým songem vysvětlujete text a máte proslovy k aktuálnímu dění. Skvěle tak spojíte „politiku“ s hudbou. Jak na to reagují návštěvníci? Kde byl váš nejlepší koncert a kde nejhorší?**

S vyloženě negativními reakcemi jsme se setkali snad jen v Rožnově pod Radhoštěm. Z tohoto důvodu to považujeme za náš nejhorší koncert. Naopak dobré koncerty bývají klasicky u nás v Otrokovicích, také v Mostě (na temném dělnic-

kém severu) se nám hodně líbilo, i na Šafrance. Odezvy na proslovy bývají většinou pozitivní, např. když mluvíme o antifašismu a vysvětlujeme, že násilí sice není moc hezká věc, vůči neonazis je ale nezbytné a je nutné přinejmenším morálně podpořit ty, kteří se nezdráhají a jdou do fyzické konfrontace s nácky, lidé nadšeně tleskají.

★ **Před 3 měsíci jste vydali kazetu. Můžete nám k ní něco říct?**

Je to kompilace místních punk/hc kapel, (Shapeles Shape; Hrozba; Direct; Facta Iquuvuntur; Starý vitamín; Ennui; E. P.; Vitámim-M...), která je benefiční, a to opět na ABC. Kvalita zvuku sice není valná, ale určitě stojí za poslech. Lze ji objednat přes Piráty. Cena je 50,- Kč.

★ **Plánujete vydat něco vlastního? CD?**

Rádi bychom, nejsou prachy. Zatím všechny výdělky dáváme do ABC. Pokud by chtěl někdo finančně podpořit vydání CD může se nám ozvat na kontakt.

★ **Chcete ještě něco říct na závěr tohoto rozhovoru, něco vzkázat čtenářům našeho časopisu?**

Směle do nich!

Antifa hitovka E. P. „Antifa znamená útočit“

Pacifismus je sice hezká myšlenka, ale tváří v tvář organizovanému násilí neonacistů je jistou sebevraždou. Chápeme, že ne každý má fyzické i psychické dispozice k tomu, aby se přímo podílel na jejich likvidaci. Proto je důležité vyjádřit alespoň morální podporu těm, kteří se neváhají neonacistům postavit.

Popálené černé děti houkající sirény
byť romské rodiny pohlucí plameny
fašistickou ruku vznikla ta záře
nevím jak by jí to šlo kdyby byla v sádře
Kdyby fašos měli strach vyjít z domu ven
život nevinného mohl být ušetřen
proto pacifismus nepatří mezi mé názory
je to nejkratší cesta do plynové komory.

Je tu jenom jedna možnost jak ty svině
zastavit (Antifa!)

jejich kamarádi v uniformách s nimi nezačínají
sám se musíš těmhle těm zrudám postavit
nácek neschopný vstát z lůžka nezaútočí.

Jinak než silou se s náckem nedomluvíš
tak se snaž ať tuhle řeč taky umíš
kick-box je dialekt kterému rozumí skvěle
z téhle diskuse se nazi jen tak neprobere
pár úderů boxerem mu vysvětlí hned
že nemá svými nesmysly zamořovat svět!

Antifa, Antifa!

No no no pasaran!

★★★

Edelweiss Piraten
anarchistický hc/punk z Otrokovic
e-mail: piraten@anarchismus.org

s Josefem z Edelweiss Piraten si povídala AFA-FSA Zlínsko

Manifest Antifašistickej akcie Bratislava (AAB)

I. „Koho sa nám nepodarí zjednotiť, toho zjednotia dozorcovia koncentrákov.“

(Alexander Mach, 5. februára 1939 Rišnovce)

Štrnásty marec 1939 sa výrazne zapísal do dejín Slovenska. Vyhlásením Slovenského štátu zhasli všetky nádeje pre slobodomyselných ľudí a začalo obdobie prenasledovania a zatýkania v duchu v nadvaze uvedeného citátu Alexandra Macha. Tak ako fašizmus nezačína plynovými komorami, ale nimi končí, tak fašizmus na Slovensku nezačal 14. marca, ale sa ním len legalizovalo už existujúce fašistické násilie.

V tridsiatych rokoch je na Slovensku najsilnejším politickým subjektom Hlinkova Slovenská ľudová strana (HLSL). HLSL je zároveň predstaviteľom klasickej totalitnej fašistickej strany tejto doby a to ešte pred 14. marcom 1939. Slovami jej predsedu Dr. Jozefa Tisa, predstaviteľa umierneného krídla strany a neskoršieho prezidenta Slovenského štátu: „Strana je národ a národ je strana. Strana namiesto národa rozmýšľa, strana namiesto národa hovorí. Čo národu škodí, to strana zakazuje. Strana sa nikdy nepomýli, keď vždy a všade bude záujem národa pred očami“. Zastúpená v československom parlamente presadzuje HLSL politiku autonómie Slovenska v rámci spoločného štátu s Čechmi a Moravanmi. Požiadavka autonómie je ale podľa Tisa vyvodená dobovými okolnosťami. Samotný Tiso neverí, že Slovensko dokáže vzíť na seba podobu samostatného štátneho celku a keby ho aj vzalo, neprial by mu vývoj vo svete. Názorové rozdiely vo vnútri strany medzi umierneným krídlom a radikálmi spočívali v otázke, kedy vyhlásiť požiadavku po vzniku samostatného Slovenského štátu. Tak ako umiernené krídlo strany, tak aj radikáli sa otvorene hlásili k programu fašizmu, čo potvrdili napokon aj Piešťanským zjazdom. Najlepšie to potvrdzujú slová šéfa úradu propagandy Alexandra Macha, ktorý na gardistickom zhromaždení v Rišnovciach 5. februára 1939 vo svojej plamennej xenofóbnej reči mimo iné povedal: „Dnes v Rišnovciach manifestujeme za to, aby Slovensko bolo oslobodené od cudzích príživníkov... Zjednotili sme strany... Koho sa nám nepodarí zjednotiť, toho zjednotia dozorcovia koncentrákov... Mať svoj štát znamená život, večný život - nemať svoj štát znamená smrť, večnú smrť pre národ“.

Čo chceme povedať je skutočnosť, že 14. marcom fašizmus na Slovensku nevzniká. Je tu prítomný už dávno pred tým a tento den, 14. marec 1939, je len dňom kedy fašistické sily získavajú nad Slovenskom totálnu moc. Svedčia o tom dobové skutočnosti, ktoré vypovedajú o postavení opozície mimo zákon, keď 27. januára 1938 zakázali Slovenskú národnú stranu, 6. októbra 1938 rozpustili Komunistickú stranu a 23. novembra 1938 zastavili činnosť Sociálnodemokratickej strany. Ako i určenie HLSL jediným tvorcom slovenských dejín pre najbližších 6 rokov. Pre upevnenie totálnej moci pod heslom „Jeden Boh, jeden národ, jedna organizácia“ schválila HLSL §58 Ústavy, ktorým učinila HLSL jedinou organizáciou prostredníctvom ktorej sa slovenský národ zúčastňuje na štátnej moci. Nezaostáva ani v pogromoch Hlinkovej Gardy na Židov a antifaši-

stov. Po vzore nemeckých organizácií SA bolo vybudované politické vojsko Hlinkova Garda, ktorá najprv pôsobila v ilegality, no za krátky čas sa ich teror stal legálnym. „Z tohto miesta odkazujem všetkým Židom a Čechom, aby si zapamätali, že hlavný veliteľ Sidor dal svojim prvým dôstojníkom dýky a tie nesú nápis „naspät cesta nemožná. Na Slovensku už nebude ani český ani židovský režim, upozorňujem a varujem vás, páni Židia, že tú gardu, ak ju budete provokovať, my na uzde neudržíme“. To je len krátka ukážka z reči náčelníka štábu HG K. Murgaša z už spomínaného gardistického zhromaždenia v Rišnovciach. To všetko ešte pred marcom 1939.

28. mája 1943 udělil Tiso K. H. Frankovi najvyššie slovenské vyznamenanie Veľkokriž radu slovenského kríža za účasť na vraždách českých študentov a zničenia Lidíc. HLSL sa aktívne zúčastňuje na potlačaní Slovenského národného povstania a pozýva nemecké vojská na jeho potlačenie. Po salzburských poradách niektorí vládni činitelia na základe ústavného zákona č. 210/1940 Sl. z. nariadením z 9. septembra 1941 č. 198/1941 Sl. z. (židovský kódex) vyradili Židov úplne z hospodárskeho a sociálneho života, zbavili ich ľudských práv a majetku a neskoršie v roku 1941 a začiatkom 1942 nariadili zriadiť pre Židov koncentračné tábory v Sereďi, Novákoch ako i deportácie do Nemecka a Poľska, čo malo za následok 70 tisíc ľudských životov. Neboli to však len Židia, kto bol prenasledovaný a zabíjaný. HLSL vládnym nariadením č. 32/1939 Sl. z. zriadila 1. januára 1940 Ústrednú štátnej bezpečnosti, ktorá dala uväzniť asi 3 tisíce odporcov režimu - najmä antifašistov - na ľubovoľný čas v koncentračnom tábore v Ilave, alebo v policajných väznicach.

Toto je len útržok z nie tak dávnej minulosti na to, aby sme na ňu mohli zabudnúť!

II. „Garda.. vedie svojich členov... konsolidácii spoločnosti v zmysle národných tradícií, národného socializmu a rehabilitácie 1. Slovenskej republiky.“

(Program S. V. O. - Garda)

„Vo svojich ideách vychádzame z odkazu otca Andreja Hlinku a Jozefa Tisu, popredných osobností národných dejín, ktorí napomohli vzniku 1. štátneho útvaru Slovákov a určili politické smerovanie ku ktorému sa hlásime. V zmysle ich programu chceme budovať 2. Slovenskú republiku na kresťanských a národných tradíciách.“ Slovenská Vlastenecká Organizácia Garda nie je jediným predstaviteľom krajnej pravice na Slovensku, ktorá sa hlási k odkazu fašistického Slovenského štátu z vojnového obdobia. Každý rok sa môžeme stretnúť s organizáciami a stranami, ktoré pri príležitosti osláv 14. marca ako dňa vzniku Slovenského štátu legálne demonštrujú svoju silu. Nie sú to bezvýznamné subjekty. Sú to strany, ktoré zasahovali a zasahujú do našich životov aj z kresiel parlamentu či samotnej vlády. Práve takouto stranou bola donedávna aj Slovenská národná strana (SNS) a jej odštiepená frakcia Pravá SNS. V oficiálnej rovine nereprezentujú radikálne krídlo. Svojou silnou agitáciou za národné záujmy a citénne prenášajú zodpovednosť za sociálne problé-

my na minoritné skupiny a snaží sa tak vytvoriť konsenzus pri obrane národných záujmov Slovenska. O tom, že sa nejedná o patriotizmus, nás presvedčujú výroky jednotlivých predstaviteľov týchto strán ako i personálne prepojenie s radikálnou fašistickou scénou. Či už ide o Mládež SNS, ktorej predsedníčka krajskej organizácie v Košiciach sa spolupodieľala na vytváraní „informačného servera bielej sily White Front“, otvorene neonacistickej webovej stránky alebo o zadržaných účastníkoch nacistických koncertov s členskými preukazmi SNS. O skutočnosti, že sa jedná o vedomé prepojenie s radikálnou krajinou pravícou vypovedá prehlásenie toho času predsedníčky SNS Anny Malíkovej v rozhovore pre Plus 7 Dní, keď reagovala na otázku či má SNS mechanizmy, ako zabrániť vstupu neonacistov a iných extrémistov do jej radov tvrdením: „Samozrejme. Takíto sa nemôžu stať členmi našej strany“. Na otázku ako ich odhalia odpovedala predsedníčka slovami: „U nás existuje vstup členov na úrovni miestnych organizácií, ktoré sú základnými bunkami strany. Ľudia sa dostatočne poznajú“.

O tom, že i malé organizácie a strany krajnej pravice môžu predstavovať nebezpečenstvo pre slobodu svedčia voľby v Českej republike z júla 2002, kde vo všeobecnosti získala krajná pravica pre seba takmer 150 tisíc hlasov. Čechy však nie sú jedinou krajinou, kde je krajná pravica na vzostupe. Silnejúce nacionálne a rasistické vášne proti prístahovalcom a ľaviči sa najviditeľnejšie prejavujú v susednom Rakúsku, kde Slobodní (FPÖ) sedia vo vláde. Nezaostáva ani Francúzsko s Le Penovým Front National, ktorého od prezidentského úradu delíla prehra francúzskeho národného mužstva na majstrovstvách sveta vo futbale v Japonsku a Kórei.

Fašisti sú opäť v našich mestách a vychádzajú z krčiem kričať svoju hnědú revolúciu. Je zarážajúce a zároveň nebezpečné, že neofašisti sa voľne pohybujú v uliciach Bratislavy. Že s ohľadom na našu poznačenú históriu môžu slobodne oslavovať fašistický režim bez akéhokolvek postihu za asistencie a ochrany policajných zložiek pred militantnými antifašistami. Že neexistuje žiadna fyzická opozícia, ktorá by zastavila šírenie ich bielej nenávisťi. Alebo sa predsa niečo zmenilo?

III. „V ktorom bude tejto pokračujúcej tradície je možné nakresliť hrubú čiaru a povedať, že fyzická opozícia proti fašizmu už nie je viac akceptovateľná?“

(Hrdinovia alebo Zločinci - Antifašistická akcia Anglicko)

Keď Antifašistická akcia Londýn organizovala medzinárodnú antifašistickú konferenciu v roku 1997, stretla sa so zákazom zo strany Londýnskej labouristickej rady. Hlavným argumentom radnice, na ktorej budove je vystavená pamätná tabuľa s nápisom „Pripomínáme si dobrovoľníkov, ktorí sa vypravili z tejto oblasti, aby bojovali v medzinárodných brigádach a občanov, ktorí podporovali Španielsku republiku v boji proti fašizmu“, bola pripravenosť AFA použiť silu proti fašistom. „Použitie sily proti fašizmu je prijateľné, pokiaľ sa to odohráva v minulosti alebo v inej krajine. Potom to môže byť dokonca považované za hrdinstvo. V súčasnosti to ale musí byť odsúdené.“ Nie je to len skúsenosť Antifašistickej akcie z Anglicka. Kriminalizácia militantných antifašistov je celosvetový problém, aj napriek skutočnosti, že militantný antifašizmus má za sebou množstvo významných úspechov.

Fyzická opozícia voči fašistom má dlhú tradíciu. Prvé iniciatívy zamerané na militantný odpor voči fašistom vznikali už začiatkom dvadsiatych rokov. Tvorili ich prevažne ľudia, ktorí boli fašistickému násiliu vystavení najviac. Od pracujúcich radikálov cez anarchistov, revolučných socialistov, komunistov a radikálnych odborárov. Prvá Antifašistická akcia vznikla v roku 1932 v Nemecku po zániku radikálneho antifašistického spolku Roter Frontkämpfer Bund. Jej úlohou bolo vytvárať po celom Nemecku antifašistické výbory schopné fyzickej konfrontácie voči hneďmu teroru praktikovanému údernými zločkami SA pri Hitlerovej NSDAP. Po nástupe Hitlera k moci v roku 1933 prechádzajú títo antifašisti do ilegality. Mnoho z nich končí vo väzeniach alebo priamo v koncentračných táborech. Tí, ktorým sa podarilo zachrániť, tvorili ilegálnu antifašistickú sieť v Nemecku alebo odišli v roku 1936 bojovať do Španielska proti fašistickému puču generála Franka. Nie je to však len Nemecko a Španielsko, kde fašisti narazili na fyzický odpor z radov militantných antifašistov. Často-krát horúce chvíle pripravujú antifašisti fašistom po celej Európe, vrátane Veľkej Británie, Talianska, ale i samotného Slovenska, kde militantná opozícia voči fašistickému Slovenskému štátu vyvrcholila Slovenským národným povstaním v auguste 1944.

Keď bolo násilie proti fašistom legitímne v dvadsiatych a tridsiatych rokoch, keď sa dnes učíme v školách o hrdinských činoch antifašistov vo vojnovom období, prečo sú dnes militantní antifašisti stavaní mimo zákon? Stane sa fyzická opozícia voči fašizmu legitímna až v okamihu, keď sa opäť krajná pravica dostane k moci? Máme ten dojem, že vtedy bude už neskoro! Situácia na Slovensku a zvlášť v Bratislave sa výrazne podobá koncu 19. storočia a prvým trom desaťročiam 20. storočia v Nemecku, kedy bola silná vlna neorganizovaných antisemitistických a rasových útokov. Na Slovensku však našťastie chýba politický subjekt, ktorý by dokázal ponúknuť platformu pre zjednotenie rozdrobeného umierneného a radikálneho neofašistického a neonacistického hnutia a zároveň oslovit širšiu verejnosť tak, ako sa to podarilo NSDAP v Nemecku v tridsiatych rokoch.

My sme Antifašistická akcia Bratislava [AAB]

IV. Prečo sme vznikli

Nežijeme v boháčskych štvrtiach, aby sme mohli viesť bezstarostný život. Žijeme životom pracujúcich ľudí v uliciach Bratislavy, kde sme vystavení každodenným problémom. Jedným zo zásadných problémov, ktoré predurčujú náš život tu, sú neofašisti. Nepatríme ku skupine ľudí, ktorí svoj tolerantný až priateľský vzťah k neofašistom ospravedlnujú nezáujmom o politiku. My tiež nemáme radi politiku. No v prvom rade nemáme v oblube politikov! Záleží nám na mieste, kde žijeme a za akých podmienok tu žijeme. Neexistuje žiadny neutrálny postoj medzi fašizmom a antifašizmom. Každý musí vedieť zaujať rozhodné stanovisko. A my sa hrdo hlásime k antifašizmu, ktorý by mal byť pre každého človeka prirodzenou samozrejmosťou. Potreba vytvoriť fyzickú opozíciu voči fašistom ako i vytvoriť priestor pre slobodný rozvoj Bratislavy nás dovedla k založeniu Antifašistickej akcie Bratislava [AAB]. Hlásime sa tak k zodpovednosti.

V. Proti fašistom v podnikoch, na ulici, na futbalových štadiónoch

Bratislava nie je bezpečným mestom, ktoré zaručuje slobodný kultúrny a sociálny rozvoj pre všetkých ľudí bez ohľadu na farbu pleti a národnostný či sociálny pôvod. Množiac sa rasové útoky ako i útoky na stúpcov iných subkultúr sa najviac odohrávajú práve v podnikoch, v uliciach Bratislavy, ako i na futbalových štadiónoch. Nesúhlasíme s názorom, že fašistické násilie je záležitosťou výhradne mládeže a preto my netreba venovať toľko pozornosti. Napriek faktu, že u mnohých z nich nejde v skutočnosti o rasizmus, ale o kult sily, stále tu ostáva názorová časť, ktorá dáva za pravdu slovám Filipa Vávru, českého neonacistu a člena neonacistického združenia Národný Odpor. Ten mimo iného povedal, že „na to, aby národní socialisti porazili v 20. a 30. rokoch rudú frontu, potrebovali bitkárov z SA. Na to, aby mohli vytvoriť fungujúci systém a udržať ho, potrebovali elitu z SS. My sa snažíme niečo podobné vytvoriť z Národného odporu“. Vhodné ho dopĺňajú slová predných predstaviteľov krajnej pravice vo Veľkej Británii o fašistickom boji, ktorý podľa nich „začína zís-

kaním kontroly nad ulicami miest", pretože ovládnutie ulíc je základným predpokladom pre získanie politického vplyvu. Pre nás je dostačujúcim dôvodom k akcii už samotné pravcové násilie vychádzajúce z kultu sily. Koľko ľudí musí byť ešte napadnutých? Koľko ľudí musí byť ešte zranených, či zabitých? Je to krutá daň za dospievanie, nemyslíš? A kedy to skončí? Kým jedna generácia z fašistického násilia vyrastie, nová generácia do neho začína dorastať. Kruh je uzavretý a Tvoja lahostajnosť im dáva potrebnú autoritu, ktorá sa stáva pre mládež vzorom! Nehovoriac o voličskom potenciáli, ktorý do budúcnosti so sebou táto rasizmom a xenofóbiou poznačená mládež prináša.

My Antifašistická akcia Bratislava [AAB] naväzujeme na tradíciu militantného antifašizmu. Hlásime sa k fyzickej opozícii proti fašistom, pretože táto stratégia sa tak ako v minulosti, tak aj v prítomnosti preukázala ako veľmi efektívna pri vytlačení fašistov z verejného života. Ako príklad môže poslúžiť Anglicko, kde v apríli 1994 na základe dôslednej práce Antifašistickej akcie a rôznych iných militantných antifašistických skupín sa otvorene fašistická Britská Národná Strana stiahla z verejného života prehlásením, že už nebudú organizovať „žiadne pochody, žiadne stretnutia a žiadne akcie". Nie sme primitívni násilníci. Nemienime sa už ale ani viac vystavovať násiliu fašistických gangov a obávať sa o bezpečnosť ako svojich rodín, tak o bezpečnosť nás samotných. Nemienime tráviť čas v kaviarňach akademickými rečami o antifašizme, ale ideme cestou priamej akcie. Stavíme fyzickú konfrontáciu všade tam, kde sa neofašisti zhromažďujú a kde šíria svoju nenávisť. Odmietame spoluprácu so štátnymi represívnymi zločkami ako i s bolševikmi, pretože sú pre nás rovnakými nepriateľmi slobody ako samotní neofašisti.

VI. Proti fašistom v škole a na pracovisku

Bolo by nainvénované domnievať sa, že keď zastavíme fašistov v uliciach Bratislavy, zničíme tým zároveň fašizmus ako taký. Aj keď eliminácia neofašistov je veľkým víťazstvom a má veľmi blízko k úplnej porážke fašizmu, história nás učí, že poraziť fašistov vo fyzickom boji nestačí. Jednou z úloh, ktorú v Antifašistickej akcii Bratislava [AAB] sledujeme, je poukázať na príčinu vzniku a rozmachu krajnej pravice.

Ako sme už písali, neofašisti prenášajú zodpovednosť za sociálne problémy na minoritné skupiny. Vo svojej propagande obviňujú prisťahovalcov, že nám kradnú prácu ako i miesta na vysokých školách a výrazne sa podieľajú na kriminalite v krajine. To sú práve témy, ktoré najviac oslovujú verejnosť a dopomohli neofašistom k množstvu víťazstiev všade vo svete. V časoch, kedy najmä na Slovensku, sa prehlbuje sociálna mizéria pracujúcej majority spoločnosti a sú jej ukrajované zo dna na deň stále väčšie a väčšie kusy sociálnych práv a istôt, kedy vznikajú hladové doliny a pracujúci strácajú vlastnú dôstojnosť ako i nádej do budúcnosti, získava krajná pravica svojimi lacnými riešeniami na popularitě. Redukovať počet cudzincov, zastaviť príviv nových utečencov so žiadosťou o azyl nerieši vo svojej podstate problém kapitalizmu. Sú to práve kapitalisti so svojou zvrátenou teóriou voľného trhu, ktorá vytláča ľudí na okraj spoločnosti a nedovolí im žiť rovnomerný plnohodnotný život. Jedno či sú pôvodu slovenského alebo zahraničného, tak ako sa nás snažia ultrapravicári presvedčiť. Sú to práve tieto dôvody, ktoré nútia ľudí cestovať za prácou do cudziny. Stať sa

lacnou pracovnou silou, aby mohli uživiť svoje rodiny. Ak sa im však nepodarí získať prácu a sú z každej strany spoločnosti odmietaní, jediným prostriedkom ako zaobstarať obživu sa stáva kriminalita. Neobhajujeme zločin! No pre nás je najväčším zločinom, ak je človeku odobraná vlastná dôstojnosť a sloboda. Je príliš jednoduché odsúdiť, než hľadať skutočné riešenia a skutočné príčiny problémov! Našími nepriateľmi nie sú cudzinci. V rovnakej situácii sa môže ocitnúť ktokolvek z nás.

Pristahovaleckou otázkou a obranou tzv. národných záujmov fašisti vo vláдах ako na republikovej, tak aj na krajskej úrovni, len začínajú. Zastúpenie fašistov vo vláde krajiny neznamená nutne otváranie koncentračných táborev. Koncentračnými tábormi fašizmus nezačína, ale isto končí. Ak sa podarí zrealizovať krajinu pravicu v Európe víziu „Európy národov“, tzv. Euronat, v ktorom sú zastúpené takmer všetky oficiálne krajné pravicové strany v Európe, je ku koncentračným táborm už len krôčik. Predtým však prídeme o všetky práva a slobody, tak ako sa to dialo za Tisa v tridsiatych rokoch. Zakázanie opozície, kriminalizácia všetkých antifašistov, zrušenie odborových a sociálnych práv. Školstvo sa stane inštitúciou na kontrolu mysle, ktorú vhodne doplnia média ovládané vládnu stranou.

Antifašistická akcia Bratislava [AAB] nevytvára na pracoviskách a školách len opozíciu proti fašistom, ale i proti príčinám, ktoré dovoľujú vzniknúť tejto ideológii. Antifašistický boj nutne súvisí s bojom sociálnym. Skutočnou odpoveďou na sociálne problémy nie je hlasovací lístok vo voľbách do parlamentu. Skutočnou odpoveďou na sociálne problémy je radikálna odborová a komunitná opozícia voči kapitalizmu! Sociálny boj sa nevedie raz za štyri roky pri volebných urnách, ale každý deň v škole a na pracovisku. Antifašistická akcia Bratislava [AAB] podporuje však len iniciatívy a organizácie, ktoré stavajú na princípoch priamej akcie, samosprávy, solidarity, priamej demokracie zdola a antiautoritárskom princípe. Alternatíva nie je vo vláde tvrdej ruky. Ani z prava! A ani z lava!

VII. Kultúrou proti fašistom

Nežijeme len prácou, ale i kultúrnym životom. Práve kultúra je pre mnohých z nás, pracujúcich a študentov, zo sociálnych dôvodov nedostupná a stáva sa z nej komerčný gýč. Antifašistická tematika v nej nie je obsiahnutá tak, ako bola vo veľkej miere zastúpená v literárnych ako i divadelných dielach po vojne. Táto téma však ostáva naďalej aktuálna. Nemusíme čakať na porážku ďalšieho Hitlera, aby problematika fašizmu i v kultúre opäť získala na význame. Militantný antifaašizmus musí opäť zaujať svoje platné miesto v kultúre a práve o to sa my, Antifašistická akcia Bratislava [AAB], svojou činnosťou tiež usilujeme.

Pretože i kultúra sa výrazne podieľa na formovaní osobnosti mladého človeka, nemôžeme podporovať súčasnú mainstreamovú kultúru, ktorá vedie ľudí k pasivite. Konzumovanie kultúry dostáva prednosť pred tvorivosťou a vytlačá tak vlastnú iniciatívu na pokraj záujmu. Kultúra musí získať späť svoju nezávislosť a stať sa plným pre kritiku vecí verejných. Nevyhýbame sa ani tomuto kroku a naopak podporujeme všetky kultúrne aktivity, ktorých cieľom je vytvárať slobodný priestor a bojovať proti všetkým prejavom xenofóbie a rasizmu. Od publikačnej činnosti, cez hudbu, internet, rádio až po divadlo a film. Sami sa snažíme pôsobiť i na tomto poli a propagovať tak myšlienky proti fašizmu a samotným fašistom. Vytvárame si vlastné médiá a vlastné informačné siete,

ktoré sú zároveň aj odpoveďou na nezáujem a ignoráciu mainstreamových médií o danú tému. Fašistov musíme poraziť na všetkých frontoch. Kultúru a osvetovú prácu nevynecháme.

Kultúra môže zohrať dôležitú úlohu pri hľadani cesty k vzájomnému spolunaživaniu v mieri ľudí rôzneho pôvodu. Práve kultúra sa môže stať megafónom antifaašizmu. Šíriteľom nášho poslania. Môže nás len obohatiť. V žiadnom prípade však rozdeliť a odcudzíť. V Bratislave predsa nemôžu mať fašisti z kultúrneho hľadiska už vôbec miesto, pretože väčšina z nás, bratislavčanov, sme potomkovia pristahovalcov a Bratislava bola vždy epicentrom spolunaživanja viacerých národností a kultúr! Multikultúrna spoločnosť neznamená nutne potlačenie a úplný zánik pôvodných kultúr. Našou vlasťou je zem. Naším národom je ľudstvo. Naším zákonom je rovnoprávnosť.

VIII. Antifašistická Bratislava

Sme to my, kto žijeme v štvrtiach Bratislava a sme to práve my, kto si ich musí vyčistiť od fašistickej špiny. Nikto iný to za nás neurobí. Hlavnou úlohou Antifašistickej akcie Bratislava [AAB] je podnecovať obyvateľov Bratislavy k vytváranu nezávislých antifaašistických výborov a následná koordinácia aktivít týchto výborov. Záleží nám, kde žijeme, a za akých podmienok tu žijeme. Problém fašizmu v Bratislave je predsa problémom každého z nás, je problémom každého bratislavčana. A musia to byť práve bratislavčania, kto vykope fašistov z nášho mesta a s nimi vynesie aj strach z ulíc. Bratislava sa musí stať antifaašistickou Bratislavou. Bezpečným miestom pre život.

Aby sme ju bezpečnou urobili, potrebujeme zmenu. Nie reformu, kozmetickú úpravu na povrchu. Ale skutočnú zmenu, a to zmenu radikálnu. Ako v myslení nás samotných. Fyzická opozícia proti fašistom nesmie byť morálne odsudzovaná. Naopak, musí sa stať pre každého z nás prirodzenou súčasťou našich každodenných životov. Ako povedal Albert Einstein: „Som presvedčený, že je nutné použiť násilie vo všetkých prípadoch, keď sa rozmáha fašizmus“. Musíme dať neofašistom pocítiť, že nie sú len neakceptovateľní, ale nebudú už viac ani len tolerovaní. A to všade. V práci, v škole, na ulici. Tak musí prísť radikálna zmena aj v pomeroch spoločenských. Fyzická opozícia proti fašistom nesmie byť kriminalizovaná. Zároveň však antifaašistická činnosť nesmie skončiť len u fyzickej konfrontácii neofašistov. Pretože, aj keď by sme aktívnu antifaašistickú prácu vyhnali na nejaký čas fašistov z nášho mesta, bez odstránenia skutočných príčin vzniku a vzostupu fašistickej ideológie je len otázka času, kedy

nám do mesta opäť vpochodujú. Antifašistická práca musí byť dôsledná, pretože inak sa z nej stanú nekonečný bludný kruh a nacisti sa budú vždy v istých časových úsekoch vracaať, aby demonštrovali svoju silu. Tak ako nám to dávajú pocítiť deň čo deň. Porazenie fašistov neznamená nutne porazenie fašizmu. Smutnou výpoveďou tejto skutočnosti sú udalosti zo súčasnosti, kedy sa krajná pravica po viac ako piatich desaťročiach od pádu Hitlerovej Tretej ríše opäť usiluje získať vládu nad krajinami Európy.

Čo teda navrhujeme? Ako sme už písali, hlavnou úlohou Antifašistickej akcie Bratislava [AAB] je podnecovať obyvateľov Bratislavy k vytváranu nezávislých antifaašistických výborov. Podnecovať v každom obyvateľovi Bratislavy vlastnú iniciatívu v eliminácii fašistov v našom mestě. Prebrať zodpovednosť za stav Bratislavy. Nie voľbou primátora raz za štyri roky, ale každodennou prácou a striktným odmietaním tolerovať fašistov všade tam, kde sa zjavia. Jedno rozpráseie fašistickej demonštrácie je v reálnom živote viac ako tisíc trestných oznámení. Aj tak zapadnú prachom. Spýtajte sa na to nacistov z Britskej Národnej Strany. Nie je to ale len o fyzickej konfrontácii ako sme sa už zmienili. Tá problém fašizmu komplexne nerieši. Fyzická opozícia eliminuje len produkt fašizmu - fašistov. Preto porazenie fašizmu musí byť úzko spojené s odstránením príčin, ktoré mu dovoľujú vzniknúť. Nezabúdajme, že aj v Nemecku v tridsiatych rokoch bola parlamentná demokracia a trhový kapitalizmus.

Naša alternatíva je Bratislava bez fašistov. Sociálne spravodlivá, samosprávná a slobodná. Bratislava, ktorej správa sociálneho, ekonomického a politického života bude určovaná potrebami obyvateľov Bratislavy. Nie politikmi a lobbystickými skupinami. Kde je každému dovolené viesť plnohodnotný dôstojný život ako po stránke sociálnej, tak i kultúrnej. Nie sme politická strana a tak nedávame žiadne sluby. Tvrdíme len, že čo si sami nèvezmeme nikto nám zadarmo nedá. Sme to my, obyvateľia Bratislavy, kto tu žije a sme to my, kto môže a zároveň musí meniť chod vecí. Tak, aby Bratislava bola našim mestom. Mestom, kde náš hlas je rešpektovaný. Kde sme to my, kto určuje pulz života tohto mesta, a necítili sa tam ako cudzinci, ktorí v ňom nemajú absolútne žiadne slovo. Bratislava bez fašistov, politikov a parazitov. Pretože nie sú to len fašisti, kto nám otravuje život.

Bratislavu to len začína. ★★★

v Bratislave, 9. októbra 2002

zdroj: bacityafa@yahoo.com, <http://www.csaf.cz>

Antifašistická akcia v Poľsku

Poľsko je krajina, kde podobne ako inde nebezpečenstvo fašizmu a nacizmu stále existuje. Krajne pravicové strany silnejú a sú významnou mierou prítomné v krajských aj národných vládoch. Nie všetci sú však spokojní s touto situáciou a niektorí ľudia sa dali na odpor. Organizované antifašistické hnutie začalo v Poľsku pôsobiť v roku 1992 sfomovaním Anti Nazi Frontu vo Wroclawi, v tom čase jednom z najviac hneďou špiou znečistených miest. Hnutie rástlo a rozvíjalo sa - do roku 1994 vznikli antifašistické skupiny vo väčšine veľkých poľských miest. Niektoré z týchto skupín boli len orientované na pouličnú sebaobranu, niektoré boli viac politicky profilované, ale všetky mali militantný charakter.

Bialystok bol vždy mestom plným nacistickej špiny. Predtým, než tu vznikli prvé antifa skupiny, fašisti skoro úplne kontrolovali ulice a kultúrny život v regióne. Toto sa zmenilo, keď sa im na odpor stavalo čoraz viac ľudí. Na začiatku to boli len malé skupiny, ktoré ale začali rýchlo rásť. Jar 1994 dopadla pre náckov dosť zle - na prvej antifašistickej demonštrácii došlo k doteraz najväčšej pouličnej konfrontácii v novodobej histórii. Napriek tomu, že boli v trojnásobnej väčšine, vďaka prekvapivej taktike mnohí z náckov utrpeli vážna zranenia. Odvtedy sa každoročné marcové antifašistické pochody v celom Poľsku stali tradíciou. Väčšinu konfrontácií s náckami antifašisti vyhrali. Okrem tradičného napádania aktívnych náckov v ich domovoch sa antifašisti sústredili na osvetovú a propagandistickú prácu v uliciach, na školách a pracoviskách. Pozitívne výsledky sa dostavili čoskoro.

Koniec 90. rokov pre antifašistické hnutie nebol veľmi priaznivý, lebo veľa aktivistov sa začalo zaoberať legálnymi a reformistickými formami antifašistického boja, očividne nechápajúc, že polícia a štát nikdy nebudú na našej strane. Mili-

tantné hnutie sa zredukovalo na 2 alebo 3 skupiny a veľa ľudí stratilo vieru, žeby sa veci mohli zlepšiť. Náckovia zatiaľ nespali na vavrínoch - po krátkej perióde apatie prešli do ofenzívy a znova začali s útokmi. Ľudia z anarchického a alternatívneho hnutia boli šokovaní, no odpor na seba našťastie nenechal dlho čakať. V roku 2000 bola s mottom „Kamkoľvek idú, my ideme tiež“ založená Radikálna Antifašistická akcia. To znamená zastaviť náckov na každom mieste, kde by sa mohli objaviť. V Bialystoku sa formujú pravidelné antifašistické hliadky, ktorým sa po mesiacoch ťažkých bojov podarilo urobiť z okolia nášho squatu bezpečné miesto a na mnohých miestach zastaviť, alebo aspoň obmedziť nacistickú aktivitu.

Náš súčasný záber aktivít predstavuje odpor proti pevnosti Európa v podaní EÚ a boj proti štátnemu rasizmu a imigračnej politike hlavne voči Bielorusku a Ukrajine. Spoluorganizujeme tiež medzinárodné pohraničné anti-border campy. No samozrejme a v prvom rade sa tiež snažíme likvidovať akúkoľvek aktivitu náckov, ktorú objavíme v našom regióne. Podporujeme a používame taktiku neustáleho nátlaku na pravi-

cové skupiny, čo ich donúti obmedziť (v mnohých prípadoch úplne zastaviť) ich aktivity a obávať sa o svoju bezpečnosť. Sme poulične orientovaná, militantná antifa skupina a v boji proti náckom sme zaznamenali množstvo úspechov.

Ako nám môžete pomôcť? V prvom rade začnite so svojou lokálnou antifa skupinou. Náš boj je medzinárodný a my potrebujeme vedieť, že na celom svete sú kamaráti bojujúci za spoločnú vec. Medzinárodná solidarita je nevyhnutná! Distribuuje informácie o našom boji, podporujte antifašistických väzňov, nenechajte náckov na pokoji! Čakáme na akékoľvek správy o vašej aktivite. Tiež potrebujeme finančné prostriedky nielen na fondy legálnej pomoci väzňom, ale aj na našu súčasnú aktivitu. Organizujte benefičné solidárne akcie!

Tešíme sa na kontakt so všetkými militantnými anarchickými a antifa skupinami. ★★★

RAAF1515, PO BOX 43,
15 662 Bialystok 26, Polska
e-mail: wildeast@poczta.onet.pl
zdroj: <http://www.ainfos.ca>, <http://www.csaf.cz>

Anarchokomunistická alternatíva

Zakládající prohlášení

Jsme právě vzniklá malá skupinka revolučních anarchistů, kteří pocítují potřebu další aktivní spolupráce po svém vystoupení z Organizace revolučních anarchistů - Solidarita.

K vystoupení ze Solidarity nás vedla naše stoupající nespokojenost se stávajícím politickým vývojem v této organizaci a osobní rozpory. Již přes rok je v Solidaritě diskutována otázka teorie i revoluční praxe a ORA-S začíná dnes již zcela definitivně opouštět pozice anarchokomunismu, což zcela potvrdila poslední konference ORA-S v Praze. Na této konferenci se někteří ze stávajících členů ORA-S otevřeně vyjádřili ve smyslu, že se již nepovažují za anarchisty a anarchické hnutí chápou jako antirevoluční. Nyní je ORA-S inspirována takovými směry jako jsou levý komunismus a komunismus rad. Nepatrná část členů z Brna, Uherského Hradiště a Přerova proto na protest z ORA-S vystoupila a založila Anarchokomunistickou alternativu. Vedlo nás k tomu několik důvodů.

I když v teoretické rovině mohou být myšlenky levých komunistů nebo komunistů rad v mnohém inspirující, vadí nám odmítnutí platformistické tradice v anarchickém hnutí, jakožto praktického návodu při vytváření taktiky revoluční organizace, která je mnohými levými komunisty zatracována jako kontrarevoluční. A dále odmítání politického aktivismu a syndikalistických prvků v boji pracujících. My dosud chápeme anarchickou organizaci jako ideový „předvoj“, sdružující libertinský nejuvědomělejší části pracující třídy a jako inspirátorku a pomocnici při sebeorganizaci pracujících v boji proti kapitalismu. Naší organizovaností můžeme přispět i k omezení vlivu autoritářských ideologií jako jsou bolševismus a jeho různé odnože, fašismus či nacionální socialismus.

Aktivismus neodmítáme, stále je to podle nás jeden z nejlepších způsobů, jak šířit revoluční myšlenky mezi pracující, ale také ho nepovažujeme za samospasitelný. Budeme i nadále podporovat odborářský boj, ovšem z důrazem na jeho nezávislost a prosazování principů solidarity a samosprávy. A to proto, že si nemyslíme, že organizování se na pracoviš-

tích je přežitkem doby. Dosud jsou v naší zemi i ve světě otevřené možnosti radikálních odborových aktivit. Ty jsou sice samy o sobě reformistické, ale díky bojům za dílčí požadavky může pracující třída nabýt revolučního uvědomění a učit se sebeorganizaci.

Necítíme se být anarchosyndikalisty, autonomy, ekoprimitivisty či anarchoindividualisty. Jsme anarchokomunisté a právě proto považujeme za důležitou revoluční anarchickou organizaci. Tento nový projekt dočasně koncipujeme jako propagační kolektiv, který chce všemi svými silami šířit anarchokomunistické ideje třídního boje (pomocí brožur, letáků, časopisů a veřejných aktivit) a rozvíjet teoretické diskuze, které mohou později vyústit v profilovanější anarchickou organizaci na platformistických základech.

Zároveň chceme navázat na vše podle našeho názoru pozitivní, co ještě „anarchická“ Solidarita vytvořila a na čemž jsme se aktivně podíleli. ★★★

12. dubna 2003, zakládající členové AKA

kontakt: tel.: 603 340 945, e-mail: aka@email.cz

::: AFA-FSA :::

Antifašistická akce Praha (AAP)

Internet: <http://www.aap.antifa.net>

E-mail: afa-praha@ziplip.com

Telefon: 604 773 440

Antifašistická akce Zlínsko (AAZ)

Internet: <http://www.aaz.antifa.net>

E-mail: aaz@antifa.net

Telefon: 721 665 932

Antifašistická akce Jihlava (AAJ)

Internet: <http://www.aaj.antifa.net>

E-mail: afa-jihlava@ziplip.com

Telefon: 723 062 068

::: monitoring neonacistů na stránkách AAP :::

E-mail: monitoring@ziplip.com

::: FSA-MAP :::

Adresa: BOX 5, 150 06 Praha 56

Internet: <http://www.fsa.anarchismus.org>

E-mail: fsa-praha@anarchismus.org [Místní skupina]

fsa-sever@anarchismus.org

fsa_zlinsko@anarchismus.org

fsa_brno@anarchismus.org

fsa_abc@anarchismus.org [Černí kříž]

os-rovnost@anarchismus.org [Odborový svaz Rovnost]

ak-fsa@anarchismus.org [Anarchistická knihovna]

redakce-sp@anarchismus.org [Svobodná práce]

fsa-webmaster@anarchismus.org [Správce webu]

fsa_intersec@anarchismus.org [Mezinárodní sekretariát]

Telefon: 604 773 440

::: antifa :::

Antifa Praha / antifa.cz

Antifašistická akce Nitra / afa.host.sk / afa@szm.sk

Antifašistická akce Brno / afa-brno.antifa.net / afa-brno@antifa.net

Antifašistická akce Bratislava / geocities.com/blavantifa / bacitqafa@yahoo.com

::: music :::

Edelweiss Piraten / piraten@anarchismus.org / 737 365 311

Dobře Mířená / nazihunter.antifa.net / dm@antifa.net

PROGRAMOVÝ KONCEPT ANTIŠAŠISTICKÉ AKCE

Programový koncept české Antifašistické akce konečně kvalitně prezentuje myšlenky antifašismu - nikoli toho liberálního směru, který neustále dělá nátlak na „demokratické“ struktury, aby za něj bojovaly. Tento antifašismus je tragikomedii lidské pasivity. Antifašistická akce se hlásí k myšlenkám tzv. revolučního antifašismu. Proud, který nebojuje jen proti těm nejmarkantnějším projevům ultrapravice, ale ze zkoumání širších celospolečenských souvislostí útočí na samotné stavební prvky a příčiny vzniku fašistické a nacistické ideologie. Kapitoly jako „...sociální boj...“, „státní antifašismus??“, „příčiny jsou v systému“ nebo „souvislosti fašismu a kapitalismu“ odrážejí stěžejní postoje revolučního antifašismu.

„Programový koncept“ si můžete objednat na našich kontaktech, cena je 10,- Kč.

HRDINOVÉ NEBO ZLOČINCI?

Tato publikace vydaná původně anglickou Antifašistickou akcí barvitě vypráví historii militantního antifašistického boje ve Velké Británii. Příběh začíná na přelomu 20. a 30. let s nástupem Mussoliniho k moci a pokračuje odchodem anglických antifašistických dobrovolníků do boje proti Frankovi. Publikace zkoumá podrobně každou periodu antifašistického boje až do současnosti a také působení Antifašistické akce.

Publikaci „Hrdinové nebo zločinci?“ si můžete objednat na našich kontaktech, cena je 30 Kč.

ak161@ziplip.com

★ Publikace AK AFA si můžete objednat na výše uvedené e-mailové adrese nebo na všech jiných kontaktních adresách. Stejně tak jako si můžete objednat a předplatit i tento čtvrtletní časopis. Napište nám zároveň i své připomínky a návrhy.

casopis.akce@ziplip.com

★ Toto je e-mailová adresa určená pro vaše reakce nebo připomínky týkající se grafické a obsahové stránky časopisu Akce. Na tuto adresu nám prosím zašlete své příspěvky do nového čísla.

★ Napište článek (v nějakém textovém editoru - nejlépe Wordu), sežeňte si k němu obrazový materiál (nejlépe ve formátu EPS, TIF nebo JPG s dostatečným rozlišením - ideální pro Akci je 300 dpi ve stupních šedi) a vše nám pošlete na výše zveřejněnou adresu.

★ Váš článek projde korekturou (jak po gramatické, tak po stylistické stránce), pokud si budete chtít svůj text po korektuře ještě znovu přečíst, informujte nás a my vám včas zašleme váš příspěvek zpět ke schválení. Až teprve po této (možná trošičku složitě, ale nezbytné) proceduře bude váš příspěvek zařazen do obsahu časopisu.

★ Přesto vás ale všechny prosíme - čtěte si pečlivě po sobě své příspěvky a nechtejte text (v textovém editoru Word) „projít“ pravopisem a odhalené chyby po sobě opravte!!! Ulehčíte nám tím spoustu práce.

★ A také se pokud možno pod své články podepisujte - anonymita nepůsobí důvěryhodně - třeba nějakou zkratkou či pseudonymem. Nebo uvádějte zdroje, odkud jste článek získali nebo při jeho psaní čerпали.

★ Redakce časopisu si též přisuzuje právo provádět výběr článků. Příspěvky nebo reakce nám můžete psát všichni, v časopise se budeme snažit otisknout vše. Je ale možné, že se z rozsahových (tudíž i finančních) důvodů nedostane na všechny. V tom případě s vámi zkonzultujeme další postup - váš článek třeba přesuneme do dalšího čísla, pokud by neztratili na aktuálnosti. Zřejmě ne moc pravděpodobným důvodem neotřetí článku by mohla být jeho obsahově-ideologická nepřipustnost. Jsme revoluční antifašistická skupina, a tudíž v našem časopise nebudeme otiskovat příspěvky oslavující například nacismus, bolševismus nebo kapitalismus! To by bylo možné pouze s doprovodným komentářem.

★ Předem vám děkujeme za vaše příspěvky a pište!!!

anarchistické noviny

Svobodná Práce

NAŠE PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

[ČASOPISY, BROŽURY, TRIČKA, MIKINY, NÁŠIVKY, PLACHY, SAMOLEPHY, PLAŠÁTY...]

můžete sehnat přes kontaktní adresu nebo taky přímo v

INFOCENTRUM, Sochařská ul., Praha 7
VOLVOX GLOBATOR, Opatovická ul., Praha 1
EMERGENCY RECORDS, Chvalova ul., Praha 3
MAXIMUM UNDERGROUND, Jiřská ul., Praha 1

PROTO

MY ZNIČÍME

KAPITALISMUS

FSA★MAP

Federace sociálních anarchistů

